

A Nemzeti Adatvédelmi
és Információszabadság Hatóság

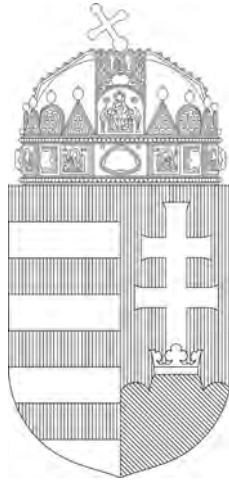
Beszámolója

a 2023. évi tevékenységéről

B/7156

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság
Budapest, 2024.

Bevezető

Köszöntöm a Tisztelt Olvasót!

A XXI. század kihívásai miatt az elmúlt években az adatvédelmi szabályozás fókuszába a digitális tér átfogó megújítása került. 2023-ban jelentős előrelépések történtek az uniós digitális jogszabálysomag elfogadására, melynek eredményeképpen a NAIH feladatköre is kibővült.

Az új szabályozás egyik kiemelkedő jelentőségű eleme az ún. adatkormányzási rendelet (Data Governance Act, röviden DGA). A DGA célja az adatközpontú innováció, azaz a stratégiai területek, ágazatok (például: egészségügy, környezetvédelem, energiaügy, pénzügyek, közigazgatás, stb.) és az uniós országok közötti adatmegosztás megkönnyítése annak érdekében, hogy kihasználja az adatokban rejlő lehetőségeket az európai polgárok és vállalkozások javára. 2024. január 1-jétől a NAIH látja el a DGA szerinti „illetékes hatóságra” háruló feladatokat. (Az új uniós digitális jogszabályokról bővebben az „Uniós digitális jogszabályok (aktualitások)” című fejezetben található információ.)

A nemzeti szabályozás kapcsán is beszámolhatunk változásról: az Országgyűlés 2023. december 13-i ülésnapján elfogadta a nemzeti adatvagyon hasznosításának rendszeréről és az egyes szolgáltatásokról szóló törvényt, melynek az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényt érintő módosításai 2024. január 1. napján léptek hatályba. A módosítás – egyebek mellett – a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok átláthatóságának és azok megismerhetőségére vonatkozó követelmények teljesülésének rendszeres ellenőrzésére irányuló feladat- és hatáskört, valamint ehhez kapcsolódó jelentéstételi kötelezettséget telepített a NAIH-ra. A módosítás a közfeladatot ellátó szervek, a helyi önkormányzatok, valamint a köztulajdonban álló gazdasági társaságok tekintetében egy új, a korábbihoz képest kibővített adatszolgáltatási kötelezettséget vezet be, melynek a kötelezett szervek minden év január 31-ig kötelesek eleget tenni, és az előző évre vonatkozóan adatot szolgáltatni (bővebben lásd: Információszabadság fejezet).

A feladatok bővülése személyi változásokkal is járt, 2023 második felétől két elnökhelyettes segíti az elnök munkáját: az általános feladatokkal felruházott általános elnökhelyettes és az európai uniós és nemzetközi ügyekkel összefüggésben eljáró nemzetközi elnökhelyettes.

2023 májusában – a NAIH fennállása óta harmadik alkalommal – ismét Budapesten került megrendezésre az európai adatvédelmi hatóságok Tavaszi Konferenciája, melyre 39 országból érkeztek látogatók. A minden évben összehívott konferencia célja, hogy megkönnyítse az együttműködést és a jól bevált gyakorlatok cseréjét a Konferencia tagjai (akkreditált uniós és nem uniós adatvédelmi felügyeleti szervezetek)

között a személyes adatok és a magánélet védelmének előmozdítása és fenntartása érdekében, Európában. A májusi konferencia újítása volt – Giovanni Buttarelli, korábbi európai adatvédelmi biztos gondolata nyomán –, hogy az akkreditált tagok számára szervezett zárt ülések mellett egy, az érdeklődő közönség által is látogatható, nyilvános napot is beiktattunk, melynek témája az adatvédelmi tisztviselő szerepének, funkciójának bemutatása volt.

Fontos eseménye volt még a 2023-as évnek, hogy Magyarország – 30. országgént – ratifikálta az Európa Tanács megújított adatvédelmi egyezményét (ún. 108+ Egyezmény). A modernizáció két fő célkitűzése: az alapelvek változatlan tisztelete mellett a digitális korszak kihívásaira való reflektálás, valamint az egyezmény nyomán követési mechanizmusának megerősítése. Az 1981-ben született egyezmény érdeme, hogy nemzetközi jogi kötéssel rendelkező dokumentumokban itt szerepel először a magánszféra védelméhez való jogból levezetve, de attól függetlenül a személyes adatok védelméhez való jog, valamint a mai napig ez a legnagyobb területi hatállyal rendelkező, nemzetközi jogi adatvédelmi norma.

Budapest, 2024. február 20.

Dr. Péterfalvi Attila

címzetes egyetemi tanár
a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság
Elnöke

I. A Hatóság működésének statisztikai adatai, a Hatóság társadalmi kapcsolatai

I.1. Ügyeink statisztikai jellemzői

A Hatóság ügyviteli területe a Nemzeti Digitalizációs Stratégia (2021-2030) célkitűzéseivel összhangban – illeszkedve a Hatóság informatikai stratégiájához – a szervezet elektronizált, szervezett, következetes és átlátható intézményi működésének megvalósítását a hatósági szinten megjelenő, lehető legkisebb adminisztratív teherrel igyekszik támogatni.

Az adminisztratív terhek csökkentése komplex feladat, amely jelenti egyrészt front-office szinten az ügyek ügyfélbarát és gyors online indításának és lefolytatásának a lehetőségét, másrészt a szabályozott elektronikus ügyintézési szolgáltatások igénybevételével megvalósuló elektronikus kapcsolattartást. Back-office szinten pedig egyszerre jelenti az iratkezelési és ügyintézési folyamatok egyszerűsítését és elektronizálását, a folyamatok átfutási idejének csökkentését.

Stratégiai célunk továbbra is az e-ügyintézés mind teljesebb körű megvalósítása újabb e-ügyintézési szolgáltatások bevezetésével, valamint a hozzájuk kapcsolódó belső szakrendszerek szükségszerű fejlesztésével. Az e-ügyintézési szolgáltatások bevezetésének feltétele a folyamatok elektronizáltsága és a papírmentes, teljesen elektronikus háttérműködés megvalósítása, amely az elektronikus szakrendszerek továbbfejlesztését, a folyamatok fejlesztését, lehetőség szerinti automatizációját jelenti az ügyintézésben, az ügyfélkapcsolatokban és a háttérfolyamatokban egyaránt.

A szélesebb körűen automatizált folyamatok időt takarítanak meg, költségcsökkentést eredményeznek, a további digitalizáció növeli a hatósági munka eredményeinek elérhetőségét, és jelentős eszközigeny-csökkentéssel jár.

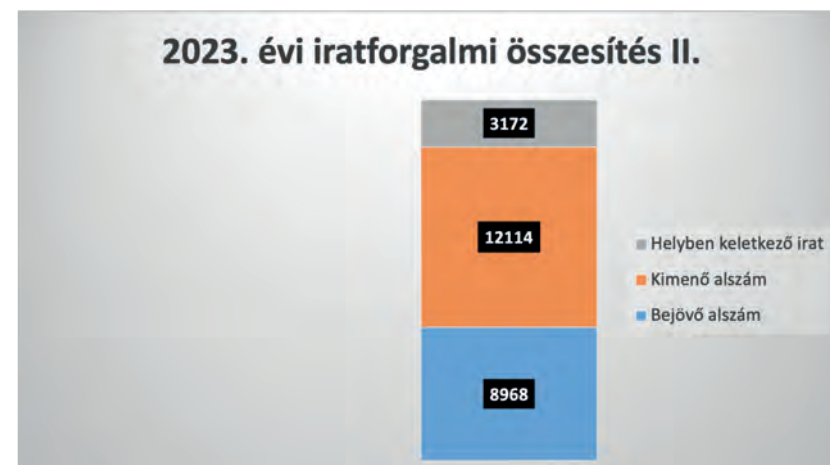
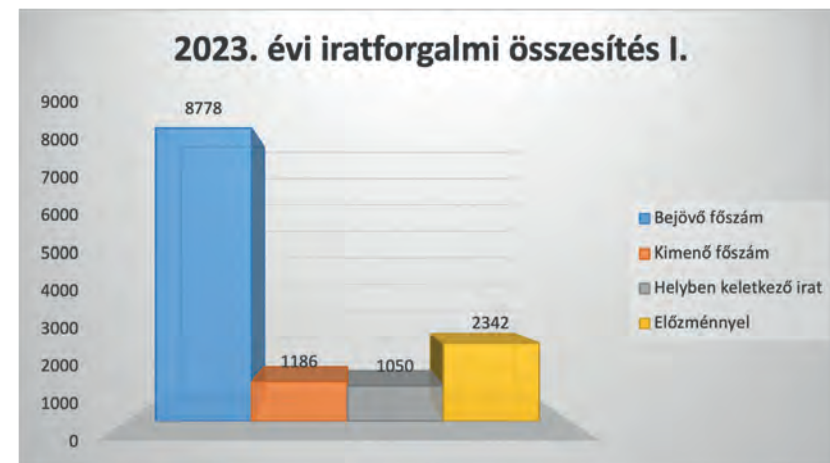
Folyamatosan keressük azokat a megoldásokat, amelyek segítik hatékonyabban kezelni a belső folyamatokat, az információáramlást és a rendelkezésre álló erőforrásokat. Célunk a szervezet belső és külső folyamatainak összehangolása, javítva ezzel a munkatársak közötti kommunikációt, a hatósági erőforrások hatékonyabb felhasználását, a döntéshozók számára pedig valós idejű adatok elérését.

A szakmai területek által megfogalmazott feladatbővülésből adódóan, és az évről évre növekvő tendenciát mutató ügyszám alapján, az ügyviteli, illetve az egyre összetettebb hatósági működést támogató feladatok további bővülése várható. E feladatok biztonságos ellátását a Hatóságnál jelenleg alkalmazott ügyiratkezelő rendszer már nem támogatja teljes körűen, ezért a közeljövőben szükségesé és indokolttá válik egy új, irat- és dokumentumkezelő rendszer bevezetése.

Az új rendszer lehetőséget biztosíthat speciális feladatokat ellátó modulok alkalmazására, amelyek integrált módon működnek együtt az iratkezelő rendszerrel. Elemei egységes, rendezett, átlátható struktúrában állhatnak a Hatóság és ügyfelei rendelkezésére. Az új rendszer rugalmassága és skálázhatósága alapot adhat úgy a jelenlegi, mint a jövőbeli igények bővítésére, a megfelelő adatkezelési eljárások és biztonsági intézkedések alkalmazásával teljes körűen biztosíthatja az adatintegritást és az adatbiztonságot.

A napi ügykezelési-, ügyvitelszervezési-, igazgatási-, koordinációs-, és adminisztratív feladatkörök egyidejű és folyamatos ellátásával párhuzamosan jelentkező, az új rendszer tervezett bevezetésével, az adatmigrációval, a rendszer paraméterezésével, a rendszerintegrációval, az új iratkezelési folyamatok kialakításával kapcsolatos feladatokra a felkészülést már a beszámolási időszakban megkezdte a Hatóság.

A Hatóság 2023. évi iratforgalmi statisztikája

A Hatóság belső ügyviteli szakrendszerében a 2023. évben 8672 új ügy iktatását végeztük el. A korábbi évekről áthúzódó ügyekkel (2342) együtt, az idei évben a hatóság előtt 11.014 ügy volt folyamatban. Az ügyszámemelkedés jelentősen, közel ezerháromszázzal haladta meg az elmúlt évit.

Az adatsorok összevetésével megállapítható, hogy a hatósági ügyek száma az előző évihez viszonyítottnál közel ötven százalékkal emelkedett (708-ról 1040-re), de ugyanilyen meredeken nőtt a GDPR együttműködéssel (IMI) kapcsolatos ügyeink száma (1.489-ről 1.846-ra) is. Mindezek mellett a vizsgálatok és a konzultációs beadványok száma is meghaladta az előző évi ügymennyiséget.

A Hatóság 2023. évi jelentősebb ügyforgalmat mutató ügytípusai:

Vizsgálati ügyek	2894
Konzultációs ügyek	1410
Hatósági ellenőrzés	715
Jogszabály-véleményezés	206
GDPR együttműködés (IMI)	1846

Vizsgálati eljárások 2023. év – Adatvédelem

A 2023. évi, panasz alapján indult vizsgálati ügyek:

2023. évi	1328
Előző év(ek)ről áthozott	789

A 2023. évi, hivatalból indult vizsgálati ügyek:

2023. évi	84
Előző év(ek)ről áthozott	35

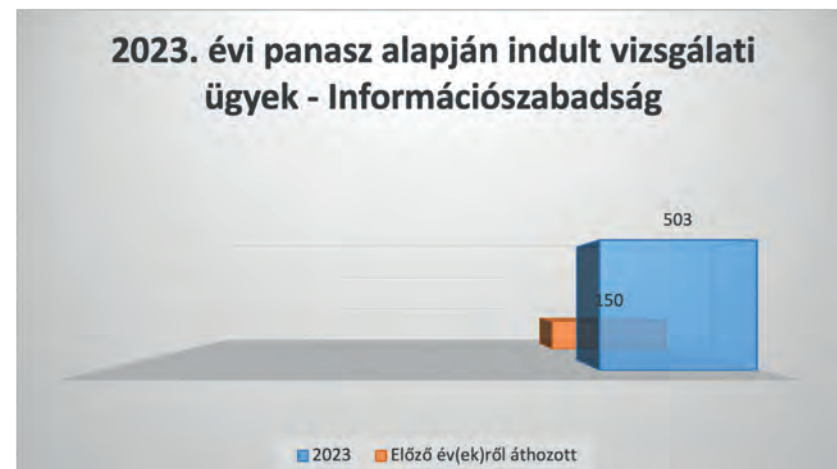
Az adatvédelmi vizsgálati típusú eljárások 2023. évi ügytípusonkénti megoszlása

Üggtípus	Összesen	Előző évekről áthozott	Új ügyek
Vizsgálati eljárás hivatalból	119	35	84
Vizsgálati eljárás hivatalból adatvédelmi ügyben - Bűnüldözési Irányelv	8	5	3
Vizsgálati eljárás hivatalból adatvédelmi ügyben - GDPR és egyéb	110	30	80
Vizsgálati eljárás hivatalból adatvédelmi ügyben - GDPR és egyéb - adatvédelmi incidens	1	-	1
Vizsgálati eljárás panasz alapján	2117	789	1328
Vizsgálati eljárás panasz alapján adatvédelmi ügyben - adatvédelmi incidens	220	57	163
Vizsgálati eljárás panasz alapján adatvédelmi ügyben - Bűnüldözési adatvédelmi incidens	5	5	-
Vizsgálati eljárás panasz alapján adatvédelmi ügyben - Bűnüldözési Irányelv	72	37	35
Vizsgálati eljárás panasz alapján adatvédelmi ügyben - GDPR és egyéb	1820	690	1130

Vizsgálati eljárások 2023. év – Információszabadság

A 2023. évi, panasz alapján indult vizsgálati ügyek

2023. évi	503
Előző év(ek)ről áthozott	150

A 2023. évi, hivatalból indult vizsgálati ügyek

2023. évi	4
Előző év(ek)ről áthozott	1

A 2023. évi adatvédelmi hatósági eljárások száma

A 2023. évi, kérelemre indult adatvédelmi hatósági eljárások

2023. évi	388
Előző év(ek)ről áthozott	350

A 2023. évi, hivatalból indult adatvédelmi hatósági eljárások

2023. évi	42
Előző év(ek)ről áthozott	82

2022. évi hatósági eljárások ügýtípusonkénti megoszlása

Ügýtípus	Összesen	Előző évekről áthozott	Új ügyek
Adatvédelmi hatósági eljárás hivatalból	124	82	42
Adatvédelmi hatósági eljárás hivatalból - Bűnüldözési Irányelv	5	4	1
Adatvédelmi hatósági eljárás hivatalból - Bűnüldözési Irányelv - adatvédelmi incidens	3	1	2
Adatvédelmi hatósági eljárás hivatalból - GDPR és egyéb	83	55	28
Adatvédelmi hatósági eljárás hivatalból - GDPR és egyéb - adatvédelmi incidens	33	22	11
Adatvédelmi hatósági eljárás hivatalból- GDPR és egyéb - sajtó és vélemény-nyilvánítás szabadsága	-	-	-
Adatvédelmi hatósági eljárás kérelemre	738	350	388
Adatvédelmi hatósági eljárás kérelemre - Bűnüldözési Irányelv	24	16	8
Adatvédelmi hatósági eljárás kérelemre - Bűnüldözési Irányelv - adatvédelmi incidens	2	2	-
Adatvédelmi hatósági eljárás kérelemre - GDPR és egyéb	666	313	353
Adatvédelmi hatósági eljárás kérelemre - GDPR és egyéb - adatvédelmi incidens	44	19	25
Adatvédelmi hatósági eljárás kérelemre - GDPR és egyéb - sajtó és vélemény-nyilvánítás szabadsága	2	-	2-

A 2023. évi, információszabadsággal kapcsolatos ügyek ügykörönkénti megoszlása

Ügytípus	Összesen	Előző évekről áthozott	Új ügyek
Vizsgálati eljárás panasz alapján információszabadság ügyben	653	150	503
Konzultáció – információszabadság ügyben	147	7	140
Vizsgálati eljárás hivatalból információszabadság ügyben	5	1	4

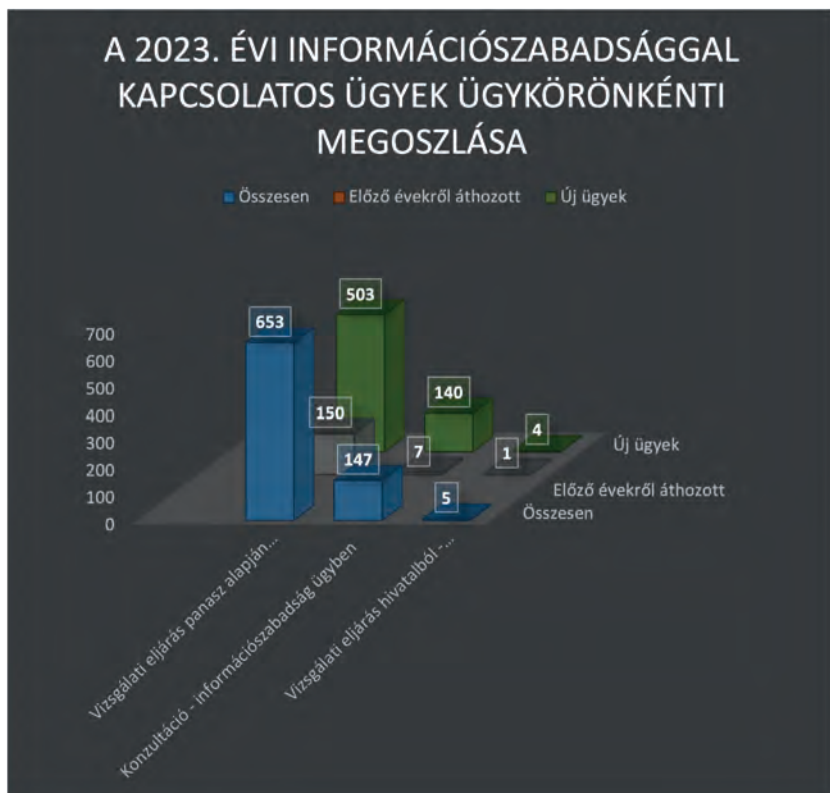
A 2023. évi átláthatósági hatósági eljárások alakulása

bejelentésre hivatalból indult átláthatósági hatósági eljárások	13
hivatalból indult átláthatósági hatósági eljárások	149

A 2023. évi hatósági ellenőrzések alakulása

2023. évi ellenőrzések	715
Előző év(ek)ről áthozott	151

Ügytípus	Összesen	Előző évekről áthozott	Új ügyek
Adatvédelmi hatósági ellenőrzés - Bűnüldözési Irányelv	-	-	-
Adatvédelmi hatósági ellenőrzés - Bűnüldözési Irányelv - adatvédelmi incidens	33	17	16
Adatvédelmi hatósági ellenőrzés - GDPR és egyéb	25	10	15
Adatvédelmi hatósági ellenőrzés - GDPR és egyéb - adatvédelmi incidens	657	124	533

A 2023. évi jogszabály-véleményezések száma

2023. évi	200
Előző évről áthozott	6

Ügytípus	Összesen	Előző évről áthozott	Új ügyek
Szabályozás véleményezése megkeresésre (jogszabályterv. véleményezés, konzultáció)	202	6	196
Szabályozásra javaslattétel (jogszabályterv. vél. saját, jogalk. kezd.)	4	-	4

A 2023. évi nemzetközi együttműködés fontosabb területei (GDPR, IMI)

2023. évi	1390
Előző évről áthozott	456

Ügytípus	Összesen	Előző évről áthozott	Új ügyek
Érintett hatóságként együttműködés EGT-társhatóság elj. - adatvédelmi incidens	13	5	8
Érintett hatóságként együttműködés EGT-társhatóság elj. GDPR 56,60,61,62,64,65	1828	451	1377
Érintett hatóságként együttműködés EGT-társhatóság elj. - sajtó és vélemény-nyilvánítás szabadsága	5	-	5

A Hatóság ügyfélszolgálatára a 2023. évben 6.012 telefonhívás érkezett. Kis mértékben emelkedett a személyes ügyfélfogadások száma (78), ezzel együtt azonban a közigazgatási hatósági eljárásokban kérelmezhető személyes iratbetekintések számában (55) nem történt érdemi elmozdulás.

Ügyfeleink a korábbi beszámolóinkban kiemelt kérdéseken túl, elsősorban a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény (új Panasztv.) kapcsán felmerülő beadványok benyújtásának módjairól kértek tájékoztatást.

A Hatóság ügyfélszolgálatot ellátó munkatársai – a konkrét segítség megadásán túl – felhívták a figyelmet a NAIH honlapján (link: https://naih.hu/panasz-vagy-kozerdeku-bejelentés-a-panasztörvény-szerint#_ftn7) közzétett tájékoztatóra, amely részletesen tartalmazza a panasz, közérdekű bejelentés fogalmát és azok benyújtásának különféle módjait.

Ügyfélszolgálati munkatársaink 2023. évben 9 esetben adtak írásban általános tájékoztatást a panaszbenyújtással összefüggő időpontkéréssel kapcsolatos megkeresésekre, illetve abban nyújtottak segítséget, miként fordulhatnak az érintettek a Hatósághoz a személyes adatok védelmével, illetve a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatok megismerésével kapcsolatos ügyekkel összefüggésben.

1.2. Az adatvédelmi tisztviselők éves konferenciája

2023 novemberében a Hatóság elnöke az Infotv. 25/N. § rendelkezéseire tekintettel felhívást küldött ki – a Hatósághoz több mint 12 ezer adatkezelő és adatfeldolgozó által az elektronikus adatvédelmi tisztviselő bejelentő rendszerén keresztül hozzá bejelentett – 4461 adatvédelmi tisztviselő számára az adatvédelmi tisztviselők konferenciájáról, és az EU Survey rendszer útján felmérte az adatvédelmi tisztviselők általános felkészültségét, igényeit, és emellett lehetőséget nyújtott az adatvédelmi tisztviselők számára is a konferencia előadásai tartalmának alakítására, témajavaslatok megjelölésére.

A konferencia elsődleges célja ugyanis a személyes adatok védelmére és a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó jogszabályok alkalmazása során az egységes joggyakorlat kialakítása, a Hatóság és az adatvédelmi tisztviselők rendszeres szakmai kapcsolattartásának biztosítása. A Hatósághoz bejelentett adatvédelmi tisztviselők nagy számára, a mindannyiukat megillető részvételi jogra tekintettel, továbbá az elhangzott szakmai ismeretek magas szintű hasznosulásának elősegítése érdekében a konferencia 2023-ban ismét kizárólag elektronikus úton került lebonyolításra.

A felmérés eredményei és a feltett kérdések alapján összeállított előadások – a korábbi évek konferenciavideóihoz hasonlóan – a Hatóság honlapján tekinthetők meg az MTVA Médiaklikk szolgáltatásának köszönhetően.

Dr. habil. Péterfalvi Attila elnök úr köszöntő beszédében elsőként a Hatóság hatáskörét érintő legújabb uniós szabályozási változásokat tekintette át, különös fókusszal az online platformok világának reformját célzó Digitális Szolgáltatásokról szóló rendeletre, valamint a Hatóság hatáskörét is érintő Adatkormányzási Rendeletre.

Értékelte a Hatóság működésének éves statisztikai adatait is, ennek során külön kiemelte a 2023-as év novumának számító, átláthatósági eljárások pozitív tapasztalatait, valamint az IMI rendszeren keresztül érkezett, a Hatóságot is érintő ügyeket. Emellett kitért számos olyan döntésre, amelyben hosszú távú hatással bíró kérdésben foglalt állást a Hatóság, így többek között a mesterséges intelligencia használatával kapcsolatos megállapításokat tartalmazó határozatára, illetve a volt közszereplőket érintő paparazzi tevékenységek tárgyában született határozatra.

Dr. Sziklay Júlia PhD, nemzetközi elnökhelyettes a 2023-as év uniós adatvédelmi fejleményeit fejtette ki részletesebben előadásában. Az egységes európai adatvédelmi együttműködés területén szó esett az Európai Adatvédelmi Testület szerepéről és legfontosabb, az év során elfogadott dokumentumairól, valamint a felügyeleti hatóságok egyablakos ügyintézés keretében folytatott határokon átnyúló együttműködési formájáról.

Az EDPB által elfogadott vélemények közül – különös jelentősége miatt – részletesebben bemutatásra került a Transzatlanti Adatvédelmi Keretegyezmény véleményezése (5/2023 sz. vélemény), valamint az európai adatvédelmi biztossal kibocsátott közös vélemény a GDPR-t érintő új eljárásjogi rendelettervezetről (01/2023 sz. vélemény).

A Testület legfőbb vitarendezési eljárásainak áttekintését követően az EDPB főbb iránymutatásai kerültek bemutatásra, melyek közül Dr. Sziklay Júlia a hozzáférési jogot tárgyaló, 01/2022. sz. iránymutatás főbb tartalmi elemeinek bemutatására helyezte a fókuszot, majd az Európai Unió Bíróságának legfontosabb adatvédelmi tárgyú döntéseit foglalta össze, kiemelve egy egészségügyi dokumentáció másolatának kiadásáról szóló, C-307/22. számú döntést.

Dr. Vass Norbert, osztályvezető az Európai Unió Digitális Csomagja által nyújtott újdonságok tárgyában tájékoztatta elsőként a hallgatóságot, mivel annak számos eleme kihatással van a személyes adatok védelmére. A digitális szuverenitás különböző aspektusainak áttekintését követően a Digitális Csomagban szereplő jogalkotási aktusokat vette számba.

A 2024 februárjától a közvetítő szolgáltatásokat a belső piacon nyújtó jogalanyokra alkalmazandó Digitális Szolgáltatásokról szóló Rendelet (DSA) kapcsán többek között kifejtésre került annak kockázatalapú megközelítése, amely sajtószerű módon, szabályozási struktúrájában a nagyobb online platformokkal szemben szigorúbb követelményeket állapít meg, illetve egyéb eljárási garanciákat is alkalmaz. Az Adatkormányzási Rendelet (DGA) a közadatbázisokhoz való hozzáférést rendezi, technikailag egy központi egyablakos ügynök létrehozásának elrendelésével, emellett szabályozza az adatközvetítő vállalkozások és adaltruista szervezetek működését és felügyeletét.

A résztvevők emellett tájékozódhattak a vállalkozások egymás közötti (B2B) adatmegosztását szabályozó Adatmegosztási Jogszabály (Data Act) részletszabályairól, valamint a Mesterséges Intelligencia rendelet (AI Act) kapcsán felmerülő, új adatkezelési eszköz egységes szabályozási kihívásairól, a tiltott felhasználá-

sú és a magas kockázatú mesterséges intelligenciák listázásáról. A szakértő a Hatóság eddigi kapcsolódó tapasztalatairól külön előadást tartott – a Budapest Bank és a ChatGPT ügyein keresztül mutatta be a mesterséges intelligencia definiálásának komoly technikai és társadalmi nehézségeit.

Az előadó emellett kitért az elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról szóló rendelet (eIDAS) módosításának főbb elemeire, többek között a fő újdonságnak számító európai digitális azonosító létrehozásának vonzataira, valamint a digitális állampolgársággal kapcsolatos fejleményekre. Az Interoperábilis Európáról szóló jogszabály elsődlegesen a közzféra online eljárásainak szabályozását, határokon átnyúló átjárhatóságát tűzi ki céljául, a személyes adatokat is kezelő új elektronikus közigazgatási rendszerek bevezetése esetén a jelenlegi tervezet szerint a Hatóság feladata lesz az üzembe helyezés előtt kötelező tesztkörnyezetben a próbaműködés felügyelete és a jogi megfelelés ellenőrzése is.

Dr. Barabás Gergely, főosztályvezető a GDPR bírságszabási szabályaival összefüggő, több éves előkészítő munka és nyilvános konzultáció eredményeként 2023 tavaszán elfogadott 4/2022. számú Európai Adatvédelmi Testület iránymutatás újdonságait foglalta össze. Az iránymutatás célja a felügyeleti hatóságok által használt bírságszabási módszertan harmonizációja a vállalkozásoknak tekinthető adatkezelőkkel és adatfeldolgozókkal szemben. Az iránymutatás azonban hangsúlyozza azt is, hogy természetes személlyel szemben is lehet – amennyiben egyébként adatkezelőnek tekintendő – az általános adatvédelmi rendelet alapján bírságot kiszabni, ahogy a magyar, és a más tagállami felügyeleti hatóságok gyakorlata is számtalan példát mutat természetes személy adatkezelőkkel szembeni bírságszabásra.

Bevezetőjében az előadó elsőként a GDPR 83. cikk lényeges tartalmának felelevenítésére koncentrált, majd ezt követően rámutatott arra, hogy milyen uniós alapelvek indokolják azt, hogy az egyébként az adatvédelmi bírság kiszabását részletesen meghatározó GDPR-rendeletek mellett, szükséges egy külön iránymutatás kiadása is. Az iránymutatás tartalmát tekintve felhívta a figyelmet arra, hogy a bírság összegének kiszámítása továbbra is a felügyeleti hatóságok mérlegelési jogkörébe tartozik, a bírságszámítás során nem egy matematikai levezetés az elvárás, hanem a GDPR meghatározott keretei között, a konkrét ügy feltárt körülményeinek az értékelése. A tagállami felügyeleti hatóságnak emellett továbbra is a saját nemzeti eljárásjoga alapján kell indokolnia a bírságösszeg meghatározását.

Az iránymutatás az adatvédelmi bírság összegének meghatározására egy „öt lépcsős módszert” dolgozott ki, amellyel megjelent az adatvédelmi jogban egy merőben új, gyökereit a büntetőjogból eredeztető nézőpont, az előadás ezeket részleteiben ismerteti.

Dr. Eszteri Dániel PhD, osztályvezető ismertette a Hatóság adatvédelmi incidensekkel kapcsolatos főbb döntéseit a 2023-as évből. Említésre került többek között a NAIH állásfoglalása az adatbiztonsággal kapcsolatos kötelezettségek érintettre történő átháríthatóságának kérdésében. Ezt követően egy elavult tartalomkezelő rendszer sérülékenységére miatt bekövetkezett adatvédelmi incidens kezelése kapcsán indult eljárás tanulságait ismerhették meg a konferencia résztvevői, majd az előadás egy előválasztás lebonyolításával összefüggésben végzett adatkezelést érintő incidensre is kitért. Az év legjelentősebb adatvédelmi incidensekkel kapcsolatos ügyeinek listáját egy távhőszolgáltató által végzett, nem megfelelő incidenskezelési gyakorlat értékelésével zárta.

Dr. Tóth Éva, osztályvezető a költségvetési szervek új közzétételi kötelezettségének tárgyában tartott előadást, majd az átláthatósági hatósági eljárás tapasztalataiba nyújtott betekintést. Az új közzétételi kötelezettség jelentőségét hangsúlyozva kiemelte, hogy a közfeladatot ellátó, közpénzt felhasználó szervek az Infotv. szerinti általános közzétételi kötelezettségüket számos esetben nem megfelelően teljesítik, a Hatóság közzétételre vonatkozó állásfoglalásai mindezülig nem voltak kikényszeríthetőek, az állampolgárok pedig nem fordulhatnak bírósághoz sem elmulasztott közzététel esetén. Az egyik legfontosabb eredménye az új szabályozásnak tehát a „következménynélküliség” megszüntetése a gazdálkodási adatok közzététele terén, ugyanis az átláthatósági hatósági eljárásban hozott határozataink kikényszeríthetőek, a Hatóság szankcionálási jogkörének kiterjesztése megtörtént. Az előadás további részében az új kötelezettség Infotv.-ben rögzített részletszabályai kerültek ismertetésre, valamint a szabályozás további fejlesztési lehetőségei is terítékre kerültek.

Dr. Kiss Attila, fősztályvezető az adatvédelmi tisztviselőkre vonatkozó felmérések 2023. évi eredményeiről számolt be előadásában. Az Európai Adatvédelmi Testület 2020. óta évente, az adatvédelem egyes területeire fókuszáló, összehangolt fellépést indít, mely összehangolt végrehajtási kerethez 2023-ban a NAIH is csatlakozott. Az aktuális fellépés az adatvédelmi tisztviselők szerepének és jogállásának vizsgálatát tűzte ki célul, a Hatóság fókusza ennek kapcsán a hazai közzététel tisztviselőire irányult.

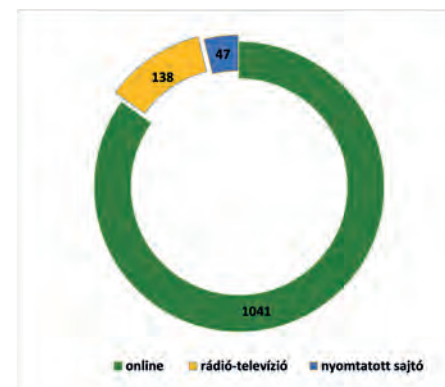
A közvetlen kérdőíves módszer alapján beérkezett, előzetes eredmények kapcsán összegezte a főbb megállapításokat, illetve azonosított számos komoly kockázattal járó faktort. Az összehangolt fellépés keretében készült, kifejezetten a közzétételben működő adatvédelmi tisztviselőkkel kapcsolatos eredményeket összevetette a Hatósághoz bejelentett, valamennyi adatvédelmi tisztviselőre kiterjedő, a konferenciát megelőző felmérés eredményeivel is.

Végül, egyes, az adatvédelmi tisztviselőktől a konferencia kapcsán beérkezett kérdéscsoportokra válaszolt, ide értve az Európai Unión kívüli felhőszolgáltatások igénybevételének feltételeire vonatkozó kérdéseket, a közfeladatot ellátó szervekre vonatkozó adatvédelmi kötelezettségek tartalmára irányuló érdeklődést, illetve a Ptk. és a GDPR szerinti hozzájárulás fogalmának eltérése miatt elvárt intézkedéseket és lehetséges jogalapok kérdését a képfelvétel készítésével megvalósuló adatkezelés során.

1.3. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság megjelenése a médiában

2023. január 1. és december 31. között összesen 1227 hírt közöltek a médiumok a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságról. A médiatípusok közül legtöbbször továbbra is az online médiában találkozhattunk a Hatóság tevékenységéről szóló híradásokkal, szám szerint 1041 alkalommal. A nyomtatott sajtóban 47 esetben, az elektronikus médiában pedig 138-szor szerepelt a NAIH.

A NAIH megjelenéseinek aránya a különböző médiumokban 2023-ban

Forrás: Observer Budapest Médiafigyelő Kft.

II. Adatvédelmi ügyek

II.1. Az általános adatvédelmi rendelet alkalmazása

II.1.1. Igazságügyi szakértők adatkezelése

A Hatóság a 2022. évről szóló beszámolójában bemutatta, hogy az igazságügyi szakértői tevékenység során folytatott adatkezelési műveletekkel összefüggésben több jogértelmezési problémát azonosított. Ezen téma folytatásaként, illetve újabb igazságügyi szakértői adatkezelések vizsgálatának tapasztalatai alapján a Hatóság 2023 nyarán a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara képviselőivel szakmai egyeztetést folytatott, amely során számos elméleti és gyakorlati kérdés megvitatásra került. A Kamara és a Hatóság egységes álláspontja szerint jogszabály-módosítás is szükséges ezen a szakterületen. A Hatóság el is juttatta a szabályozás előkészítéséért felelős minisztérium részére a családjogi jogalkotást érintő javaslatait az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvényt (a továbbiakban: Szaktv.) érintően.

A Hatóság főként a családjogi peres eljárásokban kirendelt igazságügyi pszichológus szakértők vizsgálata során keletkezett személyes adatokra vonatkozó érintetti joggyakorlás körében azt tapasztalta, hogy a bíróságok kirendelő végzése nem tartalmaznak utasítást a hozzáférés korlátozására vagy megadására. Ugyanakkor, a kirendelt szakértőt titoktartási kötelezettség terheli, és előállhat az a helyzet, hogy a kiskorú által a szakértői vizsgálaton elmondottak olyan információkat tartalmaznak, amelyeknek a törvényes képviselő általi megismerése a gyermek számára hátrányos következményekkel járhat. A Hatóság eljárási tapasztalatai szerint ilyen esetekben a szakértő kezdeményezésére a kirendelő bíróság utólagosan hoz a hozzáférési jog megtagadásáról szóló végzést, azonban arra is volt már példa, hogy döntés helyett a bíróság a hatáskörének hiányát állapította meg. A hozzáférési jog sérelme miatt a szülők, törvényes képviselők által a Hatóságunknál kezdeményezett adatvédelmi hatósági eljárások esetében azonban a szakértő által a kirendelő bíróságtól kért döntés olyan előkérdés, amely a kérelemre indult adatvédelmi hatósági eljárás felfüggesztését eredményezi. A fentiekre tekintettel a gyermekek érdekeit szem előtt tartva a Hatóság indokoltnak látja azt, hogy a kirendelő szerv minden esetben hozzon erre vonatkozó döntést. Ennek biztosítása céljából a Szaktv., illetve a Pp. vonatkozó rendelkezéseinek módosítása szükséges úgy, hogy a kirendelő hatóság vagy

bíróság ne előzetesen, hanem a szakértői vizsgálat tapasztalatainak figyelembe vételével döntsön a hozzáférési jogról. [NAIH-6627-1/2023]

A következő kérdésként ebben a problémakörben a magánszakértő adatkezelésének jogalapja merült fel. A Szaktv. 53. § (1) bekezdése az adatkezelés jogalapját az érintett hozzájárulására szűkíti, miközben a GDPR szerint az adatkezelés a 6. cikkben felsorolt jogalapok egyikén folytatható, tehát a Szaktv. ezen szakasza is felülvizsgálatra szorul a GDPR-nak történő megfelelés érdekében.

A szakértő által készítendő hangfelvétellel kapcsolatosan is gyakorlati problémák merültek fel, melyek alapja azon szabály, mely szerint „a vizsgálat során a szakértő a vizsgált személy vagy annak törvényes képviselője írásos beleegyezése esetén hangfelvételt készíthet.” A szakértő részéről a hangfelvétel készítésének és felhasználásának célja a vizsgálat során elhangzottak rekonstruálása, és az elhangzottak alapján a megalapozott szakmai álláspont kialakítása. A gyakorlatban azonban a szakértők számára sem egyértelmű, hogy a felvétel megőrzése meddig indokolt és jogszerű, és az adatkezelés mely pontjáig gyakorolhatja a hozzájárulása visszavonásának jogát. A vonatkozó IRM-rendelet¹ idézett rendelkezésének nyelvtani értelmezése szerint az érintetti hozzájárulás csak a felvétel *elkészítéséhez* tekinthető megadottak, és a hozzájárulás terjedelme a felvétel *felhasználására* már nem terjed ki – miközben a felvétel készítésének és felhasználásának célja a fent kifejtetteknek megfelelően azonos. Így a felvételt a szakértő a Szaktv. 40. § (1) bekezdésének rendelkezése alapján, jogi kötelezettség teljesítése jogalapon kezeli és használja fel, ekkor azonban a cél elérése után – amely lehet az írásbeli leirat elkészülte, vagy annak érintett általi megismerése is – sem törölhető a felvétel, mert a Szaktv. 42. §-a kötelező őrzési időt ír elő. A hozzájárulás visszavonásának lehetősége a hozzájárulásos jogalap alkalmazásának alapvető feltétele. A hivatkozott esetben ugyanakkor a hozzájárulás visszavonásának megkérdőjelezhetősége miatt a hozzájárulás nem tekinthető érvényes jogalapnak a hangfelvételek készítése esetében sem.

A fentiekre tekintettel a Hatóság javasolta az Igazságügyi Minisztériumnak az IRM-rendelet 20/A. § (3) bekezdésének hatályon kívül helyezését és a hangfelvétel készítésére és felhasználására vonatkozó rendelkezések pontosítását. A rendelkezés hatályon kívül helyezése megtörtént. Az IM válasza szerint továbbá a probléma teljes körű rendezésére a szakértői tevékenységet érintő jogszabályok koncepcionális felülvizsgálata során kerülhet sor. [NAIH-4665/2023].

¹ az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet

II.1.2. Egészségügyi dokumentációval kapcsolatos ügyek

A törvényes képviselők által a gyermekük képviseletében gyakorolt hozzáférési joggal gyakran érintett másik terület az egészségügyi dokumentáció kezelése.

Jelenleg az egészségügyi dokumentáció másolatához való jog mint betegjog külön nincs nevesítve az ágazati szabályozásban, hanem az az adatvédelmi szabályokból fakadó érintetti joggyakorláson keresztül érvényesíthető: a megismerés jogát az egészségügyről szóló törvény deklarálja, annak érvényesítése, másolat igénylése azonban a GDPR szerinti szabályok alapján történhet. A Hatóság a fenti szabályozás okán nem értett egyet azzal a miniszteri és ombudsmani állásponttal, miszerint „a szolgáltató a – különélő, de – közös szülői felügyelet esetén bármelyik szülő tájékoztatásával eleget tesz tájékoztatási kötelezettségének”. A beteg – adott esetben a gyermek – a dokumentációban foglalt adatok kezelésének érintettje és az érintetti minőség, illetve a törvényes képviselő által gyakorolt érintetti hozzáférési jog biztosítása során a GDPR szabályai érvényesek. Az érintett gyermek különélő, de a szülői felügyeletet közösen gyakorló, így törvényes képviseleti jogosultsággal rendelkező szüleinek mindkét tagja, egyenként is jogosult az érintetti jogérvényesítésre a gyermek nevében a GDPR-ban rögzített, érintetti joggyakorlás keretei között eljárva. Az adatkezelő egészségügyi szolgáltató ezáltal nem tagadhatja meg a hozzáférési jog biztosítását valamely törvényes képviselő részére arra hivatkozással, hogy a Ptk. szerinti együttműködés keretében a másik szülőnek már kiadta az iratokat. A szolgáltató legfeljebb a jogérvényesítés egyéb feltételeit mérlegelheti – például többedik érintetti másolatkérés, aránytalan vagy túlzó kérelem stb. – de az érintetti hozzáférési jogot a szülői együttműködési kötelezettségre hivatkozva nem tagadhatja meg, mert a GDPR ilyen hozzáférés-korlátozási szempontot nem ismer. A fent leírtak miatt az ilyen gyakorlat ellentétes a GDPR szabályaival, az érintetti jogérvényesítés biztosításával.

Lényegében ezen jogérvényesítést érintő vizsgálat folyt a Hatóság előtt, amikor a panaszos a háziorvostól három gyermeke teljes egészségügyi dokumentációját igényelte heti rendszerességgel, a háziorvos pedig a dokumentációt oly módon adta át, hogy azon egyes részeket kitakart. A panaszos és felesége között több éve húzódó családi jogvita van folyamatban, amelynek legfőbb tárgya a három közös gyermek elhelyezése és felügyeleti joga. Ennek során mindkét szülő – perbeli helyzetének javítása érdekében – a másik szülőre próbál terhelő bizonyítékokat, a saját perbeli helyzetét segítő adatokat gyűjteni, ehhez a gyermekek ellátását is felhasználva. A háziorvos az átadott másolaton olyan részeket takart ki, amelyek álláspontja szerint vagy a másik szülő elmondásait, a

személyiségi jogvédelem körébe tartozó levél- és magántitkot tartalmazó közléseket érintett (például az egyik szülő becsmerli a másikat; vagy a másik szülő azt részletezi, hogy őt milyen fenyegetések érték már a családugyi jogvitában), vagy egy folyamatban volt kormányhivatali eljárás részleteit tartalmazta. A Hatóság a vizsgálatban megállapította, hogy a medikai rendszerben rögzítettek számos olyan adatot tartalmaztak, amelyek fogalmilag nem tartoznak az egészségügyi dokumentációban rögzítendő adattartalom körébe, a vizsgált bejegyzések egy része nem volt az egészségügyről szóló CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 136. § szerinti, a gyermekek vizsgálatával és gyógykezelésével kapcsolatos körbe tekinthető, és egyáltalán nem kapcsolódtak a gyermekek egészségügyi ellátásához. A szolgáltató rendszerében rögzített, az egyik szülő által elmondott, nem a gyermekekre vonatkozó megjegyzésként rögzített információk az adott szülő személyes adatainak minősülhetnek, és ezek megismerésére a másik szülő a gyermek nevében gyakorolt hozzáférési jog körében nem jogosult. Ugyanakkor, azon részek, amelyek összefüggenek a gyermekekkel (például a gyermekek öltözetek és az ebből eredeztethető lehetséges betegségek, az, hogy a gyermekek rendszeresen egyéb orvosoknál is járnak stb.), nem nyilváníthatók a szülő olyan megjegyzéseinek, amelyek semmilyen összefüggésben nem állnak a gyermekek ellátásával, és nem mondható, hogy ezen részek nem a gyermekekre vonatkozó tartalmak, függetlenül attól, hogy ezek rögzítése indokolt volt-e a dokumentáció részeként, így ezek kitakarásmentes kiadását a Hatóság elrendelte. A Hatóság felhívta a háziorvos figyelmét arra, hogy a gyermekek ellátásának Panasz-Diagnózis-Vélemény rovataiban az érdemi ellátás keretében releváns adatokat rögzítsen, hiszen ezek kerülnek továbbításra az EESZT-be is, az egyéb információkat pedig más módon tárolja.

Ez az eset is rámutatott azon sajnálatos helyzetre – melyet a Hatósághoz küldött sok ilyen tárgyú panasz jelez -, hogy az életközösség megszakadása után sok esetben a szülők egymással együttműködni nem hajlandóak, holott a gyermekek érdekében történő együttműködésük a Ptk. által előírt kötelezettségük lenne, és a szülők a gyermeket ellátó szervet vagy személyt használják fel vélt vagy valós igazuk igazolására. Jelen esetben sem szolgáltatta a gyermekek érdekét az, hogy az alapvetően bizalmi viszonyként működő gyermekorvosi szolgáltatás során a gyermekek orvosváltásra kényszerültek, mert a háziorvos a szülői együttműködés hiányára is visszavezethető szülői jogérvényesítés biztosításakor aránytalan terheléssel szembesült. [NAIH-3606/2023]

Egy más jellegű, de egészségügyi dokumentációval kapcsolatos esetben az volt a panasz, hogy az egészségügyi szolgáltató az érintett által elektronikus úton kért egészségügyi dokumentáció biztosításához az érintett teljes személy-

azonosító igazolványa és TAJ-kártyája másolatának megküldését kérte. A szolgáltató a másolatkérés indokaként a pontosság elvének érvényesítését jelölte meg, így kiszűrve a kérelemben az esetlegesen előforduló név-, száméllírásokat. Nyilatkozata szerint ez csökkenti a kérelmező adataival való visszaélés lehetőségét is (személyiséglopás), ez által csökkentve annak kockázatát, hogy az egyetem, mint adatkezelő jogosulatlan személy részére adja ki az érintett adatait. Mivel különleges adat kezeléséről van szó, amelynek jogosulatlan megismerése súlyos sérelmet okozhat az adatalanyok számára, a jogosultság ellenőrzése fokozott elővigyázatossággal történik, az elszámoltathatóság követelményének eleget téve szükséges annak igazolása, hogy a dokumentációt kinek, mikor és milyen felhatalmazás alapján adják ki. A Hatóság álláspontja szerint az adatkezelőnek az érintetti jogok biztosításán túl azzal egyenrangú kötelezettsége az adatbiztonság szavatolása, és minden olyan intézkedés megtétele, amellyel az adatok jogosulatlan továbbítását elkerülheti. Az egészségügyi adatok különleges adatokként fokozott védelmet élveznek, ezért nem csupán méltányolható igény, hanem törvényi kötelezettség is, hogy az egészségügyi dokumentáció kiadása előtt győződjön meg az adatkezelő arról, hogy a dokumentációt valóban a jogosult kérte, és neki adják ki.

A Hatóság következetes gyakorlata szerint a személyazonosság ellenőrzésére az igazolvány másolata nem szolgál, az alkalmas lehet azonban arra, hogy az igénylő személyét, ezáltal *jogosultságát valószínűsítse*. Kevesebb eséllyel lehet visszaélni, és más nevében igényelni az egészségügyi dokumentumokat, ha az igénylő rendelkezik az igazolványok másolatával. Az igazolvány-másolat adattartalmának kezelésére az adatkezelő azonban csak abban a körben jogosult, amely körben az érintett személyes adatait egyébként is kezeli. A teljes személyazonosítóigazolvány-másolatokban szereplő személyes adatok köre – képmás és okmányazonosító – bővebb annál az adatkörnél, mint amit az egészségügyi szolgáltató a gyógykezelés nyújtása érdekében egyébként jogszerűen kezel, illetve bővebb annál, mint ami az egyetem által megjelölt fenti célok eléréséhez szükséges. A fentiek összességében tehát azt jelentik, hogy az okmánymásolat nem alkalmas az érintett – a kérelmet benyújtó – azonosítására, a Hatóság azonban igazoltnak látja az egészségügyi szolgáltató érdekét arra, hogy az egészségügyi dokumentumok másolatára igényt tartó, kérelmet benyújtó személyét – és ezáltal jogosultságát – valószínűsítse, és ennek érdekében az érintettől a célnak megfelelő adatkörben kiegészítő adatszolgáltatást kérjen. E cél a Hatóság álláspontja szerint megvalósulhat oly módon, ha az érintettől az okmánymásolatának olyan formáját kéri, amelyen a szolgáltató által egyébként nem kezelt adatok kitarthatóak. Tehát az érintett a képmását és az okmányazonosítóját általa felismerhetetlenné téve küldi meg az okmánya másolatát,

amellyel – mint a birtokában lévő okmányról készült irattal – egyúttal valószínűsíti, hogy ő az igény jogosultja. A kitartott másolat alapján az adatok egyezősége is megállapítható. Amennyiben pedig az érintett ennek ellenére teljes másolatot küld, úgy az egyetem kötelessége a képmás és okmányazonosító adatokat kitarkarni, és a másolatot a továbbiakban ilyen formában kezelni. [NAIH-10199/2023]

Egy másik ügyben 10 millió forintos adatvédelmi bírságot szabott ki a Hatóság egy magánegészségügyi szolgáltatóval szemben, az eljárás tárgya az egészségügyi dokumentáció másolata biztosításának megtagadása volt. Az érintetti joggyakorlást azonban nem csak, hogy nem biztosította a szolgáltató, hanem az érintettnek a másolatra vonatkozó kérelmeit teljes egészében figyelmen kívül hagyta, azokra semmilyen módon nem reagált. Az intézmény a Hatósággal sem működött együtt, egyetlen válaszon kívül az eljárás során nyilatkozatot nem tett, a Hatóságtól érkező végzéseket is ignorálta, valamint az egyetlen nyilatkozatában sem adott kielégítő választ. Ez a magatartása jelentősen nehezítette a tényállás felderítését. Együttműködése esetén ugyanis rövid úton feltárható lett volna, hogy a szolgáltató az érintett családi nevét a saját rendszerében tévesen rögzítette, elírta. A téves családi név alapján vont le következtetést arról, hogy az érintettől nem kezel dokumentációt, holott az adatalany többi természetes személyazonosító adata helyesen szerepelt a rendszerben. Így, amennyiben szándékában állt volna a kérelem teljesítése, tudta volna azonosítani a kérelmezőt. [NAIH-5267/2023]

Fontos problémára világított rá a dokumentációhoz való hozzáférés tárgykörében egy egészségügyi szolgáltatást végző cég ellen benyújtott panasz. Egyes településeken önkormányzattal kötött, feladatellátási szerződés keretében egészségügyi szolgáltató cég látja el az orvosi ügyeleti tevékenységet. A panaszolt cég előre meghatározott időpontban és helyszínen több településen nyújt ilyen egészségügyi ellátást. A kérelmező néhai férje több alkalommal is ellátásban részesült a kérelmezett cég egyik rendelőjében, azonban a kérelmező állítása szerint az ellátásról semmilyen dokumentumot nem kapott sem ő, sem a néhai férje. A kérelmező emiatt többször a rendelő címére küldött postai levélben kérte a néhai férje egészségügyi ellátása során keletkezett dokumentáció kiadását, azonban valamennyi levele „nem kereste” postai jelzéssel érkezett vissza, ugyanis a levelek érkezésekor más rendelőben nyújtott ellátást a cég, így egyik munkatársuk sem vette át a leveleket. A cég hivatkozott arra, hogy az orvosi ügyelet egy nem létező entitás, így adatkezelői felelősség sem terheli. A Hatóság az eljárása során megvizsgálta azt is, hogy a cég általános eljárása során hogyan segíti elő az érintetti kérelmek előterjesztését, fogadását. A Hatóság a határozatában megállapította, hogy az orvosi ügyelet egy szolgáltatásnak adott elnevezés, egy

közhasználatú kifejezés, nem minősül adatkezelőnek, hanem a szolgáltatást és ezáltal az adatkezelést egy jogi személy, a cég végzi, mely ezt az elnevezést használja, ezért viselnie is kell a szolgáltatásból és elnevezéséből adódó következményeket, így az adatkezelői felelősséget. A Hatóság megállapította továbbá, hogy a cég nem nyújtott az érintettek számára átlátható tájékoztatást az érintetti kérelmek előterjesztésének a lehetőségeiről, nem segítette elő az érintetti joggyakorlást, és mivel a betegek az ügyeleten kapnak ellátást, alappal feltételezhetők, hogy érintetti hozzáférési kérelmeiket arra a címre juttathatják el. A Hatóság ezért utasította a céget arra, hogy tegyen intézkedéseket az érintetti kérelmek megfelelő fogadása érdekében és adjon megfelelő tájékoztatást az érintetti joggyakorlás menetéről. [NAIH-4656/2023]

A Hatóság előtti egyik ügyben a bejelentő sérelmezte, hogy a gyermekét korábban kezelő fogorvos nem válaszolt a leveleire, melyekben kérte a kezelések során készült egészségügyi dokumentáció kiadását. Emellett kifogásolta azt is, hogy a rendelő várójában folyamatos kamerás megfigyelés történik, melynek élőképe a kezelőhelyiségben látható. A Hatóság a kamerarendszer vizsgálatát követően megállapította, hogy a kamera az illemhely ajtajára is irányul, ezáltal az adatkezelés sérti a tisztességes adatkezelés elvét és az érintettek emberi méltóságához való jogát. Az eljárás során az adatkezelő előadta, hogy egy személyes találkozás alkalmával már tájékoztatta a bejelentőt arról, hogy az igényelt dokumentumokat a rendelőben, személyesen veheti át. A Hatóság felhívta az adatkezelő figyelmét, hogy amennyiben nem tesz intézkedéseket a kérelem nyomán, késedelem nélkül, de legkésőbb a kérelem beérkezésétől számított egy hónapon belül köteles tájékoztatni az érintettet az intézkedés elmaradásának okairól, illetve amennyiben a kérelem alapján történő intézkedést a kérelem egyértelműen megalapozatlan vagy túlzó jellege miatt tagadja meg, a kérelem ilyen jellegének a bizonyítása őt terheli. Az adatkezelő ugyanakkor semmivel nem támasztotta alá, hogy azért nem válaszolta meg a bejelentő levelét, mert személyesen tájékoztatta őt az iratok rendelőben történő átvételének a lehetőségéről. Emellett a Hatóság megállapította, hogy az adatkezelő adatkezelési tájékoztatója sem tartalmaz az érintetti kérelmek előterjesztésének a módjára vonatkozó kitélt.

A bejelentő a másolat kiadása iránti kérelmét e-mailen terjesztette elő és annak teljesítését kifejezetten e-mail útján kérte. Az adatkezelő nem tartotta megfelelőnek egy egyszerű Gmail levelezési fiókba küldött levélben különleges személyes adatokat tartalmazó egészségügyi dokumentációt megküldeni. A Hatóság megítélése szerint alapvetően helyes az adatkezelő azon általános, az érintettek megfelelő azonosításával kapcsolatos szándéka, hogy csak akkor bocsásson

rendelkezésre személyes adatot, ha az érintett személyazonosságáról meggyőződött, de ezt jogszerű, alkalmas és hatékony eljárásrenddel kell biztosítani az érintettek tájékoztatása mellett. Megfontolandó, hogy mi az az eljárásrend, szervezési, technikai intézkedés, ami ezt a célt legmegelőbben szolgálja. A gyakorlat számos ide vonatkozó megoldást ismer: formanyomtatványok, jelszóval védett mellékletek, kétszintű azonosítás, SMS-ben küldött jelszó, saját fejlesztésű informatikai felületek, jelszóval védett online fiókok, e-mailcím hitelesítése e-mailben kiküldött URL-re történő kattintás útján, időszakosan ismétlődő adategyeztetési kötelezettség stb. Fontos, hogy ebben a szituációban az adatrögzítés-adategyeztetés célja az, hogy a kérelmező és a korábban kezelt érintett azonosságának megállapítását biztosítsa, így az alkalmazott eljárásrendnek ennek a célnak kell megfelelnie. Ha ilyen rendelkezések mellett merül fel kétség egy érintett személyazonosságát illetően, könnyebbé válik annak objektív megítélése is, hogy van-e egyáltalán olyan csatorna, amely adatbiztonság szempontjából megfelelőnek tűnik vagy az adott kérelmező személyazonossága esetleg oly mértékben kérdőjeleződött meg, hogy a kérelem teljesítése megfelelő adategyeztetésig semmilyen csatornán nem teljesíthető. Jelen ügyben az adatkezelő a Hatóság felé egyáltalán nem hivatkozott olyan körülményre, amely megkérdőjelezte volna számára azt, hogy a kérelmező a bejelentővel azonos személy, így az adategyeztetés szükségességét nem valószínűsítette.

Az eljárás során az adatkezelő hivatkozott arra is, hogy a bejelentő, illetve hozzátartozója személyesen sem vette át a betegdokumentációt, ugyanakkor azt az adatkezelő az általa biztonságosnak ítélt EESZT felületére is feltöltötte. A Hatóság álláspontja szerint bármely egészségügyi szolgáltató a hozzáférés teljesítésekor hivatkozhat arra, tájékoztathatja az érintettet arról, hogy a kért iratok az érintett számára az EESZT-ben elérhetőek. A Hatóság álláspontja ugyanakkor az, hogy ez a lehetőség kizárólag akkor áll fenn, ha a szolgáltató meggyőződik arról, hogy az érintett rendelkezik az EESZT-hez való hozzáféréssel, az általa igényelt iratok ott maradéktalanul elérhetőek, valamint az érintett az EESZT útján való hozzáférést az erre irányuló tájékoztatás után nem kifogásolja. Amennyiben az érintett ezen tájékoztatás ellenére papír alapú másolatot kér, a másolat kiadását nem lehet részére megtagadni, mivel az érintett kérhet más is, mint a kérelem elektronikus úton való teljesítését.

A Hatóság az adatkezelő adatkezelési tájékoztatójának a vizsgálata során megállapította továbbá, hogy „*a beteg jogosult az egészségügyi dokumentációba betekinteni, valamint azokról kivonatot vagy másolatot készíteni vagy saját költségére másolatot kapni*” rendelkezés jogsértő, mivel az érintett az első másolatot térítésmentesen igényelheti. [NAIH-9878/2023]

II.1.3. Elhunytak adatai

Az egészségügyi adatkezelés ügycsoportján belül egy speciális esetkör, amikor elhunytal kapcsolatos adatok, iratok megismeréséről van szó.

A Hatóság beadvány alapján vizsgálatot folytatott egy ügyben, ahol elhunyt személy testvére kívánt bizonyos, az elhunytira vonatkozó orvosi dokumentációhoz hozzájutni. Az elhunyt személy szívbeteg volt, halála előtt két héttel a háziorvosánál járt, majd néhány nappal később kórházba került, ahol elhalálozott. A testvér által az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Eüak) 7. § (7) bekezdése alapján igényelt dokumentáció kiadását a háziorvos elutasította azzal az indokkal, hogy az általa adott kezelés nem volt összefüggésben a beteg későbbi, intézményben bekövetkezett halálával. A Hatóságnak abban a kérdésben kellett kialakítania az álláspontját, hogy mit jelent a jogszabálynak a „*halál okával összefüggő, vagy összefüggésbe hozható*”, illetve „*halált megelőző gyógykezelés*” fogalma. Különösen ez utóbbi volt az ügyben releváns, mivel a háziorvos szakmai nyilatkozata szerint a halál oka nem volt összefüggésbe hozható az általa nyújtott ellátással, így kérdés volt, hogy a dokumentáció a hivatkozott másik jogcímen kiadandó-e. Mivel a jogalkotó nem határozta meg az időtartamot, ami a halált megelőzően figyelembe veendő a halált megelőző gyógykezelés értelmezésekor, a Hatóság az érintett önrendelkezési joga, a halál után is fennálló orvosi titoktartási kötelezettség, az elhunyt kegyeleti joga, valamint a jogalkotói indoklás elemzésekor arra a megállapításra jutott, hogy a *halált megelőző gyógykezeléssel kapcsolatos adat szűken értelmezendő*, és a halált megelőző gyógykezelésnek valamilyen módon relevánsnak kell lennie a halálhoz vezető okfolyamat szempontjából – még, ha a halál okaként nem is volt megállapítható. Ellenkező esetben, végső soron a születéstől kezdve adott összes ellátás a halált megelőző ellátásnak lenne tekinthető, de ilyen értelmezést nyilvánvalóan a jogalkotó sem szánt a fogalomnak. Ebből az is következik, hogy nem lehet általános kijelentést tenni arra vonatkozóan, mit takar a „*halált megelőző gyógykezelés*” kitétel, és nem lehet általában egy időtartamot meghatározni, hanem esetenként, az adott ügy összes körülményét mérlegelve kell megítélni a kérdést. [NAIH-3831/2023]

A vizsgálati üggyel párhuzamosan érkezett egy állásfoglalás iránti megkeresés a Belügyminisztériumtól, amelyben szintén a „*halált megelőző gyógykezelés*” fogalmának értelmezésében kérték a Hatóság állásfoglalását, illetve az Eütv. 24. § (14) bekezdésében foglaltak értelmezése is kérdés volt. Ez utóbbi rendelkezés lehetővé teszi az egészségügyi dokumentáció másolatára vonatkozó igény gyakorlását az EESZT-n keresztül. Érdekes, hogy a rendelkezés indoklá-

sa kifejezetten a túlélő hozzátartozó fent is idézett, és az Eütv-ben is azonos tartalommal rögzített jogérvényesítési igényének biztosítására hivatkozik, míg a normaszöveg a teljes szakaszra értelmezhető, tehát bármely érintettnek az EESZT-n keresztül érvényesíthető jogára a saját adatai vonatkozásában, nem csak elhunytira vonatkozó adatokra. A Hatóság úgy foglalt állást, hogy az idézett bekezdés értelmében a hozzátartozónak biztosítani kell, hogy a kért adatokat az EESZT útján ismerje meg, ez azonban nem jelentheti azt, hogy az elhunyt teljes EESZT-fiókjához hozzáférést kap. A Hatóság kezdeményezte a jogi szabályozás pontosítását is [NAIH-5976-2/2023]

Érkezett továbbá két, egymástól független beadvány, amelyben a panaszosok előadták, hogy elhunyt hozzátartozójuk egészségügyi dokumentumait igényelték a Belügyminisztériumtól mint az EESZT működtetőjétől. Azonban igényüket elutasították és az elhunytakat haláluk előtt kezelő intézményekhez irányították őket arra hivatkozással, hogy a halál okával összefüggő ok megállapítása és így a kiadható dokumentumok körének megítélése olyan orvosszakmai kérdés, amire a minisztérium nem rendelkezik hatáskörrel, illetve, hogy az erre vonatkozó adatokat az EESZT-ben rögzítő adatkezelő feladata kiadni. A Hatóság az előzőben bemutatott Eütv. rendelkezés érvényesülése és az általa adott jogszabály-módosítási javaslat utóéletének megismerése érdekében megkereste a Belügyminisztériumot. A minisztérium válaszában bemutatta, hogy a felismert probléma és a jogszabály-módosítási javaslat okán folytatott egyeztetések következtében hatályba lépett az a kormányrendeleti rendelkezés, amely szerint a BM az elhunyt hozzátartozójának jogszabályban részletezett adatmegismerési igénye esetén a szakkérdés elbírálása érdekében adatfeldolgozóként az Országos Kórházi Főigazgatóságot bevonja, aki további adatfeldolgozót vehet igénybe. A minisztérium tájékoztatást adott továbbá arról, hogy az elhunyt hozzátartozójának az elhunyt EESZT-ben tárolt egészségügyi adatairól történő tájékoztatás eljárásrendjét elkészítik. [NAIH-8361/2023, NAIH-8369/2023]

Egy további, elhunytak adatait érintő beadványban az elhunyt gyermek édesanyja az egészségügyi szolgáltatótól kérte a halottvizsgálati jegyzőkönyv kiadását. Az irat kiadását megtagadták arra hivatkozással, hogy nem kórboncolást végeztek – amely kórházi elhunytakra vonatkozik –, hanem a folyamatban lévő büntetőeljárásban igazságügyi orvosszakértői boncolás történt, annak jegyzőkönyvét a halálesettel kapcsolatban eljáró szervtől kell kérni, kiadására az egészségügyi intézménynek a büntetőeljárásra tekintettel nincs módjuk. A Hatóság megállapította, hogy az Eütv. és az Eüak. eltérően határozza meg az egészségügyi dokumentáció fogalmát, és az Eüak. szerinti dokumentáció-fogalomba nem tartozik bele a halottvizsgálattal kapcsolatban keletkezett irat. Ez azért releváns, mert

amíg az Eüak. felhatalmazó rendelkezésével az elhunyt iratait érintő hozzátartozói joggyakorlás a GDPR rendelkezései szerint zajlik, addig az Eütv. szerinti nem. Így az Eüak. szerinti hozzátartozói jogérvényesítés fogalmilag nem érinti a halottvizsgálattal kapcsolatos teljes dokumentációt, ezért az ilyen beadványokban a Hatóságnak nincs hatásköre eljárni. Egyébiránt, a panaszos a kért iratot a büntetőeljárásban megismerte. [NAIH-5917/2023]

II.1.4. Weboldalak „blokkolása”

Jelentős változás a Hatóság eszközei és eljárási hatékonysága tekintetében az, hogy az Infotv. – a 2021. évi CXXII törvény 66. §-a által beiktatott, 2022. január 1. napjától hatályos – módosítása által lehetővé vált meghatározott, súlyosan jogsértő esetekben weboldalak Hatóság általi „blokkolása”, vagyis ideiglenes hozzáférhetetlenné tétele, ennek elrendelése. Ezen intézkedési lehetőség biztosítását a Hatóság kezdeményezte a jogalkotónál annak érdekében, hogy hatékonyabban fel tudjon lépni azon internetes oldalak működtetőivel szemben, akik kilétüket nem felfedve, ismeretlenségüket felhasználva, jogellenes adatkezeléssel okoznak – adott esetben – komoly hátrányt az érintetti körnek.

Hosszabb ideje érkeztek panaszok a Hatósághoz azt kifogásolva, hogy az egyik ilyen internetes oldalon a panaszosok tudta és hozzájárulása nélkül, őket felismerhetően és akár névvel beazonosíthatóan, intim helyzetekben ábrázolva, szexuális tartalmú fényképek kerültek közzétételre, bárki számára megismerhető módon. A legutóbbi ilyen bejelentés szerint a bejelentőről kompromittáló fotók kerültek nyilvános megosztásra ezen a weboldalon. A képek között a bejelentő facebook-profilját is közzétették, amely alapján még pontosabban beazonosíthatóvá vált. Ehhez hasonlóan a weboldalon számos más magánszemély intim képei vannak közzétéve. Tehát a weboldalon közzétett tartalmak személyes adatok különleges, szenzitív kategóriáit tartalmazzák, és bárki számára korlátozás nélkül hozzáférhetőek. A weboldal gyakorlata, hogy nem teljesíti a törlési kéréseket, sőt az érintetti kérelmeket közzéteszik gúnyolódó hangnemben. A weboldal üzemeltetőjéről, szerkesztőiről információ nincs közzétéve, a weboldal impresszummal nem rendelkezik. A Hatóság levélben fordult a weboldal Egyesült Államokban bejegyzett domain-regisztrátorához az adatkezelő kilétének és elérhetőségének megismerése érdekében, továbbá ideiglenes intézkedésként kötelezte a regisztrátort a weboldalhoz tartozó URL-en elektronikus hírközlő hálózat útján közzétett valamennyi adattartalom ideiglenes eltávolítására. A regisztrátor a Hatóság megkeresését átvette, de az abban foglaltakat nem teljesítette, ezért a Hatóság a személyes adatok közzétételét blokkolta azáltal, hogy elren-

delte a weboldal ideiglenes hozzáférhetetlenné tételét és a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatósághoz fordult az ideiglenes intézkedés végrehajtása érdekében. A Hatóságnak az Infotv. lehetővé tette, hogy a fentebb említett ideiglenes intézkedést foganatosítsa és elrendelje a weboldal esetében az elektronikus adat hozzáférhetetlenné tételét. Ezen jogintézmény bevezetése hatékonyabbá tette a személyes adatok védelméhez fűződő jog sérelme esetén a súlyos jogsértések elleni fellépést, ugyanis abban az esetben, ha az adatkezelő a Hatóság számára rendelkezésre álló eszközök segítségével beazonosíthatatlan, vagy az adatkezelő az eljárást akadályozza, esetleg az eljárás lefolytatásához szükséges információkat nem bocsátja a Hatóság rendelkezésére, az nem jelenti a hatékony jogalkalmazás és az okozott jogsérelem kiküszöbölésének abszolút gátját, hanem a Hatóság érdemben fel tud lépni jogsértés orvoslása érdekében. [NAIH-6288/2023]

II.1.5. Politikai kampánnyal, választással kapcsolatos ügyek

Egyes politikai tárgyú adatkezelésekkel kapcsolatban kiemelkedően nagyszámú panasz érkezett a Hatósághoz. Ezeket figyelembe véve a Hatóság hivatalból eljárásokat folytatott le az általános gyakorlat vonatkozásában. Ilyen eljárás folyt le a 2022. évi országgyűlési választás kampányában küldött SMS-ekre és telefonhívásokra vonatkozóan, továbbá a 2023. évi „budapesti lakógyűlés” elnevezésű véleménykérés tekintetében is, valamint a 2022. évi ellenzéki előválasztás adatkezelése miatt is vizsgálódott a Hatóság.

Az ellenzéki előválasztással kapcsolatosan kéretlen ellenzéki SMS-ek küldésének körülményeit tisztázta a Hatóság. A vizsgálat során a Datadat Professional Kft., illetőleg a Datadat GmbH (a társaság új cégneve: Estratos Digital GmbH) a vizsgált adatkezelésben betöltött szerepüket tekintve adatfeldolgozóknak jelölték meg magukat, a vizsgálat eredményeként a Hatóság ugyanakkor mind a Kilencvenkilenc Mozgalom Egyesület (a továbbiakban: Egyesület), mind a Datadat Professional Kft., mind a Datadat GmbH adatkezelői minőségét megállapította, mivel a feltárt tényállás alapján a vizsgált adatkezelés tekintetében valamennyi társaságnak aktív szerepe volt az adatkezelés eszközeinek meghatározásában és az adatkezelés módjának kialakításában. A Hatóság a GDPR 26. cikke alapján vizsgálta továbbá azt is, hogy az adatkezelők közös adatkezelőknek vagy párhuzamos adatkezelőknek minősülnek-e. Ennek során a Hatóság arra a megállapításra jutott, hogy az adatkezelés célját az Egyesület határozta meg, az adatkezelés eszközét azonban az Egyesület, a Datadat Professional

Kft. és a Datadat GmbH együttesen határozták meg, ezáltal közös adatkezelőknek minősülnek a vizsgált adatkezelés tekintetében.

A Hatóság a vizsgált adatkezeléssel összefüggésben továbbá megállapította, hogy az azzal kapcsolatos tájékoztatás sem volt megfelelő, amelynek következtében az érintettek adatkezeléséhez történő hozzájárulásának a legfontosabb elemei is hiányoztak. A vizsgált adatkezelés tekintetében ezáltal az Egyesület és a Datadat Professional Kft. érvényes jogalap nélkül kezelte az érintettek személyes adatait, tehát jogsértően jártak el. A Hatóság a megállapítások alapján felszólította az Egyesületet, hogy igazolható módon törölje a weboldalukon keresztül korábban az érintettektől gyűjtött valamennyi személyes adatot, a weboldalán utólag nyújtson tájékoztatást az érintetteknek a személyes adataik kezeléséről, és a továbbiakban működjön együtt a Hatósággal. A Hatóság felszólította a Datadat Kft.-t arra, hogy adatkezelési műveleteit a GDPR rendelkezéseivel összhangban végezze és jogügyleteit az adatkezelésben ténylegesen betöltött szerepe szerint kösse, így megfelelően határozza meg a tényleges adatkezelésben betöltött szerepeket, és a GDPR 26. cikk (1) és (2) bekezdésének megfelelő tartalmú megállapodásokat kössön az adatkezeléssel kapcsolatban. A vizsgálat felszólítása jelentés formájában a Hatóság honlapján is közzé lett téve. [NAIH-6752/2023]

A választási kampány adatkezeléseinek két főbb ügycsoportja volt a kérértlen SMS-ek tömeges küldése, valamint kérértlen, tömeges telefonhívások lebonyolítása.

A „tömeges SMS-küldés” ügyében a 2022. évi országgyűlési választást megelőzően igen sok bejelentés érkezett a Hatósághoz azzal kapcsolatban, hogy a panaszosok utónevét, illetőleg az előfizetőhöz kapcsolódó nevet tartalmazó kérértlen politikai tartalmú SMS-üzenetet kaptak a mobiltelefon-számukra, amelyben arra buzdították őket, hogy szavazzanak az az üzenetben megjelölt politikai csoportra. Az üzeneteket tömeges üzenetküldés szolgáltatás keretén belül külföldi adatfeldolgozók küldték. Azonban megállapítható volt, hogy a külföldi adatfeldolgozók több lépcsős igénybevétele nehezíti az átláthatósági és elszámoltathatósági megfelelést. A Hatóság a külföldi adatfeldolgozókat nehezen, illetőleg egyáltalán nem érte el, továbbá a politikai kapcsolódású személyes adat szükségtelen külföldön kezelése, ezáltal a tényállás feltárásának elhúzódása nehezíti a megfelelés valószínűsítését. Valamennyi típusú SMS-üzenet szövegét áttekintve megállapítható volt, hogy azok az adatkezelőre utaló konkrét információt egyáltalán nem tartalmaztak, sem utalást esetlegesen további információ fellelhetőségére. A továbbított SMS-üzenetek továbbá sok esetben helyesirásai

hibákat is tartalmaztak, amely utalhat a külföldi kapcsolódásra, azonban tartalmukat tekintve az üzeneteket magyar állampolgárságú embereknek szánták, és kétséget kizáróan kampányüzenetnek tekinthetőek.

A tényállás feltárásának fenti nehézsége miatt az adatkezelésben betöltött szerepek nem voltak tisztázhatóak, azaz az adatkezelő(k) személye nem volt megállapítható, ezért a Hatóság az adatkezelő személyének megjelölése nélkül, azonban az érintettek rendkívül széles körére tekintettel jelentésben állapította meg, hogy az adatkezelés a jogszabályi követelményeknek nem felelt meg. [NAIH-4360/2022]

A „tömeges telefonhívás” ügyben is nagyon sok panaszbeadvány érkezett, melyben a panaszosok azt kifogásolták, hogy a hozzájárulásuk nélkül kezelték a nyilvános telefonszám jegyzékben nem szereplő telefonszámukat kérértlen politikai hívások céljából. Hasonlóan a tömeges SMS-küldés ügyéhez, itt is külföldi adatfeldolgozók több lépcsős igénybevétele nehezítette az eljárást és az átláthatósági és elszámoltathatósági megfelelést. Nagyszámú személyes adat szükségtelen külföldön tárolása és azok politikai célokra felhasználása eleve jogos kétségeket vet fel a jogszerűséggel kapcsolatban. Amennyiben a Hatóságnak is nehézséget okoz és hónapokba telik az ilyen jellegű adatkezelés feltárása, akkor az érintettektől nem elvárható azt átlátni.

A GDPR 13. vagy 14. cikke szerinti tájékoztatást az adatkezelés megkezdése előtt, legkésőbb az első kapcsolatfelvételkor kell megadni. Ez minimálisan a szóbeli vagy írásbeli üzenet küldőjének (megrendelőjének) azonosítását, a kapcsolati adat forrását és kezelésének jogalapját, valamint a további tájékoztatás elérhetőségét kell tartalmazza a körülményektől függően esetlegesen szükséges egyéb információk mellett. Az előzetes tájékoztatás nem jelenti azt, hogy az adatkezelés fennállása (a kapcsolati adat továbbkezelése) alatt már ne lenne szükséges a tájékoztatás elérhetősége, ezen kötelezettség az adatkezelés teljes időtartama alatt fennáll. Amennyiben az adatokat begyűjtő weboldal megszűnik, de a gyűjtött személyes adatokat tovább kezelik, akkor az adatkezelő felelőssége az érintettek számára könnyen elérhető tájékoztatás biztosítása, és legkésőbb a következő kapcsolatfelvételkor az új tájékoztatás elérhetőségének megjelölése az érintettek felé.

A Hatóság a szerződéses láncolatok visszafejtésével, számos közvetítőn át jutott el az adatkezelésért felelős személyek azonosításáig. A panaszokban szereplő hívó telefonszámokat biztosító telefonszolgáltatókon, call centereken és köztes ügynökökön keresztül történt a tömeges politikai hívások lebonyolítása.

A Datadat-cégcsoport ebben az ügycsoportban is a fentiekhez hasonló szerepet játszott. A közzétett jelentésben további részletes információk olvashatóak, továbbá a Hatóság a feltárt problémák egy részét hivatalbóli hatósági eljárás keretében vizsgálja tovább. [NAIH-4949/2023]

A Hatósághoz sok panaszbejelentés érkezett, melyek Budapest Főváros Önkormányzatának a „Budapesti lakógyűlésen” történő személyes szavazásról szóló értesítő levelekkel összefüggő adatkezelését kifogásolták, mivel Budapest önkormányzata véleménynyilvánítási céllal kereste meg a budapesti lakosságot „közérdekű feladatainak ellátása” érdekében, oly módon, hogy a lakosokat közvetlenül levélben kereste meg. A Hatóság a vizsgálatot lefolytatta, melynek eredményeként ajánlást tett a Belügyminisztérium és a Fővárosi Önkormányzat részére. Az ajánlásban a Hatóság kiemelten foglalkozott az alábbiakkal:

- a feltett kérdések, az adatkezelési tájékoztató
- a 18 éven aluli személyek közéleti részvételére vonatkozó szabályok
- a csoportos adatszolgáltatási igény, valamint annak szabályozási környezete

Ezekkel kapcsolatosan a Hatóság az ajánlásban részletezte, hogy a lakosságnak feltett kérdések közül három kérdés vonatkozásában az adatkezelő érdemi célja nem elsősorban a csoportos adatszolgáltatási kérelemben meghatározott közlekedési tárgyú kérdésekről való konzultáció volt, hanem az, hogy az adatkezelő a polgárok részére saját politikai álláspontját ossza meg közvetlen levelezés formájában, ezért a Hatóság ezt a célt politikai marketingként azonosította.

A Hatóság véleménye szerint a politikai marketingnek tekinthető kérdőív a kiskorúak esetében a GDPR (38) preambulumbekzdésében meghatározott közvetlen marketing célú megkeresés tilalmába ütközött. Az adatkezelőnek a kiskorú személyek személyes adatainak kikéréséhez be kellett volna szereznie a törvényes képviselő előzetes hozzájárulását. A Hatóság megállapította azt is, hogy a vonatkozó törvény nem tartalmaz szabályokat a letiltás lehetőségére a „Budapesti lakógyűlésre” és az ehhez hasonló más véleménykérésre, a politikai marketingre vonatkozó adatigénylésekre. A Belügyminisztérium érdemben nem vizsgálta az adatigénylési kérelmet és az annak alátámasztásául szolgáló jogalap megfelelőségét, hanem a teljesítéshez szükséges jogszabályhelyekre való hivatkozást elegendőnek tartotta, azaz formálisan ellenőrizte a kérelmet, tartalmilag nem. További problémaként azonosította a Hatóság, hogy az önkormányzat SZMSZ-e az adatigénylésre és a megszerzett személyes adatok kezelésére sem tartalmaz részletszabályokat, vagyis az önkormányzati rendelet nem

szabályozta az adatkezelés jogszabályban meghatározandó részleteit: az adatok fajtáit, az adatkezelés célját és feltételeit, az adatok megismerhetőségét, az adatkezelő személyét, valamint az adatkezelés időtartamát vagy szükségességére időszakos felülvizsgálatát.

A Hatóság a Belügyminisztérium részére adott ajánlásában javasolta, hogy

- kezdeményezze a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (Nytv.) módosítását, kiegészítését [18 éven aluliak személyes adatai megismerhetőségének szabályozása; a politikai véleménynyilvánításra irányuló tevékenység adatvédelmi szabályainak kialakítása; a tiltakozási jog vonatkozásában életkortól függetlenül azon lehetőség biztosítása, hogy az érintett személy (vagy törvényes képviselője) a személyes adatainak kiadását letilthassa a véleménykérő típusú megkeresések esetében],
- hívja fel a kormányhivatalok figyelmét arra, hogy az önkormányzati rendeletek törvényességi ellenőrzése során az Infotv. 5. § (3) bekezdésében foglaltaknak való megfelelést is vizsgálják.

A Hatóság Budapest Főváros Önkormányzata részére adott ajánlásában javasolta, hogy

- vizsgálja felül és módosítsa az SZMSZ vonatkozó szabályozását,
- vizsgálja felül az adatkezelési gyakorlatát, és a jövőben a széles személyi kört érintő esetekben olyan megoldást válasszon, amely nem igényli a személyes adatok kezelését. [NAIH-6166/2023]

II.1.6. „Határterületi” ügyek

Ún. „határterületi” ügyeknek tekinti a Hatóság, ha a személyes adatok védelméhez fűződő jog és valamely más alapjognak – így különösen, de nem kizárólag a véleménynyilvánítás szabadságának – az egymásra tekintettel történő érvényesülése, az e körben kialakítandó alkotmányos egyensúly megállapítása az ügyben érintett érdemi jogalkalmazási kérdés. Ezen ügytípus legérdekesebbjeit ismertetjük az alábbiakban.

A kiskorú Kérelmező törvényes képviselője telefonon megkereste a Kérelmezettet (magán egészségügyi szolgáltatót) annak érdekében, hogy 15 éves gyermekének vérvételre időpontot kérjen. A szolgáltatás igénybevétele után a törvényes

képviselő a Google Maps alkalmazás értékelés rovatában leírta a Kérelmezett által nyújtott egészségügyi szolgáltatással kapcsolatos negatív tapasztalait teljes nevének, fényképének megadásával. Az értékelésre a Kérelmezett válaszában kifejtette, hogy a kiskorúak STD (sexually transmitted diseases, vagyis szexuális úton terjedő betegségek) vizsgálatát csak szülői hozzájárulással végezhetik el. A válaszreakció egyértelműen azt a látszatot keltette, hogy a törvényes képviselő a Kérelmezőt szexuális úton terjedő betegség miatti vizsgálatra kívánta vinni, holott nem erről volt szó. A Kérelmezett valótlán egészségügyi adatot hozott a hozzászólásában nyilvánosságra oly módon, hogy tudatában volt annak, hogy abból a Kérelmező egyértelműen beazonosítható. A Kérelmező törvényes képviselője – a kiskorú Kérelmező megnyugtatása és érdekei védelme érdekében – törölte véleményét, így az arra tett válaszreakció is elérhetetlené vált. A Kérelmezett szerint válasza általános jellegű tájékoztatást adott, így az *„semmilyen módon nem volt összefüggésben konkrét személlyel, így a panaszos gyermekével sem”* – a fentiek miatt nem helytálló.

Az általános adatvédelmi rendelet 9. cikk (1) bekezdése szerint az egészségügyi adatok és a szexuális életre vonatkozó adatok kezelése tilos. A 9. cikk (2) bekezdés e) pontja alapján az (1) bekezdés nem alkalmazandó abban az esetben, ha az adatkezelés olyan személyes adatokra vonatkozik, amelyeket az érintett kifejezetten nyilvánosságra hozott. A Kérelmező és törvényes képviselője azonban nem, kizárólag a Kérelmezett hozta nyilvánosságra a Kérelmezővel összefüggésben az STD-vizsgálatra vonatkozó adatot. A Kérelmezett nem jelölte meg a kérelmező sérelmezett egészségügyi adata közzétételének más jogalapját, álláspontja szerint adatkezelés sem történt.

A Hatóság az eljárásban megállapította, hogy: *a Kérelmezett adatkezelésével megsértette az általános adatvédelmi rendelet a 6. cikk (1) bekezdését, valamint a 9. cikk (1) bekezdését, amikor a kiskorú gyermekre vonatkozó egészségügyi adatot hozott nyilvánosságra. A Hatóság külön súlyosító körülményként értékelte azt, hogy a Kérelmező törvényes képviselőjének el kellett távolítania a Kérelmezett által nyújtott egészségügyi szolgáltatásról kialakított véleményét annak érdekében, hogy a Kérelmezett által a kiskorú Kérelmező vonatkozásában közzétett adatok is törlésre kerüljenek.* [NAIH-3888/2023.]

Egy köztisztviselő panaszt tett, mely szerint a település megválasztott új polgármestere közzétett egy Facebook-bejegyzést, arról, hogy a település polgármesterei hivatalának (a továbbiakban: hivatal) volt dolgozói pszichiátriai kezelés alatt állnak. A Hatóság megállapítása szerint a bejegyzés által személyes adatok kezelésére nem került sor, mivel személyes adat kezelése akkor valósul meg, ha az adatkezelés által az érintett személy azonosítható. A polgármester a hivatkozott bejegyzésben ezzel szemben – az érintettek megnevezése nélkül – először

arról tájékoztatja a lakosságot, hogy *„...a hivatal jegyzője és minden dolgozója (kivételem 1 fő) szabadságon, illetve táppénzen van”,* majd arról adott tájékoztatást, hogy *„... a volt hivatali dolgozók pszichiátriai problémákkal vannak táppénzen.”* Mivel tehát a bejegyzés szerint nem minden hivatali dolgozó van táppénzen, így a táppénzen lévő személyek még a kis létszámú hivatal tekintetében sem azonosíthatóak.

A Hatóság álláspontja szerint a beadványában kifogásolt bejegyzés a véleménynyilvánítás szabadságának körébe esik, a bejegyzésben leírtak a hivatal dolgozóinak magatartására vonatkozó személyes véleményt, értékítéletet fogalmaznak meg, a bejegyzés írójának nem az egyes hivatali dolgozók egészségügyi személyes adatainak mint különleges személyes adatoknak a nyilvánosságra hozatala volt a célja. Az általános adatvédelmi rendelet (4) preambulumbekzdése szerint a személyes adatok védelméhez való jog nem abszolút jog, annak érvényesülése – és jogalkalmazói érvényesítése – más alapjogokra, így a véleménynyilvánítás szabadságára tekintettel kell, hogy történjen, amelyre tekintettel a Hatóság a bejelentést érdemi vizsgálat nélkül elutasította. [NAIH-3709/2023]

Egy másik ügyben a Hatóság egyértelműen megalapozatlannak tartotta és visszautasította a polgármester szabadságával összefüggő véleményt megfogalmazó Facebook-bejegyzés miatti adatvédelmi hatósági eljárás megindítására irányuló kérelmet. A Hatóság megállapította, hogy a polgármester közfeladatot ellátó személy, és a szabadságára vonatkozó adatok, csakúgy, mint a közfeladat ellátásában egyéb okból való akadályoztatása, a munkából való távollétére vonatkozó adat az Infotv. 26. § (2) bekezdése szerinti közérdekből nyilvános személyes adat, mely a célhoz kötött adatkezelés tiszteletben tartásával terjeszthető. A Hatóság megállapította, hogy a közzététel helye szerinti zárt Facebook-csoport címe szerint is a közéleti kérdések megvitatására jött létre, ahol a közérdeklődésre számot tartó ügyekben a csoport tagjai megosztják egymással a véleményüket. A Hatóság álláspontja szerint így célhoz kötött adatkezelés valósul meg azáltal, hogy a Kérelmezett – aki egyébként maga is közfeladatot ellátó személy, helyi önkormányzati képviselő – a közösségi oldalon a polgármester munkahelyi jelenlétével kapcsolatban fejt ki véleményét. A polgármester közérdekből nyilvános személyes adatainak terjesztésére tehát az Infotv. 1. §-ában meghatározott, a közügyek átláthatósága céljából és az Möt. 2. § (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban kerül sor, biztosítva a helyi közügyek széleskörű nyilvánosságát. A Kérelmező beadványához másolatban csatolt sérelmezett bejegyzés ily módon a véleménynyilvánítás szabadsága körébe tartozik. E körben a Hatóság hivatkozott az irányadó bírói gyakorlatra, amely szerint a polgármesternek mint helyi közfeladatot ellátó személynek számolnia kellett azzal, hogy ebbéli tevékenység-

gét kritizálni fogják, ezért mint a közszereplőnek tőrnie kell a tevékenységét érintő negatív véleménynyilvánítást, ha az nem indokolatlanul sértő vagy megalázó. A közélet szereplői esetén a véleménynyilvánítás határai tágabbak, ez vonatkozik a helyi önkormányzat képviselőjére, polgármesterére is. (BDT2010. 2215.) [NAIH-3816/2023]

A Hatóság elmarasztalta és magas összegű adatvédelmi bírság megfizetésére, valamint a jogellenesen közzétett személyes adatok törlésére kötelezte azt a sajtószervet, mely a kérelmező kifejezett tiltakozása és törlési kérelme ellenére sem törölte a kérelmező által kifogásolt – szakmai tevékenységét, szakképesítését célzó, azokkal kapcsolatban egyoldalú véleményt közlő – cikket. A Hatóság nem fogadta el a kérelmezett jogos érdekét alátámasztó egyedi érdekmérlegelést, mivel az kizárólag a sajtószerv saját érdekeit vette figyelembe, és a kérelmező viszonylatában tévesen értelmezte a közéleti szereplés, illetve a közszereplő fogalmát. A kérelmezett helytelenül következtetett arra, hogy a kérelmező aktív, közéleti szereplővé vált azzal, hogy segítette politikus férjét a kampányidőszakban. A cikkhez kapcsolódó kérdés – az intézetten kívüli szülés témája – közérdeklődésre tart számot, azonban a Hatóság álláspontja szerint abban az esetben nem hivatkozható a véleményformáló tájékoztatás adatkezelési célként, amikor a hírcikk tartalma és megfogalmazása az egyéni véleménnyalokotás lehetőségét kizárva egyoldalú álláspontot sugall. [NAIH-3977-4/2023]

A sajtószerv adatkezelőt az érintetti jogok figyelmen kívül hagyása miatt marasztalta el a Hatóság annak az adatkezelésnek a vizsgálata eredményeként, melyben a kérelmező volt politikai szerepvállalása, illetve a büntető eljárással érintett cselekmény megvalósulásakor és a cikk közzétételekor is fennálló egyetemi karrierje közérdeklődés tárgyává tette a kérelmező személyét. Ezáltal közvita tárgyává vált a kérelmező által feltételezetten elkövetett bűncselekmény is, mivel egy volt politikussal és egyetemi oktatóval szemben az erkölcsi elvárások mércéje magasabban van, az szigorúbb megítélés alá esik, ezért általánosságban a társadalom egészének erkölcsi állapotára utal, illetve kihat az, ha egy megbecsült közfeladatot ellátó személy egy büntetőeljárás érintettje. [NAIH-257-13/2023]

A Hatóság nem állapított meg jogsértést abban a vizsgálatban, amelyben egy országgyűlési képviselő tett panaszt egy hírfelület adatkezelése vonatkozásában, ahol a panaszossal folytatott telefonbeszélgetés a hozzájárulása nélkül került rögzítésre és az online térben közzétételre. A vizsgálat eredményeként a Hatóság megállapította, hogy a panaszos közfeladatot ellátó személyként, önként vállalta az országgyűlési pozíciójával együtt járó nyilvánosságot, és a

tevékenységével, ezen belül egy társadalmi kérdésben kifejtett álláspontja véleménynyilvánítással, bírálattal kapcsolatos tőrés kötelezettségét. Az online hírcikkben történt tájékoztatás közéleti jellege egyértelműen megállapítható, mivel a panaszolt adatkezelő egy, a közvélemény érdeklődését napjainkban is fenntartó, közérdekű társadalmi kérdéssel összefüggésben hozta nyilvánosságra a panaszosnak feltett kérdésekre kifejtett álláspontját. [NAIH-394-2/2023]

II.1.7. Az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó egyéb fontos ügyek

1. Társkereső irodával szembeni adatkezelési panasz

A Hatóság kérelemre indult hatósági eljárás keretében vizsgált egy társkereső irodával (a továbbiakban: Társkereső) szembeni adatkezelési panaszt. A cég társközvetítési szolgáltatást nyújt a vele megbízási szerződést kötő személyeknek, a panaszos az egyik ügyfele volt. A panaszos azt kifogásolta, hogy a Társkereső a potenciális társjelöltek felé úgy továbbította az összes róla felvett személyes adatot, hogy ő ehhez nem járult hozzá, mert a Társkereső részére adta meg az adatait a megfelelő adatlap kitöltésével. A panaszos sérelmezte továbbá, hogy olyan személyek felé is történt adattovábbítás, akik egyes általa támasztott kizáró feltételek alá estek, így az adatait egyáltalán nem kaphatták volna meg. Emellett az adatainak teljes egészében történő továbbítása azzal járt, hogy a panaszosról a címzettek – a vallási adatát is ide értve – minden adatot megismerhettek az ő egyértelmű beazonosítását lehetővé tevő módon. A felek közötti vita során nyilvánvalóvá vált, hogy az adatkezelés és különösen az adattovábbítás folyamata nem volt kellőképpen tisztázott.

A Társkereső több honlapot is üzemeltet, hogy a tárgyi szolgáltatását hirdesse. A honlapokon adatkezelési tájékoztatás nem volt elérhető, és a Társkereső nem tudott olyan írásbeli adatkezelési tájékoztatót sem bemutatni, amely a panaszossal fennállt szerződésének idején hatályos lett volna, csak a szerződés állt rendelkezésre, amely viszont megfelelő tartalmú, átlátható tájékoztatást nem biztosított. A szerződéskötéskor kapott szóbeli tájékoztatás tartalma a felek között vitatott volt és a Hatóság számára nem volt rekonstruálható.

Az eljárás során, az eljárás hatására készített adatkezelési tájékoztató és a szerződés formanyomtatványa az adattovábbításra vonatkozóan érdemi információt továbbra sem tartalmaztak sem a követett eljárásrend, sem a kiválasztási folyamat, sem a továbbított adatok köre tekintetében. Nem volt belőlük egyértelmű-

en megismerhető az egyes adatkezelések jogalapja, az őrzési idő, a különleges adatok kezelésére vonatkozó információk, emellett több elemükben ellentmondásosak, értelemzavaróak voltak. A Társkereső honlapjain nem volt megállapítható az az alapvető információ, hogy ki azok üzemeltetője, illetve az sem, hogy ki nyújtja a szolgáltatást. A kérdéses weboldalak közös vonása, hogy azokon a marketing központi eleme egy „A. É.” nevű személy erősen hangsúlyozott személyes közreműködése volt, azt a látszatot keltve, mintha ő végezné a társkereső szolgáltatást, ugyanakkor az is felmerült, hogy ilyen nevű személy nincs is a Társkereső alkalmazásában, és a név használata csak marketing fogás a társkeresők bizalmának megnyerése érdekében. A Társkereső az eljárás során arról nyilatkozott, hogy a nevezett személy ténylegesen nem vesz részt a társközvetítésben, a tagok adatait nem ismeri, hanem adatkezelőként és szolgáltatóként egyaránt a Társkereső tevékenykedett. Emiatt a Hatóság megállapította, hogy a weboldalon és az iratokon feltüntetett személy közreműködése, az adatkezelésben betöltött valódi szerepe sem lehetett átlátható a panaszos számára, az erre vonatkozóan tett ígérek gyakorlatilag valótlanként voltak. A Hatóság álláspontja szerint nem elfogadható, ha az adatkezelő személyéről valótlanként információt adnak marketing szempontok alapján, mert ez nem tekinthető valós és megfelelő tájékoztatásnak.

A Hatóság tehát megállapította, hogy a Társkereső a GDPR 13. cikkének megfelelő tartalmú adatkezelési tájékoztatást nem nyújtott illetve a tájékoztatás nem volt se átlátható, se könnyen hozzáférhető és azzal kapcsolatban nem tudott megfelelni az elszámoltathatóság elvének sem. A különleges adatnak minősülő adat tekintetében (vallás) nem tudott jogszerű jogalapot igazolni sem az adat kezelésére, sem annak továbbítására vonatkozóan. A Hatóság az átláthatóság sérelme tekintetében kiemelte különösen azt, hogy az adattovábbítás körében se annak módja, se annak jogalapja nem volt átlátható. A Hatóság az átláthatóság körében értékelt előbbi problémákat különösen a szolgáltatás jellegén keresztül találta sérelmesnek. Egy társközvetítési szolgáltatás körében az adatkezelés nem járulékos kérdés, hanem a szolgáltatás lényegéhez tartozó központi elem. A Társkereső ügyfelei olyan személyek, akik érzékeny okból kívánnak megismerkedni számukra ismeretlen személyekkel és ehhez az adataikat azért bocsátják rendelkezésre, mert a szolgáltatóban megbíznak. A Hatóság a fentiekre tekintettel utasította a céget, hogy biztosítsa a teljes és átlátható adatkezelési tájékoztatást, és a tájékoztatását megfelelő módon tegye közzé. A különleges adatok vonatkozásában vagy megfelelő jogalapot biztosítson, vagy azok kezelésével hagyjon fel. [NAIH-4788/2023]

2. Úthasználati díjak érvényesítése során igénybe vett megbízottak adatkezelése

Egy bejelentő azt sérelmezte, hogy az autópályadíj fizetési rendszerét működtető szolgáltató (a továbbiakban: szolgáltató) a külföldi rendszámú járművek esetében a pótdíjbehajtáshoz közreműködőt vesz igénybe, és ehhez átadja a külföldi közreműködőnek a gépjárművel kapcsolatban rendelkezésre álló adatokat. A szolgáltató jogszabályi kijelölés és felhatalmazás alapján végzi az országos közutak időarányos használata ellenében fizetendő használati díjra vonatkozó díjszedési, díjellenőrzési és pótdíjazási tevékenységet, melynek során a jogosulatlan úthasználat esetén megállapítandó pótdíjat a jogosulatlan úthasználó gépjármű üzemeltetőjével/tulajdonosával szemben érvényesíti, és ehhez nem magyarországi illetőség esetére külföldi társaságokkal szerződött. Az erre vonatkozó jogszabályok a külföldi rendszámmal rendelkező gépjárművek adatainak lekérdezésében közreműködő szervek helyzetét adatvédelmi szempontból nem rendezik, a Hatóság álláspontja szerint azonban ezt szükséges lenne az adatkezelést előíró jogszabályban is kifejezésre juttatni, mivel így biztosítható az adatkezelés átláthatósága. A Hatóság ezért javaslatot fogalmazott meg a feladat- és hatáskörrel rendelkező minisztériumnak arra vonatkozóan, hogy az úthasználati díjak érvényesítése kapcsán a jogalkotó szabályozza a behajtás során igénybe vett megbízottak adatkezelésében betöltött szerepét annak érdekében, hogy az adatkezelés alapvető körülményei – adatkezelő személye, a megbízottak, közreműködők adatkezelésben betöltött szerepe – jogszabályi szinten kerüljenek rendezésre, összhangban az adatvédelmi előírásokkal. A jogalkotó a javaslatot elfogadta. [NAIH-7639/2023]

3. Babaváró kölcsönszerződés esetén az örökbefogadást engedélyező határozatok hitelintézetek általi kezelése

A szabályozás előkészítéséért felelős minisztérium kedvező választ adott abban az ügyben is, melyben egy bejelentő házaspár babaváró kölcsönszerződést kötött egy hitelintézettel, majd gyermeket fogadtak örökbe titkos örökbefogadás keretében, melynek tényét a hitelintézetnek bejelentették és kérték a törlesztés szüneteltetését. A bejelentő azt kifogásolta, hogy az örökbefogadást engedélyező végleges határozatot teljes egészében kellett benyújtaniuk a hitelintézetnek, amelyben olyan személyes adatok és információk is szerepelnek, amelyek a törlesztés szüneteltetése iránti kérelem elbírálásához nem szükségesek. Ezek közül a bejelentő a gyermek örökbefogadás előtti nevének, valamint a kötelező gondozási időszak során tapasztaltaknak a kezelését sérelmezte. Az örökbefogadást engedélyező határozat számos olyan személyes adatot tartalmaz, amelyek nem szükségesek annak eldöntéséhez, hogy a támogatott házaspárok jogosultak-e

a futamidő végéig kamattámogatásra, vagy a törlesztés szüneteltetésére. A Hatóság álláspontja szerint a babaváró támogatásról szóló kormányrendelet vonatkozó rendelkezései, valamint az ezen felhatalmazás alapján az örökbefogadást engedélyező végleges határozatok teljes egészében történő, hitelintézetek általi kezelése sérti az adattakarékosság elvét. A babaváró támogatásról szóló kormányrendelet módosítása érdekében a Hatóság javasolta, hogy a jövőben az örökbefogadás tényét az illetékes gyámhatóság által kiállított hatósági bizonyítvánnyal kelljen igazolni, amely a támogatottak és az örökbefogadott gyermek természetes személyazonosító adatain – az örökbefogadott gyermek esetében az örökbefogadás előtti nevet ide nem értve – kívül, pusztán az örökbefogadás tényét, annak megtörténtét, illetve az örökbefogadást engedélyező határozat számát és annak véglegessé válásának napját tartalmazza. A Hatóság javasolta, hogy ezen hatósági bizonyítvány alkalmazását az örökbefogadás megtörténtének igazolására a jogalkotó tegye kötelezővé. Ennek oka, hogy az örökbefogadást engedélyező határozatok indokolásában érzékeny, a család életének, életkörülményeinek részleteit bemutató személyes adatnak minősülő információk kerülnek rögzítésre. Ezen személyes adatoknak a hitelintézetek általi kezelése nem indokolt, és messzemenően meghaladja az adatkezelés célja – a törlesztés szüneteltetési és támogatási jogosultság fennálltának ellenőrzése – elérése érdekében szükséges adatkört, azt eredményezve, hogy a hitelintézetek a jogi kötelezettségük teljesítése során megsértik az adattakarékosság elvét. [NAIH-6491/2023]

4. Hozzáférési jog gyakorlása életbiztosítási szerződés esetén

A Hatósághoz érkezett egyik beadvány szerint a bejelentő édesapja életbiztosítási szerződést kötött egy biztosítóval, melyben kedvezményezettként a bejelentőt jelölte meg. A bejelentő édesapja a halálát követően kérte a biztosítási összeg kifizetését, azonban az igénybejelentését a biztosító elutasította. Az igénybejelentés elutasításával szemben a bejelentő panasszal élt, amelyet a biztosító elutasított egy, a bejelentő által nem ismert, az irányában titkosként kezelt orvos szaktanácsadói véleményre alapozva. A bejelentő többször kérte, hogy a biztosító bocsássa a rendelkezésére azt a szaktanácsadói véleményt, amely alapján a biztosítási összeg kifizetését a biztosító megtagadta. A biztosító biztosítási titokra hivatkozással nem tett eleget a bejelentő kérelmének, mivel álláspontja szerint a kért személyes adatokhoz a kedvezményezettnek nem, kizárólag a hagyatékátadó végzés szerinti örökösnek lehet hozzáférést biztosítani a biztosítási tevékenységről szóló törvény alapján. A biztosító álláspontja szerint a szerződésben nevesített jogosult személynek az érintetti jogok gyakorlására

feljogosított személynek kell lennie, aki nem azonos a szerződésben megjelölt kedvezményezettrel.

A biztosító Hatósághoz intézett nyilatkozata szerint az érintetti jogokat a „szerződésben nevesített jogosult” is gyakorolhatja, aki olyan személy lehet, akit az érintett még életében írásban megjelölt, aki vonatkozásában felmentette a biztosítót a titoktartási kötelezettsége alól. A biztosító nyilatkozatában elismerte, hogy a „biztosítási szerződésben nevesített jogosult” személy megjelölés nem egyértelmű, annak értelmezése vitás, ezért a biztosító kizárólag az örökösöknek ad ki a biztosítási szerződéssel kapcsolatos adatokat, mivel nem áll rendelkezésére olyan állásfoglalás, ami kétséget kizáróan bizonyítaná, hogy a „szerződésben nevesített jogosult” azonos lenne a kedvezményezettrel. A „szerződésben nevesített jogosult” biztosító általi értelmezése miatt a bejelentő nem férhetett hozzá ahhoz a dokumentumhoz, amelyre alapozva a biztosító a biztosítási összeg kifizetését megtagadta.

Mindezek alapján a Hatóság megállapította, hogy a biztosító megsértette az érintett hozzáférési jogát, amikor nem biztosított hozzáférést az életbiztosítási szerződés adataihoz, dokumentumaihoz az életbiztosítási szerződésben kedvezményezettként megjelölt bejelentőnek. A Hatóság azt is megállapította, hogy az életbiztosítási szerződésekben haláleseti kedvezményezettként nevesített természetes személyek a „szerződésben nevesített jogosult” kategóriájába tartoznak, ők az elhunytat életében megillető érintetti jogokat gyakorolhatják. Ennek megfelelően a Hatóság felszólította a biztosítót arra, hogy adjon hozzáférést a bejelentő mint haláleseti kedvezményezett számára a bejelentő édesapja életbiztosítási szerződésével összefüggésben kezelt személyes adataihoz, a biztosítási szerződéssel kapcsolatos adatokhoz, továbbá vizsgálja felül, és alakítsa át az elhunyt személyekkel kapcsolatba hozható adatokhoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó gyakorlatát. [NAIH-357/2023]

5. Gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermekek pályaválasztásának támogatásához kapcsolódó adatkezelés vizsgálata

A Hatóság közérdekű bejelentés alapján vizsgálati eljárást folytatott le a Belügyminisztérium Szociális Ügyekért Felelős Államtitkársága (a továbbiakban: Adatkezelő) 2023. március 24-én kelt, „*Felkérés a gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermekek és fiatal felnőttek pályaeurdeklödése kapcsán*” tárgyú, valamennyi gyermekvédelmi szakellátási intézmény fenntartója részére megküldött megkereséssel, és az annak alapján végzett adatkezelés jogszerűségével kapcsolatban.

A megkeresés alapjául az Apponyi Franciska Jövőműhely Program megvalósítása állt, amely létrehozásának célja a gyermekvédelmi szakellátásban élő gyermekek, valamint fiatal felnőttek pályaválasztásának támogatása és munkaerő-piaci esélyeinek növelése volt. Az Adatkezelő ennek keretében kívánta felmérni a címzettek fenntartásában működő nevelőszülői hálózatokban, valamint lakás- és gyermekotthonokban nevelkedő, 5., 7., és a 9-12. évfolyamban tanuló gyermekek, továbbá utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek pályaelekedését és a munka világában való elhelyezkedésére irányuló elképzeléseit. Az egyes gondozási helyektől Adatkezelő e célra adatfeldolgozója, a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet (a továbbiakban: NSZI) útján, nyílt internetes űrlapok kitöltésével kérte az adatszolgáltatást teljesíteni. Az űrlapon meg kellett adni a gyermek TAJ számát, és az adatgyűjtés kiterjedt a gyermekek iskolai teljesítményére, a speciális nevelési igényeire, valamint a gyerekek egészségi állapotához kapcsolódó BNO-kódokra is. Sem az űrlapon, sem a felkérő levélben nem szerepelt az adatkezelési tájékoztató elérhetősége.

Az adatkezelés céljaként Adatkezelő a személyre szabott életpálya program kidolgozását jelölte meg, azonban az eljárás során a Hatóságnak tett nyilatkozata szerint a tényleges életpálya tervek, modellek elkészítése valójában az adott gondozási hely feladata lett volna.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az Adatkezelő megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerinti jogszerűség, tisztességes eljárás és átláthatóság elvét; b) pontja szerinti célhoz kötöttség elvét; c) pontja szerinti adattakarékosság elvét; f) pontja szerinti integritás és bizalmas jelleg elvét; a GDPR 5. cikk (2) bekezdés szerinti elszámoltathatóság elvét; továbbá a GDPR 6. cikk (1) bekezdését, mivel nem igazolt az adatkezeléshez megfelelő jogalapot; a GDPR 12-13-14. cikkei szerinti tájékoztatás követelményét, továbbá nem tett eleget a GDPR 24. cikk (1) bekezdése szerinti adatkezelői feladatoknak. Az Adatkezelő ezek mellett megsértette a GDPR 25. cikkéből fakadó beépített és alapértelmezett adatvédelem követelményét; a GDPR 28. cikk (1)-(3) bekezdéseiből fakadó kötelezettségeit az adatfeldolgozók vonatkozásában; a GDPR 31. cikke szerinti együttműködési kötelezettségét; a GDPR 32. és 35. cikkeiből fakadó kötelezettségeit a kockázatelemzés és adatvédelmi hatásvizsgálat vonatkozásában, a GDPR 38. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségét az adatvédelmi tisztviselővel való együttműködést illetően, valamint az Infotv. 54. § (2) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettségét a Hatóság irányában.

A megállapított jogsértések súlyára és számosságára tekintettel a Hatóság az Adatkezelőt többek között az űrlapos kérdőív útján gyűjtött személyes adatok

végleges és helyreállíthatatlan módon történő törlésére szólította fel, amelynek az Adatkezelő maradéktalanul eleget tett. [NAIH-495/2024, előzmény ügyszám: NAIH-4511/2023]

6. Kórházak babamentő inkubátoraiban elhelyezett, ismeretlen szülőktől származó gyermekek nyilvánosságra hozott neveinek megváltoztatásával kapcsolatos vizsgálat

A sajtóban több alkalommal jelent meg hír azzal kapcsolatban, hogy újszülöttet találtak különböző kórházak babamentő inkubátoraiban (így például Miskolcon, Békéscsabán és Hatvanban is). Ezen híradások alkalmával a település és a kórház neve mellett nyilvánosságra került többek között az inkubátorban talált gyermekek neme és az őket megtalálók által nekik adott név is, sőt a gyermekek súlya és előfordult, hogy a testhossza is.

Az Infotv. 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján a Hatóság hivatalból vizsgálatot folytatott arra vonatkozóan, hogy az inkubátorban talált gyermekek nyilvánosságra hozott nevei (így például Hajnal Marcell, Réthy Ferenc, Szombati Martin) a későbbiekben megváltoztatásra kerülnek-e, vagy a nyilvánosságra hozott nevük miatt adott esetben egész életükre nézve bárki számára felfedhetővé válik találásuk ténye és annak más körülményei.

A Ptk. 4:151. § (1) bekezdés b) pontja alapján a gyámhatóság állapítja meg a gyermek nevét, ha a gyermek mindkét szülője ismeretlen (gyámhatósági névmegállapítás), amely jogköröket a települési önkormányzat jegyzője gyakorolja a vizsgált adatkezelés kapcsán. A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet értelmében az anyakönyvi bejegyzéshez szükséges adatokat a települési önkormányzat jegyzője a gyermek gyámjával egyetértésben állapítja meg úgy, hogy az más jogos érdekét ne sértse, azzal a gyermek megtalálásának körülményeire utalni nem lehet. Amennyiben a gyermek valódi adatai, valamint a vér szerinti szülők adatai utóbb ismertté válnak, a települési önkormányzat jegyzője kezdeményezi a gyermek születésének újbóli anyakönyvezését.

Az ügyben a Hatóság megkereste a fenti három település jegyzőit, és kérte a gyámhatósági névmegállapítás során keletkezett iratok megküldését. Ezek alapján megállapította, hogy a vizsgált városok kórházainál lévő babamentő inkubátorokban elhelyezett, ismeretlen szülőktől származó gyermekek esetében

valóban megváltoztatásra kerültek a gyermekek korábban nyilvánosságra hozott nevei, így jogsérelem egyik esetben sem következett be. [NAIH-3885/2023]

7. (Köz)temetőben magánszemély által, a hozzátartozójának síremléke mellett elhelyezett kamerával folytatott megfigyelés jogszerűségének vizsgálata

A Hatósághoz bejelentés érkezett, amelyben a bejelentő panaszt nyújtott be egy köztemetőben magánszemély által, a hozzátartozójának síremléke melletti pőznanán elhelyezett, napelemmel és mobilinternet-csatlakozással rendelkező kamerával folytatott kamerás megfigyelés jogszerűségével kapcsolatban.

A Hatóság évekre visszanyúló, következetes gyakorlata szerint [lásd: NAIH/2020/5589; NAIH/2017/2155/2/V; NAIH/2015/1090/5/V] még a (köz)temető üzemeltetője sem figyelheti meg nyitvatartási időben a (köz)temetőben tartózkodó személyeket. Nyitvatartási időn kívül [tehát egy zárt (köz)temetőben] adatvédelmi szempontból elviekben lehetséges lehet a kamerás megfigyelés, de a kamerák akkor sem irányulhatnak az egyes temetési helyek, síremlékek megfigyelésére, hanem a (köz)temető határán (a kerítés vonalában) és a (köz)temetőben található főbb csomópontok mentén kerülhetnének elhelyezésre.

A bejelentés alapján a Hatóság vizsgálatot indított, és az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján felszólította az adatkezelőt a köztemető területén a hozzátartozójának síremléke mellett elhelyezett kamera üzemén kívül helyezésére, a kamerás megfigyelés megszüntetésére; tekintettel arra, hogy még a kamera látószögének módosításával vagy további maszkolás, torzítás, digitális kitarakás alkalmazásával sem tehető jogszerűvé a vizsgált adatkezelés.

Az adatkezelő a Hatóság felszólításában rögzítetteket nem vitatta. A felszólításra adott válaszához mellékelte a vizsgált kamera által készített, módosított kameraképet, amely kamerakép alapján az adatkezelő további digitális kitarakást (maszkolást) alkalmazott, azonban a vizsgálattal érintett kamerát nem helyezte üzemén kívül, a kamerás megfigyelést nem szüntette meg.

A fentiekre tekintettel a Hatóság az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján ismételt felszólította az adatkezelőt a kamera üzemén kívül helyezésére, a kamerás megfigyelés megszüntetésére; amelynek az adatkezelő végül eleget tett: A vizsgálattal érintett kamerát üzemén kívül helyezte, és állítását képernyőképekkel is alátámasztotta.

Tekintettel arra, hogy az adatkezelő megtette a Hatóság ismételt felszólításában megjelölt szükséges intézkedéseket, és a megtett intézkedésekről, valamint azok bizonyítékairól a felszólításban megjelölt határidőn belül írásban tájékoztatta a Hatóságot, így a Hatóság a vizsgálatot lezárta. [NAIH-1644/2023 (előzmény ügyszám: NAIH-9385/2022)]

II.1.8. Főhatóságként való eljárás

Az elmúlt évben a határon átnyúló adatkezelések tekintetében 28 ügygel foglalkozott a Hatóság, melyekben főhatóságként járt el.

A fenti ügyszámból 12 érintetti panasz a NOYB nevű jogvédő szervezet közvetítésével érkezett az osztrák hatósághoz, melyekben tehát a Hatóság járt el főhatóságként. Ezen ügyekben a Hatóság megállapította, hogy az Európai Adatvédelmi Testület „Cookie Banner Taskforce” munkacsoportja által 2023. január 17-én közzétett jelentése alapján nem alkalmazható az egyablakos ügyintézési rendszer, mivel az állított jogsértések az ePrivacy Irányelv hatálya alá tartoznak. A Hatóság elutasító döntéseiben egyébiránt azt is megállapította, hogy ha mégis a GDPR lenne alkalmazandó, az ügyek akkor sem minősülnének határon átnyúló adatkezelésnek, mivel a sérelmezett weboldalak magyar nyelvűek, az eset összes körülménye alapján az azokon folytatott adatkezelések nem irányulnak Magyarországon kívüli érintettek személyes adatainak kezelésére.

Kiemelkedő ügycsoport a fő felügyeleti hatóságos ügyek között a Wizz Air Hungary Légitársaság Zrt. (a továbbiakban: Kötelezett) adatkezelései elleni beadványok, hiszen ezek érkeznek a legnagyobb számban a GDPR alkalmazandóvá válása óta. Ezek közül több ügy is régebb óta folyamatban van és a tagállami hatóságok között egyeztetés alatt áll, egy ügy zárult le határozattal a tavalyi évben, további két eljárás döntéshozatal előtt áll és egy további ügyben szintén döntéstervezet véleményezése a következő lépés, így ezek is hamarosan lezárulnak.

Az említett, határozattal zárult ügyben fontos jogértelmezési kérdésben egyeztettek a hatóságok. Ennek során először nem volt egyetértés a lengyel, a francia, a holland hatóság és a főhatóság között, azonban sikerült megfelelő megoldást és jogértelmezést találni. Az ügy arról szólt, hogy a lengyel adatvédelmi hatóság előtt egy lengyel állampolgár panaszt tett, majd megállapítható volt, hogy a panasz tárgyában a magyar adatvédelmi hatóság jogosult az eljárás lefolytatására. A Hatóság vizsgálati eljárást követően hivatalból hatósági eljárást indított. A pa-

nasz szerint a panaszos fióktörlési kérelemmel fordult a Kötelezethez, aki erre válaszolva a kérelmek nagy száma miatt az eljárási határidő meghosszabbításáról tájékoztatta a panaszost. A törlési kérelmet a Kötelezett végül határidőn belül teljesítette, amiről viszont a panaszost nem tájékoztatta. A törlés megvalósulásáról a Kötelezett a panaszost jelentős határidő túllépés mellett csak azért tájékoztatta, mert a panaszos ennek megvalósulásáról ismételten érdeklődött. Az ekkor nyújtott tájékoztatás azonban nem terjedt ki arra, hogy a törléssel az adatkezelés egészében nem szűnt meg, a panaszos bizonyos személyes adatait további adatkezelési célok érdekében megőrizte a Kötelezett.

Mindezekre tekintettel a Hatóság – végül a többi, érintett hatóság egyetértésével – megállapította, hogy a Kötelezett alapos indok nélkül hosszabbította meg az érintetti joggyakorlás teljesítésére rendelkezésre álló határidőt, ugyanis a GDPR-ban a kérelmek nagy száma nem azt jelenti, amire a Kötelezett hivatkozott, miszerint általánosságban nagyszámú kérelem érkezik be az adatkezelőhöz azon érintettektől, akiknek a személyes adatait kezeli, hanem, hogy az az érintett nyújtott be nagyobb számú kérelmet az adatkezelőhöz, akinek a kérelme vonatkozásában meghosszabbításra kerül a határidő. Emellett a Hatóság megállapította, hogy a GDPR 12. cikk (3) bekezdése nem csak azt írja elő az adatkezelő számára, hogy az érintetti kérelem alapján intézkedjen, hanem hogy a megtett intézkedésekről tájékoztassa is az érintettet.

Fontos tartalmi hiányosságokat is megállapított a Hatóság a törlésről szóló utólagos tájékoztatásban, ugyanis a megtett intézkedésekről való tájékoztatásnak mindenre ki kell terjednie, azaz a konkrét esetben nem csak arra, hogy a fiók törlése megtörtént, hanem arra is, hogy a fiók és a fiókkal kapcsolatban kezelt adatok törlését követően a Kötelezett pontosan milyen további személyes adatokat kezel a panaszosról jogi kötelezettsége vagy jogos érdeke alapján, mi ezen adatok kezelésének a célja és a tervezett időtartama.

A panasz az adatok kezelésének jogszerűségét is érintette. Ehhez kapcsolódóan a Kötelezett hivatkozott egyes (fogyasztóvédelmi, adójogi, számviteli) jogszabályi kötelezettségeire, amelyek vonatkozásában a konkrét esetben az őrzési kötelezettség a Hatóság álláspontja szerint is fennállt. A Kötelezett szerint továbbá mind az érintetti kérelem alapján tett intézkedései dokumentálása céljából, mind az adatvédelmi eljárás során bizonyítás céljából jogosult a panaszos adatait kezelni. Az érintetti kérelem alapján tett intézkedései dokumentálása céljából végzett adatkezelésének a Kötelezett szerint jogi kötelezettség teljesítése a jogalapja, amely jogi kötelezettséget a Kötelezett a GDPR 5. cikk (2) bekezdése szerinti elszámoltathatóság elvében jelölte meg, vagyis úgy tekintette, hogy

az érintetti kérelem alapján végzett eljárásának dokumentálására az elszámoltathatóság elvéből fakadó jogi kötelezettsége van. A Hatóság – hangsúlyozottan a konkrét eset körülményei között maradván – ezt az álláspontot nem osztotta. Az elszámoltathatóság elve – bár a megfelelés igazolásának módját maga a GDPR nem határozza meg – önmagában nem tekinthető kötelező adatkezelést általános éllel előíró rendelkezésnek, sőt ebben a körben ki kell emelni a GDPR 11. cikk (1) bekezdésének második fordulatát, miszerint az adatkezelő nem köteles kiegészítő információkat megőrizni, beszerezni vagy kezelni annak érdekében, hogy pusztán azért azonosítsa az érintettet, hogy megfeleljen e rendeletnek. Mivel a jogi kötelezettség az adott esetben nem volt megfelelő jogalap, más jogalapot pedig a Kötelezett nem igazolt, jelen esetben a Kötelezett nem őrizhette volna meg a személyes adatokat kizárólag abból a célból, hogy a későbbi esetleges kérelmeket meg tudja válaszolni. A Hatóság az adott esetben e tekintetben egyébként a jogos érdek jogalapot sem látta alátámaszthatónak – az akkor állt volna fenn, ha a Kötelezett jogos érdeke az adatkezelés megkezdésekor való és fennálló lett volna, illetve érdek mérlegelési teszt útján igazolható lett volna annak fennállása – ugyanis ha az adatkezelő az érintetti kérelmeket teljesíti, akkor alacsony a valószínűsége annak, hogy egy nemteljesítés miatti esetleges jogi eljárásban szükségessé váljon adatkezelői oldalon a megfelelés igazolása oly módon, hogy az személyes adatok kezelésével járjon. Ebben az esetben, bár fűződhet jogos érdeke az adatkezelőnek a kérelem teljesítésével összefüggő személyes adatok kezeléséhez, az nem tekinthető az adatkezelés megkezdésének időpontjában létezőnek és ténylegesnek. Ilyenkor elegendő lehet naplófájlokkal igazolni a megtett intézkedést vagy törlési kérelmek esetén azzal, hogy a nyilvántartási rendszer nem tartalmaz az érintettre vonatkozóan adatokat. Ha azonban a teljesítés megfeleltetését az érintett vitatja, vagy jogával visszaélve rendszeresen fordul érintetti kérelmekkel az adatkezelőhöz korábbi vélt vagy valószínű sérelmét megtorlandó, illetve, ha a kérelem teljesítése során probléma merült fel, pl. az adatkezelő valamilyen oknál fogva nem tudta teljesíteni/nem teljesíthette a hozzá intézett érintett kérelmet, a GDPR előírásainak megfelelően vagy bármely más oknál fogva fennáll annak a valószínűsége, hogy az érintett jogorvoslatért fog fordulni a Hatósághoz vagy bírósághoz, úgy esetről esetre mérlegelve, megfelelő érdek mérlegelés mellett a Hatóság elfogadhatónak tartja az érintetti kérelemmel összefüggő személyes adatok kezelését az adatkezelő jogos érdeke alapján.

Az adatvédelmi hatósági eljárás során bizonyítás céljából kezelt adatok tekintetében a Kötelezett jogos érdek jogalapra hivatkozott. A Hatóság arra a megállapításra jutott, hogy a jogalap nem megfelelően van meghatározva, vagyis itt nem a jogos érdek, hanem a jogi kötelezettség teljesítése alapozza meg az adatke-

zelést. A Kötelezett akkor, amikor a bizonyítékokat a vizsgálati, majd hatósági eljárásban benyújtotta, a GDPR, Infotv. és Ákr. alapján rá vonatkozó nyilatkozattételi, dokumentálási, együttműködési kötelezettségeinek tett eleget.

II.1.9. A Hatóság által kibocsátott ajánlások, állásfoglalások

1. Az alapellátási ügyeletra (1830) érkező telefonhívások rögzítése

Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala (a továbbiakban: AJBH) arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy egy, az alapellátási ügyeletra beérkező hívások rögzítését érintő panasszal összefüggésben folytatott vizsgálata során arra a megállapításra jutott, hogy a panasszal érintett alapellátási ügyeletra nyújtó szolgáltató eljárása, gyakorlata felveti a segélykéréssel hozzá forduló személyek információs önrendelkezési jogával összefüggő visszásság gyanúját. A jelentésben foglaltakra tekintettel az AJBH az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (Ajbt.) 36. §-a alapján bejelentéssel fordult a Hatósághoz az alapellátási ügyelet kép- és hangrögzítési gyakorlatával összefüggésben.

Az ügyben a Hatóság az alapellátási ügyelet² hangrögzítési gyakorlatával összefüggésben vizsgálatot indított, amelynek során tájékoztatást kért az alapellátási ügyeletra beérkező hívások kapcsán az Országos Mentőszolgálattól, majd arra a megállapításra jutott, hogy a telefonhívások rögzített felvételeinek mint személyes adatoknak a kezelésével kapcsolatos jogszabályi előírások hiányosak, illetve nem egyértelműek.

Erre tekintettel a Hatóság az Infotv. 38. § (4) bekezdés a) pontja és 57. §-a alapján a jogsérelem, illetve annak közvetlen veszélye jövőbeni elkerülése érdekében – azzal az ajánlással fordult a Belügyminisztérium (BM) mint az egészségügyért is felelős és ezáltal egészségüggyel kapcsolatos jogszabályalkotásra, illetve közjogi szervezetszabályozó eszköz kiadására jogosult szerv felé, hogy jogszabályban rendezze a szóban forgó adatkezeléssel összefüggő kérdéseket, akként, hogy

- a menetirányítási rendszer (MIR) vonatkozásában fogalmazzon meg megfelelő jogforrási szinten álló és egyértelmű, például a 112 egységes

² Az alapellátási ügyeleti rendszer egységes ügyeleti hívószámát (1830) az Országos Mentőszolgálat működteti, és az alapellátási ügyeleti rendszer a tervek szerint 2024 tavaszáig fokozatosan – Budapest kivételével – az egész országban bevezetésre kerül.

segélyhívó rendszer (ESR) szabályaihoz hasonló adatkezelési előírásokat, továbbá

- fogalmazzon meg egyértelmű rendelkezéseket arra vonatkozóan, hogy mikor tekinthető egészségügyi adatnak az alapellátási ügyeletra beérkező telefonhívás rögzített felvétele, és hogy a rögzített hangfelvétel – az irányadó feltételekre is figyelemmel – meddig őrzendő meg az adatkezelő által.

A Belügyminisztérium arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy egyetért az ajánlásban foglaltakkal és a kapcsolódó törvénymódosítás kidolgozására a 2024. évi őszi törvényalkotási ciklusban kerül sor.

Hangsúlyozandó, hogy a Hatóság vizsgálata *kizárólag az alapellátási ügyeletra érkező hívások rögzítésére, a hangfelvétel mint személyes adat kezelésére és a kapcsolódó érintetti jogok gyakorlásának kérdésére terjedt ki, a képrögzítés és az ahhoz kapcsolódó adatkezelés azonban nem képezte a vizsgálat tárgyát, tekintettel arra, hogy azt a Hatóság csak konkrét helyszínek kapcsán beérkezett panaszok alapján tudná, illetve tudja vizsgálni, általánosságban azonban nem.* [NAIH-450/2024 (NAIH-7897/2023)]

2. Osztálytalálkozó szervezéséhez kapcsolódó adatkezelés

A Hatósághoz állásfoglalás kérés érkezett arra vonatkozóan, hogy az oktatási intézmény kiadhatja-e jogszerűen osztálytalálkozó szervezése céljából a volt osztálytársai elérhetőségi adataival, vagy természetes személyazonosítóival sem rendelkező szervező részére a volt osztálytársai személyes adatait, hogy azok segítségével a szervező kapcsolatfelvételi eljárás keretei között értesíteni tudja őket az osztálytalálkozóról.

A Hatóság 2015-ben e tárgyban közzétett ajánlást, ugyanakkor, tekintettel arra, hogy az általános adatvédelmi rendelet alkalmazandóvá válását követően a jogszabályi környezet jelentősen megváltozott, az ma már pusztán csak jogtörténeti jelentőséggel bír, ezért a Hatóság új állásfoglalást adott ki, melyet a honlapján is közzétett.

Állásfoglalásában a Hatóság kifejtette, hogy nem azonosított megfelelő jogalapot arra vonatkozóan, hogy az oktatási intézmény továbbítsa a szervező számára a volt osztálytársai személyes adatait kapcsolatfelvételi eljárás céljából, hiszen ilyen közfeladata az oktatási intézménynek nincsen, a volt osztálytársak

hozzájárulásának beszerzése lehetetlen és a szervező mint harmadik fél jogos érdekének valós mérlegelésére sincs módja az oktatási intézménynek. [NAIH-5830/2023].

3. Testkamerák alkalmazásának adatvédelmi korlátai parkolóőr által végzett ellenőrzési feladatok kapcsán

A Hatósághoz több beadvány is érkezett azzal kapcsolatban, hogy egyes települések közigazgatási területén a parkolás-ellenőrzési feladatokat, várakozási közszolgáltatási feladatokat nem közterület-felügyelőkkel, hanem közterült-felügyelőknek nem minősülő parkolóőrök alkalmazásával látják el a települési önkormányzatok, vagy az általuk e célra létrehozott gazdasági társaságok. A beadványokban foglaltak alapján a parkolóőrök a munkájuk során az utóbbi időben egyre gyakrabban tapasztalnak atrocitásokat az eljárással érintettek részéről; ennek következtében a parkolóőrök biztonságérzete hatványozottan csökkent. A parkolóőrök biztonságának növelése és a bejelentések hatékony kivizsgálása érdekében a parkolóőröket kép- és hangfelvételt készítő testkamerákkal kívánják felszerelni.

A Hatóság nyomtatékosan felhívta a figyelmet arra, hogy közterület megfigyelésére csak szűk körben van lehetőség; sem a parkolóőr, sem a parkolásellenőrzési feladatokkal felruházott gazdasági társaság nem lehet bűnüldözési célú adatkezelést folytató adatkezelő, bűnmegelőzési célra kamerás adatkezelést nem folytathat az Infotv. 3. § 10a. pontjára tekintettel (a közterület-felügyelővel ellentétben). A fentiekben túl az sem elhanyagolható szempont, hogy a parkolóőrök testkamerákkal történő felszerelése adott esetben munkahelyi ellenőrzési célú adatkezelésnek is minősülhet, amely szintén számos kérdést, illetve problémát is felvet.

A Hatóság a rendelkezésére álló információk alapján jelenleg azon az állásponton van, hogy a parkolóőrök testkamerákkal történő felszerelése pusztán a parkolóőrök biztonságának növelése és a bizonyítás megkönnyítése (bejelentések hatékony kivizsgálása) céljából nem elfogadható; a parkolóőrök testkamerákkal történő felszerelésére jelenleg a GDPR 5. cikkében foglalt alapvető korlátokra is figyelemmel nem azonosítható jogalap.

A beadványokban említett célok (a parkolóőrök biztonságának növelése és a bejelentések hatékony kivizsgálása) eléréséhez a Hatóság olyan egyéb megoldás kialakítását javasolja, amely nem, vagy kisebb mértékben járna személyes adatok kezelésével, így például párban intézkedő parkolóőrök alkalmazásával, vagy

közterület-felügyelő bevonásával, aki bűnmegelőzési célú adatkezelésre feljogosított személyként testkamerát is alkalmazhat a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (Kftv.) 7. § (2) bekezdésére tekintettel. [NAIH-8330/2023; NAIH-8821/2023]

II.1.10. Közreműködés más hatóságok munkájában

A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) végzéseiben több alkalommal is a Hatóság álláspontját kérte a Viber Media S.á.r.l., valamint a TikTok Inc. és a TikTok Technology Limited eljárás alá vont vállalkozások ellen fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásokban a vállalkozások adatvédelmi előírásoknak történő megfelelése kapcsán.

A GVH a Hatóság álláspontját kérte – többek között – az eljárás alá vont vállalkozásoknak a versenyfelügyeleti eljárásban becsatolt kötelezettségvállalási nyilatkozatáról, javaslatáról, így különösen arról, hogy a hatályos adatvédelmi szabályozás alapján – kiemelt figyelemmel például a TikTok platform felhasználói körében a kiskorúak jelentős érintettségére – a kötelezettségvállalás szerinti intézkedések megfelelőek tekinthetőek-e; illetve, ha azok esetlegesen nem megfelelőek, azok milyen tartalmú módosítását látná a Hatóság indokoltnak és miért.

A fentiekben túl a GVH a Hatóság véleményét kérte a statisztikai adatok gyűjtése és a szolgáltatástartalom személyre szabása kapcsán (különös tekintettel ezen adatkezelések jogalapjára); továbbá az Interactive Advertising Bureau Europe (IAB) adatkezelési sztenderddel kapcsolatban is.

A Hatóság minden alkalommal a GDPR 57. cikk (1) bekezdés c) pontja és 58. cikk (3) bekezdés b) pontja szerinti véleményeket bocsátott ki. [NAIH-1086/2024 (előzmény ügyszámok: NAIH-3240/2023, NAIH-8159/2022); NAIH-2003/2023]

II.2. Személyes adatok bűnüldözési, honvédelmi, és nemzetbiztonsági célú kezelésével kapcsolatos ügyek (az Infotv. hatálya alá tartozó adatkezelési műveletek)

II.2.1. Érintetti joggyakorlásra irányuló kérelmek megválaszolása az Infotv. alapján

A Hatóság Bejelentő kérelmére az Infotv. 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálatot indított Adatkezelővel szemben Bejelentő érintetti joggyakorlásra irányuló kérelme elbírálásának jogszerűsége tárgyában.

Az Infotv. 14. § b) pontja alapján az érintett jogosult arra, hogy az adatkezelő és az annak megbízásából vagy rendelkezése alapján eljáró adatfeldolgozó által kezelt személyes adatai vonatkozásában az e törvényben meghatározott feltételek szerint kérelmére személyes adatait és az azok kezelésével összefüggő információkat az adatkezelő a rendelkezésére bocsássa (hozzáféréshez való jog). Az Infotv. 17. § (1) bekezdése értelmében a hozzáféréshez való jog érvényesülése érdekében az érintettet kérelmére az adatkezelő tájékoztatja arról, hogy személyes adatait maga az adatkezelő, illetve a megbízásából vagy rendelkezése alapján eljáró adatfeldolgozó kezeli-e. Bejelentő Adatkezelőnél előterjesztett kérelmében nemcsak a személyes adatai kezeléséről, illetve az azokkal összefüggő információkról kért tájékoztatást, hanem a vele szemben folytatott nyomozással összefüggésben is felvilágosítást kért, valamint a nyomozó hatóság által tett megállapításokat, következtetéseket vitatta, illetve az elvégzett nyomozati/ eljárési cselekményeket kifogásolta.

A Hatóság megállapította, hogy Bejelentő beadványának csak azon része tekinthető érintetti joggyakorlásra irányuló kérelemnek, amely a személyes adatai kezeléséről, illetve az azokkal összefüggő információkról történő tájékoztatásra vonatkozik, beadványának egyéb részei nem értékelhetőek érintetti joggyakorlásra irányuló kérelemként. A Hatóság ezzel összefüggésben kiemelte, hogy az érintetti joggyakorlás keretében az adatkezelő kizárólag az érintett általa kezelt személyes adatairól, illetve az azokkal összefüggő, az Infotv. 17. § (2) bekezdésében meghatározott információkról köteles tájékoztatást adni az érintettnek.

Bejelentő hozzáférési joga gyakorlása keretében tájékoztatást kért az Adatkezelő által kezelt valamennyi személyes adatára vonatkozóan. Azonban Adatkezelő hozzáférési jog teljesítésével kapcsolatos válasza kizárólag Bejelentő Adatkezelőnél előterjesztett megkereséseiben szereplő személyes

adatai kezelésére vonatkozó tájékoztatásra korlátozódott, valamint Adatkezelő a tájékoztatást az Általános Adatvédelmi Rendelet 15. cikk (1) bekezdése alapján adta meg Bejelentőnek. A Hatóság ezzel kapcsolatban megállapította, hogy a Bejelentő által Adatkezelőnél előterjesztett megkeresések Adatkezelő büntetőfeladatához kapcsolódnak, ezért a megkeresésekben foglalt személyes adatok kezelése bűnüldözési célú adatkezelésnek tekinthető, amelyre az Infotv. rendelkezései alkalmazandók.

Az Infotv. 17. § (3) bekezdése alapján az adatkezelő az érintett hozzáférési jogának érvényesítését korlátozhatja vagy megtagadhatja, ha ezen intézkedés elengedhetetlenül szükséges az Infotv. 16. § (3) bekezdés a)-f) pontjában meghatározott valamely érdek biztosításához. Az eljárás során nem merült fel arra vonatkozó információ, hogy Adatkezelő Bejelentő hozzáférési jogát korlátozta vagy megtagadta volna. A Hatóság vizsgálata során megállapította, hogy Adatkezelő nem az Infotv. vonatkozó rendelkezései alapján, továbbá nem teljes körűen teljesítette Bejelentő kérelmének hozzáféréshez való jog gyakorlására irányuló részét, ezzel megsértette az Infotv. 14. § b) pontja szerinti hozzáféréshez való jogát és az Infotv. 17. § (1)-(2) bekezdéseit. Az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján a Hatóság felszólította Adatkezelőt, hogy Bejelentő kérelmének hozzáférési jog gyakorlására irányuló részét Bejelentő valamennyi általa kezelt személyes adatára vonatkozóan teljesítse az Infotv. 17. §-ában foglalt rendelkezések alapján vagy tájékoztassa Bejelentőt a kérelem teljesítésének korlátozásáról vagy megtagadásáról. Végül Adatkezelő a Hatóság felszólításának megfelelően Bejelentő kérelmének hozzáférési jog gyakorlására irányuló részét az Infotv. 17. §-ában foglalt rendelkezések alapján teljesítette. [NAIH-263/2023]

II.2.2. Ismételten előterjesztett érintetti joggyakorlásra irányuló kérelem elbírálása

A Hatóság kérelemre indult adatvédelmi hatósági eljárásban vizsgálta az egyik nemzetbiztonsági szolgálat (a továbbiakban: Adatkezelő) hozzáférési jog gyakorlására irányuló kérelemmel kapcsolatos eljárásának jogszerűségét. Kérelmező beadványában egészségügyi állapotára vonatkozó személyes és minősített személyes adatainak megismerését kérelmezte Adatkezelőtől, illetve arról kért tájékoztatást, hogy volt-e kitéve neurotoxin vagy más károsodást okozó külső behatásnak. Az Adatkezelőnél előterjesztett beadványban a kérelem tárgya nem került egyértelműen meghatározásra, nem volt felismerhető a beadvány megfogalmazásából, hogy Kérelmező kérelmének egy része hozzáférési jogának gyakorlására irányul. Adatkezelő a polgárok egészségügyi adatairól nem ve-

zet nyilvántartást, hanem nemzetbiztonsági feladatainak ellátása érdekében kezel személyes adatot, különleges adatot és bűnügyi személyes adatot, melyek között egyes érintetteknl egészségügyi személyes adat is szerepelhet. Ezért Adatkezelő arról tájékoztatta Kérelmezőt, hogy a beadványában foglaltak nem tartoznak a feladat- és hatáskörébe.

Miután Kérelmező pontosította kérelmét, annak egy része egyértelműen az Infotv. 14. § b) pontja szerinti hozzáférési jog gyakorlására irányult. Kérelmező rövid időn belül több alkalommal fordult hozzáférési jog gyakorlására irányuló kérelemmel Adatkezelőhöz. Adatkezelő Kérelmező nemzeti minősítésű személyes adatai megismerésére irányuló kérelmét közigazgatási hatósági eljárásban érdemben elbíráltta. Adatkezelő Kérelmező korábban előterjesztett – személyes adatai megismerésére irányuló – kérelmét szintén érdemben elbíráltta és tájékoztatta Kérelmezőt hozzáférési jog gyakorlására irányuló kérelmének megtagadásáról.

Kérelmező ismételten személyes és minősített személyes adatai megismerését kérelmezte Adatkezelőnél. Adatkezelő Kérelmező hozzáférési jogának gyakorlására irányuló kérelmét a megismerési engedély tárgyában hozott döntéssel együtt elbírálvá végzésével az Ákr. 46. § (1) bekezdés b) pontja alapján visszautasította. Adatkezelő hozzáférési jog gyakorlására irányuló kérelmek elbírálásával kapcsolatos eljárása azonban nem közigazgatási hatósági eljárás, így a hozzáférési jog gyakorlására irányuló kérelem Ákr. 46. § (1) bekezdés b) pontja alapján történő visszautasításának nincs helye.

Az Infotv. vonatkozó rendelkezései nem adnak arra lehetőséget Adatkezelőnek, hogy az ismételten előterjesztett hozzáférési jog gyakorlására irányuló kérelmeket ne bírálja el érdemben. Az Infotv. 15. § (3) bekezdése kizárólag arra hivatkozza fel Adatkezelőt, hogy az érintett jogainak ismételt és megalapozatlan érvényesítésével összefüggésben közvetlenül felmerült költségeinek megtérítését követelje az érintettől. Továbbá időközben az Adatkezelő által kezelt személyes adatok körében is változás következhet be.

Az érintetti joggyakorlásra irányuló kérelmeket az adatkezelők minden esetben az Infotv. 17. §-ában foglalt rendelkezések alapján kötelesek megválaszolni. A hozzáférési jog érvényesítésének korlátozása vagy megtagadása esetén pedig az Infotv. 17. § (4) bekezdése értelmében az érintettet tájékoztatni kell a hozzáférés korlátozásának vagy megtagadásának tényéről, továbbá jogi és ténybeli indokairól, ha ezeknek az érintett rendelkezésére bocsátása a 16. § (3) bekezdés a)-f) pontjában meghatározott valamely érdek érvényesülését nem veszélyezte-

ti, valamint az érintettet e törvény alapján megillető jogokról, valamint azok érvényesítésének módjáról, így különösen arról, hogy az érintett a hozzáféréshez való jogát a Hatóság közreműködésével is gyakorolhatja.

A Hatóság megállapította, hogy Adatkezelő nem járt el jogszerűen, amikor Kérelmező Infotv. 14. § b) pontja szerinti – személyes adatai megismerésére irányuló – kérelmét az Ákr. 46. § (1) bekezdés b) pontja alapján visszautasította. Adatkezelő megsértette Kérelmező Infotv. 14. § b) pontja szerinti hozzáféréshez való jogát és az Infotv. 17. §-át, mivel Kérelmező hozzáférési jog érvényesítésére irányuló kérelme teljesítéséről vagy annak korlátozásáról, megtagadásáról nem az Infotv. előírásainak megfelelően nyújtott tájékoztatást. Erre tekintettel a Hatóság kötelezte Adatkezelőt a Kérelmező hozzáférési kérelme Infotv. 17. §-a szerinti teljesítésére, avagy a kérelem teljesítésének korlátozásáról vagy megtagadásáról történő – Infotv. szerinti – tájékoztatására. [NAIH-5383/2023]

II.2.3. A Bvtv. 174. § (4) bekezdésében megjelölt szervezetektől a fogvatartottak részére érkező küldeményekkel kapcsolatos adatkezelés jogszerűsége

A Hatóság bejelentés nyomán vizsgálta egy büntetés-végrehajtási intézet fogvatartottak levelezésével összefüggésben végzett adatkezelési gyakorlatának jogszerűségét. A büntetés-végrehajtási intézetek fogvatartottak levelezésével, annak nyilvántartásával és ellenőrzésével kapcsolatos adatkezelése bűnüldözési célú adatkezelést valósít meg, melyre az Infotv. rendelkezéseit kell alkalmazni. Az Infotv. 5. § (1) bekezdés a) pontja alapján személyes adat akkor kezelhető, ha azt törvény vagy – törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben, különleges adatnak vagy bűnügyi személyes adatnak nem minősülő adat esetén – helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bvtv.) 76. § (1) bekezdése értelmében a büntetés-végrehajtási intézet mint végrehajtásért felelős szerv e törvényben meghatározott feladatai teljesítése céljából kezelheti a végrehajtással összefüggésben az elítélre vonatkozó személyes adatokat. A Bvtv. 76. § (2) bekezdésének m) pontja szerint a büntetés-végrehajtási intézet jogszerűen kezelheti az elítélt jogai gyakorlásához és kötelezettségei teljesítéséhez szükséges személyes adatait. A Bvtv. 174. §-a alapján a fogvatartottaknak joguk van a levelezéshez, továbbá a Bvtv. 174. § (2) bekezdése alapján a büntetés-végrehajtási intézet feladata az elítélt által írt levél továbbítása, illetve az elítélt részére érkezett levél kézbesítése. A Bvtv. 174. § (3) bekezdése

alapján a büntetés-végrehajtási intézet jogosult és köteles a levelezés biztonsági ellenőrzésére. Ugyanakkor a Bvtv. 174. § (4) bekezdése korlátozó rendelkezést tartalmaz, miszerint az elítéltek a hatóságokkal, törvényben kihirdetett nemzetközi egyezményben elismerten erre hatáskörrel rendelkező nemzetközi jogvédő szervezetekkel, az alapvető jogok biztosával, valamint a nemzeti megelőző mechanizmus szervezetével vagy munkatársával és a védővel való levelezése tartalmilag nem ellenőrizhető.

Az ügyben egy Járásbíróság által elektronikus úton – OBH rendszeren keresztül – a Bejelentő részére megküldött periratokat a büntetés-végrehajtási intézet a Robotzsaru rendszerben fogadta és iktatta, valamint átmásolta azokat külső adathordozóra annak érdekében, hogy az iratok megismerését Bejelentő részére biztosítsa. Az ügykezelési feladatokat ellátó személyi állományi tagok az ügykezelési műveletek során – a címzett fogvatartott és az ügytípus azonosítása, illetve az eljáró szakterület kiválasztása érdekében – részben megismerték a periratok tartalmát, Bejelentő abban szereplő személyes adatait. A Robotzsaru rendszer technikai adottságai miatt az ügykezelési feladatokat ellátó személyi állomány csak a küldemények megnyitását, illetve tartalmuk részbeni megismerését követően tudja megállapítani, hogy a bíróságoktól érkező elektronikus iratoknak ki a címzettje, a büntetés-végrehajtási intézmény vagy valamely fogvatartott, ezután kerülhet sor az ügytípus azonosítására és az eljáró szakterület kiválasztására, így az ügykezelési műveletek ellátása, illetve a folyamatban lévő ügyek azonosítása érdekében elkerülhetetlen az iratok tartalmának részbeni megismerése.

Ugyanakkor a Bvtv. 174. § (4) bekezdésében foglalt korlátozó rendelkezés értelmében a büntetés-végrehajtási szervek nem jogosultak a fogvatartottak Bvtv. 174. § (4) bekezdésében meghatározott szervekkel folytatott levelezése tartalmának, az abban foglalt személyes adatainak a megismerésére és kezelésére.

A szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 99. § (3) bekezdése is a fogvatartott Bvtv. 174. § (4) bekezdésében megjelölt szervezetekkel, valamint a védővel való levelezésével kapcsolatban kizárólag a küldés vagy az érkezés dátumának, továbbá a címzettnek vagy a feladónak a nyilvántartásba vételére jogosítja fel a büntetés-végrehajtási szerveket.

A büntetés-végrehajtási intézet válaszlevelében arra hivatkozott, hogy ugyan a szabadságvesztés végrehajtása alatt szünetel az elítélt joga az elektronikus

ügyintézéshez, a Bvtv. 127. § (1) bekezdésére figyelemmel az elektronikus irattanulmányozás lehetőségét a büntetés-végrehajtási intézetekben is biztosítani szükséges. A Hatóság felhívta a büntetés-végrehajtási intézeteket arra, hogy a Bvtv. 127. § (1) bekezdése értelmében a büntetés-végrehajtási intézetekben az elektronikus irattanulmányozás lehetőségét az elítélteknek az elítélt ellen folyamatban lévő vagy volt büntetőeljárásban keletkezett ügyiratok vonatkozásában kell biztosítani. A vizsgált ügyben a Járásbíróság a Bejelentő vagyongosztási perével összefüggésben keletkezett iratokat küldött a Bejelentőnek. Továbbá a Bvtv. 127. § (1) bekezdése szerint a bíróság, az ügyészség vagy a nyomozó hatóság az elítélt ellen folyamatban lévő vagy volt büntetőeljárásban keletkezett ügyiratokat, illetve az azokról készített másolatokat sem olyan elektronikus küldeményként továbbítja, melyet a büntetés-végrehajtási szervek a Robotzsaru rendszer útján fogadnak, hanem elektronikus adathordozón küldi meg az ügyiratokat.

A Hatóság a vizsgálat során megállapította, hogy a büntetés-végrehajtási intézet – a Bvtv. 174. § (4) bekezdésében megjelölt szervezetektől – a Robotzsaru rendszeren keresztül a fogvatartottak részére érkező küldemények kezelésével kapcsolatos gyakorlata a személyes adatok védelme szempontjából nem megfelelő, ugyanis a büntetés-végrehajtási intézet személyi állományának ügykezelői, illetve ügyintézői jogosulatlanul ismerték meg Bejelentő Járásbírósággal folytatott elektronikus levelezésének tartalmát, illetve Bejelentő abban foglalt személyes adatait, melyek egy része az iktatórendszer tárgy rovatában is rögzítésre került. Így a személyes adatok kezelésével kapcsolatos jogsérelem áll fenn.

Mivel a büntetés-végrehajtási intézet általános gyakorlatával kapcsolatos jogsérelemről volt szó, a Hatóság ajánlásokat fogalmazott meg az Infotv. 56. § (3) bekezdése alapján a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának (a továbbiakban: BVOP) mint a büntetés-végrehajtási intézet felügyeleti szervének. A Hatóság arra hívta fel a BVOP-t, hogy alakítsa át műszaki és szervezési intézkedések alkalmazásával a büntetés-végrehajtási szervek – a Robotzsaru rendszeren keresztül a Bvtv. 174. § (4) bekezdésében megjelölt szervezetektől a fogvatartottak részére érkező küldemények kezelésével kapcsolatos – gyakorlatát, oly módon, hogy az megfeleljen a személyes adatok védelmének és a Bvtv. 174. § (4) bekezdésében foglalt rendelkezésnek vagy jelezze az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény szerinti elektronikus úton a fogvatartottaknak ügyiratot továbbító a Bvtv. 174. § (4) bekezdésében megjelölt szervezetek felé, hogy ilyen küldési mód esetén a büntetés-végrehajtási szervek nem tudnak megfelelni az adatvédelmi és adatbiztonsági szabályoknak. Ezért – tekintettel arra, hogy az elítéltek

elektronikus ügyintézéshez fűződő joga szünetel – a részükre szóló iratok zárt borítékban papír alapon vagy elektronikus adathordozón történő küldése felel meg az adatvédelmi szabályoknak. [NAIH-3949/2023]

II.2.4. Célhoz kötöttség és adattakarékosság elvének megsértése büntetőeljárásban

A Hatóság kérelemre adatvédelmi hatósági eljárásban vizsgálta, hogy az eljáró ügyészség jogszerűen továbbította-e Kérelmező büntetőeljárás személyes adatait a büntetőeljárás sértettjeinek, illetve a sértettek jogi képviselőinek. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) Preambulumában foglaltak szerint a törvény kiemelt hangsúlyt fektet a bűncselekmények sértettjeinek fokozott védelmére, valamint jogaik érvényesítésére, így ez a büntetőeljárásokban eljáró szerveknek is a feladatát képezi. A Hatóság határozatában megállapította, hogy az ügyészség a Be.-ben rögzített kiemelt feladatát (*bűncselekmények sértettjeinek fokozott védelme, valamint jogaik érvényesítésének elősegítése*) teljesítette azzal, hogy – az eljárás ügyiratainak részét képező, a sértettek számára eljárási pozíciójukra tekintettel megismerhető – kivonatolt vádiratot továbbította az eljárás sértettjei és jogi képviselőik részére, különös tekintettel arra, hogy a terheltek az általuk a sértettekkel szemben kezdeményezett fizetési meghagyásos és végrehajtási eljárásokban eltitkolták azokat a bírósági és hatósági döntéseket, amelyek a Kérelmező által korábban képviselt cégek jogsértéseit állapították meg jogerősen. A sértettek és jogi képviselőik, eljárásjogi pozíciójukra tekintettel a Be. vonatkozó [98. (3), 51. § (1)] rendelkezései alapján jogosultak voltak megismerni a kivonatolt vádiratot mint az őket érintő bűncselekménnyel összefüggésben lévő ügyiratot. Az ügyészség továbbítása révén a kivonatolt vádiratot megismerő magánszemélyek, azaz a sértettek és jogi képviselőik adatkezelésének jogalapja pedig az Általános Adatvédelmi Rendelet 6. cikk (1) bekezdés f) pontja, mely értelmében jogszerűen kezelhetnek személyes adatokat, ha az saját vagy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, valamint az Általános Adatvédelmi Rendelet 9. cikk (2) bekezdésének f) pontja, mely kimondja, hogy különleges adatok, jelen esetben büntetőeljárás személyes adatok kezelhetők, ha az adatkezelés jogi igények megállapításához, érvényesítéséhez, illetve védelméhez szükséges, vagy amikor a bíróságok igazságszolgáltatási feladatkörükben járnak el. Az ügyészség a vádiratot kivonatolta, abban a terheltek családnéveik kezdőbetűjével és utóneveikkel szerepeltek, személyazonosító adataikat nem tartalmazta, valamint a vádiratban megnevezett érintett cégek a vádirat benyújtását követően jogutód nélkül megszűntek. Ugyanakkor a vádirat ily módon történő kivonatolásával sem valósult meg az anonimizáció. A Hatóság kiemeli, hogy az anonimizációval kapcsolat-

ban elvárás, hogy a kapcsolat az anonimizált adatok és az azonosított vagy azonosítható természetes személy között ne legyen többé helyreállítható, azaz a természetes személy ne legyen többé azonosítható. Ez esetben a vádiratban foglaltak alapján Kérelmező személye – különösen az ügyekben érintett személyek számára – továbbra is beazonosítható maradt.

Tekintettel arra, hogy a kivonatolt vádirat a Kérelmezővel összekapcsolható módon tartalmazta Kérelmező büntetőeljárás személyes adatait, a Hatóság megvizsgálta, hogy az ügyészség a célhoz kötöttség és az adattakarékosság elveit betartva járt-e el a kivonatolt vádiratba foglalt személyes adatok továbbítása során. Az Infotv. 4. § (1) és (2) bekezdése rögzíti a célhoz kötöttség és az adattakarékosság elvét. A célhoz kötöttség elve az adatkezelésre vonatkozó egyik legfontosabb, nemzetközileg kimunkált alapelv, mely értelmében személyes adat kizárólag egyértelműen meghatározott, jogszerű célból, jog gyakorlása és kötelezettség teljesítése érdekében kezelhető. Az alapelv tiszteletben tartása esetén az adatkezelő csupán olyan személyes adatokat kezel, amelyek feladatai, hatáskörei ellátásához szükségesek. Az adattakarékosság alapelveinek figyelembe vétele szavatolja, hogy az adatkezelés céljára tekintettel csupán a legszűkebb, indokolt adatkör kezelésére kerül sor. A célhoz kötöttség és adattakarékosság követelménye az adatkezelés valamennyi szakaszára kiterjed, beleértve az adattovábbítást is. Hangsúlyozandó, hogy az adatkezelőknek a személyes adatok továbbítása során figyelemmel kell lenniük az adatvédelmi alapelvekre, köztük a célhoz kötöttség és adattakarékosság elvére is. Jogszerű adatkezelési cél esetében is kizárólag az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas adatok kezelhetők, továbbíthatók.

A Hatóság megállapította, hogy az ügyészség a kivonatolt vádirat továbbítása során elmulasztotta külön-külön megvizsgálni az egyes továbbított személyes adatokat érintően az adatkezelés célhoz kötöttségét és szükségességét. A kivonatolt vádiratban közlésre kerültek Kérelmező korábbi elítéléséhez kapcsolódó, büntetett előéletére vonatkozó büntetőeljárás személyes adatai, mely személyes adatok továbbításának szükségessége az adatkezelés célja, azaz a sértettek jogérvényesítése tekintetében nem került alátámasztásra az ügyészség által. Erre tekintettel a Hatóság az Infotv. 61. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján megállapította Kérelmező személyes adatai kezelésének sérelmét, mert az ügyészség egy adattovábbítási művelet során megsértette az Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdéseiben rögzített célhoz kötöttség és adattakarékosság elvét.

A Hatóság az eset összes körülményeit figyelembe véve a bírság kiszabását nem tartotta indokoltnak az ügyészséggel szemben. A Hatóság Kérelmező ké-

relmének a személyes adatok jogellenes kezelésének megtiltására vonatkozó részét elutasította, mert az ügyészség a Kérelmező személyes adatait, köztük a korábbi elítélésére vonatkozó bűnügyi személyes adatait jogszerűen kezelte. Az adattovábbítás során azonban az ügyészségnek figyelemmel kellett volna lennie az adatvédelmi alapelvekre, köztük a célhoz kötöttség és adattakarékosság elvére.

A Hatóság határozatával szemben a Kérelmező és az ügyészség is keresetlevelet terjesztett elő a Fővárosi Törvényszéken, a bírósági eljárás folyamatban van. [NAIH-601/2023]

II.2.5. Egy rendőrkapitányság nem tájékoztatta a megkeresett Bankot arról, hogy a Be. 264. § (7) bekezdésében foglalt korlátozást feloldhatja

A Hatósághoz érkezett panaszában Beadványozó előadta, hogy a rendőrkapitányság büntetőeljárást folytatott vele szemben, amely eljárás keretében a rendőrkapitányság Be. szerinti adatkérés keretében megkereste a Bankot a Beadványozó banki adatai vonatkozásában. A Beadványozó nem látta azt visszaigazolván, hogy az adatkérés ügyészi engedélyezésére sor került volna és annak ellenére, hogy a büntetőeljárás nyomozati szakasza befejeződött a Banknál, nem jelezte a nyomozó hatóság, hogy a Beadványozó vonatkozásában a tájékoztatási korlátozást feloldja, így az érintetti jogai sérültek. A Beadványozó azt is sérelmezte, hogy a rendőrkapitányság a büntetőeljárásban történő iratismertetéssel egy időben nem jelezte a Beadványozónak, hogy érintetti jogai korlátozva vannak a Bank részéről. A Hatóság az Infotv. 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy történt-e a személyes adatok kezelésével kapcsolatos jogsérelem.

A rendőrkapitányság a Hatóság megkeresésére küldött válaszában arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy a rendőrkapitányság a büntetőeljárást vádemelési javaslattal megküldte az ügyészség részére; továbbá jogerős döntés az ügyben még nem született, melynek hiányában a Be. 264. § (7) bekezdésében foglaltaknak eleget tenni nem lehet. A Be. 264. § (7) bekezdése szerint, ha az adatkérésről történő tájékoztatás a büntetőeljárás eredményességét veszélyeztetné, az adatszolgáltatást kérő szerv erre vonatkozó kifejezett rendelkezése alapján az adatkérés keretében megkeresett szervezet a kérelem tényéről és a kérelemben foglaltakról, valamint az annak során teljesített adattovábbítás tartalmáról másnak nem adhat tájékoztatást és köteles biztosítani, hogy mindezek titokban maradjanak. A kérelemmel érintett személynek a saját személyes adatai kezelésére vonatkozó tájékoztatás iránti kérelme esetén olyan tájékoztatást

kell adni, amelyből nem derül ki, hogy a személyes adatainak továbbítására az adatkérés céljából sor került. Erre az adatkérés keretében megkeresett szervezet az adatkérésre vonatkozó kérelemben figyelmeztetni kell. A Be. 264. § (8) bekezdése értelmében a (7) bekezdés szerinti korlátozás az előkészítő eljárás befejezéséig, illetve a nyomozás befejezéséig tarthat, kivéve, ha a korlátozás megszüntetése az érintettel szemben folytatott más büntetőeljárás eredményességét veszélyeztetné. A korlátozás megszüntetéséről az adatkérés keretében megkeresett szervezetet tájékoztatni kell. A Hatóság a tényállás megállapítása érdekében az Infotv. 54. § (1) bekezdés a) és c) pontja alapján ismételtlen megkereste a rendőrkapitányságot a célból, hogy a Be. 264. § (8) bekezdésében foglalt rendelkezésre figyelemmel részletesen indokolja meg, hogy mi akadály volt a korlátozás megszüntetésének a vádemelési javaslattal befejezett eljárás esetében. A rendőrkapitányság úgy nyilatkozott, hogy az ügyben a nyomozó hatóság eljáró tagja, a vádirat nyomozó hatóság részére történt megérkezését és a nyomozás Be. 348. § (5) bekezdés b) pontja szerinti befejezését követően elmulasztotta tájékoztatni a Bankot a Be. 264. § (7) bekezdésében foglalt korlátozás feloldásáról. Az ügyészség vádiratot nyújtott be a Budapesti Bíróságra, amely első fokon ítéletet hozott. Az ügyészség szóbeli tájékoztatása alapján az első fokú ítélet – a Beadványozó fellebbezése okán – még nem volt jogerős. A Bank nyomozó hatóság általi megkeresésére a Be. 262. § (1) bekezdés e) pontja alapján jogszerűen és megalapozottan került sor, mint ahogy a Be. 264. § (7) bekezdésében foglalt korlátozás elrendelésére is. A Be. 264. § (8) bekezdése szerinti korlátozás feloldására irányuló tájékoztatás elmaradása következtében Beadványozó érintetti jogai nem sérültek, a nyomozati iratok megismerésével egyidejűleg tudomást szerzett a Bank nyomozó hatóság általi megkereséséről.

A Hatóság az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján felszólította a rendőrkapitányságot, hogy tájékoztassa a Bankot a Be. 264. § (7) bekezdésében foglalt korlátozás feloldásáról; valamint tegyen intézkedést, hogy a jövőben a Be. 264. § (8) bekezdésében foglalt szabály érvényesüljön a büntetőeljárások során. A rendőrkapitányság a válaszához csatolt átiratában a Be. 264. § (8) bekezdése alapján tájékoztatta a Bankot, hogy a Be. 264. § (7) bekezdése szerinti korlátozás fenntartása a továbbiakban nem indokolt, tekintettel arra, hogy a nyomozás befejezésre került. A rendőrkapitányság tájékoztatta továbbá a Hatóságot, hogy a jövőbeni hasonló esetek elkerülése érdekében intézkedés történt arra vonatkozóan, hogy a BRFK területi és helyi szervei által a megkeresett szerv részére küldött adatkérésben a Be. 264. § (7) bekezdés szerinti figyelmeztetés kizárólag abban az esetben szerepeljen, amennyiben az a büntetőeljárás eredményességéért érdekében feltétlenül indokolt és szükséges, továbbá a Be. 264. § (7) bekezdés

dése szerint elrendelt korlátozás feloldására – az eljárás befejezését követően – tegyék meg a szükséges intézkedést. Intézkedés történt arra vonatkozóan is, hogy a vezetői állomány szűrőpróbaszerűen ellenőrizze a fentiek maradéktalan végrehajtását. [NAIH-5889/2023.]

II.2.6. Zárt adatkezeléssel kapcsolatos ügyek

II.2.6.1. Személyes adatok zártan történő kezelésének elmulasztása büntetőeljárás során

Egy ügyben két Kérelmező közös kérelmet nyújtott be a Hatósághoz, amelyben azt kifogásolták, hogy a Budapesti Rendőr-főkapitányság XI. kerületi Rendőrkapitányság kifejezett kérésük ellenére elmulasztotta adataik zártan kezelését. A kérelem szerint a Kérelmezők feljelentést tettek az Rendőrkapitányságnál, amelyben kérték a Be. 99. §-a szerint az adataik teljes körű, nevükre is kiterjedő zárt kezelését, tekintettel arra, hogy a feljelentett személlyel rokon kapcsolatban álltak, így nyomós érdekük fűződött ahhoz, hogy ne derüljön ki annak ténye, hogy ők a feljelentők. Az egyik Kérelmező a tanúkihallgatása során ismételtlen kérte adatai zárt kezelését.

A büntetőügyben eljárást megszüntető határozat született, amelyet a Rendőrkapitányság megküldött az egyik Kérelmezőn kívül a gyanúsítottak, illetve a gyanúsított védőjének úgy, hogy az tartalmazta a Kérelmező nevét.

Kérelmezők a Rendőrkapitánysághoz fordultak, hogy tájékoztatást kérjenek arról, hogy a személyes adataik valóban megküldésre kerültek-e a gyanúsított, illetve védője részére. A Rendőrkapitányság a beadványban foglaltakat kivizsgálta és megállapította, hogy a Kérelmezők valóban kérték személyes adataik teljeskörű, névre is kiterjedő zártan kezelését. Az ügyintéző mulasztása folytán azonban az egyik Kérelmező tanúvallomásáról készült jegyzőkönyv kivonátán feltüntetésre került a Kérelmező neve, amely a nyomozati iratok részeként megküldésre került a gyanúsított védője számára. A Rendőrkapitányság egyik Kérelmező vonatkozásában sem gondoskodott a megküldött nyomozati iratok anonimizálásáról, és az eljárást megszüntető határozatban is feltüntetésre került az egyik Kérelmező, mint feljelentő neve. A Be. 99. §-ában foglalt zárt adatkezelésre vonatkozó rendelkezés megsértése adatvédelmi incidenst idézett elő,

hiszen a Kérelmezők személyes adatainak terhelti oldalról történő megismerésével sérült a személyes adatok védelme. A Rendőrkapitányság tájékoztatta az érintetteket az adatvédelmi incidensről, azonban az incidenst nem jelentette be a Hatósághoz, mert álláspontja szerint nem minősült kockázatosnak, tekintettel arra, hogy a Kérelmezők az általuk feljelentett személlyel rokon kapcsolatban álltak, ebből kifolyólag egyébként is ismerték egymás személyes adatait.

Az ügy előadója a Be. 99. § (10) bekezdésére hivatkozva úgy ítélte meg, hogy az eljárást megszüntető határozaton feltüntethető és így az érintett személy hozzájárulása nélkül továbbítható az egyébként zártan kezelendő név adat. A Be. 99. § (10) bekezdéséhez tartozó kommentár rögzíti azonban, hogy a zártan kezelt adatokat csak az elengedhetetlenül szükséges esetekben és mértékben lehet feltüntetni – pl. teljes lafcím helyett elegendő a településnév feltüntetése az eljáró bíróság illetékességének megállapítása során. A személyes adatok védelme ugyanis ezekben az esetekben az elengedhetetlenül szükséges mérték szigorú alkalmazásával biztosítható. A vizsgált ügyben a határozat azon része tartalmazta a Kérelmező nevét, amely arról rendelkezett, hogy kiknek kell kézbesíteni az iratot. A Be. 363. §-ának rendelkezései szerint a büntetőeljárásban hozott határozatnak – így az eljárást megszüntető határozatnak – nem kell tartalmaznia azon személyek azonosító adatait, mely személyeknek a határozatot kézbesíteni kell. Azon személy(ek) megjelölését és azonosításhoz szükséges adatait kell a határozat bevezető részének tartalmaznia, akire a rendelkezés vonatkozik. A címzettek nevének határozatban történő feltüntetése eleve sérti a célhoz kötött adatkezelés elvét, hiszen azok szerepeltetése teljességgel szükségtelen, annak mindössze adminisztratív oka lehet. Amennyiben Kérelmező nem kérte volna az adatainak zárt kezelését, a Rendőrkapitányságnak akkor is külön kézbesítési záradékon kellett volna szerepeltetnie a címzettek kézbesítési adatait (név, cím).

A Rendőrkapitányság az alkalmazott gyakorlattal kapcsolatban a következőt nyilatkozta: „*valamennyi eljárási cselekmény lezárását követően jegyzőkönyv készül, melyet az eljárással érintett személy annak átolvasását követően eredeti aláírásával ellát. Tehát az érintett már az aláírt iraton figyelemmel kísérheti, hogy mely adatai voltak zártan kezelve, illetve melyek azok, amelyek láthatóak*”. A Hatóság álláspontja szerint ez az eljárás nem elégséges a zárt adatkezelés biztosítása érdekében, hiszen, még ha az irat tartalma anonimizálásra is került, Kérelmező a tanúkihallgatásáról készült jegyzőkönyv aláírásával kénytelen feltüntetni a nevét az iraton, amennyiben azonban az jól olvasható, az iratok tanulmányozása során a terhelt számára is megismerhetővé válik. Ebből következően az aláírást is szükséges lenne kitakarni.

A Rendőrkapitányság azt is nyilatkozta, hogy Kérelmező számára a tanúkihallgatása során készült jegyzőkönyv aláírásakor ismert volt, hogy a nevén kívül további adat az iraton nem került feltüntetésre, tekintettel azonban arra, hogy a Kérelmező nem jelölte meg konkrétan, hogy mely adatai vonatkozásában kéri a zárt adatkezelést, a Hatóság álláspontja szerint nyilatkozata akként értelmezendő, hogy minden adata, így a neve is védendő. Mindezekre tekintettel állapította meg a Hatóság az Infotv. 61. § (1) bekezdés ba) alpontja alapján a személyes adatok jogellenes kezelésének tényét az Infotv. 25/I. § (1) bekezdésében és (3) bekezdés b) és h) pontjaiban foglalt adatbiztonsági intézkedések megsértése okán.

A Hatóság nem fogadta el a Rendőrkapitányság érvelését miszerint az incidens nem járt kockázattal a feljelentők (Kérelmezők) és a feljelentett rokonai kapcsolata miatt. A Kérelmezők ugyanis éppen az ügy családi vonatkozása miatt kérték kifejezetten a nevükre is kiterjedően a személyes adataik zárt kezelését, mivel álláspontjuk szerint éppen a rokonai kapcsolatok miatt fűződött nyomós érdekük ahhoz, hogy ne derüljön fény a kilétükre. Esetükben a nevük azért volt önmagában védendő adat, hogy azok ne kerüljenek összekapcsolásra a feljelentői minőséggel. A személyes adataik zárt kezelésének elmulasztásával pedig éppen az következett be, amit igyekeztek elkerülni, ezért az incidens sérelmes volt számukra. A Kérelmezőknek törvény biztosította joguk a zárt adatkezelés kérévényezése, mi több az Alaptörvény biztosítja számukra a magán-és családi élet tiszteletben tartásához való jogot. Az Infotv. 25/K. § (1) bekezdése alapján az incidens magas kockázatú, ha az valószínűsíthetően az érintettet megillető valamely alapvető jog érvényesülését lényegesen befolyásoló következményekkel járhat. A Hatóság álláspontja szerint jelen ügyben az incidens következtében sérült a Kérelmezők fentebb kifejtett, Alaptörvényben biztosított joga, ebből következően megállapítható az incidens magas kockázata. A Hatóság álláspontja szerint a Rendőrkapitányságnak az adatvédelmi incidenst az Infotv. 25/J. § (1) bekezdése alapján be kellett volna jelentenie a Hatósághoz. Tekintettel arra, hogy az Rendőrkapitányság az incidens bejelentését elmulasztotta, a Hatóság megállapította az Infotv. 25/J. § (1) bekezdésének megsértését.

A Hatóság mérlegelte az ügy összes körülményét és az Infotv. 61. § (1) bekezdés bg) pontja alapján a Rendőrkapitánysággal szemben adatvédelmi bírság kiszabásáról döntött. [NAIH-1637/2023]

II.2.6.2. Személyes adatok zártan történő kezelésének elmulasztása, adatvédelmi incidens késedelmes bejelentése

A Hatóság egy rendőrkapitányság incidensbejelentése kapcsán hatósági ellenőrzést, majd hatósági eljárást folytatott. Az incidensbejelentés szerint az incidenssel érintett személy közreműködésével feljelentési jegyzőkönyvet vettek fel. A Bejelentő (mint sértett) kérte személyes adatainak zártan³ történő kezelését, amely kérését aláírásával is megerősítette. A feljelentési jegyzőkönyvet felvevő személy a jegyzőkönyv előkészítését követően a jegyzőkönyvből nem törölte ki a zártan kezelni kívánt adatokat, így azokkal együtt került továbbításra az illetékes ügyészség részére. A Bejelentő panaszt nyújtott be Rendőr-főkapitánysághoz, amelyben sérelmezte, hogy adatainak zártan történő kezelése hiányában az általa feljelentett személy az ő lakcíméről tudomást szerzett.

A vizsgált esetben a papír alapú ügyiratban jelzésre került a zárt adatkezelési kérelem (feljelentést tartalmazó jegyzőkönyv) a RZsNeo rendszerben. Az ügy előadója intézkedett kivonat készítésére, de a jegyzőkönyvből nem törölte ki a zártan kezelni kívánt adatokat és azt úgy emelte be a RZsNeo rendszerbe. A zárt adatkezelés figyelemmel követése az ügy előadóján kívül elvárható lett volna a közvetlen vezetője, az érintett Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának vezetője részéről, valamint az ügyben iktatási műveletet végrehajtó ügykezelőtől is. A RZsNeo rendszerben nem maradhatna nem kítakart jegyzőkönyv az elektronikus ügyiratokban, a vizsgált esetben mégis így történt. A Rendőrkapitányság nyilatkozata szerint a Bejelentő feljelentésének adminisztrációjában közreműködő személyeken és az Ügyészségen kívül nem ismerte meg más szerv vagy személy a személyes adatokat. A vizsgált ügyben érintett Ügyészség nem tudott arról, hogy az érintett személyes adatait zártan kellett volna kezelni, így a panasz benyújtása előtt sem volt olyan helyzetben, hogy védje az adatot. Ennek okán az érintett által feljelentett személy a zárt adatkezelés hiányában az érintett lakcíméről tudomást szerzett.

³ A rendőrség ügykezelési és ügyviteli rendszerében (a továbbiakban: RZsNeo rendszer) a zárt adatkezelés úgy működik, hogy a személyes adat az adatok zártan kezelése esetén is megjelenik a jegyzőkönyvben. A zártan kezelést úgy kell végrehajtani, hogy a jegyzőkönyv felvételét követően felbukkanó üzenő ablak elolvasását követően ki kell nyomtatni a teljes jegyzőkönyvet, amelyet alá kell írnia az ügyfélnek (jelen esetben a feljelentő/sértettnek), valamint a nyomozati cselekményt foganatosítónak. Ezt követően a jegyzőkönyv teljes terjedelmében szerkeszthető formában jelenik meg, amelyből egyenként kell törölni azokat a személyes adatokat, amelyeket az érintett zártan kezelni kért. A kivonatolt jegyzőkönyvet alá kell írni, majd ezt a jegyzőkönyvet kell a papír alapú nyomozati iratok között is elhelyezni.

A vizsgált ügyben megállapítást nyert, hogy az adatvédelmi incidenssel érintett adatok köre tág, mivel a jegyzőkönyv az érintett személyazonosságához kapcsolódó adatait, elérhetőségi adatait tartalmazták; melyek összekapcsolhatóvá váltak *bűnügyi személyes adatokkal*. A jegyzőkönyv jogosulatlan megismerése személyazonossággal való visszaélésre adhat lehetőséget, továbbá az incidens folytán a Bejelentő személye és büntetőeljárásbeli pozíciója ismertté vált a terhelt számára.

Az incidens – az eset valamennyi körülményét figyelembe véve – magas kockázatúnak minősül. A hatósági ellenőrzés során tett nyilatkozatok tanúsága szerint a Rendőrkapitányság nem tette meg a megfelelő adatbiztonsági intézkedéseket annak érdekében, hogy a zártan kezelt személyes adatok ne jelenjenek meg a RZsNeo rendszerben. Az ügy előadója a kivonat készítésére irányuló intézkedést nem fejezte be, a jegyzőkönyvből ugyanis nem törölte ki a zártan kezelni kívánt adatokat. A Hatóság megállapította továbbá, hogy a Rendőrkapitányság késedelmesen, az incidensről való tudomás szerzést követő 72 órán túl jelentette be az incidenst a Hatóságnak.

A Hatóság megállapította az: Infotv. 25/I. § (1) bekezdésében, valamint a (3) bekezdés b) és h) pontjaiban foglaltak, valamint az Infotv. 25/J. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettség teljesítésének sérelmét. A Rendőrkapitányság az adatkezelését nem a vonatkozó jogszabályok szerint végezte, ugyanis elmulasztotta a zárt adatkezelést végrehajtani, továbbá az adatvédelmi incidenst késedelmesen jelentette be. Mindezek okán a Hatóság az Infotv. 61. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján megállapította a személyes adatok jogellenes kezelésének tényét. [NAIH-7702/2023]

II.2.7. A Hatóság Bvtv. módosítására tett javaslata

Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához (a továbbiakban: AJBH) 2021. szeptember 20-án postai levél útján bejelentés érkezett, miszerint az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet (a továbbiakban: IMEI) Női Osztályán elhelyezett személyeket zavarják az ebédlőben és a nővérpult fölé felszerelt kamerák, amelyek állításuk szerint egyes betegek egészségi állapotára is negatív hatással vannak. Az AJBH a panaszt 2022. április 14-én áttette a Hatósághoz. A Hatóság az ügyben hivatalból vizsgálati eljárást indított.

A Bvtv. 150. §-a az elítéltek megfigyelésére vonatkozik, nem a tágabb körre, a fogvatartottakéra. A Hatóság rámutatott, hogy az IMEI esetében a fogvatartotti kör nem csupán elítéltekből áll, hanem kényszergyógykezelés alatt állók,

előzetes fogva tartásban lévők is tartózkodhatnak a kifogásolt kamerák látómezőjében. A kényszergyógykezeltek, valamint az előzetes kényszergyógykezeltek esetében nincs az elítéltekre alkalmazandó szabályokra való visszautalás a Bvtv.-ben.

A Hatóság megállapította, hogy az Infotv.-ben meghatározott jogok gyakorlásával kapcsolatban jogsérelem közvetlen veszélye áll fenn, tekintettel arra, hogy az elektronikus megfigyelési eszköz alkalmazási lehetőségének jogi szabályozása a fogvatartotti kör tekintetében nem egyértelmű, – hiszen az az elítéltek megfigyelésére van leszűkítve, ugyanakkor az IMEI és a büntetés-végrehajtási szervek a gyakorlatban kiterjesztően értelmezik az elektronikus megfigyelési eszköz vagy az ellenőrzést biztosító megfigyelési eszköz alkalmazásának lehetőségét a megfigyelhető személyek vonatkozásában – így a Hatóság ajánlással fordult a Belügyminiszter felé, hogy a nem egyértelmű rendelkezésre tekintettel vizsgálja felül a Bvtv. 145. § (1) bekezdését, illetve a Bvtv. 150. §-át, és e körben fontolja meg a hivatkozott jogszabályhelyek által előírt adatkezelés kiterjesztését a fogvatartottak teljes körére, vagy az IMEI esetében – tekintettel annak a többi büntetés-végrehajtási szervtől eltérő és speciális fogvatartotti körére – vizsgálja felül, hogy szükséges-e külön jogszabály megalkotása, amely ezen intézet esetében e biztonsági intézkedések részletszabályait rendezné. A javasolt intézkedés célja, hogy a Bvtv. 145. §-a és 150. §-a a jogalkalmazási gyakorlattal összhangba kerüljön, és a jogalkotó az elítéltek mellett az egyéb jogcímen fogvatartottak kapcsán is világosan rendezze a jogszabályi hátteret.

2023. augusztus 24-én kelt válaszelevelében a minisztérium tájékoztatta a Hatóságot, hogy a tárgykör nem egyértelmű szabályozása okán a Bvtv. módosítását indokoltnak tartja, osztja a Hatóság azon álláspontját, hogy rendezni szükséges a kényszergyógykezeltek és az előzetes kényszergyógykezeltek tekintetében az elektronikus megfigyelési eszköz alkalmazásának jogalapját, az alkalmazás célját, és a célhoz igazodóan a telepítés helyszínét, továbbá a rögzítés és megőrzés, illetve törlés, valamint a felvétel és az abban szereplő személyes adatok felhasználásának a feltételeit. [NAIH-4848/2023]

II.2.8. Büntetés-végrehajtási intézet kamerás adatkezelése kapcsán készült felvételek megismerésére irányuló fogvatartotti kérelmek

A Hatóság vizsgálatot folytatott egy fogvatartott (a továbbiakban: Bejelentő) bejelentése alapján az egyik büntetés-végrehajtási intézetben (a továbbiakban: Bv. intézet) fogvatartottak munkáltatása során történő kamerás megfigyelés kapcsán. A Hatóság vizsgálta a munkáltatás ellenőrzése céljából készült kamerafelvételhez történő érintetti hozzáférés kérdését, a felvétel kezelését a megőrzési idő tekintetében, továbbá az adatkezelő személyét, közös adatkezelés kérdését. A kamerafelvételek kezelésén túl pedig vizsgálta, hogy a fogvatartottak által benyújtott kérelmek rendelkezésre állását milyen adatbiztonsági intézkedések szolgálják.

A Bv. intézet fogvatartottjai számára szervezett munka során – a vizsgált felvétel idején – a Covid miatt kötelező volt a maszk viselése. A Bejelentő a maszkviselési szabályok megsértése miatt kapott fegyelmi büntetést. A Bejelentő többször kérte – szóban és írásban egyaránt – a kamerafelvételnek mint bizonyítéknak a rendelkezésére bocsátását, azonban kérelmei rendre elutasításra kerültek. A Bv. intézet szerint a felvételek visszanezése alapján megállapítható volt, hogy Bejelentő több esetben is megsértette a maszkviselési szabályokat. A Bv. intézet Bejelentő beadványait irat megismerési kérelemként kezelte. A vizsgálat során az is kiderült, hogy a kamerafelvételhez elsősorban a fogvatartottak foglalkoztatására a Bv. intézet által létrehozott Kft. fért hozzá, a fegyelmi eljárásra okot adó eseményt a munkát ellenőrző személy tekintette meg, melynek eredményét írásban rögzítette, ami bekerült a fegyelmi eljárás iratanyagába.

A Bejelentő kérelmei valóban nem úgy voltak fogalmazva, hogy a kamerafelvételekhez mint személyes adatokat tartalmazó adathordozóhoz történő hozzáférés biztosítását vagy a felvételek mint személyes adatok megtekintését kéri. Lényegüket tekintve azonban egyértelműen az érintett személyes adatait tartalmazó felvételek megismerésére irányultak. A felvételeknek mint személyes adatoknak a léte független a fegyelmi eljárástól, az eljárást megelőzően keletkeztek. Az érintett számára a személyes adatokat tartalmazó felvétel megtekintését – az Infotv-ben szabályozott hozzáférési jog keretében – biztosítani szükséges, amennyiben a felvétel még rendelkezésre áll. A hozzáférési kérelem csak az Infotv-ben meghatározott feltételek fennállása esetén tagadható meg. Ez esetben is tájékoztatni kell az érintettet a megtagadás tényéről, jogi és ténybeli indokairól, továbbá a jogorvoslati lehetőségekről, valamint a megtagadás esetén arról, hogy jogait az Infotv. 17. § (4) bekezdés b) pontja alapján a Hatóság közre-

működésével is gyakorolhatja. A megtagadás ténybeli és jogi indokairól történő tájékoztatástól csak a törvényben meghatározott esetben lehet eltekinteni.

A Bv. intézet szerint az érintetti joggyakorlás oly módon valósul meg, hogy a büntetések, a Bvtv. 26. § alapján a papír alapon rendelkezésre álló iratokba a fogvatartott betekinthez, azokról másolatot kérhet, míg az elektronikus formában rendelkezésre álló iratot adathordozón vagy nyomtatott formában ismerheti meg. A Bvtv. 26. § (4) bekezdése határozza meg azokat az iratokat, melyekre nem terjed ki a megismerési jog. Megállapítható azonban, hogy a felvételek nem tartoznak a Bvtv. 26. §-a szerinti – meg nem ismerhető – körbe, így nem zárható ki megismerésük. A Bv. intézet nyilatkozata szerint a kamerafelvétel nem is képezte a fegyelmi eljárás iratanyagának részét. A fegyelmi iratokban lényegében csak rögzítésre került az, hogy a Bejelentő a fegyelmi eljárás során, meghallgatása alkalmával nem kérte a felvételek visszaellenőrzését, ennek ellenére azok visszanezésre kerültek, ami alapján megállapították a maszkviselés szabályainak megsértését.

A Hatóság megállapította, hogy a kérelmek arra vonatkozó részét, mely kamerafelvétel megismerésének lehetővé tételére irányult, az Infotv. érintetti joggyakorlás keretében benyújtott hozzáférési kérelemként kellett volna értékelni és ennek megfelelően megválaszolni. Amennyiben a Bv. intézet nem rendelkezett a felvétellel, a Bejelentőt az adatkezelőhöz kellett volna irányítani. A Hatóság kiemelte, hogy a kamerarendszerrel készített felvételek vonatkozásában a munkáltatás helyszínén foglalkoztatott fogvatartottakat az előzetes tájékozódás keretében az Infotv. 16. §-ában foglaltak alapján informálni kell – többek között – az adatkezelő személyéről, az adatvédelmi tisztviselő nevééről, elérhetőségéről és az érintetteket megillető jogokról, valamint azok érvényesítésének módjáról is. Ezen információk birtokában a felvételen szereplő személyek tudni fogják, hogy kinél, milyen jogokat érvényesíthetnek a felvételeken szereplő személyes adataik tekintetében.

A benyújtott kérelmek megőrzésével, rendelkezésre állásának biztosításával kapcsolatban a vizsgálat feltárta, hogy nincs olyan intézkedés, mely a fogvatartotti kérelmek mint személyes adatot tartalmazó adathordozók védelmét biztosítaná, az adatkezelés folyamatának azon szakaszában, amikor a fogvatartott kérelmét átadja az átvételre jogosult személynek, addig a pontig ameddig az rögzítésre nem kerül a Főnix 3 elektronikus információs rendszerben. Ilyen biztonsági intézkedés lehetne például az, ha a kérelem benyújtásakor az átvétel

ténye, ideje, a kérelem tárgya a fogvatartott felé visszaigazolásra kerülne és a kérelem másodpéldányával a fogvatartott birtokában/letétjében maradna.

A vizsgálat megállapította, hogy a felvételek a kamerarendszer alapbeállítása szerinti 60 nap elteltével törlődtek, mely a vizsgált esetben megfelelt a törvényi előírásoknak. A törvényi határidőn belül a felvételek törlésének mellőzésére irányuló kérelem ugyanis igazolható módon nem érkezett az adatkezelőhöz, a fegyelmi eljárás pedig, melyben a felvételre is utalnak jóval a törlés idejét megelőzően befejeződött.

A kamerafelvételek kezelése a Bvtv. 3. § 13. pontja szerinti munkáltatás megfigyelése céljából történt, melyet a Kft., mint a fogvatartottak kötelező foglalkoztatására létrehozott gazdasági társaság szervez. A Bv. intézet által folytatott fegyelmi eljárás iratai között a felvétel nem szerepelt, azzal a Bv. intézet az eljárásban nem rendelkezett. A maszkviselési szabályok megsértését a Kft. tevékenysége körében, a fogvatartottak munkáltatását ellenőrző személy észlelte, ezt követően tekintette meg a felvételeket. A felvételek megtekintésének ténye és eredménye a BVOP Kft. Termelési Osztálya által kiállított Ellenőrzési Naplóban került rögzítésre. Ezt követően az ellenőrzést végző ugyanezen személy már a Bv. intézet által kiállított fegyelmi lappal kezdeményezte a fegyelmi eljárást, melyet a Bv. intézet állományába tartozó másik személy hagyott jóvá.

Az Infotv. 25/B. § rendelkezései alapján, amennyiben a fogvatartottak számára szervezett munkáltatás során végzett kamerafelvételekkel történő adatkezelés tekintetében a tényleges helyzet szerint közös adatkezelés valósul meg, akkor az Infotv. szerint minden részletet tartalmazó irányadó jogi szabályozás hiányában, a rájuk irányadó jogi kötelezettségek által nem szabályozott mértékben a közös adatkezelőknek írásban létrejött és nyilvánosságra hozott megállapodásban kell meghatározniuk a közös adatkezeléssel összefüggő kötelezettségeik teljesítését. Így különösen az érintetti kérelmek megválaszolásával kapcsolatos kötelezettségeket és e kötelezettségek esetleges elmulasztásával kapcsolatos felelősségük megoszlását is. A Kft. munkáltatása során alkalmazott kamerarendszer tekintetében az adatkezelési tevékenységben résztvevő, a kamerarendszert üzemeltető, a felvételeket kezelő, azt esetlegesen felhasználó szervezetként a Kft.-nek és a Bv. Intézetnek kell a fentieket tartalmazó megállapodást kötni és az Infotv. 25/A. § (3) bekezdés alapján – ha az adatkezelő adatvédelmi tisztviselő kijelölésére köteles – a tényleges helyzetnek és a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelő belső adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatot alkotni és alkalmazni. A Hatóság kiemelte, hogy közös adatkezelés esetén ezen

megállapodásnak ki kell terjednie az érintetti jogok keretében benyújtott kérelmek teljesítésével, megválaszolásukkal kapcsolatos feladatokra is.

A Kft. adatvédelmi tisztviselője a vizsgált ügyben hivatkozott a képfelvételek kezelésére vonatkozóan a Kft. és a Bv. intézet között kötött, 2021. február 11-én aláírt együttműködési megállapodás 5. pontjára, amely megállapodás a felvétel keletkezését követően került megkötésre. A megállapodás hivatkozott 5. pontja szerint a Bv. intézet az adatkezelője a kamerarendszerrel készült felvételeknek, melyekhez a Kft. külön megállapodás szerint vagy a fegyelmi, szabálysértési cselekmények vagy bűncselekmény gyanújának kivizsgálása céljából fér hozzá szükség esetén.

A Bvtv. 150. §-ának 2023. január 1-től módosult (1) bekezdése már külön nevesíti a bv. szerv kezelésében lévő munkáltatási helyszínen elektronikus megfigyelési eszközzel történő adatkezelést, az új (1a) bekezdésének rendelkezése lehetővé teszi az (1) bekezdésben meghatározott célból olyan külső munkáltatási helyszínen lévő, más rendszeti szerv által működtetett elektronikus megfigyelési eszköz igénybevételét, amely nem a bv. szerv kezelésben van. Utóbbi rendelkezés tehát törvényben meghatározott közös adatkezelést tesz lehetővé, azonban annak részleteit nem szabályozza. Ennek alapján, amennyiben a Kft. általi munkáltatás külső helyszínen végzett munkáltatásnak minősül és a Bv. intézet közvetlenül hozzáfér a kamerarendszerhez, akkor a Bv. intézet és a Kft. közös adatkezelőként írásban létrejött és nyilvánosságra hozott megállapodásban kell, hogy rögzítsék kötelezettségeiket és felelősségük megoszlását.

Mivel a vizsgált adatkezelés során nem érvényesültek maradéktalanul az adatvédelmi szabályok és személyes adatok kezelésével kapcsolatos jogsérelem állt fenn, a Hatóság felhívta a Bv. intézetet és a Kft-t arra, hogy tekintsék át az adatkezelést és állapítsák meg egyértelműen az adatkezelő(k), és az esetleges adatfeldolgozó személyét, ennek megfelelően határozzák meg feladatait, valamint állapítsák meg a megfelelő jogosultságokat és kötelezettségeket. Az adatkezelő gondoskodjon a vizsgált kamerás adatkezeléssel összefüggésben az előzetes tájékozódáshoz fűződő Infotv. 16. §-ában foglalt kötelezettségek teljesítéséről. A kamerarendszer felvételeinek megtekintésére irányuló kérelmeket hozzáférési kérelemként értékelve teljesítsék, illetőleg válaszolják vagy tagadják meg az Infotv. rendelkezései alapján. Amennyiben nem a Bv. intézet a felvétel adatkezelője, az adatkezelő személyéről minden esetben nyújtson tájékoztatást a kérelmezőnek. A Hatóság felhívta a Bv. intézetet, hogy a fogvatartottak által a Bv. intézethez benyújtott kérelmek mint személyes adatot tartalmazó adathordozók kezelése vonatkozásában a megfelelő adatbiztonsági intézkedéssel (pl: a fogva-

tartott birtokában maradó példány) biztosítsa, hogy a kérelmek benyújtását követően ne sérüljön a rendelkezésre állás, ne történjen adatvesztés és nyomon követhető legyen a személyes adatok útja. [NAIH-4952/2023]

II.2.9. Korábban hivatásos állományba tartozó személy személyügyi iratgyűjtőjének kezelése honvédelmi célból

Egy korábban hivatásos állományban lévő személy, tartalékos tiszt felkeresete a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum Hadtörténelmi Levéltár és Irattár Központi Irattárát (a továbbiakban: Központi Irattár) hogy személyügyi gyűjtőjének tárolásáról kérjen tájékoztatást, azonban e dokumentumok a Központi Irattárban nem álltak rendelkezésre. Ezt követően vizsgálatot kezdeményezett a Hatóságnál annak megállapítása érdekében, hogy mi történt a szakmai életútjára, családjára vonatkozó személyes adatokat tartalmazó iratokkal, valamint a szolgálati időszakait tartalmazó munkaügyi dokumentumaival, miként lehetséges, hogy szolgálati viszonyának megszűnését követően, évekkel később azok nem fellelhetőek.

A Központi Irattár az akkor hatályos honvédségi adatkezelésről, az egyes honvédelmi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos katonai igazgatási feladatokról szóló 2013. évi XCVII. törvény (a továbbiakban: Haktv.) 10. § (6) bekezdés alapján a Honvédség személyi állománya adatait – a szolgálaton kívüliek állományába tartozók kivételével – a szolgálati viszony, illetve az egyéb munkavégzésre irányuló jogviszony megszűnését vagy megszüntetését követően kezeli tovább. A Haktv. 13/A § (2) bekezdés értelmében a szolgálaton kívüliek állományába tartozók adatait a Honvédség központi személyügyi szerve kezeli. A vizsgálat feltárta, hogy személyügyi anyagát az érintett volt alakulata adott évben továbbította a Honvédség központi személyügyi szerve részére, ahonnan az a törvényben meghatározott idő elteltét követően nem került leadásra a Központi Irattárba.

A Központi Irattár tájékoztatása alapján az érintett személyi anyaga hivatásos szolgálati viszonyának megszűnését követően nem került leadásra az irattárba, azonban az ügy kapcsán ismételt felvették a kapcsolatot a Honvédség központi személyügyi szervével, mely arról tájékoztatta a Központi Irattárát, hogy az érintett személyi okmánygyűjtője jelenleg is a szervezet kezelésében van.

Az érintett a jogviszonya megszűnésével egyidejűleg kérte a *szolgálaton kívüliek* állományába történő felvételét. Az ekkor hatályban lévő Haktv. 13/A. § (1)

bekezdése, valamint a jelenleg hatályban lévő a honvédelmi adatkezelésről szóló 2022. évi XXI. törvény 51. § (2) bekezdés alapján, a szolgálaton kívüliek állományába tartozók adatait a Honvédség központi személyügyi szerve kezeli, ennek megfelelően, a jogviszony megszűnését követően jogszerűen került a gyűjtő a központi személyügyi szerv kezelésébe. Miután az érintett már nem tartozott a szolgálaton kívüliek állományába, ezt követően az anyaggyűjtőt a HM Hadtörténeti Intézet és Múzeum részére további őrzés céljából meg kellett volna küldeni, erre azonban – a központi személyügyi szerv tájékoztatása szerint – nem került sor. A személyi anyaggyűjtő a Hatóság vizsgálatának idején, igazoltan átadásra került a Központi Irattár részére, melynek tényéről az érintettet is tájékoztatták. A személyügyi anyaggyűjtőből történt adatszolgáltatások, hozzáférések tekintetében a vizsgálat nem tárt fel adatvédelmi incidenst vagy olyan adatszolgáltatást, melynek nem volt megfelelően igazolt célja.

A Hatóság felszólította a Honvédség központi személyügyi szervét, hogy vizsgálja felül eljárásrendjét annak érdekében, hogy a jövőben a Központi Irattárnak jogszabály alapján megküldendő személyes adatok átadása ne szenvedjen késedelmet. Ezt követően a szerv vezetője tájékoztatta a Hatóságot, hogy a személyi anyaggyűjtők kezelésére kijelölt ügykezelői állományt a honvédelmi adatkezelésről szóló 2022. évi XXI. törvényben előírtakról oktatásban részesítették. A személyi anyaggyűjtőket ellenőrizték és a jövőben külön figyelmet fordítanak a szolgálaton kívüliek állományába tartozók személyi anyaggyűjtőinek – a törvényben előírt határidő leteltét követően – a Központi Irattár részére történő megküldésére. Elektronikus nyilvántartás került bevezetésre a késedelmek megelőzésének érdekében, valamint a határidők ellenőrzésére kijelölésre került két ügyintéző. [NAIH-383-9/2023.]

II.2.10. Kerepes Város közterületi térfigyelő rendszere adatkezelésének vizsgálata

A Hatóság hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indított Kerepes Város közterületi térfigyelő rendszere adatkezelésének vizsgálata tárgyában, amely eljárást 2020. évben, bejelentés alapján folytatott vizsgálat előzte meg. A vizsgálat tárgya Kerepes Város területén lévő térfigyelő rendszer működtetésének jogszerűsége volt. A bejelentés Kerepes Város polgármesterének (a továbbiakban: Polgármester) azon tevékenységével összefüggésben érkezett, hogy 2020. június 16. napján a Facebook közösségi oldalon nyilvános posztban – ahhoz fűzött megjegyzéssel – egy képet tett közzé a Város közterületén hulladékot elhelyező – a poszt szerint – Budapest XIII. kerületi lakosról és az általa használt személygépjárműről, azzal, hogy az ügyben rendőrségi feljelentésre is sor került.

A vizsgálati eljárás feltárta, hogy a térfigyelő-rendszer felvételeit nem csak egy zárt hálózaton tárolják, hanem az intézkedést igénylő felvételeket egy külön meghajtón is, amelyhez nem csak a közterület-felügyelők, hanem a műszaki osztályvezető, a jegyző és a polgármester is hozzáfér. A polgármesteri hivatal nyilatkozata szerint a polgármester „hallomásból” szerzett tudomást az érintett lakóhelyéről.

A Hatóság a vizsgálati eljárásban megállapította, hogy a közterületi kamera-rendszer által kezelt, 2020. június 16. napján nyilvánosságra hozott felvétel kikerülése, a Polgármesteri Facebook profil általi közzététel az adatbiztonsági és adatvédelmi szabályok megsértéséből fakadt. *Különösen abból* a súlyosan jogsértő gyakorlatból, hogy „a helyben kialakult szokások miatt, feljelentés tétele céljából fért hozzá a Polgármester a felvételhez a közterület-felügyelők által, a feljelentéshez használt felvétel erejéig az erre elkülönített, jogosultsággal elérhető meghajtón keresztül”. Megállapítást nyert, hogy a felvétel kimentése nem került naplózásra, továbbá a felvételen szereplő személygépkocsi rendszámának beazonosítására – indokolatlan, a feljelentés megtételéhez szükségtelen módon – „próbálgatással” került sor, egy olyan nyilvántartásból, mely a közterület-felügyelők által, az illegális szemétkerakás miatti feljelentéstől eltérő célból vehető igénybe. Mivel a felvétel kimentése nem került naplózásra, megsértették az Infotv. 25/E. § (3) bekezdését, valamint a 25/F. § (1) és (4) bekezdésében foglaltakat is.

A megállapításokat később a Hatóság által a hatósági eljárás keretében fogantatosított helyszíni szemle is alátámasztotta, mert az annak során lementett log fájlok között sem szerepelt e felvétellel kapcsolatos naplóadat. A polgármesteri hivatal – mely egyik szervezeti egységének részeként működik a közterület-felügyelő – nem tett eleget az Infotv. 23. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettségének (elszámoltathatóság elve), hiszen az adatkezelés törvényi megfelelését nem támasztotta alá azzal, hogy eljárását a helyben kialakult szokásokkal magyarázta. A Hatóság a vizsgálati eljárás keretében az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján több ízben is felszólítást intézett a polgármesteri hivatalhoz. Felhívta, hogy az új szabályzat megalkotása során fordítson különös figyelmet – egyebek mellett – a naplózási eljárásra és az adatbiztonsági intézkedések kialakítására, valamint arra, hogy az adatokat arra jogosulatlan személyek ne ismerhessék meg és jogszerű cél hiányában ne kezeljen személyes adatot. A polgármesteri hivatal tett bizonyos intézkedéseket, azonban megfelelően átalakított szabályzatot nem küldött, így – a rendelkezésre álló adatok szerint – továbbra is jogsértő állapot állt fenn a közterületi kamerarendszer üzemeltetésével, illetve a felvételeinek felhasználásával kapcsolatban.

Ezt követően a Polgármester 2022. augusztus 18. napján a facebook.com közösségi oldalon – térfigyelő kamera által rögzített – videofelvételt tett közzé egy személyről, aki a Szilasligeti HÉV megállóban önkielégítést végzett. E videofelvételt a Polgármester hivatali minőségében tett nyilatkozatáról készült videofelvétellel együtt tette közzé. E tény, miszerint a Polgármester a térfigyelő kamerarendszer felvételeivel rendelkezik, ugyancsak alátámasztotta a Hatóságnak a vizsgálati eljárás folyamán tett megállapításait.

Mindezekre figyelemmel a Hatóság a vizsgálati eljárást lezárta és adatvédelmi hatósági eljárást indított. Ennek során a Hatóság – az eljárási cselekmény eredményességének érdekében előzetes értesítés mellőzésével – helyszíni szemlét tartott Kerepes Város Polgármesteri Hivatalának székhelyén.

A szemlén, majd az eljárás további részében a kamerarendszer (a továbbiakban: Rendszer) tekintetében megállapításra került, hogy a Rendszerbe integrálva van 5 darab MÁV- HÉV kamera képfolyama is, melyek hangot is rögzítenek. A Rendszer távoli elérést biztosított (Quick Connect). A Rendszer – beleértve a MÁV-HÉV Zrt. kamerái által rögzített felvételeket is – adatkezelője a Polgármesteri Hivatal szervezetében működő közterület-felügyelet. Az adatkezelés jogalapját az Infotv. és a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Kftv.) rendelkezései teremtik meg. A MÁV-HÉV Zrt. kamerafelvételeinek tekintetében – a MÁV-HÉV Zrt. adatkezelésétől függetlenül – azért volt megállapítható a közterület-felügyelet adatkezelése is, mert érdemi döntéseket hozott a MÁV-HÉV Zrt. által rögzített kameraképek vonatkozásában is, hiszen nem vitatottan e felvételeket is tárolta saját Rendszerében, adott esetben visszanézte, felhasználta azokat, illetőleg adattovábbítást végzett a Rendőrség felé a Kftv. felhatalmazása alapján. 4 felvételfolyam a zárt Rendszeren kívül, a polgármesteri hivatal egyéb szerverén került tárolásra. A felvételek törvényes megőrzési időt meghaladó kezelésének célját és okát a polgármesteri hivatal későbbi belső vizsgálata sem tudta megállapítani. Az adatkezelés céljaként utólag a bűnüldözési célt, a jogalapjaként az Infotv. 5. §. (1) bekezdés a) pontját jelölték meg. A felvételek felhasználásáról a jegyzőnek nem volt tudomása.

E felvételek – a Kftv-ben meghatározott őrzési időn túl, a zárt kamerarendszeren kívüli tárhelyen lévő, jogszerű cél nélküli – kezelésével sérült az Infotv. 4. § (1)-(2) bekezdése, a célhoz kötött adatkezelés elve, egyben megsértve az Infotv. 23. § (2) bekezdésében foglalt elszámoltathatóság alapelvét is. Azon korábbi nyilatkozattal – miszerint a külön meghajtón tárolt, intézkedést igénylő felvételekhez egy szűk körnek van kizárólag hozzáférése – ellentétes tények nyertek bizonyítást. A közterületi kamerafelvételeket tartalmazó .mp4 fájlo-

kat tároló mappához hozzáférő személyek köre ugyanis nem korlátozódott csak a felvételekhez hozzáférésre jogosultak körére, annál szélesebb – a jegyző és a közterület-felügyelő személyét meghaladó – személyi kör rendelkezett jogosultsággal a külön meghajton tárolt felvételekhez. Azokhoz az egyetlen közterület-felügyelőn, a jegyzőn és a korábbi jegyzőn túl, további 10 személy fért hozzá. Kétséget kizáróan jogosulatlan a hozzáférése e személyi körből a polgármesternek, az asszisztensének, egy osztályvezetőnek, valamint egy további olyan munkatársnak, aki a vizsgált időszakban nem közterület-felügyelőként dolgozott a polgármesteri hivatal személyi állományában. A további 6 hozzáféréssel bíró személy tekintetében sem igazolták, hogy közterület-felügyelők lettek volna korábban és ily módon jogszerű lett volna a felvételekhez való korábbi hozzáférésük.

E személyi kör hozzáférése nem felel meg a Kfttv. 7. § (3), 7/A. § (1) és (2) és a 8. § (1) bekezdésében foglalt szabályozásnak, ezáltal – figyelemmel az lbtv. 5. § a) pontjában foglaltakra – súlyosan sértve az Infotv. 25/I. § (3) bekezdés a), b) és c) pontját és az lbtv. 5. § a) pontjában foglaltakat, mely egyúttal az Infotv. 25/A § (1) bekezdésében foglalt általános adatkezelői feladatok teljesítésének sérelmével jár. Sérült az Infotv. 25/A § (2) bekezdés b) pont ba) alpontja is, hiszen nem kizárólag olyan és annyi személyes adat kezelésére került sor – olyan mértékben és időtartamban – amely az adatkezelés célja szempontjából szükséges.

A Hatóság megállapította azt is, hogy a MÁV-HÉV Zrt. kamerafelvételei hangot is rögzítenek, mely adatkezelésnek törvényes jogalapja a Kftv. alapján a közterület-felügyelet tekintetében nincs.

Az adatbiztonság hiányával kapcsolatban a Hatóság megállapította, hogy a kamerarendszer operátori szobája, illetőleg az adatkezelő rendszer ott található elemei (munkaállomás és szerver) nélkülözte a fizikai biztonság minimális feltételeit is, ugyanis a szemle időpontjában az elektronikus biztonsági rendszer nem volt üzemben. A beléptető rendszer csak a belépéseket naplózta, a kilépéseket nem. Kulccsal történő belépés esetén a be- és kilépések nem kerültek naplózásra; a látogatók ellenőrzése, regisztrálása nem történt meg. Olyan számítástechnikai eszközökön is tároltak közterületi kamerafelvételeket, melyhez nem volt korlátozva külső adathordozó csatlakoztatása. Az így tárolt felvételekhez a fájlmappához hozzáférő összes felhasználó (mely személyi kör tágabb volt, mint a felvételek kezelésére jogosultak köre) meghatározatlan ideig és ellenőrizhetetlen módon hozzáférhetett. A Rendszerhez tartozó egyazon felhasználói jelkódot, jelszót a közterület-felügyelő, a segédfelügyelő és a korábbi közterület-felügyelő is ismerte. Úgy működtették a Rendszert, hogy annak létezéséről

az információbiztonsági felügyelő nem bírt tudomással. Továbbá a polgármesteri hivatal rendszergazdai feladatait ellátó cég sem vett részt a Rendszer kialakításában, szakmai megkeresést nem kaptak a kialakítással összefüggésben, csak utólag szembesültek a Rendszer kiépítésével. A polgármesteri hivatal az lbtv.-ből eredő kötelezettségeinek nem tett eleget.

Az adatkezelési műveletek hiányos, nem megfelelő naplózása tekintetében felárt helyzet a hatósági eljárásban lefolytatott szemle idején, illetve az eljárás során vizsgált felvételek kezelése tekintetében is fennállt, annak ellenére, hogy adatkezelő a vizsgálati eljárás megállapításai alapján már tudomást szerzett e hiányosságról és a vizsgálati eljárás során arról nyilatkozott, hogy a jövőben a megfelelő módon történik majd a kamerafelvételekhez kapcsolódó adatkezelési műveletek naplózása. Ugyanígy, már a vizsgálati eljárásban – a Hatóság által tett megállapításokból – tudomást szerzett arról, hogy a Polgármester hozzáférése a közterületi kamerarendszer által készített felvételekhez jogszerűtlen. A Hatóság megállapította, hogy biztonsági mentésekről semmilyen naplóbejegyzés nem volt található, arról kizárólag a kézzel írott naplóból és az NVR 4.0 felhasználói felületen megtalálható biztonsági mentési előzményekből szerzett a Hatóság tudomást. Az informatikai szakvélemény szerint ennek több oka lehet:

1. A felhasználói jogosultság kezelésnél, a felhasználókhöz rendelt naplózási beállításokban eltérő naplózási szabályok vannak beállítva az egyes felhasználókhöz és a korábbi felvételeket nem admin felhasználóval exportálták ki. Erre a rendszer lehetőséget biztosít, hiszen a beállításokban engedélyezve volt a biztonsági kamerarendszer távoli eléréséhez szükséges Hik-Connect platform-hozzáférés. A szemle során a fiók állapota "Leválasztva" volt, de ettől még a rendszer bármikor elérhető távolról amennyiben a felhasználó ismeri a csatlakozáshoz szükséges azonosítókat. A szemle során a Hatóság is admin felhasználóval végezte a videó állomány kimentését és az szerepelt a naplóban a megfelelő időbélyeggel, az admin kezelési tevékenysége tehát naplózásra kerül, azonban a felhasználói tevékenység naplózása nem. A szemle során készített biztonsági mentések láthatóak a naplóállományban a többi biztonsági mentés ténye csak a felhasználói felületen, de a naplóállományban nem.
2. Automatikus biztonsági mentés készül a kamerarendszer által rögzített felvételekről, melyet nem naplóz a rendszer.
3. A naplóállomány manipulálásra került.

A lehetséges okok bármelyike is állt fenn, az leszögezhető, hogy az adatkezelő nem tett eleget az elektronikus naplóra vonatkozó jogszabályi kötelezettségnek,

megsértve az Infotv. 25/F.§ (1) és (4) bekezdésében foglaltakat. Az adatkezelő ugyanis köteles az elektronikus úton végzett adatkezelési műveletek jogszerűségének ellenőrizhetősége céljából, az adatokat automatizált adatkezelési rendszerben (elektronikus napló) rögzíteni úgy, hogy abból megállapítható legyen az adatkezelési művelettel érintett személyes adatok köre (jelen esetben egy konkrét felvétel vagy felvételfolyam), az azzal végzett adatkezelési művelet célja és indoka, elvégzésének pontos időpontja, az adatkezelési műveletet végrehajtó személy megjelölése, az adatok továbbítása esetén pedig az adattovábbítás címzettje. Az adatkezelői nyilvántartásban, valamint az elektronikus naplóban rögzített adatokat a kezelt adat törlését követő tíz évig kell megőrizni. A Hatóság által vizsgált összes felvétel esetében hiányzott az Infotv. 25/F § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő információkat nyújtó adat az elektronikus naplórendszerből.

Az adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat rögzített több olyan adatot, melyet az Infotv. 25/E. § (1) bekezdése szerint az adatkezelői nyilvántartásnak tartalmaznia kell, azonban nem minden – a jogszabályhely által megkövetelt – adat szerepelt benne, ezért az adatkezelői nyilvántartás hiánya is megállapítható volt. Mindez megsértette az Infotv. 25/E. § (1) bekezdés j) és k) pontjaiban foglaltakat. Az adatkezelői nyilvántartást írásban vagy elektronikus úton rögzített formában kell vezetni, a Hatóság rendelkezésére kell bocsátani [Infotv. 25/E § (3) bekezdés]. A polgármesteri hivatal a közterületi kamerafelvételekkel összefüggésben felmerült adatvédelmi incidensekre, valamint az érintettek hozzáférési jogának érvényesítését e törvény szerint korlátozó vagy megtagadó intézkedésére vonatkozó adatokat tartalmazó vagy ezen információk hiányának okát (incidensek még nem fordultak elő, érintetti joggyakorlást nem tagadtak meg) igazoló adatkezelői nyilvántartást bemutatni nem tudott. A felvételekhez való hozzáféréssel rendelkező felhasználókról vezetett jogosultsági nyilvántartással ugyancsak nem rendelkezett. Ennek megléte szolgálná, hogy ellenőrizhető legyen, hogy az elektronikus napló szerint egy adott adatkezelési műveletet végző felhasználó, valóban az adatokhoz hozzáférésre jogosult személynek minősül, e felhasználónak milyen feladatellátás érdekében biztosítottak hozzáférési jogosultságot. A megfelelő naplóadatok meglétével együtt tenné lehetővé az adatkezelés jogszerűségének igazolását a jogosultsági nyilvántartás vezetése, megállapíthatóvá téve azt, hogy mely személy, konkrétan milyen célból és milyen jogalappal végzett egy adott adatkezelési műveletet. Ennek hiánya is az elszámoltathatóság alapelvének sérelmével jár [Infotv. 23. § (2) bekezdés]. Ezen alapelv szerint az adatkezelőt terheli annak bizonyítása, hogy a személyes adatok kezelése megfelel az adatvédelmi követelményeknek, ezt az adatkezelő, illetve az adatfeldolgozó köteles bizonyítani. A fenti rendelkezések a vizsgált ügyben különös

jelentőséggel bírnak, hiszen a megállapított tényállás szerint a Rendszer által rögzített, illetve azon tárolt közterületi kamerafelvételek kerültek a Polgármester Facebook profilját üzemeltető személyhez, aki azokat megosztotta. Mindez sérthette az Infotv. 25/I. § (3) bekezdés a), b) és c) pontjait. Nem adtak számot arról sem, hogy e felvételek milyen módon kerültek nyilvánosságra. A jogszabály által megkövetelt garanciális szabályok (elektronikus napló és adatkezelői nyilvántartás vezetése) be nem tartása objektív és konkrét módon megghiúsította az elszámoltathatóság alapelvének történő megfelelést és a konkrét adatkezelések igazolását.

Tekintve, hogy a Polgármester facebook.com közösségi oldalán az eredetileg a Rendszerben kezelt felvételt tettek közzé, megállapítható, hogy nem biztosították az adatkezeléshez használt eszközök jogosulatlan személyek általi hozzáféréseinek megtagadását és nem tettek eleget az adathordozók jogosulatlan olvasásának, másolásának megakadályozására vonatkozó adatkezelői kötelezettségnek, nyilvánvalóan megsértve azon kötelezettséget is, hogy a rendszerben tárolt személyes adatok jogosulatlan megismerését megakadályozzák. Hiányoztak a megfelelő intézkedések az adatkezelés jogszerűségének biztosítása érdekében az adatkezelés összes körülményéhez, így különösen annak céljához, az érintettek alapvető jogainak érvényesüléséhez az adatkezelés által fenyegető kockázatokhoz mérten. A Rendszer az Infotv. hatálya alá tartozó – bűnüldözési célú – adatkezelést hivatott szolgálni, az adatkezelő pedig elmulasztotta az ehhez igazodó műszaki és szervezési intézkedések megtételét [Infotv. 25/A. § (1) és (2) a) és b) pontok].

A Hatóság megállapította, hogy adatvédelmi incidens történt a 2023. augusztus 15. napján rögzített felvétel vonatkozásában. Tény ugyanis, hogy a felvétel a Polgármester Facebook oldalán 2023. augusztus 18. napján megjelent és tény, hogy személyes adatot tartalmazott, hiszen a felvétel közzététele is a felvételen szereplő személy felismerésére irányult. Sem a közterület-felügyelő sem pedig az eljárás során meghallgatott többi tanú nem tudott arról, hogy hogyan került ki a felvétel. Így valamilyen adatbiztonsági sérelem eredményeként, jogosulatlan hozzáférés által kerülhetett a Polgármesterhez és a Facebook oldalát kezelő és a személyes adatot tartalmazó felvételt közzétevő személyhez. A közterület-felügyelő a nyilatkozata szerint hallott róla, hogy a Polgármester a Facebook-on közzétette a felvételt, amit jelzett a jegyzőnek is, tehát a polgármesteri hivatal szervezetén belül minimum két olyan személy is tudomással bírt az incidensről, aki intézkedhetett volna azzal kapcsolatban. Tudomásszerzése ellenére a polgármesteri hivatal nem jelentette az incidenst a Hatóságnál, nem tett annak kivizsgálására, okának felszámolására, így jövőbeni incidensek megakadályo-

zására irányuló szükséges intézkedéseket sem. A Hatóság az eljárása során az adatvédelmi incidenst követő csaknem egy hónappal később változatlan adatkezelési gyakorlatot tárt fel a szemle alkalmával. A Hatóság ezért megállapította az Infotv. 25/J. § (1) bekezdésében és a 25/K. § (1) bekezdésében foglalt adatkezelési kötelezettségek megsértését is.

A Hatóság az adatvédelmi hatósági eljárása eredményeként az Infotv. 61. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján megállapította a térfigyelő kamerarendszerrel végzett adatkezelés módjának jogellenességét az adatbiztonság és az elszámoltathatóság követelményeinek megsértése miatt, továbbá az adatvédelmi incidens bejelentésének és kezelésének elmulasztására vonatkozó jogsértést és 8.000.000.-Ft. adatvédelmi bírság kiszabása mellett döntött. [NAIH-507/2023]

II.2.11. Hivatalból indított ellenőrzések

1. Az Eurodac rendszer nemzeti ellenőrzése

Az 1990. június 15-én létrehozott dublini rendszer egyik célja annak megelődése, hogy az egyes menedékkérők több uniós tagországban is menedékkérelmet nyújtsanak be. Mivel a menedékjogot kérelmezők, illetve az irreguláris migránsok az esetek többségében nem rendelkeznek érvényes úti okmánnyal, vagy más, személyazonosságuk megállapítására alkalmas okmánnyal, az ujjlenyomat e személyek pontos személyazonossága megállapításának lényeges eleme. Emiatt hozták létre az Eurodac rendszert (European Dactylographic Comparison system), amely lehetővé teszi a Dublini Rendeletet alkalmazó országok számára, hogy a rendszerben tárolt ujjlenyomatok összehasonlításával megállapítsák, hogy a dublini térség egyik tagállamában illegálisan tartózkodó, menedékjogot kérő külföldi állampolgár kért-e korábban menedékjogot egy másik tagállamban, illetve hogy jogellenesen lépett-e be az adott térségbe. Az ujjlenyomatok összehasonlítása alapján a tagállamok képesek meghatározni, hogy melyik tagállam jogosult és köteles a menekültügyi vagy idegenrendészeti eljárás lefolytatására az adott személlyel szemben.

A Hatóság 2023. I. félévében hivatalból indított vizsgálatot folytatott az Eurodac rendelet végrehajtásával összefüggésben végzett adatkezelésről. A vizsgálat során a Hatóság az adatkezelés jogszerűségére meghatározott feltételek teljesülését ellenőrizte, különösen az adatkezelési műveletek naplózását, az adatkezelés célhoz kötöttségének és arányosságának kérdéskörét, a kijelölt adatvédelmi tisztviselő tevékenységét, az érintettek tájékoztatásával kapcsolatos feladatok ellátását, a megőrzési időre és az érzékeny adatokra vonatkozó szabályok be-

tartását. Az ellenőrzésre a Bizottság által kiadott vizsgálati metodológia szerint – az Eurodac SCG által összeállított kérdésekből kiindulva a Hatóság által bővített és szerkesztett kérdéssorra – a vizsgált szerv által adott válaszok alapján, valamint a Nemzeti Szakértői és Kutató Központban (a továbbiakban: NSZKK) és az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságnál (a továbbiakban: OIF) végzett helyszíni vizsgálat lefolytatásával került sor. A vizsgálat eredményeként a Hatóság az adatkezelésre vonatkozó jogszerűtlenséget nem állapított meg, javaslatokat azonban tett az NSZKK számára az adatbiztonság fokozása érdekében.

2. Nemzeti Szakértői és Kutató Központ (NSZKK)

A szervezeten belül az NSZKK-hoz tartozó Daktiloszkópiás Szakértői Intézet (a továbbiakban: Intézet) az ujjnyomatok – így biometrikus adatok – kezelését végzi. Az Intézet szakértőket és technikusokat alkalmaz. Az NSZKK felé biometrikus adatokat (ujjnyomatokat) és azonosító adatokat továbbítanak. A menekültügyi és idegenrendészeti eljárás során beérkezett adatokat pszeudonimizálják. Az *Automatikus Ujj- és Tenyérynymat Azonosító Rendszerbe* (a továbbiakban: AFIS) – a biometrikus adatok érkeznek meg, titkosítás nélkül, azonban az azonosító személyes adatoktól elválasztva. Az AFIS naplózással rögzít minden felhasználó általi és felhasználó nélküli beavatkozást, eseményt. Az NSZKK-nál tenyérynymatok kezelése és 10 ujjas ujjnyomatok kezelése zajlik. A tenyérynymatoknak a bűnügyi célú adatkezelésben van jelentősége, nem az Eurodacban történő lekérdezésnél. Az idegenrendészeti eljárásban az ujjnyomat-lapok 100%-ban digitálisan érkeznek, papíralapú megkeresés ilyen ügyben nincsen. Papíralapú megkeresés átlagosan 5 alkalommal érkezik évente, ezek száma így elenyésző a teljes esetszámhoz képest. A papíralapon beérkezett ujjnyomat lapokat fizikai formában tárolják az NSZKK objektumában, amely teljes egészében adminisztratív zóna és ennek megfelelő fizikai védelemmel van ellátva. Az Eurodac-rendszerrel nemzeti oldalról csak az NSZKK kommunikál. Az Eurodac-ba beküldött lekérdezésekre „van találat / nincs találat” válasz érkezik vissza. Találat esetén az NSZKK szakértőjének kell megerősítenie, hogy valóban találatról van szó, ennek a vizsgálatnak a folyamán a szakértő nem lát egyéb azonosító adatokat. Ami a vizsgálat módszertanát illeti, az ún. numerikus standard esetében a különböző tagállamok eltérő sztenderdekkel dolgoznak. Az Intézetnél használt hazai gyakorlat a 10 sajátossági pont értékelése. Amennyiben nem tartalmaz 10 azonosítási pontot (pl. egy bűnügyi helyszínen rögzített tenyérynymat-töredék esetén), úgy azonosításra alkalmatlan a minta. Az érintetti kérelmekkel kapcsolatban az adatvédelmi tisztviselő kifejtette, hogy nem jellemző azok előterjesztése az NSZKK felé. Előfordult azonban, hogy rö-

vid időszakon belül több fogvatartott is törlési és hozzáférési kérelemmel fordult hozzájuk. Figyelemmel arra, hogy a személyes adatokat anonimizálva tárolják, így ezen érintetti kérelmek nem teljesíthetőek, jogosultság hiányában az NSZKK nem tudja összekötni a biometrikus adatokat az azonosító adatokkal. A kirendelő hatóság hozzájárulása nélkül azért sem lehetne érintetti joggyakorlási kérelmet teljesíteni, mert az pl. a nyomozást hátráltathatná.

3. Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (OIF)

Az OIF-on belül az Eurodac-rendszerrel kapcsolatos adatkezelést az OIF Menekültügyi Igazgatósága, a Nemzetközi Együttműködési Főosztály Dublini Koordinációs Osztálya, és az Informatikai Főosztály látja el. A Menekültügyi Igazgatóság a főigazgató irányítása alatt álló önálló szervezeti egység, ide tartozik a Menedékjogi Osztály és a Befogadó Intézmények Szakmai Irányító Osztálya. A Menedékjogi Osztály és a Dublini Koordinációs Osztály nem közvetlenül küld ujjnyomat- és személyazonosító adatokat az Eurodac-ba. Adatkezelésre menekültügyi eljárásban (a menekültkénti elismerés iránti kérelem benyújtása alapján) és idegenrendészeti eljárásban kerül sor, utóbbira akkor van szükség, ha a menekültkérelmező nem tudja magát iratokkal azonosítani. A menekültügyi eljárásban az adatkezelés célja annak megállapítása, hogy a menekültkénti elismerését kérő személy nyújtott-e be kérelmet más EU-s tagállamban is. Az adatkezelés során az ujjnyomat-lapon rögzítik a menekültkénti elismerését kérő személy 10 ujjas ujjlenyomatát (tenyérynymot nem) és a személyazonosító adatait, majd továbbítják azokat minden esetben digitális formában az AFIS felé. Az Eurodac felé csak az ujjnyomatokat továbbítják egy Eurodac-azonosítóval jelölve. Ha az Eurodac válaszában találatot jelez, akkor a következő lépés a beazonosítás. Amennyiben a Dublini Koordinációs Osztályra fut be kérés és dublini eljárás keretében kérnek az azonosító szám alapján további információt, a Dublini Koordinációs Osztály az NSZKK Daktiloszkópiai Szakértői Intézetétől kéri be a plusz információt.

4. A SIENA alkalmazás hazai használatának ellenőrzése

A SIENA az Europol által a nemzetközi bűnügyi információcseréhez biztosított biztonságos információcsere-hálózati alkalmazás.

A Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a 2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi (EU) 2016. május 11-i 2016/794 rendelet (a továbbiakban: Europol rendelet) (24) preambulumban bekezdése szerint az Europol a tagállamok,

az Europol, más uniós szervek, harmadik országok és nemzetközi szervezetek közötti információcsere elősegítése érdekében szolgáltatóként biztosítja az adatcseréhez szükséges biztonságos hálózatot mint a biztonságos információcsere-hálózati alkalmazást.

A SIENA önmagában nem ad jogalapot a bűnügyi adatok közlésére, csak egy kommunikációs csatorna, kizárólag megfelelő jogalap esetén kerülhet sor az együttműködő tagállamok között a bűnügyi adatok cseréjére. Az együttműködő tagállamok a megkeresések teljesítése során saját jogszabályaik alapján járnak el. A SIENA alkalmazás maga egy strukturális levelező rendszer. A Hatóság mint nemzeti felügyeleti hatóság a SIENA-val kapcsolatos adatkezelések ellenőrzése céljából – az Europol rendelet 42. cikke alapján – helyszíni ellenőrzést tartott a Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ (a továbbiakban: NEBEK) és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Bűnügyi Főigazgatóságának székhelyén. A helyszíni ellenőrzés alkalmával a Hatóság munkatársai megismerték a SIENA munkafelületét és megtekintettek több munkaállomást is.

A NEBEK-nél a SIENA alkalmazást használó szervek között vannak teljes jogosultsággal rendelkező szervek, melyek önállóan kommunikálnak a SIENA rendszerben más együttműködő államok szerveivel. Ezenkívül a NEBEK igazgatója engedélyezhet teljes jogosultságot a SIENA rendszer használatához. A BRFK Gazdaságvédelmi Főosztálya és a BRFK Nyomozó Főosztálya is rendelkezik teljes jogosultsággal. Vannak továbbá olvasási és választervezet-készítési jogosultsággal rendelkező szervek, melyek az elkészített választervezetet az Europol Magyar Összekötő Irodának (a továbbiakban: EMÖI) küldik meg, aki véglegesíti és kiküldi a választ. Ezek az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervek. A NEBEK és az EMÖI minden bejövő és kimenő megkeresést, választervezeteket lát. A NEBEK a teljes jogosultsággal rendelkező szervek által elküldött üzeneteket is tudja ellenőrizni, a kiküldött válaszok ellenőrzését szűrőpróbaszerűen végzi.

A NAV valamennyi SIENA-t használó szervezeti egysége teljes jogosultsággal rendelkezik, önállóan kommunikálnak a SIENA rendszerben más együttműködő államok szerveivel. Kezdetben a Bűnügyi Koordinációs Főosztály – mint szakmai szűrő – rendelkezett teljes a jogosultsággal, a többi szervezeti egységnek csak olvasási és választervezet-készítési jogosultsága volt. A SIENA rendszer az adott ügyben végzett utolsó tevékenységtől számított 3 évig őrzi meg az adatokat. A SIENA rendszer adatait az Europol szervere tárolja, a magyar egységek adatait nem tárolnak.

II.2.12. Konzultáció és együttműködés más szervezetekkel

Az Európai Bizottság EES-ETIAS projektje

Ahogy a Hatóság korábbi években is már beszámolt róla, az Európai Bizottság által koordinált EES-ETIAS projekt immáron 2016. óta áll előkészítés alatt, és az éles indulása a tervezetthez képest több évet csúszik. Az Európai Határregisztrációs Rendszer, valamint az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer fejlesztéséhez szükséges kormányzati intézkedéseket koordináló munkacsoport létrehozásáról szóló 1538/2018. (X.30.) Korm. határozattal létrejött a hazai, a projektben aktívan résztvevő szervezetek számára egy koordináló-beszámoló feladatot ellátó munkacsoport, amelyben tanácskozási joggal a Hatóság is részt vesz. A munkacsoport eredményei között tudja felmutatni néhány hazai jogszabály-módosítás sikeres előkészítését, fő feladata azonban a kormányzati intézkedések összehangolása és a kapcsolattartás az EU intézményeivel, beszámolás a legújabb EU-s szintű döntésekről és a hazai szervezők beszámolótása a projekt sikeres végrehajtása érdekében.

A projekt részei a következők:

- Schengeni Információs Rendszer (SIS) III. generációjának bevezetése
- Európai Határregisztrációs Rendszer (EES)

Az Európai Határregisztrációs Rendszer rögzíti és tárolja az EES-t működtető tagállamok határait átlépő, rövid távú (bármely 180 napos időszakban legfeljebb 90 nap tartamú) tartózkodásra jogosult harmadik országbeli állampolgárok belépésének és kilépésének dátumát, idejét és helyét (ún. EES akta, személyes adatokkal és biometrikus azonosítókkal – arckép és ujjnyomat), valamint kiszámítja az engedélyezett tartózkodás időtartamát, a már eltöltött időt is figyelembe véve, ezen kívül a tagállamoknak szóló figyelmeztető jelzéseket hoz létre az engedélyezett tartózkodás időtartamának lejártakor.

- Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer (ETIAS)

Az ETIAS rendszer célja, hogy létrejöjjön egy, a vízummentes harmadik országok állampolgárainak rövid távú (180 napon belül 90 napot meg nem haladó) tartózkodását célzó, a schengeni térségbe történő beutazásának engedélyezését, és beutazását megelőző ellenőrzését szolgáló informatikai rendszer. A vízummentes harmadik országbeli állampolgárok számára tehát a schengeni határon való belépés előtt kell majd regisztrálni a rendszerbe, amely egy előzetes ellenőrzésnek veti őket alá.

- a harmadik országbeli állampolgárokkal és a hontalan személyekkel szemben hozott ítéletekre vonatkozó információval rendelkező tagállamok azonosítására szolgáló központosított rendszer (ECRIS-TCN)

Az Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer (ECRIS) 2012. április óta működik, és decentralizált módon nyújt lehetőséget a bűnügyi nyilvántartási információ elektronikus úton történő továbbítására a tagállamok központi hatóságai számára. Az ECRIS-TCN centralizált rendszer lesz, amely a feltöltött személyazonosító adatok alapján lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy azonosítsák a harmadik országbeli személyekkel szemben valamely tagállamban hozott korábbi ítéletekre vonatkozó információval rendelkező tagállamo(k) annak érdekében, hogy a központi hatóságoknak csak a találatban jelzett központi hatóságok számára kelljen kérelmet küldenie az ECRIS-en, ne pedig az összes tagállamnak.

- az uniós információs rendszerek közötti interoperabilitás

Az interoperabilitási rendeletek által létrehozott keret biztosítja az EES, a VIS, az ETIAS, az Eurodac, a SIS és az ECRIS-TCN közötti átjárhatóságot.

- a Vízuminformációs Rendszer (VIS) megújítása
- az Eurodac rendszer megújítása

A tervek szerint ezek az egyes részelemek lépcsőzetesen, előre meghatározott logikai sorrendben készülnek el. A végrehajtás nehézkes, egyelőre csak a SIS-t sikerült bevezetni 2023. március 7-én, más elemek esetében pedig még folyamatban van az uniós jogalkotás, vagyis egyelőre nem ismerhető teljes egészében, mi lesz annak tartalma. A SIS bevezetése összességében sikeresnek mondható, noha történt egy nem tervezett informatikai leállás (szolgáltatás-kiesés a határforgalom felé), de sikerült kezelni a helyzetet. A legnagyobb nehézséget az okozza, hogy az egyes elemeket minden tagállamnak egyszerre kell bevezetni, ez szoros koordinációt igényel a tagállamok között. Magyarország terv szerint halad a megvalósítással, azonban az Európai Unió Belügyi Tanácsa már több ízben kénytelen volt új ütemtervet elfogadni a megvalósításhoz, és ezzel a projektek végdátuma többször módosult. A nehézségeket az is jól mutatja, hogy a SIS esetében egy már meglévő rendszert kellett frissíteni és nem egy teljesen újat létrehozni, a rendszer bevezetése ennek ellenére nem volt problémamentes. A projekt végrehajtásának befejezése 2026-2027-re prognosztizál-

ható, ami az EU költségvetési ciklusának vége miatt finanszírozási problémákat is felvethet még.

II.3. Titokfelügyeleti hatósági eljárások adatvédelmi ügyekben

Az idegenrendészeti eljárásokban felhasznált szakhatósági állásfoglalások kiadásával összefüggésben keletkezett nemzeti minősített adatok minősítésének jogszerűsége

Több bejelentés is érkezett a Hatósághoz nemzeti minősített adat minősítése jogszerűségének ellenőrzése tárgyában az idegenrendészeti eljárásokban felhasznált szakhatósági állásfoglalások kiadása során keletkezett nemzeti minősített adatokkal összefüggésben. A Bejelentők beadványukban előadták, hogy sem az idegenrendészeti eljárást lefolytató hatóság kérelmet elutasító határozata, sem az elutasítás indokaként megjelölt nemzetbiztonsági kockázatot megállapító szakhatósági állásfoglalás nem tartalmazza a szakhatósági állásfoglalás, így a kérelem elutasításának alapját képező tényeket és körülményeket, ugyanis az eljáró szakhatóság a szakhatósági állásfoglalás kiadását megelőző eljárása során az érintett nemzetbiztonsági szempontú vizsgálatával összefüggésben keletkezett adatokat minősítéssel ellátott iratba foglalta.

Noha az érintett nemzeti minősítésű személyes adatát a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény (a továbbiakban: Mavtv.) 11. §-ában foglaltak szerint a minősítő által kiadott megismerési engedély alapján jogosult megismerni, a vizsgált esetekben a minősítő a megismerési engedély kiadását a Mavtv. 11. § (2) bekezdésére hivatkozással megtagadta. Az érintettek kiemelték, hogy az idegenrendészeti eljárásban nem tudják gyakorolni a hatékony jogorvoslathoz való jogukat, mert nem ismerik a kérelem elutasításának indokait, illetve álláspontjuk szerint ez az eljárás a személyes adataik megismeréséhez fűződő jogait is sérti. Beadványaikban kifejtették, hogy szükségesnek tartják megvizsgálni azt, hogy a minősítési eljárás során a minősítő elvégezte-e a szükségességi-arányossági tesztet és okszerű döntést hozott-e az adatok minősítéséről, illetve, hogy a közérdekek mérlegelése során figyelembe vette-e a minősítő a személyes adatok megismeréséhez fűződő jog mellett az érintett egyéb magánérdekeit.

A hatályos magyar jogszabályok, valamint a jelenlegi magyar bírósági jogértelmezés és jogalkalmazás alapján sem az idegenrendészeti eljárásban, sem a megismerési engedély iránti kérelmet elutasító határozattal szemben indított el-

járásban a bírósági felülvizsgálatot végző bíróságoknak nincs törvényi felhatalmazása arra, hogy az idegenrendészeti eljárásban felhasznált, a döntés indokát képező nemzeti minősített adatok minősítésének jogszerűségét megvizsgálják. A minősítés jogszerűségének vizsgálatára az Infotv. szerinti titokfelügyeleti hatósági eljárásban kerülhet sor. Erre tekintettel az érintett személyek bejelentéssel éltek a Hatóságnál az idegenrendészeti eljárásban felhasznált, az elutasító döntés indokát képező nemzeti minősített adataik minősítésének jogszerűsége tárgyában az Infotv. 38. § (2) bekezdésére, (3) bekezdés a) és c) pontjaira, az 51/A § (1) bekezdésére és az 52. § (1) bekezdésére hivatkozással.

A Hatóság – az Infotv. 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján – vizsgálatokat indított annak megállapítása érdekében, hogy a Bejelentők által megjelölt iktatószámú iratok tartalmaznak-e minősített adatot, valamint a minősítők személyének meghatározása céljából.

A Hatóság vizsgálatai során megállapítást nyert, hogy az iratok nemzeti minősített adatot tartalmaznak és meghatározásra került a minősítők személye. A vizsgálatokban megállapítottak alapján a titokfelügyeleti hatósági eljárás megindításának feltételei fennálltak, erre tekintettel a Hatóság az Infotv. 55. § (1) bekezdés ac) pontja alapján a vizsgálatokat lezárta, és az Infotv. 62. § szerinti titokfelügyeleti hatósági eljárásokat indított az iratokban szereplő minősített adatok minősítése jogszerűségének ellenőrzése tárgyában.

A minősítési eljárás során – egyebek mellett – a minősítőnek a minősítendő adat nyilvánosságához fűződő közérdeket kell összevetnie a minősítéshez fűződő közérdekkel. Ezekben a titokfelügyeleti hatósági eljárásokban vizsgált minősített adatok nem közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatok, hanem az érintettek személyes adatai voltak. A minősítők a minősítési eljárás során a közérdekek összevetését elvégezték, ennek során megállapításra került, hogy az iratokba foglalt személyes adatok minősítését megalapozó érdekek az adatok megismerhetőségéhez fűződő közérdeknél jelentősebb súlyúak. A Hatóság döntéseiben ugyanakkor kiemelte, hogy az érintettek magánérdekeinek személyes adataik megismeréséhez fűződő joguknak, a minősítéshez fűződő közérdekkel történő összevetése nem része a minősítési eljárásnak, a megismerési engedély kiadásával kapcsolatos eljárásban kerülhet sor ezen érdekek figyelembevételére.

A Hatóság a titokfelügyeleti hatósági eljárásokat lezáró döntéseiben – az Infotv. 63. § (1) bekezdés c) pontja alapján – megállapította, hogy a minősítők a nemzeti minősített adat minősítésére vonatkozó jogszabályoknak megfelelően jártak el a Bejelentők által megjelölt iratokba foglalt adatok minősítése során. A Hatóság

– az Infotv. 62. §-a alapján – tájékoztatta a Bejelentőket a titokfelügyeleti hatósági eljárás befejezéséről. [NAIH-3976/2023, NAIH-4799/2023, NAIH-6768/2023, NAIH-6769/2023]

II.4. Az adatvédelmi incidensek bejelentése

Az adatvédelmi incidensekkel kapcsolatos eljárások során ebben az évben is folytatódott az a trend, hogy az ügyek nagy részében az incidenskezelés vizsgálata mellett a Hatóságnak az adatkezelők általános adatbiztonsági megfelelőségét is párhuzamosan vizsgálnia kellett, hiszen csak a tényállás ilyen átfogó feltárása mellett lehetett megállapítani, hogy az adatkezelők a GDPR előírásainak megfelelően jártak-e el.

2023-ban 533 új incidensbejelentés érkezett a Hatósághoz, mely kisebb visszaesés a korábbi évekhez viszonyítva (2022-ben 627, 2023-ban 781). Az adatkezelő számára az incidensbejelentések beküldésére rendelkezésre álló módok közül a Hatóság honlapján elérhető, külön erre a célra szolgáló incidensbejelentő rendszer (<https://dbn-online.naih.hu/public/login>) használata a legnépszerűbb, az incidensek több, mint fele, 309, ezen keresztül került bejelentésre. A fennmaradókból 176 jutott el a Hatósághoz hivatali kapun keresztül, 34 db e-mailen és 14 db postán.

II.4.1. Az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó jelentős adatvédelmi incidensek

1. Adatbiztonsággal kapcsolatos kötelezettségek áthárítása az érintettre

A Luxemburgi Adatvédelmi Hatóság kölcsönös segítségnyújtási eljárás keretében fordult a Hatósághoz egy magyarországi székhelyű cég adatkezelési tevékenységével kapcsolatos panasz miatt. A beadvány szerint egy luxemburgi állampolgár panaszt nyújtott be az adatkezelő ügyfélszolgálatához, amelyben reklamációt fogalmazott meg, és kérte a szolgálatás árának, valamint egyéb emiatt keletkezett költségeinek megtérítését.

Az adatkezelő arra kérte a panaszost, hogy a felmerült költségekről kiállított számlákat, illetve többek között a panaszos bankszámladatairól szóló pdf formátumú hivatalos banki kivonatot e-mailben továbbítsa. Az adatkezelő azt kérte, hogy a banki adatokat tartalmazó pdf dokumentumot a panaszos jelszóval védett tömörített fájlban küldje el a GDPR adatbiztonsági követelményeinek való

megfelelés érdekében, majd a jelszót külön csatornán küldje meg az ügyfélszolgálatnak.

A panaszos megküldte a banki adatokat tartalmazó dokumentumot, de nem tett eleget a jelszavas védelemre vonatkozó kéréseknek. Álláspontja szerint a GDPR 32. cikkében foglalt adatbiztonsági követelmények az adatkezelővel szemben támasztanak előírásokat a biztonság garantálása érdekében, amelyet az nem háríthat át az érintettre. A panaszos szerint az adatkezelőnek biztonságos technikai környezetet kellett volna biztosítania az adatok továbbításához.

Az adatkezelő fenti gyakorlatával kapcsolatban más érintettektől is érkeztek panaszok a magyar adatvédelmi hatósághoz.

A Hatóság az ügyben hozott határozatában elvi jelentőséggel mondta ki, hogy az adatkezelő megsértette a GDPR 25. cikk (1)-(2) bekezdését azzal, hogy az adatkezelési környezetet úgy alakította ki, hogy az általa felmért egyes kockázatok kezelése érdekében áthárította az adatbiztonsági intézkedések alkalmazásának felelősségét az érintettekre. A határozat azt is megállapította, hogy az adatkezelő megsértette a GDPR 32. cikk (1)-(2) bekezdését, amely a személyes adatok biztonságának garantálásával kapcsolatos kötelezettségeket tartalmaz. Ennek oka, hogy nem alkalmazta a kockázatokkal arányos és a technika mindenkori állásának megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket a kártérítési igényt benyújtó érintettek adatainak átvétele érdekében.

A Hatóság ennek következtében 40.000.000 Ft adatvédelmi bírságot szabott ki az adatkezelőre. A cég időközben kifejlesztett egy biztonságosabb online platformot és egy mobilalkalmazást az ügyfelek panaszainak fogadására, ezért a Hatóság nem hívta fel az adatkezelőt további intézkedésre az adatbiztonság garantálása érdekében. [NAIH-109/2023]

2. Nem megfelelő törlés miatt megvalósuló adatvédelmi jogsértés

A Hatósághoz közérdekű bejelentés érkezett, amely arra hívta fel a Hatóság figyelmét, hogy egy távhőszolgáltató vállalat honlapján egyes linkeken keresztül több olyan dokumentum (panaszvizsgálati jegyzőkönyvek) érhető el, amelyek természetes személy ügyfelek személyes adatait (pl. név és lakcím) tartalmazzák.

A Hatóság a bejelentéssel kapcsolatban 2020-ban hatósági ellenőrzést indított, melynek a tárgya az volt, hogy az adatkezelő eleget tett-e a GDPR 33-34. cik-

keiben foglalt kötelezettségeinek a személyes adatok nyilvánosságra kerülése miatt bekövetkezett adatvédelmi incidens kezelése kapcsán. Az adatkezelő válasza szerint az elérhető dokumentumok a 2017-ben létrehozott új honlap részeként kerültek oda feltöltésre, amelyek a közfeladatai ellátásával kapcsolatban keletkezett, közérdekű adatnak minősülő dokumentumok, amelyek azonban adminisztratív mulasztás miatt nem kerültek megfelelően anonimizálásra. Az adatoknak a honlapról való törléséről szóló jegyzőkönyvet a vállalat megküldte a Hatóságnak. A Hatóság a vállalat tájékoztatásait és intézkedéseit az adatvédelmi incidens tényállásának ismertetése és kezelése kapcsán elfogadta, a hatósági ellenőrzést 2021. április 12-én lezárta.

A Hatósághoz 2022. augusztus 11-én a korábbi közérdekű bejelentőtől újabb panasz érkezett, amelyben felhívja a Hatóság figyelmét arra, hogy a honlapon keresztül valamennyi korábban megszüntetésre került link és azon keresztül elérhető pdf fájl, a bennük lévő személyes adatokkal – így többek között a bejelentő adataival – ismét elérhetőek, ugyanazon útvonalakon keresztül, ahogy korábban. A Hatóság ezért az Infotv. 60. § (1) bekezdésére tekintettel, hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást indított a távhőszolgáltatóval szemben 2022. augusztus 24-én.

A vállalatnak a hatósági eljárásban adott válaszai alapján megállapítható volt, hogy korábban ugyan a honlapról törölték a tévesen közzétett jelentésekre mutató linkeket, de a háttérszerveren azok továbbra is fellelhetőek voltak, onnan azok nem kerültek törlésre. A honlapról tehát csupán a dokumentumokra mutató linkeket törölték, magukat a dokumentumokat nem. A magánszemély bejelentő nevét beírva egy internetes keresőbe az találatként hozta a találati listájában a dokumentumokat. A vállalat ezért ismételten törölte a dokumentumot a honlapról és ezúttal a háttérszerverről is, továbbá az internetes kereső szolgáltatóval felvette a kapcsolatot az adatok találati listából való eltávolítása érdekében.

A Hatóság határozatában megállapította, hogy az adatvédelmi kockázatokat, tehát jelen esetben azt, hogy szükségtelenül kezelt személyes adatok lelhetőek fel nyilvánosan a vállalat honlapján keresztül az interneten, csak az olyan törlés csökkenti megfelelően, amelynek eredményeképpen maguk az adatok is törlésre vagy megfelelően anonimizálásra kerülnek az érintett dokumentumokból és nem csak az azokra mutató hivatkozások. A pusztán hivatkozások eltávolítása a honlapról a kockázatokkal sem nem arányos, sem nem megfelelő incidenskezelési intézkedés. Önmagában a hivatkozások eltávolítása nem elégséges az adatok biztonságának garantálására, azokat vagy megfelelően anonimizálni, vagy a honlapot kiszolgáló szerverről is törölni kellett volna, mivel a keresőmotorok

azokat így is indexálni tudják és a közvetlen linkek ismeretében azok egyébként is bárki számára elérhetőek. A konkrét dokumentumok törlését az adatkezelő csak a Hatóság ismételt megkeresésére és a hatósági eljárás megindítására tette meg.

A fentiek kapcsán ezért a Hatóság megállapította 2023. június 23-án kelt határozatával, hogy a vállalat megsértette a GDPR 32. cikk (1)-(2) bekezdéseit és 33. cikk (3) bekezdés d) pontját és ennek következtében 16.000.000 Ft adatvédelmi bírságot szabott ki. [NAIH-6364/2023]

3. Elavult rendszer sérülékenysége miatt bekövetkezett adatvédelmi incidens

Az adatkezelő informatikai szolgáltatót biztosító vállalkozás, amely incidensbejelentést tett a Hatósághoz. A bejelentés szerint az adatkezelő felhasználó felől elérhető (ún. frontend) kiszolgálóját támadás érte, melynek során a támadó a frontend oldali tartalomkezelő rendszer sérülékenységét használta ki. A hálózati forgalom naplózási adatait elemezve megállapítható volt, hogy a támadó jelentős hálózati forgalmat generált és az incidenssel összesen 8547 db adat volt érintett. Az incidens orvoslásaként az adatkezelő a kapcsolódó szolgáltatást átmenetileg felfüggesztette, megkezdte a kihasznált sérülékenység javítását, többek között intézkedéseket tett a hálózati forgalom automatikus tiltása, illetve a jelszócsere kikényszerítése iránt, valamint az érintett felhasználókat nyilvános közleményben tájékoztatta az incidensről.

A Hatóság az eljárás során vizsgálta egyrészt az incidenskezeléssel, másrészt az adatbiztonsággal kapcsolatos követelmények adatkezelő általi betartását. A Hatóság az incidenskezeléssel kapcsolatban megállapította, hogy az Adatkezelő az általános adatvédelmi rendelet 33-34. cikkében foglaltaknak megfelelően járt el.

Az adatbiztonsággal kapcsolatos követelmények vizsgálata során a Hatóság megállapította, hogy az adatkezelő által használt tartalomkezelő rendszer 2011-2012-ben volt használatos, ez a rendszer a támadás bekövetkeztekor, 2022-ben már rendkívül elavultnak tekinthető. A Hatóság megállapította továbbá, hogy az adatkezelő nem végzett az általa használt tartalomkezelő rendszer tekintetében verziófrissítést, amely sérülékenységet eredményezett, és amelyet kihasználva követték el a támadók az adatvédelmi incidenst eredményező SQL injection típusú támadást.

A Hatóság ez alapján elmarasztalta az adatkezelőt az általános adatvédelmi rendelet 32. cikk (1) bekezdés b) pontjában foglalt követelmények megsértése miatt, és a jogsértés miatt 27.000.000 forint adatvédelmi bírság megfizetésére

kötelezte. A Hatóság utasította továbbá az adatkezelőt arra, hogy az általa használt tartalomkezelő rendszert a jelenleg elérhető legfrissebb verziófrissítésnek megfelelően frissítse, illetve amennyiben új tartalomkezelő rendszer bevezetéséről dönt, úgy ezt a tényt a Hatóság felé igazolja. [NAIH-245/2023]

4. Megfelelő adatbiztonsági intézkedések hiánya miatt bekövetkezett adatvédelmi jogsértés

A Hatóság 2022 novemberében szerzett tudomást különböző internetes hírportálokon megjelent cikkek alapján egy informatikai szolgáltatásokat nyújtó társaságot ért informatikai támadásról és adatvédelmi incidensről, majd hivatalból adatvédelmi hatósági eljárás indítása mellett döntött.

Az eljárás során feltárt tényállás alapján megállapítható volt többek között, hogy a támadó hozzáfért az ügyfél egyik munkatársának jogosultságaihoz, ezáltal a támadó hozzáférhetett az ügyfél által fejlesztett, több millió természetes személyes adatait is tartalmazó rendszerhez. Az a körülmény, hogy a támadó konkrétan meg is ismerte-e az éles rendszerben tárolt személyes adatokat, nem volt az eljárás során bizonyítható. Ez annak volt köszönhető, hogy az ügyfél nem megfelelő adatbiztonsági intézkedéseket alkalmazott, ugyanis – többek között – például a munkatársainak IT tevékenysége kapcsán végzett naplózása nem volt megfelelő. Ha a támadó ugyanis belépett az éles rendszerbe azt érvényes jogosultságokkal, az érintett felhasználó jogosultságaival tette és az elégtelen naplózás miatt a támadó tevékenységét nem lehetett elválasztani a feltört profil tulajdonosának jogszerű tevékenységétől.

A Hatóság továbbá megállapította, hogy az incidens közvetlen kiváltó oka ugyan munkavállalói hiba volt, megfelelő adatbiztonsági intézkedések mellett ez semmiképpen nem járhatott volna ilyen súlyos következményekkel. Az incidensről való 2022. novemberi tudomásszerzést követően közel húsz, rendszerszintű változásokat is tartalmazó, alapvető fontosságú és a technológia állása szerint is elvárható intézkedést vezetett be az ügyfél, holott, amennyiben csupán egy munkavállalói figyelmetlenség lett volna az incidens kiváltó oka, erre nem lett volna szükség. A Hatóság felrótta az ügyfélnek, hogy az említett biztonsági intézkedéseket csak az incidensről való tudomásszerzést követően vezették be, hiszen egy ilyen nagyszámú személyes adatot kezelő rendszer esetében az említett intézkedéseknek már a rendszer részét kellett volna képezniük. Ha ezek az intézkedések a támadás időpontjában is már az ügyfél biztonsági rendszerének részét képezték volna, a támadás nem járt volna sikerrel, vagy jóval hamarabb

detektálásra kerülhetett volna. A tényállásnak szintén meghatározó eleme volt, hogy az ügyfél munkatársai számára az ügyfél által fejlesztett rendszer éles verziójának eléréséhez a kétfaktoros autentikáció beállítására ugyancsak az incidenst követően került sor. A tény, hogy az ügy tárgyat képező incidens bekövetkezett, és annak súlyosságáról az ügyfél nem is maga szerzett tudomást, hanem csak a támadó üzenete által, több mint másfél hónappal a biztonság sérülését követően, lényeges bizonyítéka volt annak, hogy az ügyfélnél a GDPR adatbiztonsági előírásai nem teljesültek megfelelően.

A Hatóság 2023 decemberében hozott határozatában az ügyféllel kapcsolatban megállapította, hogy az nem tett eleget a GDPR 32. cikk (1) bekezdés b) pontjában, 32. cikk (2) bekezdésében, valamint 33. cikk (2) bekezdésében foglalt kötelezettségeinek. Mindezek alapján pedig utasította az ügyfelet, hogy a határozat megállapításairól a határozat kézhezvételétől számított harminc napon belül tájékoztassa az adatkezelőket, illetve a jogsértések miatt száztízmillió forint adatvédelmi bírságot szabott ki. A határozattal szemben az ügyfél 2023 januárjában keresettel élt, az ügy bírósági felülvizsgálata még folyamatban van. [NAIH-1245/2023]

II.4.2. Az Infotv. hatálya alá tartozó adatvédelmi incidensek

Egészségügyi személyes adatokat érintő adatvédelmi incidens nem megfelelő kezelése

A Hatóság bejelentés alapján vizsgálatot indított egy büntetés-végrehajtási intézettel (a továbbiakban: Adatkezelő) szemben Bejelentő egészségügyi személyes adatai kezelésének vélelmezett jogellenessége tárgyában. Adatkezelő fogvatartottak egészségügyi személyes adatainak nyilvántartásával kapcsolatos adatkezelése bűnüldözési célú adatkezelést valósít meg, melyre az Infotv. rendelkezéseit kell alkalmazni.

Bejelentő egészségügyi dokumentációjának kiadása iránti, azaz hozzáféréshez való jogának érvényesítésére irányuló kérelmet terjesztett elő Adatkezelőnél, amely kérelem teljesítését Adatkezelő azzal a hivatkozással utasította el, hogy az igényelt egészségügyi személyes adatok nem állnak rendelkezésére. A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bvtv.) 79. §-a és a büntetés-végrehajtási intézet a fogvatartottak egészségügyi személyes adatait, illetve az azokat tartalmazó iratokat a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény (a továbbiakban: Bvsztv.) 32. § (1) be-

kezdése alapján a büntetés-végrehajtási intézet a fogvatartottak egészségügyi személyes adatait a büntetés, intézkedés végrehajtásától vagy a végrehajthatóság megszűnésétől számított huszonöt évig köteles megőrizni.

Bejelentő büntetésének végrehajtása a bejelentés idején is folyamatban volt és az általa igényelt egészségügyi személyes adatait tartalmazó iratok megőrzési ideje még nem járt le, így Adatkezelő a hivatkozott jogszabályok alapján volt köteles kezelni, tárolni a Bejelentő által –hozzáférési joga gyakorlása keretében igényelt – egészségügyi személyes adatait.

Ennek ellenére Adatkezelő nyilvántartásában Bejelentő egészségügyi adatait tartalmazó papír alapú iratok nem voltak fellelhetőek, az elektronikusan nyilvántartott egészségügyi adatok pedig bizonyos ideig (2022. december 17. és 2023. áprilisa közötti időszakban) nem voltak hozzáférhetőek, vagyis Bejelentő hozzáférési jogának gyakorlása keretében igényelt egészségügyi személyes adatai nem álltak Adatkezelő rendelkezésére.

A fentiek alapján a Hatóság megállapította az adatbiztonság sérelmét, amely – egyrészt a papír alapú nyilvántartásban tárolt személyes adatok elvesztését eredményezte, másrészt Bejelentő elektronikus nyilvántartott egészségügyi személyes adataihoz történő hozzáférés időszakos ellehetetlenülését okozta, így – adatvédelmi incidenst valósított meg.

Az Infotv. 25/J. § (1) bekezdése alapján adatvédelmi incidens bekövetkezése esetén az adatkezelő rögzíti az adatvédelmi incidens jellegét, beleértve – ha lehetséges – az érintettek körét és hozzávetőleges számát, valamint az incidenssel érintett adatok körét és hozzávetőleges mennyiségét, az adatvédelmi incidensből eredő, valószínűsíthető következményeket és az adatkezelő által az adatvédelmi incidens kezelésére tett vagy tervezett – az adatvédelmi incidensből eredő esetleges hátrányos következmények mérséklését célzó és egyéb – intézkedéseket. Ha az incidens kockázattal jár az érintett jogainak érvényesülésére Adatkezelő köteles az adatvédelmi incidenst haladéktalanul, de legfeljebb az adatvédelmi incidensről való tudomásszerzését követő hetvenkét órán belül bejelenteni a Hatóságnak.

A Hatóság a rendelkezésre álló információk alapján megállapította, hogy az adatvédelmi incidens kockázatosnak minősül, mert az incidens Bejelentő érintetti jogának sérelmét eredményezte, hozzáféréshez való jogát hónapokig nem tudta gyakorolni, mert az igényelt különleges személyes adatoknak minősülő egészségügyi személyes adatok – elvesztés és a hozzáférés időszakos ellehetetlenülése miatt – nem álltak Adatkezelő rendelkezésére, aki az adatvédelmi

incidens bekövetkezéséről Bejelentő kérelmének, illetve panaszának elutasítása kapcsán értesült. Adatkezelő tájékoztatta Bejelentőt arról, hogy a papír alapú nyilvántartásban az igényelt egészségügyi személyes adatok nem fellelhetőek, az elektronikus nyilvántartásból pedig egy szoftver hibája miatt nem hívhatóak le a kért személyes adatok, továbbá a szoftverfejlesztő cég írásbeli megkereséséről is értesítette Bejelentőt.

Adatkezelő az adatvédelmi incidens bekövetkezéséről nem tájékoztatta a Hatóságot, a Hatóság az incidens bekövetkezéséről a vizsgálati eljárás során szerzett tudomást. Az incidenssel kapcsolatos Infotv. 25/J. § (5) bekezdésében meghatározott adatok, információk – a bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt – csak részben voltak ismertek a Hatóság előtt.

A Hatóság az incidens orvoslására tett intézkedésként értékelte, hogy Adatkezelő megkereste a szoftverfejlesztő céget az elektronikus nyilvántartásban tárolt egészségügyi személyes adatok hozzáféréseinek biztosítása érdekében. Időközben az informatikai fejlesztő cég sikeresen előhívta Bejelentő elektronikus nyilvántartásban tárolt egészségügyi személyes adatait, így az adatvédelmi incidens részbeni orvoslása megtörtént. Ennek eredményeként Adatkezelő teljesíteni tudta Bejelentő hozzáféréshez való joga gyakorlására irányuló kérelmét. Adatkezelő Hatóságnak küldött válaszleveléből nem volt megállapítható, hogy rögzítette-e az Infotv.25/J § (5) bekezdés a), c) és d) pontja szerinti adatokat (az incidens hány személyt és körülbelül milyen mennyiségű adatokat érintett), milyen kockázatúnak értékelte az incidenst, kivizsgálta-e az incidens okát, körülményeit, nyújtott-e az Infotv. 25/K. § (3) bekezdésében előírt tartalmú tájékoztatást a Bejelentőnek, esetleges további érintetteknek, tett-e egyéb intézkedést – a szoftverfejlesztő cég megkeresésén kívül – az incidens orvoslására.

A Hatóság megállapította, hogy a személyes adatok kezelésével kapcsolatos jogsérelem következett be, mert Adatkezelő nem az Infotv. 25/J.-25/K. §-ában foglalt előírásoknak megfelelően járt el az adatvédelmi incidens bejelentése és kezelése során. A Hatóság az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján felszólította Adatkezelőt, hogy haladéktalanul tegyen eleget Infotv. 25/J. § (1) bekezdése szerinti bejelentési kötelezettségének az incidens vonatkozásában, valamint az adatkezelése során bekövetkező esetleges jövőbeni incidensek bejelentése és kezelése során az Infotv. 25/J.-25/K. §-ában foglalt előírásoknak megfelelően járjon el. [NAIH-3957/2023]

II.5. Adatvédelmi engedélyezési és előzetes konzultációs eljárások

II.5.1. Adatvédelmi engedélyezési eljárások

A GDPR 41. cikke értelmében a jóváhagyott magatartási kódexeknek való megfelelés ellenőrzését – az illetékes felügyeleti hatóság feladat- és hatásköreinek sérelme nélkül – olyan szervezet végezheti, amely a kódex tárgya tekintetében megfelelő szakértelemmel rendelkezik, és amelyet az illetékes felügyeleti hatóság erre akkreditál. Az egységességi mechanizmusnak megfelelően a Hatóság az ilyen szervezetek akkreditációjával kapcsolatos szempontjainak tervezetét a Testülettel véleményeztette, az ezt követően kialakított verzió a Hatóság honlapján közzétételre került.

A GDPR 43. cikke szerint az illetékes felügyeleti hatóság 57. és 58. cikk alapján fennálló feladat- és hatásköreinek sérelme nélkül a tanúsítvány kiállítását és megújítását olyan tanúsító szervezet végzi, amely az adatvédelem terén megfelelő szakértelemmel rendelkezik. A GDPR által a 43. cikk (1) bekezdésben felkínált opciók közül a magyar megoldás a b) pontban foglaltakat valósítja meg, vagyis az akkreditációt az EN-ISO/IEC 17065/2012 szabványnak megfelelően, a 765/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel, valamint a Hatóság által megállapított kiegészítő követelményekkel összhangban a Nemzeti Akkreditáló Hatóság (NAH) végzi, a Hatóság pedig szakhatóságként jár el az ilyen eljárások során. A kiegészítő követelményeket tartalmazó dokumentum angol és magyar nyelven is elérhető a Hatóság honlapján.⁴

2023-ban egy alkalommal került sor a fentiek alapján előzetes szakhatósági állásfoglalás kiadására, a TAM CERT Magyarország Kft. által benyújtott kérelem alapján indult eljárásban.

Ezzel kapcsolatban említést érdemel, hogy a 45/2015. (XII. 30.) NGM rendelet a vonatkozó módosítások megtételét követően most már tartalmazza a Hatóság szakhatóságként való eljárásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjat, mely az adatvédelmi tanúsító szervezet

- a) akkreditálási eljárásában 192 000 Ft,
- b) akkreditált státusza területének bővítési eljárásában 192 000 Ft,
- c) kérelmére indult felügyeleti vizsgálati eljárásban 76 800 Ft.

⁴ <https://www.naih.hu/adatkezelokent-fordulok-a-hatosaghoz/magatartasi-kodex-ellenorzo-szervezet-engedelyezese>

II.5.2. Hatásvizsgálati előzetes konzultációs eljárás repülőtéri poggyásrakodás során testkamerák alkalmazása miatt

A Budapest Airport Zrt. által tervezett adatkezelés szerint a földi kiszolgáló szervezetek poggyász- és csomagrakodói munkafolyamata során testkamerák viselését írta elő a rakodási tevékenységet végző munkavállalók számára. Ennek oka, hogy az elmúlt években a rakodók a Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér területén számos esetben jogsértéseket követtek el a poggyászok jogellenes kinyitásaival. A potenciálisan eltulajdonítható nagy értékű vagyontárgyak mellett engedéllyel szállított lőfegyver és lőszer, vagy harcművészeti eszköz, egyéb veszélyes eszköz, tárgy és anyag is érintett a csomagdézsmálásokban. Az ilyen csomagok száma napi szinten csúcsidejében (pl. nyári szezon) a több ezret is eléri. A jogosulatlan csomagfelfedések alkalmazásával a rakodók ezen tárgyakhoz ellenőrzés nélkül hozzáférnek, azokat bármikor magukhoz vehetik, illetékteleneknek átadhatják, ezáltal átvizsgált, ún. „steril” státuszuk elvész. A rakodói munkafolyamatok során alkalmazott testkamerák ezért egy olyan területet vesznek megfigyelés alá és teszik biztonságosabbá, amely eddig kívül esett a monitorozható ellenőrzések során.

A tapasztalatok és a hatásvizsgálati anyaghoz mellékelt feljelentésekről született statisztikák azt mutatták, hogy a védelmi háttérellenőrzésen átesett munkavállalók fentiek ellenére szigorított védelmi területeken és kritikus részeken visszaéléseket követnek el a poggyásrakodói-, illetve kezelői munkafolyamatok során. A Budapest Airport Zrt. a testkamera alkalmazását tartja a leghatékonyabb megoldásnak a légitözeledés-védelmi és repülésbiztonsági kockázatok csökkentése érdekében. Az adatkezelés célja a légitözeledés-védelmi és repülésbiztonsági kockázatok csökkentése, a repülőgépek rakodóterében elhelyezett érkező és feladott csomagok, poggyászok jogosulatlan hozzáféréssel szembeni védelmét érintő kockázatok minimalizálása, valamint a nemzetközi és hazai jogszabályoknak történő megfelelés.

A Budapest Airport Zrt. a testkamerás adatkezelés bevezetéséről szóló adatvédelmi hatásvizsgálati anyagot állított össze a GDPR 35. cikke alapján, amelyben értékelte a felmerülő adatvédelmi kockázati tényezőket. A Hatóság a Zrt. kérelmére a GDPR 36. cikke szerinti előzetes konzultációs eljárást indított a tervezett adatkezelés kockázati értékelése kapcsán.

A hatásvizsgálat alapján adatkezelést eredményező eszköz kiválasztásánál a tudomány és technológia állása szerinti – a légitözeledés-védelmi és repülésbiztonsági kockázatok csökkentése érdekében – a légitözeledés-védelmi és repülésbiztonsági kockázatok csökkentése érdekében más megvizsgált eszközökkel (mobilkamera, fix, rakodóterben beépítésre került

kamerák) szemben – a testkamerák bizonyultak a legbiztonságosabb és legmegbízhatóbb megoldásnak. A teljes repülőtér kamerákkal fedett terület (CCTV kamerarendszer), azok alkalmazása az összes Európai Unió tagállami repülőtéren bevett gyakorlat, szükséges eleme a védelmi rendszernek. A repülőgépek rakodóterét azonban, ahol az illetéktelen poggyászfelnyitások történnek, ez a rendszer nem fedi le (nem képes belátni). A kérdéses területek (légi járművek rakterei) telepített, felszerelt kamerák révén nem megfigyelhetők, mivel azok felhelyezésével a légi jármű szerkezete sérülhet, amely kritikus biztonsági kockázatot jelent. A repülőgépekre utólag, akár ideiglenesen felszerelt „fix” kamera eszközök okán megkérdezett műszaki, karbantartó szakemberek rámutattak arra a kockázatra, hogy egyrészt nincs olyan illesztési metódus, amely minden géptípushoz (ide értve a különböző időjárási körülményeket) alkalmas, továbbá a felszereléskor vagy annak gyors, figyelmetlen, erőltetett végrehajtásakor a gép ajtaján vagy annak közelében sérülések is keletkezhetnek, ami akár a járat késéséhez, vagy akár törléséhez is vezethet.

A földi kiszolgáló szervezetek részéről a testkamerák alkalmazásával kapcsolatban aggályként merült fel a személyiségi jogok sérülésének veszélye abban az esetben, ha a kamerával felszerelt rakodó személyzet az utasközönség tagjairól készít felvételeket. Ezt a kockázati tényezőt a Zrt. úgy igyekezett minimalizálni, hogy a felvételekhez a rakodó vagy a szakszemélyzet nem férhet hozzá. A felvételek letöltése majd tárolása kizárólag egy kijelölt számítógépre lehetséges, amelyre telepítve van az azokat olvasni tudó, erre a célra fejlesztett speciális szoftver, amihez szükséges továbbá az adminisztrátor által ismert technikai kulcs ismerete. A felvételek számítógépről történő lementése során lehetőség van arra, hogy a kimentett felvételek egy archomályosító rendszeren menjenek keresztül, amely gyakorlatilag minden, a felvételen látható arcot felismerhetetlenné homályosít. Ezen kívül a kockázatelemzésben az adatvédelmi tudatosítás, tájékoztatás és rögzítési időszak legszükségesebb és kellően szűk időkeretben (rakodási folyamatra való korlátozódás) való meghatározásával kerültek a rakodó személyzet állandó megfigyeltség érzésére és pszichikai befolyásolásra vonatkozó kockázatok kezelésre, csökkentésre.

A Hatóság teljes egészében áttekintette a Zrt. és a földi kiszolgáló szervezetek által jegyzett hatásvizsgálati anyagot és a felvázolt intézkedések kapcsán nem azonosított az érintettek jogainak és szabadságainak szempontjából elfogadhatatlanul magas maradványkockázatokat. A Hatóság a fentiekre tekintettel további ajánlást, utasítást az előzetes konzultációs eljárás során nem tett, azt lezárta. [NAIH-3773/2023]

Megjegyzendő, hogy a reptereken a földi kiszolgáló szervezetek számára 2024. január 1-től a légitörvényről szóló 1995. évi XCVII. törvény 67/B. §-a a csomag- és poggyásrakodás során a testkamera használatát kötelezővé tette.

III. Információszabadság

Az Infotv. 2024. január 1-jén hatályba lépő 71/D. § (8) bekezdésében foglaltak alapján a Hatóság az Infotv. VI/B. Fejezetében szabályozott ellenőrzési tevékenységről „évente – a 38. § (4) bekezdés b) pontjában meghatározott beszámolója részeként – jelentést készít”. Tekintettel arra, hogy ezen ellenőrzési tevékenység a Hatóság egyéb, a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzésével és elősegítésével kapcsolatos feladat- és hatásköreivel szoros kapcsolatban, egyes elemeiben azoktól elválaszthatatlan módon átfedésben van, a Beszámoló jelen fejezetének egészét az Infotv. 71/D. § (8) bekezdésében előírt jelentésként teszi közzé és ajánlja a Tisztelt Olvasó figyelmébe.

A 2023-as év a magyar információszabadság történetében a „történelmi mérföldkő” jelzővel illelhető változás éve volt, ugyanis ebben az évben február 28-án nyílt meg a lehetőség arra, hogy a NAIH a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzésére és elősegítésére kijelölt hazai felügyeleti szervként az interneten történő közzétételt érintően ún. átláthatósági hatósági eljárásban vizsgálja, illetve korrigálja az Infotv.-ben meghatározott új, különös közzétételi kötelezettség teljesítését. Ez az új jogintézmény egy új, az eddigiektől eltérően teljesen más szemléletet kíván meg a kötelezettektől és a NAIH-tól is, emellett pozitív hatással van/lehet a proaktív információszabadságra, elektronikus közzététel gyakorlatára, illetve a közérdekű adatok megismerhetőségének biztosítására is, mivel ráirányítja a figyelmet az alapvető jog még teljesebb és pontosabb érvényesülésének követelményére, illetve következményére.

A Hatósághoz beérkező információszabadságot érintő ügyek, bejelentések, panaszok minden típusában (panasz, konzultáció, ún. „határterületi” adatvédelmi hatósági eljárások) számottevő növekedés volt megfigyelhető a 2022-es évhez képest. Érdekes adat, hogy míg a bíróságokon 2023-ban nagyságrendileg 450 elsőfokú adatigénylési per indult, a NAIH-nál ebben az időszakban 660 információszabadság vizsgálati eljárás volt folyamatban.

Új, kialakuló trend, hogy a munkaerőforrás aránytalan igénybevétele miatt megállapítható költségtérítés kivezetése óta az adatigényléssel érintett közfeladatot ellátó szervek az elutasítási okok között egyre gyakrabban hivatkoznak arra a körülményre, hogy az igényelt adatot a kért formában nem kezelik, annak előállítására nem kötelesek, illetve nem minősülnek adatkezelőnek. Azt azonban valamilyen nem közlik az igénylővel, hogy utóbbi esetnek mi az oka, illetve, hogy

keletkeztek-e adatok, és ha igen akkor kitől igényelhetőek. Több beadvány is érintette az adatigénylés teljesítésének módját, a HIKAP/KIKAP portál működését, az adatok elérhetőségét, letöltését, a kizárólag személyes megjelenéssel biztosított megismerés lehetőségének alkalmazását és a jegyzet, illetve másolatkészítés megakadályozását, a megküldött adatok gépi olvashatóságának problematikáját és a kiadott adatokon a bejelentőre utaló digitális „vízjel” alkalmazását.

Az Országgyűlés 2023. december 13-i ülésnapján fogadta el az Infotv. 30. §-ának új bekezdését, amely újabb elutasítási okokat biztosított a közfeladatot ellátó szervek számára, így 2024. január 1-től a szerv nem köteles kiadni az igényelt közérdekű, vagy közérdekből nyilvános adatot, ha az nincs a tényleges kezelésében és, például az irányítása vagy felügyelete alatt álló közfeladatot ellátó szerv kezelésében lévő adat beszerzését, begyűjtését igényelné. Akkor is el lehet utasítani az igénylést, ha annak teljesítése a szerv tényleges kezelésében lévő közérdekű adatok vagy közérdekből nyilvános adatok összevetése útján a kezelésében lévő adatokhoz képest új adat előállítását tenné szükségessé. Ezen elutasítási okok alkalmazása nem kötelező, és a folyamatban lévő adatigénylésekre nem lehet alkalmazni azokat.

A köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény is egy új, az adatok nyilvánosságának közérdekből történő korlátozását eredményező 3/A. §-al egészítette ki a jogalkotó. Ha a külföldi beruházások esetében a megkötött szerződések, továbbá az erre vonatkozó döntések előkészítésével, a szerződések megkötésével, módosításával, illetve megszüntetésével, összefüggésben keletkezett dokumentumokban, valamint a külügyi vagy külgazdasági kapcsolatok jövőbeli kialakítására, módosítására vagy megszüntetésére irányuló dokumentumokban, vagy az erre vonatkozó döntés előkészítése céljából keletkezett dokumentumokban szereplő:

- pénzügyi,
- műszaki és
- üzleti adatok

megismerése Magyarország külügyi, külgazdasági érdekeinek illetéktelen külső befolyástól mentes érvényesítését vagy nemzetbiztonsági érdekeit veszélyezteti, akkor az azok közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatként történő megismerése iránti igény teljesítését, – a megtagadás alapjául szolgáló közérdek fennállásáig, de legfeljebb azok keletkezésétől, vagy az aláírás napjától számított 10 évig – meg kell tagadni. E korlátozás kiterjed a köztulajdonban álló gazdasá-

gi társaság kezelésében lévő, nemzetközi szerződés alapján kötött szerződések, dokumentumok hasonló adatköreire is. Az adatok megismerhetőségéről a gazdasági társaság tulajdonosi joggyakorlását vagy felügyeletét ellátó miniszter által megadott – az adatok megismeréséhez fűződő közérdek és megtagadás alapjául szolgáló közérdek mérlegelésével kialakított – véleménye (nyomós közérdek teszt) alapján dönt, melyet legkésőbb tizenöt napon belül kell megadni. A vélemény megkérésétől annak megadásáig vagy a véleményadási határidő eredménytelen elteltéig terjedő időtartam az adat megismerése iránti igény teljesítésére rendelkezésre álló határidőbe nem számít bele.

III.1. A közfeladatot ellátó szervek adatszolgáltatása és a Hatóság 2023. évben végzett információszabadság vizsgálatának statisztikai adatai

III.1.1. A közfeladatot ellátó szervek adatszolgáltatása

A Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv C9.R26. Az átláthatóság és a közérdekű információkhoz való hozzáférés javítása címet viselő reformjának (229 – 233. számú mérföldkövek) végrehajtásához szükséges a 2022. év II. félévére vonatkozó és azt követő minden évben – 2026 I. félévig – féléves periódusokra vonatkozó jelentések elkészítése.

Ezen vállalás teljesítése érdekében a *nemzeti adatvagyon hasznosításának rendszeréről és az egyes szolgáltatásokról szóló 2023. évi C1. törvény az Infotv.-t egy új, VI/B. Fejezettel [71/D. §-sal] egészítette ki, amely egy új feladat- és hatáskört telepített a Hatóságra (a továbbiakban: információszabadság monitoring), valamint ehhez kapcsolódóan egy, az Infotv. 30. § (3) bekezdésében foglalt korábbi előíráshoz képest kibővített adatszolgáltatási kötelezettséget határozott meg a közfeladatot ellátó szervek számára.*

A törvényben foglalt rendelkezések alapján a közfeladatot ellátó szervek, ezen belül nevesítve a helyi önkormányzatok, valamint a köztulajdonban álló gazdasági társaságok 2024-től kezdődően, minden év január 31-ig kötelesek az előző évre vonatkozóan adatot szolgáltatni

a) a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerése iránti igények teljesítésének és megtagadásának számáról és a megtagadások jellemző indokairól,

b) a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerése iránti kérelmek teljesítéséhez szükséges napok átlagos számáról, valamint
c) a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok közzétételi helyének pontos internetes elérhetőségéről.

Az Infotv. 30. § (3) bekezdése alapján a közfeladatot ellátó szervezeteknek, – ahogyan eddig is – ezt követően is nyilvántartást kell vezetniük az elutasított adigténylési kérelmekről, valamint az elutasítások indokairól.

A fentiek mellett a Hatóság az információszabadság monitoring keretében elvégzendő alábbi feladatokat köteles ellátni az Infotv. 71/D. §-a alapján:

- Az adatszolgáltatás alapján a kötelezett szervezetet évente két alkalommal ellenőrzi. A Hatóság ellenőrzése a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok közzétételének a vizsgálatára terjed ki.
- Bejelentés alapján külön ellenőrzést is lefolytat.
- A Hatóság az ellenőrzés lefolytatása érdekében a szervektől adatokat igényelhet, amelynek a megkeresés kézhezvételétől számított 8 napon belül kötelesek eleget tenni.
- A Hatóság az ellenőrzött szervek részére – a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok átláthatóságára és a közérdekű és közérdekből nyilvános adatokhoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó követelmények teljesülése érdekében – javaslatokat fogalmazhat meg.
- A javaslattal érintett szerv vezetője a szükséges intézkedések végrehajtása érdekében intézkedési tervet készít, és azt a javaslat kézhezvételétől számított 15 napon belül a Hatóság részére megküldi.
- A Hatóság az ellenőrzésről évente – a nyilvános beszámolója részeként – jelentést készít.

A szabályozás kihirdetése (2023. december 22.) és annak hatályba lépése (2024. január 1.) közötti, meglehetősen szűk felkészülési idő alatt a Hatóság mindent megtett a szabályozás hatékony és gördülékeny alkalmazására.

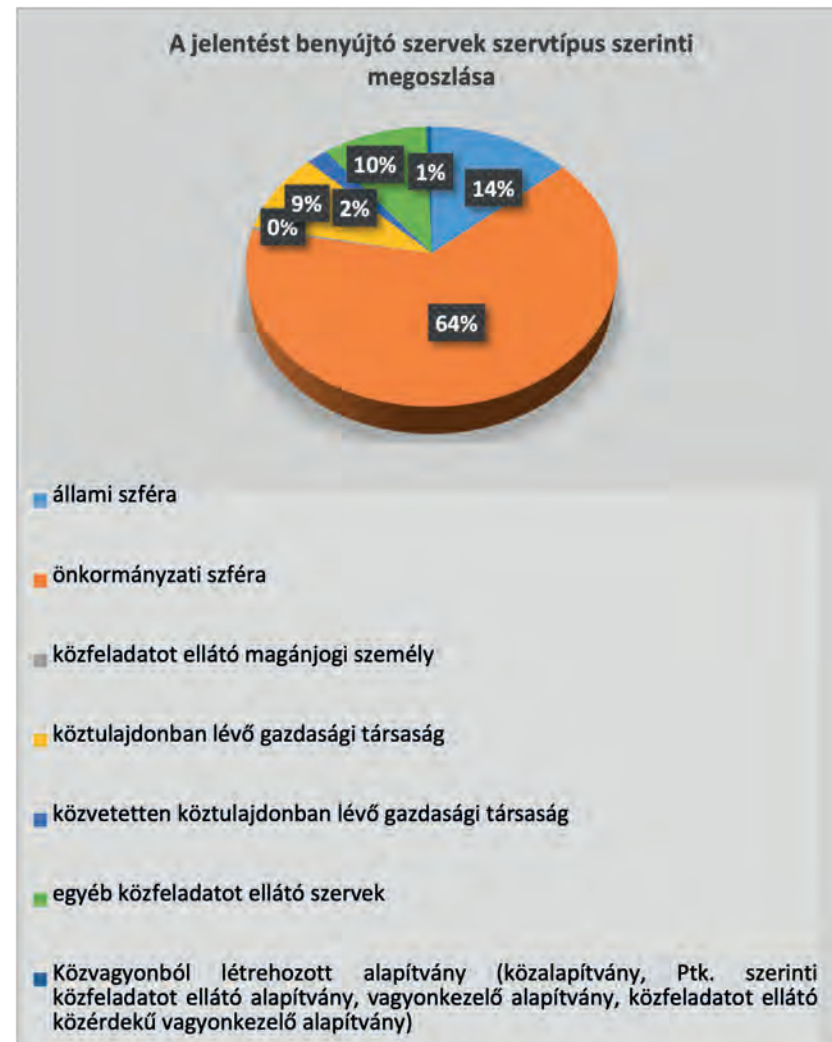
Ennek keretei között az adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésére szolgáló intelligens adatlapot a Hatóság a <https://naih.hu/adatlap-eves-jelenteshez> elérési úton nyilvánosságra hozta. Annak érdekében, hogy minél több közfeladatot ellátó, adatszolgáltató szerv értesüljön a 2024. január 1. napján hatályba lépő és 2024. január 31-ig teljesítendő új, a korábbiakhoz képest kiterjesztett adatszolgáltatási kötelezettségről, a Hatóság intézkedett a közlemény Hivatalos

Értesítőben való megjelentetéséről, valamint kezdeményezte a települési önkormányzatok tájékoztatását a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium útján.

Az előkészítést követően a Hatósághoz **összesen 5.895** kötelezett szervtől érkezett adatszolgáltatás. Az adatszolgáltatás a következő szervtípusok tekintetében jelent meg kötelezettségként:

- állami gazdasági társaság, állami közhatalmi szerv, állami közintézmény, Áht. szerinti költségvetési szerv, törzskönyvi jogi személy, köztestület (állami szféra);
- helyi önkormányzat, képviselő-testület és szervei, helyi önkormányzat által alapított és felügyelt költségvetési szerv, nemzetiségi önkormányzat és szervei (önkormányzati szféra);
- közfeladatot ellátó magánjogi személy;
- köztulajdonban lévő nonprofit gazdasági társaság, jogszabályban nevesített közfeladatot ellátó állami gazdasági társaság, Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonban tartandó állami tulajdonban álló társasági részesedéssel működő állami gazdasági társaság, önkormányzati gazdasági társaság (köztulajdonban lévő gazdasági társaság);
- közvagyonból létrehozott alapítvány (közalapítvány, Ptk. szerinti közfeladatot ellátó alapítvány, vagyonkezelő alapítvány, közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány);
- közvetetten köztulajdonban lévő gazdasági társaság;
- egyéb, és egyéb közfeladatot ellátó szervezet: vízgazdálkodási, erdőbirtokossági társulatok, sportszövetségek, felsőoktatás, a szerzői jog védelmének, az igazságszolgáltatás területén működő egyéb közfeladatot ellátó szervezete (egyéb közfeladatot ellátó szervek).

A jelentést benyújtó szervek szervtípus szerinti megoszlását az alábbi táblázat tartalmazza.

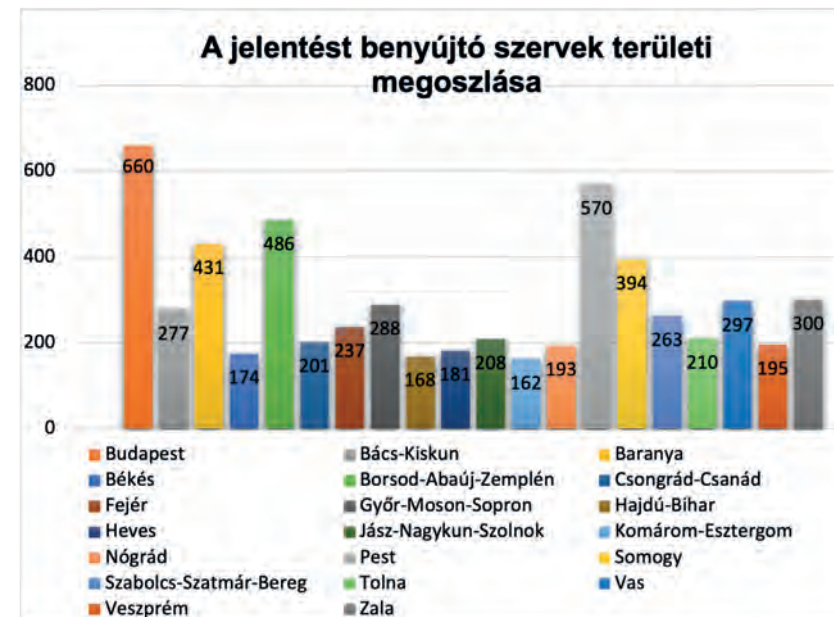
Az előző évekre visszatekintve a 2021., 2022. évekhez képest – a fentiekben ismertetett jogszabályváltozás miatt – nagymértékű növekedés mutatkozott a 2023. évben teljesítendő jelentéstételi kötelezettség tekintetében, hiszen 2022. évben 997, 2023. évben 1350 szervtől érkezett adatszolgáltatás.

A legnagyobb számossággal rendelkező kötelezett kör az önkormányzati szférába tartozó települési önkormányzatok, valamint a nemzetiségi önkormányzatok és ezek szervei.

2021. év tekintetében 432 helyi, települési önkormányzat és szerve mellett 15 nemzetiségi önkormányzat; 2022. év vonatkozásában 584 helyi, települési önkormányzat és szerve, valamint 25 nemzetiségi önkormányzat nyújtott be adatszolgáltatást. A 2023. évről szóló adatszolgáltatást 2.612 helyi önkormányzat és szerveik, 870 helyi önkormányzat által alapított és felügyelt költségvetési szerv és 301 nemzetiségi önkormányzat és szerveik – összesen: **3.783 önkormányzati szerv** teljesítette.

Az adatszolgáltató szervek területi megoszlás szerinti besorolása alapján Budapest (660) után Pest Vármegyéből (570) történt a legtöbb teljesítés, míg Komárom-Esztergom Vármegye (162) zárja sort.

A közérdekű adatigénylésekben megismerni kívánt adatkörök teljesített és elutasított aránya is – hasonlóan az adatszolgáltatást teljesítő szervek számának növekedéséhez – pozitív változást mutat az előző évek adataihoz képest:

- 2022. évben a 2021. évről szóló jelentésekben 11.019 közérdekű adatigénylésből 3.881 esetben (**35%**) történt elutasítás;
- 2023. évben a 2022. év tekintetében tett adatszolgáltatásokban 9.739 adatigénylésből 3.260 (**33%**) zárult a közérdekű adatok megismerésének korlátozásával, illetve kizárásával,
- 2024. évben a 2023. évről szóló jelentésekben a 14.840 benyújtott közérdekű adatigénylésben meghatározott 30.238 adatkör tekintetében 6210 (**21 %**) esetében tagadta meg azok megismerését az adatkezelő közfeladatot ellátó szerv.

Az adatszolgáltatás 2024. január 1-én hatályba lépett tartalmi bővítése – az adott évben benyújtott adatigénylések számával, illetve az adatigénylések teljesítésére fordított napok átlagszámával – részletesebb képet mutat a közfeladatot ellátó szervek közérdekű adatigénylések elbírálásának gyakorlatáról.

A közfeladatot ellátó szervek által megjelölt, az adatmegismerést kizáró okok a következők:

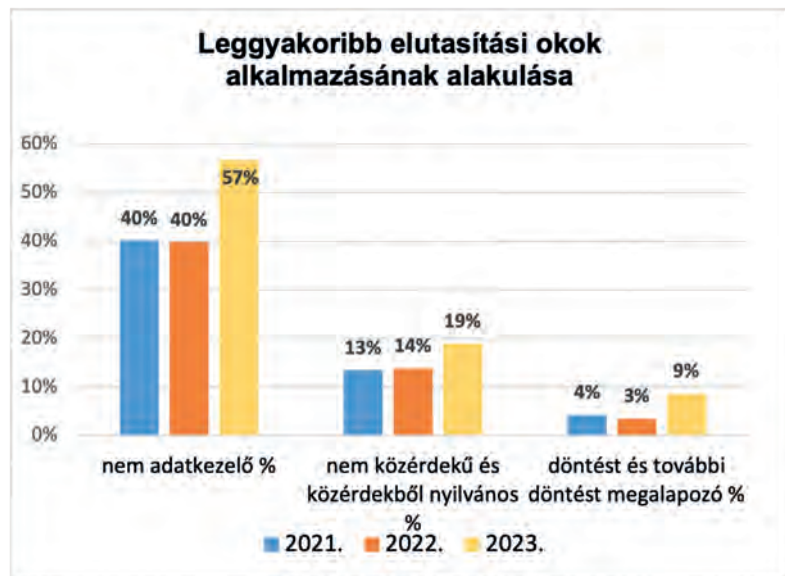
- Infotv.27.§ (1) – minősített adat;
- Infotv.27.§ (2) a) – honvédelmi érdek;
- Infotv.27.§ (2) b) – nemzetbiztonsági érdek;
- Infotv.27.§ (2) c) – bűncselekmények üldözése / megelőzése;
- Infotv.27.§ (2) d) – környezet- vagy természetvédelmi érdek;
- Infotv.27.§ (2) e) – központi pénzügyi / devizapolitikai érdek;
- Infotv.27.§ (2) f) – külügyi érdek;
- Infotv.27.§ (2) g) – folyamatban lévő bírósági vagy közigazgatási hatósági eljárás;
- Infotv.27.§ (2) h) – szellemi tulajdonhoz fűződő jog;
- üzleti titok
- banktitok
- adótitok
- egyéb titok
- a megismerni kívánt adat nem minősül közérdekű és nem közérdekből nyilvános adatnak;
- Infotv.28.§ (3) – az adatkezelő pontosításának az adatigénylő nem tett eleget;
- Infotv.29.§ (1a) – 1 éven belül ismétlődő, azonos adatkörre irányuló adatigénylés;
- Infotv.29.§ (1b) – az adatigénylő nem adja meg nevét / megnevezését, valamint elérhetőségét;
- a közfeladatot ellátó szerv, melyhez az adatigénylés benyújtásra került nem kezeli a megismerni kívánt adatot;
- Infotv.27.§ (5) – az adat döntés megalapozását szolgáló adat;
- Infotv.27.§ (6) – az adat további jövőbeli döntés megalapozását szolgálja,
- Infotv.27.§ (6) – az adat megismerése a közfeladatot ellátó szerv törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné;
- az adatigénylő a megállapított költségtérítést nem fizette meg.

Nem minősül elutasítási oknak, azonban az adatkiadási gyakorlat részeként bekerült az adatszolgáltatásba az az eset, ha az adatigénylő visszavonta adatigénylését. Miután egy évre vonatkozik az adatszolgáltatás, az utolsó napokban benyújtott közérdekű adatigénylés esetében előfordulhat, hogy az adatkezelő további 15 nappal jogszerűen meghosszabbítja a teljesítésre nyitva álló időtar-

tamot, így előfordulhat, hogy a benyújtott adatigénylet az adatszolgáltatás teljesítéséig nem kerül megválaszolásra (benyújtott, de el nem bíralt adatigénylet).

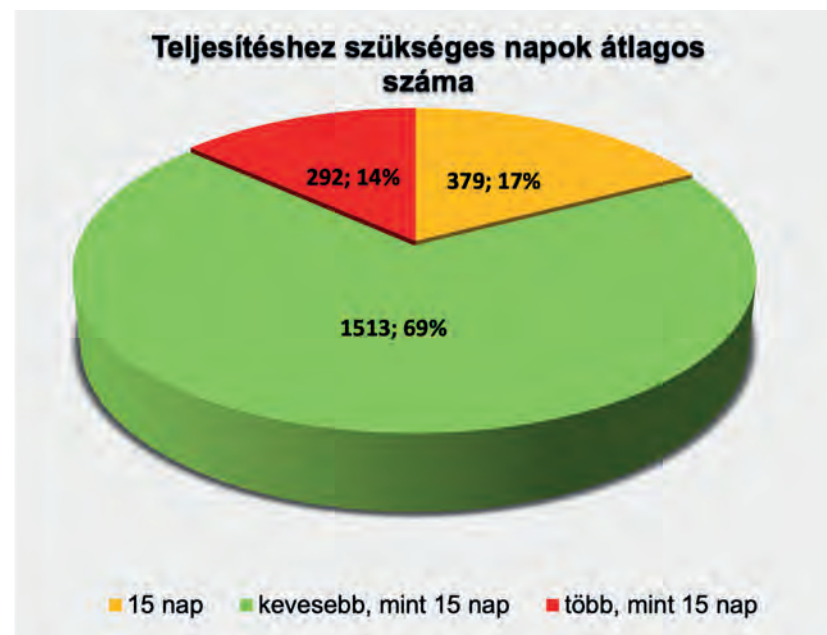

Az előző években (2021, 2022) leggyakrabban alkalmazott elutasítási okok a 2023. évi adatszolgáltatásokban is első helyen szerepelnek. Az elutasítási okok alkalmazása arányaiban egy esetben – nem kezeli az adatot az a szerv, melyhez az adatigénylet benyújtásra került – tér el jelentős mértékben (17%) az előző évek gyakorlatától.

A jogalkotó által 2024. január 1. napjától hatályba léptetett törvénymódosítás további, az adatigénylések teljesítésével összefüggő adatokról való tájékoztatással egészítette ki az adatszolgáltatás tartamát. Ilyen további információ az adatigénylések megválaszolásához szükséges napok átlagos száma. Az adatszolgáltatást beküldő szervek jelentős aránya 3711 (63 %) tett „nullás” nyilatkozatot, azaz 2023. évben nem érkezett hozzá közérdekű adatigénylet, így az annak megválaszolására fordított időtartam is nulla.

Azon szervek közül, melyekhez történt közérdekű adat megismerési igény benyújtása (2184) 69%-a (1513) kevesebb, mint 15 nap alatt adott választ az adatigénylőnek, míg 17% (379) esetében ez az időtartam 15 nap, 13 % (292) esetében ez az időtartam több mint 15 nap.

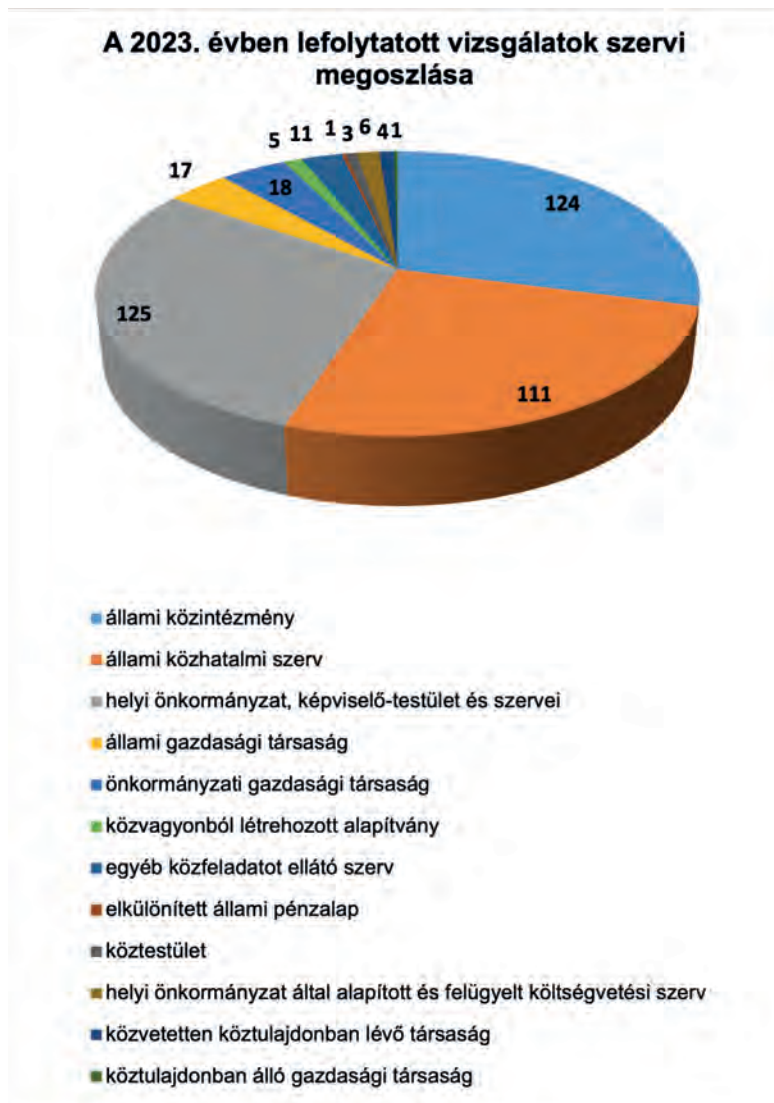

III.1.2. A Hatóság 2023. évben végzett információszabadság vizsgálatainak statisztikai adatai

A Hatóság 2023. évben 509 információszabadság vizsgálatot indított a közérdekű adatok megismeréséhez való alapvető jog érvényesülése érdekében. A vizsgálatokban a bejelentők 96%-a (483 db) a közérdekű adatok adatigénylés

útján történő megismerését, 4%-a (20 db) az egyes közfeladatot ellátó szervek elektronikus közzétételi gyakorlatát panaszolta.

A vizsgálatok összesen 426 közfeladatot ellátó szerv adatmegismerési, adatkiadási gyakorlatát érintették, melyből a három kiemelkedő szervei csoport az állami közintézmények (124 db, 29%), helyi önkormányzat, képviselő-testület és szervei (125 db, 29%) és az állami közhatalmi szervek (111 db, 26%) csoportja.

A vizsgált szervek 58 %-a teljesítette, 42 %-a azonban nem tett eleget az Infotv. 71/D. § (4) bekezdés szerinti jelentéstételi kötelezettségének.

A három nagyszámú, vizsgálatot érintett szervei csoport esetében:

- az állami közintézmények (124 db) közül 87 (70%),
- a helyi önkormányzat, képviselő-testület és szervei (125 db) közül 53 db (48%),
- az állami közhatalmi szervek (111 db) közül 71 db (57%) eleget tett az Infotv. 75/D. § (4) bekezdésében rögzített adatszolgáltatásnak.

A 2023. évben indult információszabadság vizsgálatok közül 140 esetben tett az Infotv. 56. § (1) bekezdése szerinti felszólítást, 30 ügyben ismételt felszólítást a Hatóság. 12 ügyben élt a Hatóság az Infotv. 59. § szerinti jelentés megtételével,

és az Infotv. 56. § (3) bekezdése alapján 3 ajánlást tett az adatkezelőnek és az adatkezelő felügyeleti szervének.

III.2. A központi információs közadat-nyilvántartás és a Hatóság átláthatósági hatósági eljárása

A költségvetési szervek az Infotv. 2022. november 29-től hatályos 37/C. §-a alapján kötelesek bizonyos gazdálkodási adataikat közzétenni a Központi Információs Közadat-nyilvántartás felületén (a továbbiakban: Felület). A Hatóság 2023. március 1-től az Infotv. 63/A. §-a és 63/B. §-a alapján átláthatósági hatósági eljárásaiban ellenőrzi a kötelezettség teljesítését. Tekintettel arra, hogy a Felület működésének, a szervek rendszeres adatszolgáltatásának a hiányosságai az európai uniós források kifizetését veszélyeztethetik, a Hatóság kiemelt figyelmet fordít az új kötelezettség teljesítésének ellenőrzésére és a jogsértések megszüntetésére.

2024. február 6-ig 1836 költségvetési szerv 7268 adatszolgáltatást teljesített a Felületen, ebből 5930 adatszolgáltatás érkezett kitöltött adatlapon, formai hibától mentesen. A Hatóság 2023. március 1-től működő Átláthatósági Hatósági Osztálya 2023. június 28-ig 740 szervezet ellenőrzött és 109 eljárást indított. A 2023. június 29-től december 28-ig tartó időszakra vonatkozóan további 312 szervezet ellenőrzött és 75 átláthatósági hatósági eljárást indított. Az átláthatósági hatósági eljárásokban hozott 160 határozatból a Hatóság 145 határozatban állapított meg jogsértést, ezek közül 25 határozatban kötelezte a költségvetési szervet az adatszolgáltatás javítására, kiegészítésére. Eljárási bírság kiszabására csak 4 eljárásban volt szükség. Anyagi jogi bírságot nem szabott ki a Hatóság, mivel minden eljárásban megszüntette a jogsértő állapotot a költségvetési szerv, 120 eljárásban kötelezésre sem volt szükség.

A kötelezések kisebb hiányosságok megszüntetésére vonatkoztak, a hiányzó szerződésekre vonatkozó adatok nagy részét kötelezés nélkül pótolták a szervek. A megmaradó hiányosságok abból adódtak, hogy a NAVÜ által készített Útmutatóban⁵ foglaltaktól eltérően vagy technikailag hibásan történt az utólagos teljesítés. Az ügyfelek ezekben az eljárásokban nem válaszoltak a Hatóság végzésében feltett kérdésekre. Végül ezekben az eljárásokban sem volt szükség anyagi jogi bírság kiszabására, mivel az ügyfelek a jogsértő állapotot megszüntették még a határozat meghozatala előtt.

⁵ Adatlap Kitöltési Útmutató, <https://kif.gov.hu/adatszolgáltatások/adatszolgáltatásoknak>

A Hatóság az első adatszolgáltatás teljesítésének határideje előtt több közleményben is felhívta a költségvetési szervek figyelmét az új kötelezettségre. Ennek ellenére az adatszolgáltatás kezdetben sokszor azért maradt el, mert a szervek nem tudtak az új kötelezettségről. Meglepő módon ez nagyobb egyetemen [NAIH-6341/2023], jelentős központi költségvetési szervekkel [NAIH-9470/2024, NAIH-4798-13/2023, NAIH-5084/2023, NAIH-6346/2023,] is előfordult.

A kórházak többsége sem teljesített adatszolgáltatást 2023. májusáig [NAIH-5367/2023, NAIH-5365/2024, NAIH-5366/2024, 5297/2023, 5438/2023], ezért a Hatóság tájékoztatást kért az Országos Kórházi Főigazgatóságtól, továbbá tájékoztatást tett közzé, amelyben felhívta a kórházak figyelmét az új kötelezettségre. Ennek eredményeként 2023. május 15-én számos kórház teljesített adatszolgáltatást.

Az adatszolgáltatás elmaradásának, hiányosságainak okaként a szervek legtöbbször adminisztratív hibára hivatkoznak, emberhiányra, vagy a hozzáértő munkatárs távozására. Gyakori probléma, hogy a Felületről hiányzó szerződést már megkötötték, azonban az hosszú ideig nem kerül be a szerv nyilvántartásába, így jogsértő módon határidőben nem történik meg az adatszolgáltatás. Több szerv esetében nem csak egy hiányosság vezetett a jogsértéshez. Egy költségvetési szerv például ugyan kapott az új közzétételi kötelezettségről tájékoztató levelet, de az intézményen belüli adathiányok, illetve az ezt előidéző személyi mulasztások miatt a feltöltés elmaradt. Később az iktatórendszerben tárhely bővítést kellett végrehajtani, de a rendszerből a szükséges szerződéses adatok átemelése nem történt meg Excel táblázatba és a feltöltés ismét elmaradt. A később bekövetkezett vezetőváltás, az átadás-átvételi eljárásokkal kapcsolatos személyi változások, illetve az ebből fakadó anomáliák okán a feltöltés ismét elmaradt. Az anomáliák oka részben a hatáskörök tisztázatlansága, illetve átfedése, a belső információs rendszer átalakítása volt. Az átláthatósági hatósági eljárást követően a szervnél a mulasztással kapcsolatos személyi következmények alkalmazása megtörtént. [NAIH-8974/2023]

A teljesítés hiánya vagy hiányossága gyakran a téves jogértelmezésnek köszönhető. Több szerv arra a téves következtetésre jutott, hogy csak a hatályos szerződésekre vonatkozóan, vagy csak a szerződés teljesítését követően kell adatot szolgáltatnia. Az Infotv. 37/C. §-ának szövegéből az következik, hogy a szerződés létrejötte már kötelezettséget keletkeztet, az Infotv. nem köti az adatszolgáltatási kötelezettséget a szerződés hatályba lépéséhez. A jogalkotó szándéka a létrejött szerződések közzétételére irányult, melyhez nem rendelt olyan feltéte-

leket, hogy a szerződéseknak hatályosnak is kell lenniük. [NAIH-7042-8/2023, NAIH-7253/2023]

A tényleges pénzmozgás sem feltétele az adatszolgáltatási kötelezettség létrejöttének. Egy központi beszerző szervi feladatkörben eljáró szerv álláspontja szerint a kérdéses szerződés nem tartozott az Infotv. 37/C. §-ában foglalt adatszolgáltatási kötelezettség hatálya alá, mert az egy keretmegállapodás volt. A keretmegállapodás megkötésére irányuló eljárást az ügyfél nem saját céljára, nem a saját forrásainak terhére folytatta le, hanem központi beszerző szervként eljárva. A Hatóság határozatában kifejtette, hogy az Infotv. 37/C. § (2) bekezdés b) pontjára, (3) bekezdés b) pontjára és (4) bekezdésére figyelemmel a Felületen történő közzétételi kötelezettség a nettó ötmillió forint értéket meghaladó szerződésekre vonatkozik, a jogszabály pedig nem tartalmaz olyan előírást, hogy csak azokra a szerződésekre vonatkozó adatokat kellene közzétenni a Felületen, amelyekhez kapcsolódóan tényleges pénzmozgás is történik. A Hatóság álláspontja szerint a központi beszerző szervezetek annak ellenére terhelik az adatszolgáltatási kötelezettséget, hogy a keretmegállapodások alapján a jövőbeni esetleges kifizetések nem az ügyfél költségvetési forrásainak terhére fognak történni. A szóban forgó ügyben az ügyfél a keretmegállapodás alapján lefolytatandó „Egyedi Eljárás” során is olyan széleskörű jogosultságokkal rendelkezik keretmegállapodás rendelkezései alapján, amelyek az egyedi szerződéseket megkötő szervezetek szerződéskötési mozgásterét jelentősen befolyásolják. A Kbt. 3. § 26. pontja szerint a központosított közbeszerzés a központi beszerző szerv által állandó jelleggel ellátott olyan tevékenység, amelynek célja áruk vagy szolgáltatások megrendelése a Kbt. szerinti ajánlatkérők számára való továbbértékesítés céljából, illetve a Kbt. szerinti ajánlatkérők számára áruk beszerzésére, szolgáltatások vagy építési beruházások megrendelésére irányuló szerződések vagy keretmegállapodások megkötése. A Hatóság megállapította, hogy 41 szerződés esetében jelent meg ajánlatkérőként központi beszerző szervi feladatkörben az ügyfél, szerződő félként azonban csak egy szerződésben szerepelt, a Hatóság erre a szerződésre vonatkozóan jogsértőnek ítélte meg az adatszolgáltatás hiányát. Az eljárás eredményeként az ügyfél az érintett szerződéssel kapcsolatos adatokat a Felületen közzétette. [NAIH-5298/2023]

Az Infotv. 37/C. § (3) bekezdés b) pont ba) alpontja előírja az adatszolgáltatási kötelezettség hatálya alá tartozó szerződések értékének közzétételét is a Felületen. A szerződések közzeendő értékének meghatározása azonban több jogértelmezési kérdést is felvetett. Az Infotv. 37/C. § (4) bekezdése kimondja, hogy az időszakonként visszatérő – egy évnél hosszabb időtartamra kötött – szerződéseknél az érték kiszámításakor az ellenszolgáltatás egy évre számított

összegét kell alapul venni. Több költségvetési szerv úgy értelmezte ezt a rendelkezést, hogy egy több évre kötött szerződés értékeként a szerződés teljes értékének 1 évre számított részét kell feltüntetni a Felületen. Az Infotv. 37/C. § (3) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján azonban a szerződés teljes nettó értékét kell közzétenni, nem az 1 évre számított értéket. Az Infotv. 37/C. § (4) bekezdésében az „érték kiszámítása” azt a műveletet jelenti, amikor a költségvetési szerv meghatározza, hogy a szerződés értékének egy évre számított összege meghaladja-e az ötmillió forintot, azaz a szerződés az adatszolgáltatási kötelezettség hatálya alá tartozik-e. Az adatlapon azonban mindig a szerződés teljes nettó értékét kell feltüntetni, még akkor is, ha azt több évre kötötték. [NAIH-9468/2023]

Egy kormányhivatal azért nem teljesített adatszolgáltatást egy szerződésre vonatkozóan, mert értelmezése szerint, ha egy szerződés teljesítésének kezdete és teljesítésének határideje két különböző költségvetési évben van, a szerződés értéke a teljes érték fele lesz, annak ellenére, hogy a szerződést nem egy évnél hosszabb időtartamra kötötték. A Hatóság megállapította, hogy az Infotv. 37/C. § (4) bekezdésében az „egy évnél hosszabb időtartamra kötött” fordulatban az „év” kifejezés alatt nem költségvetési évet kell érteni, tekintettel arra, hogy ugyanezen bekezdés következő mondatában, a jogalkotó a „költségvetési év” kifejezést külön nevesítve szerepelteti. [NAIH-7650/2023]

Ugyancsak a szerződések értékével összefüggő visszatérő probléma a szerződés teljes összegből az esetlegesen igénybe nem vett opciós részek értékének levonása. Az Infotv. azonban nem tartalmaz arra vonatkozó előírást, hogy egy megkötött szerződésnek a szerződésben rögzített teljes ellenértékét az adott esetben igénybe vett vagy igénybe nem vett szerződéses opció(k)ra, vagy az érintett szerződés alapján ténylegesen kifizetett összeg(ek) nagyságára tekintettel módosítani kellene vagy lehetne a Felületen történő közzétételi kötelezettségek teljesítése során. [NAIH-8616/2023]

Konzultációs kérdésként és átláthatósági hatósági eljárásban is felmerült az a kérdés, hogy a szerv saját forrása hazai forrásnak minősül-e. Az ügyfél (kórház) bevételének 92%-a a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (társadalombiztosítás pénzügyi alapjai) által kerül finanszírozásra a B16. Működési célú támogatások bevételei államháztartáson belülről rovaton. Az ügyfél álláspontja szerint csak az Áht. szerinti költségvetési támogatásból és az EU forrásból megvalósuló beszerzési eljárások közzétételére kötelezett, a saját költségvetése terhére kötött szerződések közzétételére azonban nem. A Hatóság megállapította, hogy az Infotv. 37/C. § (2) bekezdése három közzétételi kört határoz

meg: költségvetési támogatások, szerződések és kifizetések. A közzétételi kötelezettség fennállásának feltétele, hogy ötmillió forintot meghaladóan hazai vagy uniós forrásból valósuljon meg, nem feltétele, hogy az költségvetési támogatásból megvalósuló legyen. A közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény bevezető rendelkezésének, indokolásának és az 1. § (1) bekezdésének együttes értelmezéséből megállapítható, hogy hazai forrásnak minősülnek az államháztartás alrendszeréből származó források. Az Áht. 6/A. § (1) bekezdésének c) pontja alapján a központi költségvetésről szóló törvényben a költségvetési bevételi előirányzatok és a költségvetési kiadási előirányzatok többek között társadalombiztosítás pénzügyi alapjai előirányzataiként jelennek meg. Az Áht. 6/A. § (4) bekezdése előírja, hogy a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai a társadalombiztosítás rendszerének működtetése során az állam nevében beszedendő költségvetési bevételek és teljesítendő költségvetési kiadások elszámolására szolgálnak. Magyarország Alaptörvénye 39. cikkének (3) bekezdése szerint közpénz az állam bevétele, kiadása és követelése. A társadalombiztosítás pénzügyi alapjai tehát az állam nevében beszedendő költségvetési bevételekből, az államháztartáson belülről, tehát hazai forrásból, közpénzből finanszírozza az ügyfél működését. A Hatóság ezért határozatában kimondta, hogy hazai forrásnak minősül az ügyfél saját költségvetése is, ezért az abból megvalósuló szerződések adatai is a közzétételi kötelezettség hatálya alá tartoznak. [NAIH-7661/2023, NAIH-6881/2023]

A hiányos adatszolgáltatás sok esetben elkerülhető lett volna, ha a költségvetési szerv ellenőrizte volna a Felületen ténylegesen megjelent adatszolgáltatását, adatlapjának benyújtását követően. Gyakori probléma ugyanis, hogy a szerv hibába tünteti fel a szerződés/támogatás/kifizetés értékének pénznemét, az nem jelenik meg a Felületen közzétett adatlapon. Ezekben az esetekben a költségvetési szerv által megküldött .xlsx formátumú fájlban a pénznem formázásként szerepel, nem pedig az Útmutatóban meghatározott hárombetűs rövidítésként, az összeg után beírva. Mivel a pénznem formátum, és nem beírt adat, ezért a feldolgozás során nem kerül be az adatbázisba, így nem lehet generálni a .pdf dokumentumba sem [NAIH-6631/2023]. Akkor sem jelenik meg minden beküldött adat a Felületen az adatszolgáltatás teljesítése ellenére, ha az adatlapon üresen marad egy sor vagy az adatlap formátumát módosítja a szerv (pl. újabb munkalapokkal egészíti ki azt). [NAIH-6473/2023, NAIH-8363/2023]

A NAVÜ által készített Útmutató nemcsak elengedhetetlen eszköz az adatlap helyes kitöltéséhez, de a költségvetési szervek kötelesek is az Útmutatónak megfelelően kitölteni adatlapjukat. A Központi Információs Közadat-nyilvántartás részletszabályairól szóló 499/2022. (XII. 8.) Korm. rendelet 4. §-a ugyanis elő-

írja, hogy a Felületen közzétételre kötelezett gondoskodik az Adatlap Infotv. 37/C. §-ában és e rendeletben, valamint a Felhasználói Szabályzatban foglaltaknak megfelelő kitöltéséről. Ugyanezen rendelet 2. § (1) bekezdése szerint a Felhasználói Szabályzat része az Útmutató. Ennek ellenére az adatlapokon sokszor nem az Útmutatónak megfelelően szerepelnek a pénznemek, a szerződés jogalapjára, formájára vonatkozó adatok.

Az átláthatósági hatósági eljárások közel egy év alatt összegyűlt tapasztalatai alapján azonban a fenti hiányosságok ellenére megállapítható, hogy a költségvetési szervek új közzétételi kötelezettsége hatékony eszköznek bizonyul a közpénzek felhasználásának átláthatóbbá tételére. 2023. szeptember 27-ig 324.9 milliárd Ft közpénz felhasználása vált átláthatóbbá a Felületen az átláthatósági hatósági eljárások eredményeként.

A Felületre sok olyan szerv is szolgáltat adatot, akiknek egyáltalán nincs általános közzétételi listája, vagy van, de a gazdálkodási adatoknak nyoma sincs azon. Mivel a szervek honlapján az új kötelezettséggel érintett adatokat már nem kell újra közzétenni, az új felület válik egyre inkább a legfontosabb gazdálkodási adatok központi adatbázisává. Olyan adatokat is tartalmaz, amelyek már más nyilvános adatbázisokban megtalálhatóak, de itt összegyűjtve, egy adatbázisban találhatóak meg a közbeszerzési adatok, támogatási adatok, kifizetések 10 évig. Az adatbázis kereshető, pl. megtudhatjuk, hogy egy adott szerződő féllel pontosan mely minisztériumok kötöttek szerződést.

Az átláthatósági hatósági eljárások eredményeként a költségvetési szervek arról számoltak be, hogy:

- a „kötelezettséget beépítették munkafolyamataikba, szabályzataikba és a minőségbiztosítási auditba”,
- „belső feldolgozási, kötelezettségvállalási folyamataikat megújították, azok felgyorsítása vált szükségessé, ezért az adatbeviteli és feltöltési folyamatok gyorsítására új szabályzat kidolgozását kezdeményezték”,
- „a belső munkaerő átcsoportosítást hajtottak végre a szervezeten belül azért, hogy a jövőben eleget tehessenek időben az adatszolgáltatási kötelezettségeiknek”,
- „belső kommunikációs probléma miatt nem került sor a feltöltésre, de új eljárásrend került bevezetésre”.

Ezek a szervezeti szintű korrekciós megoldások azért is kiemelendők, mert nem csak az új kötelezettség, de az általános közzétételi kötelezettség jogszerű teljesítését is elősegítik.

Az Infotv. 37/C. §-ának hiányossága azonban, hogy hatálya alá nem minden közfeladatot ellátó, közpénzt költő szerv, csak a költségvetési szervek tartoznak, így például az önkormányzatokra nem vonatkozik az új kötelezettség (az általuk alapított költségvetési szervekre, mint például a polgármesteri hivatalokra viszont vonatkozik). [NAIH-6137/2023, NAIH-5558/2023]

III.3. Az Alkotmánybíróság és a bíróságok legfontosabb adatnyilvánosságot érintő döntései

III.3.1. Az AB döntései

3/2023. (IV. 17.) AB határozat közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatnak minősülő banktitok megismerhetőségével kapcsolatos, mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség megállapításáról [NAIH/5942/2022 – vélemény adása]

Az indítványozó közérdekű adat kiadása iránt pert kezdeményezett az Eximbankkal szemben. A bíróság a keresetnek helyt adott, és kötelezte a bankot az adatok kiadására. A másodfokú bíróság a döntést helybenhagyta. A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. *Az indítványozó álláspontja szerint a banktitok nem feltétlen korláta az információszabadságnak, hanem üzleti titokként, törvényben szabályozott teszt alapján jelent korlátot. A Kúria helytelenül abszolút korlátként alkalmazta, ezzel pedig megsértette az információszabadság érvényesülését. Az Alkotmánybíróság az eljárás során megkereste a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságot (a továbbiakban: NAIH). A NAIH megítélése szerint „a vizsgált ügyben az adatkezelő személye (közfeladatot ellátó szervezet) és az általa végzett tevékenység (közvagyonnal, közpénzzel történő gazdálkodás kormányzati együttműködési és gazdaságpolitika végrehajtása érdekében) alapján a közérdekű adatok kiadására vonatkozó Infotv. rendelkezései alkalmazandók”. Ugyanakkor „[e]gyértelmű jogi helyzetet teremtene, ha a közérdekű adatokra vonatkozó kötelezettségekre hivatkozás – és így a banktitok alóli törvényi felmentés – megjelenne az Exim törvény rendelkezései között.”* Az Alkotmánybíróság határozatában megállapította, hogy a jelen szabályozási környezetben a banktitok az Eximbank összes (akár jogi személy) ügyfelének adatait az információszabadság alapjogára tekintet nélkül, mérlegelést kizáró módon elzárja a nyilvánosság elől annak ellenére, hogy *a kötött segélyhitelekkel összefüggésben a bank a kormányzati döntések végrehajtójaként közfeladatot lát el, amely során közpénzzel gazdálkodik, és amely tény a hitelezettek számá-*

ra előzetesen ismert. Ebben a körben az adatok nyilvánosságához fűződő alkotmányos érdek főszabály szerint megelőzi a titokvédelmi érdekeket. Az Eximbank kezelésében lévő kettős természetű, tehát a banktitok fogalma alá tartozó közérdekű (vagy közérdekből nyilvános) adatok megismerhetősége viszont a jelen szabályozási környezetben egyáltalán nem biztosított: a nyilvánosság-korlátozás teljes körű, nem a feltétlenül szükséges és arányos mértékre szabott, illetve semmilyen mérlegelésre nincs lehetőség az adatok kiadhatósága körében. Az Alkotmánybíróság megállapította tehát, hogy *a jogalkotó mulasztással előidézett alaptörvény-ellenességet idézett elő azáltal, hogy nem alkotta meg azokat a garanciális szabályokat, amelyek lehetővé teszik az információszabadság érvényesülését a közfeladatot ellátó és közpénzzel gazdálkodó Eximbank által kezelt, közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatnak minősülő banktitok megismerhetőségével kapcsolatban, és ezért az Alkotmánybíróság az Országgyűlést arra hívta fel, hogy ezzel kapcsolatos jogalkotási feladatának tegyen eleget.*

3525/2023. (XII. 14.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról: *a közfeladat ellátásának megkezdéséig az adatmegismerési igény idő előtti [előzmény: Fővárosi Ítéltábla Pf. 20.290/2023/6.]*

A hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (Ht.) 53/A. § (1) bekezdése alapján az állammal kötött szerződés 2023. július 1-jén lépett hatályba, azzal, hogy a koncessziós társaság a koncesszió gyakorlására csak akkor lesz jogosult, ha legkésőbb 2022. december 31-ig „*gondoskodik a szükséges engedélyek megszerzéséről és a kapacitást biztosító szerződések megkötéséről*”. A felperes 2023. január 31-én közérdekű adatigénnyel fordult a koncesszorhoz, amelyben kérte kiadni az engedélyt és a kapacitást biztosító egy vagy több szerződést. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alapul szolgáló, az igénylés elutasítását jóváhagyó jogerős bírósági döntésből nem az következik, hogy *a közfeladat ellátásával kapcsolatos előkészítő tevékenységre vonatkozó adatok semmilyen körülmények között nem közérdekű adatok, hanem az, hogy a közfeladat ellátásának megkezdéséig az adatmegismerési igény tulajdonképpen idő előtti.* A koncessziós szerződés hatályba lépéséig lényegében egy függő jogi helyzet áll fenn, ha ugyanis a koncessziós szerződés bármely ok miatt mégsem lép hatályba, a koncesszor (és az általa alapított koncessziós társaság) vonatkozásában – figyelemmel az Infotv. 3. § 5. pontjára is – nem beszélhetünk közfeladat-ellátásról és ekként közérdekű adatokról sem. Mindezek alapján az ügyben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kéteye sem merül fel, ezért azt az Alkotmánybíróság a panaszt visszautasította. [lásd még: Fővárosi Ítéltábla Pf. 20.540/2023/4]

3483/2023 (XI.7.) AB határozat: az OBH vezető beosztású dolgozói juttatások nyilvánossága

Az indítványozó közérdekű adat kiadása iránti kérelmében az Országos Bírósági Hivatal (OBH) vezetőinek kifizetett egyes juttatásokra vonatkozó adatok megküldését kérte név és a kifizetés éve szerinti bontásban. Az OBH válaszában az adatigénylés teljesítését megtagadta, mert azok álláspontja szerint nem minősülnek közérdekből nyilvános adatnak. Az Alkotmánybíróság határozatában megállapította, hogy az OBH mint közpénzekkel gazdálkodó szervezet köteles információt szolgáltatni arról, hogy dolgozói összességében milyen összegű juttatásban részesültek, és annak mi a háttere. Nem jelenti azonban a közérdekű adatok megismeréséhez való jog szükségtelen és aránytalan korlátozását az, ha az általános, minden vezető beosztású dolgozó juttatásaira kiterjedő adatigénylést az adatkezelő megtagadja. A jogerős bírói ítélet megtalálta a méltányos egyensúlyt az adatnyilvánosság és a személyes adatok védelme között, így nem eredményezte az indítványozó Alaptörvényben rögzített jogának sérelmét. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt elutasította.

3359/2023 (VII.5.) AB határozat

Egy egyesület és a harmadik személyek között létrejött szerződéses jogviszonyban keletkezett adatok nem minősülnek közérdekből nyilvánosnak még akkor sem, ha azok központi költségvetést érintő pénzeszköz felhasználását érintik.

Az egyesület a turisztikai ügynökség egyik programjának keretében látogató központ fejlesztése céljából 150 millió forint állami támogatást kapott, amely összeg ingatlan vásárlásra, a tervezett beruházás helyszíneinek megszerzésére, megvalósíthatósági tanulmány elkészítésére, a szükséges övezeti besorolások végrehajtására, kiviteli tervek elkészítésére és közbeszerzési eljárás lefolytatására volt felhasználható. Ezt követően az indítványozó az egyesület részére közérdekű adat kiadása iránti kérelmet terjesztett elő, kérte az egyesület által vásárolt ingatlanokra vonatkozóan az adásvételi szerződések kiadását. A közérdekű adatigénylésre az egyesület nem válaszolt, annak nem tett eleget.

A törvényszék megítélése szerint az erre irányuló közszolgáltatási szerződés és a feladatfinanszírozást szolgáló költségvetési támogatás nélkül nem beszélhetünk arról, hogy a megjelölt közfeladat ellátására az egyesület köteles lett volna. A törvényszék megállapította azt is, hogy a megjelölt közfeladatok ellátását az egyesület közhasznú tevékenységével támogatja, nem tekinthető tehát az alperes közfeladatot ellátó szervnek. Az alperes által kötött adásvételi szerződések

pusztán amiatt, hogy azokat az alperes kötötte, nem minősülnek közérdekű adatnak. Az indítványozó által kiadni kért szerződéseket az egyesület nem az államháztartás alrendszerével kötötte, hanem az államháztartás alrendszerébe tartozó személlyel megkötött támogatási szerződés alapján kifizetett állami támogatásból harmadik személyektől ingatlant vásárolt. Az egyesület és a harmadik személyek között létrejött szerződéses jogviszonyban keletkezett adatok nem minősülnek közérdekből nyilvánosnak még akkor sem, ha azok központi költségvetést érintő pénzeszköz felhasználását érintik.

Az Alkotmánybíróság megítélése szerint az indítványozó által támadott bírói döntés nem szenved olyan hiányosságban, amely a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel.

III.3.2. Bírósági döntések

III.3.2.1. Azon 2023-as információszabadságot érintő bírósági döntések, melyekben hivatkoztak a NAIH állásfoglalására

Kúria Pfv. 20.087/2023/6., Közérdekű adat kiadása, (NAIH/2017/2408/2/V számú állásfoglalására hivatkozás)

Az alperes feladatkörébe tartozik Magyarország Nemzeti Energia- és Klímaterve (NEKT) 2023-ban esedékes felülvizsgálata dokumentációjának kidolgozása. Ennek önálló részét képezi az ügynevezett végleges környezeti értékelés (SKV). A felperes közérdekű adatigénylés keretében kérte az alperest összesen négy pontban megjelölt közérdekű adatok kiadására

Az alperes arról tájékoztatta a felperest, hogy a megismerni kért adat döntés megalapozását szolgáló adat, így azokat nem áll módjában megküldeni. Válaszában közölte, hogy a konzultációs keretek felállítására az alapul szolgáló uniós jogszabály nem jelöl ki határidőt, az NEKT első frissítésének tervezetét 2023. június 30-ig kell elkészíteni, a benyújtást társadalmi konzultáció fogja megelőzni, melynek folyamatáról később születik döntés. A felperes keresetében kérte az alperes Magyarország Nemzeti Energia- és Klímatervéhez készült környezeti értékelés közzétételére kötelezését.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság kérelemnek helyt adó, azt általa is jóváhagyó ítéletének indokolásában hivatkozott a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság NAIH/2017/2408/2/V számú állásfoglalására, amelyben a NAIH rögzítette, hogy a környezeti információk mint közérdekű ada-

tok megismerhetőségét az Infotv. szabályozási rendszerében vizsgálva megállapítható, hogy a környezeti információkra a döntés megalapozását szolgáló adatok megismerhetőségét korlátozó előírások – az Infotv. 27. § (5)-(6) bekezdései – nem vonatkoztathatók, mert a döntéselőkészítő jelleg nem csupán formai szempontokon, hanem tartalmi szempontokon is nyugszik.

A Kúria ítélete szerint az alperes (adatkezelő szerv) felülvizsgálati kérelme alapján, az adott esetben a nyilvánosságkorlátozás okának konkrét indokolása elmaradt, az alperes csak általánosságban hivatkozott arra, hogy az NEKT-t uniós jogszabályok alapján felül kell vizsgálni és ehhez szükséges a kiadni kért SKV feldolgozása, illetve újraértékelése. Helytállóan hivatkoztak arra az eljáró bíróságok, hogy az SKV nyilvánosságra hozatalát jogszabály írja elő. *A Kúria elvi megállapítása szerint amennyiben külön jogszabály írja elő a közérdekű adatokat tartalmazó dokumentum nyilvánosságra hozatalát, annak megismerését az adatkezelő nem tagadhatja meg a kiadni kért adat döntés-előkészítő jellegére hivatkozással. A döntés-előkészítő jellegre való általános, konkrétumok nélküli hivatkozás nem elegendő az adat kiadásának megtagadásához.*

Kúria Pfv. 20.112/2023/5.- Közérdekű adat kiadása, kormányülések adatai

A felperes 2022. január 6-án közérdekű adatigénnyeléssel fordult az alpereshez (Miniszterelnöki Kormányiroda), amelyben a 2009 októberében tartott kormányülések időpontjait, valamint az ülésekről készült összefoglalók másolatát és mellékleteinek elektronikus úton történő megküldését kérte.

Az alperes 2022. január 22-én az adatigénnyelés teljesítésére nyitva álló határidőt meghosszabbította, majd a 2022. február 21-én megküldött válaszlevelében az igény teljesítését elutasította az Alkotmánybíróság 32/2006. (VII. 13.) AB határozat indokolásának IV. része alapján.

A Kúria korábbi precedensképes határozatában elvi jelentőséggel állapította meg azt, hogy a közérdekű adatszolgáltatás kötelezettsége független az érintett szervezet típusától, tulajdoni viszonyaitól, tevékenységétől, a közérdekű adat megismerhetővé tételének kötelezettségét a közérdekű adat birtoklásának ténye önmagában megteremti (Kúria Pfv.IV.20.911/2018/4.). A NAIH 2022. február 28.-i állásfoglalása is ezzel összhangban azt tartalmazza, hogy az adat kiadásának általában nem akadály, hogy maga az adat nem a közfeladatot ellátó szerv saját működésére vonatkozik, vagy saját működésével összefüggésben keletkezett, az adatkiadási kötelezettséget önmagában megalapozza, hogy az adat az adatkezelő kezelésében van (ez pedig az adott esetben nem volt vitatott). Mindehhez képest az eljáró bíróságok nem sértettek jogszabályt akkor, amikor a

felperest nem kötelezték további bizonyításra, a kiadni kért adatok közérdekű jellege, illetve az alperes adatkezelő tevékenysége tekintetében. Összességében megállapítható, hogy a kiadni kért adatok közérdekű adatnak minősülnek, attól függetlenül, hogy közvetlenül az alperes tevékenységére vonatkoznának, vagy tevékenységével összefüggésben keletkeztek-e.

Fővárosi Ítéltábla Pf. 20.236/2023/5. Közérdekű adat kiadása - Kormányülések adatainak megismerhetősége

Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette határozatában, hogy a perben kiadni kért adatok nem a Kt. 7. § (3) bekezdése alapján minősülnek közérdekű adatnak, hanem arra az Infotv. rendelkezéseit kell alkalmazni.[...] Az Alkotmánybíróság (32/2016 (VII. 13.) AB) döntésében egyrészt azt rögzítette, hogy nem tekinthető alkotmányellenesnek a kormányülések egyes adatainak titkosítása, másrészt azt, hogy a Kt. 7. § (1) bekezdése alapján a kormány ülései nem nyilvánosak. [...] Mindezekből megállapíthatóan a felperes által kiadni kért adatok közérdekű adatnak minősülnek, az alperes adatkezelői minősége is megállapítható, továbbá az adatokat arra jogosult személy, vagy szervezet a jogszabályok által meghatározott rendben nem titkosította, illetve nem tette minősített adattá, ezért az adatokat kérelemre ki kell adni.

Fővárosi Ítéltábla Pf. 20.376/2023/4., Közérdekű adat kiadása, MBVK (azonos tárgyú ügy NAIH-2825-8/2022.)

A felperes közérdekű adatigénnyeléssel kérte az alperes Magyar Bírósági Végrehajtói Kar (MBVK) által közfeladatainak ellátásával összefüggésben 6 jogi személlyel kötött szerződések, az esetleges módosítások, valamint mellékletek kiadását. Az alperes a felperes kérelmének teljesítését megtagadta, arra hivatkozással, hogy megítélése szerint a kért adatok személyes adatoknak minősülnek, mivel a szerződésekben természetes személyek adatai is megtalálhatók, illetve a szerződések üzleti titkokat is tartalmaznak. Nyilatkozott arról is, hogy a szerződések egésze mint okirat nem tartozik a közérdekű adat, vagy közérdekű nyilvános adat fogalma alá, ezért a kért szerződések nem adhatók ki közérdekű adatigénnyelés keretében sem.

Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperesnek a kért dokumentumokat az iratokban található személyes adatok felismerhetetlenné tételével. A bíróság úgy foglalt állást, hogy az alperes a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 34/A. § (1) bekezdése, 250. § (1) és (2) bekezdései alapján a végrehajtáshoz kapcsoló feladatai ellátása

során kétségkívül közfeladatot lát el. Erre tekintettel a kezelésében lévő, a tevékenységére, gazdálkodására vonatkozó adatok közérdekű adatok, amelyeket az alperesnek bárki számára megismerhetővé kell tennie. A szerződésben foglalt személyes adatokkal kapcsolatos hivatkozás tekintetében azt fejtette ki, hogy ha a kiadni kért szerződésnek ilyen tartalma is van, az *nem ad alapot a teljes dokumentum kiadásának megtagadására*. Kitért arra is, hogy az alperes a személyes adatok felismerhetetlenné tétele mellett köteles ilyen esetben az adatkiadási kérelem teljesítésére.

Kifejtette a bíróság, hogy a jogszabály semmilyen korlátozást nem tartalmaz arra nézve, hogy az adatkiadási kötelezettséggel terhelt szerződések milyen terjedelmű adattartalmának kiadása kérhető, ezen szerződések megfelelnek a közérdekű adat fogalmának és a felperes ezek kiadását jogszerűen kérte, melyre tekintettel az alperesi megtagadást jogszerűtlennek minősítette.

Az alperes fellebbezésében kifejezetten elismerte, hogy közfeladatot lát el. A közérdekű adatok megismerése tekintetében az Infotv. 26. § (1) bekezdése, illetve a 3. § 5. pontja meghatározó jelentőségű, ez a szabályozás a közpénzekkel való gazdálkodás tényét, mint a közfeladat ellátásának feltételét nem határozzák meg, és közvetve a közérdekű adatok megismerésének kritériumaként sem szolgálnak. A közérdekű adat fogalmának meghatározása alapján közérdekű adat megismeréséhez fűződő jog szempontjából a következőknek van kiemelt jelentősége: – a kért információ közfeladatot ellátó szerv kezelésében legyen; – az adat a közfeladatot ellátó tevékenységére vonatkozzon, vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezzen; – ne minősüljön személyes adatnak. Az Infotv. 3. § 2. pontjában foglalt személyes adat fogalma kizárólag a természetes személyekre vonatkozatható az Infotv. 1. §-a alapján. Következtes a bírói gyakorlat abban, hogy ha a közérdekű adatok megismerése iránti perben az alperes az üzleti titok létére csak általános tartalommal, jogszabály felhívásával hivatkozik, az nem alapozza meg a nyilvánosság-korlátozását. Az üzleti titok és a személyes adatok felismerhetetlenné tételének összefüggése a dokumentumokban kizárólag a természetes személyek személyes adataira vonatkozatható, ezért ebből sem lehet következtetést levonni az üzleti titok létére, vagy a megismerés aránytalan sérelmet okozó jellegére.

Fővárosi Ítélet, Pf. 20.555/2023/6. (NAIH-873/2022, NAIH-977/2023) – új adat előállítása, formális hivatkozás

Az alperes (ONYF) *nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani, hogy az adatigénylést az Info tv. 31. § (1) bekezdése alapján alapos indokkal tagadta meg, és a kérelem teljesítése az AB határozat (13/2019. (IV. 8.) AB határozat) szempontjai alapján új adat előállításának minősülne. A felperes által kért információk így az alperes által kezelt, az Info tv. 3. § 5. pontja szerint közérdekű adatoknak minősültek, amelyek megismerhetővé tételére az Infotv. 26. § (1) bekezdése, 28. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság megalapozottan kötelezte az alperest. A felperes adatigénylés iránti kérelmében bontásban kérte a 2017-2022. évekre vonatkozóan az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság által folyósított ellátások részletes adatait. Az alperes nem vitatta, hogy a kért információk előállíthatóak, a NAIH válaszelevelében is hivatkozott az ehhez szükséges adatkezelési lépésekre, e tekintetben sem kellett a tényállást kiegészíteni. A megtagadás jogszerűségét és indokait a perben az adatkezelőnek, azaz az alperesnek kellett bizonyítania. Az alperes a megtagadás indokaként arra hivatkozott, hogy a kérelem teljesítéséhez új adatot kell előállítania, adatok előállítására nem köteles. Következésképpen az Info tv. 31. § (2) bekezdése alapján neki kellett bizonyítania, hogy a kért információk előállítása olyan összetett feladat, ami – az AB határozat indoklására figyelemmel – minőségében új adat előállításának minősül, a kért adatokat ezért közérdekű adatként nem kezeli. Nem feltételezhető, hogy a szükséges informatikai, jogi tudás nem állt a nagy mennyiségű személyes és egyéb adatot kezelő alperes rendelkezésére. Sem a perben, sem a NAIH előtti eljárásban nem hivatkozott arra az alperes, hogy az információ megadása veszélyeztetné a működését, esetleg aránytalanul jelentős munkamennyiséggel járna, visszaélásteremtő lenne. Nem volt szükség így annak mérlegelésére, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való jog valamely alkotmányos érdek védelme érdekében korlátozható-e, összhangban az AB határozat indoklásával ([56] bekezdés). Az AB határozat értelmében ([58] bekezdés) pedig *figyelembe kellett venni azt is, ha a kért közérdekű információk máshonnan nem érhetőek el (adatmonopólium)*. A NAIH az eljárásában kísérletet tett a pontos műveletek, adatkezelési lépések tisztázására, az alperes válaszában azonban nem vezette le konkrétan a személyes adatoktól a kért információig vezető adatkezelési lépéseket, csak általános matematikai, informatikai műveletekre hivatkozott, amelyek alapján – figyelemmel az adatok elektronikus kezelésére – a konkrét lépésekre, azok indokoltságára és a megtagadási ok megalapozottságára nem lehetett következtetni. Nem volt következtetés levonható arra sem, hogy a leírt matematikai, informatikai műveletek mennyire minősülnek összetettnek. Ebben a tekintetben figyelembe kell venni, hogy az alperes az elemi adatokat (szemé-*

lyes adatokat) nem vitásan elektronikusan kezelte. Így ugyanazok az adatkezelési műveletek, amelyek papír alapon összetetteknek minősülhetnek, jelentős munkateherrel járnak, elektronikus úton – a körülményektől és az informatikai lekérdezési, anonimizálási lehetőségektől függően – informatikai képzettségű személy számára egyszerűen és gyorsan, képletek, függvények alkalmazásával, vagy anélkül megvalósíthatóak. Az így szerzett információk ugyanilyen műveletekkel szűrhetők, rendezhetők, összesíthetők táblázatokban. A táblázatok szükséges adatai pedig a táblázatok sorainak informatikai úton elvégzett összeadásával (egyszerű matematikai művelettel) összeszámolhatóak. Ezzel összefüggően szem előtt kell tartani, hogy a rögzített adatok kigyűjtésére, meghatározott szempont szerinti kiválogatására és táblázatba rendezésre irányuló kérelem alapvetően az AB határozat indokolása ([55] bekezdés) értelmében nem tagadható meg. A körülményektől függően az is lehetséges, hogy a korábbi adatkérés alapján ismert módszertan birtokában a felperes által kért adatokat az AB határozat indokolása ([49] bekezdés) értelmében úgy kell érzékelni, hogy a kért információ „készen és rendelkezésre áll”. Az alperes az adatkezelési lépéseket értékelhetővé tevő egyéb konkrét tényeket sem adott elő. Nem nyilatkozott érdemben a műveletekhez szükséges időről, munkaerő-forrás igényről, a nyugdíjki fizetések adatait feldolgozó statisztikákról a NAIH eljárásban feltett kérdésekre adott válaszaiban. Ehelyett a NAIH és a bíróság előtti eljárásban is azt az álláspontját hangsúlyozta, hogy a leírt, *szükséges adatkezelési műveletek túlmutatnak az egyszerű matematikai, informatikai műveleteken, ezt az állítását azonban a konkrét adatképzési lépések levezetése hiányában nem tette ellenőrizhetővé.* A megtagadási ok tartalmi ellenőrizhetőségének lehetősége nélkül a közérdekű adat megismerése iránti kérelem megtagadása – új adat előállítására hivatkozással – formális hivatkozásnak bizonyult, ami az Alkotmánybíróság gyakorlatában az információszabadság nem megengedhető korlátozása, ezért nem jogszerű. A Fővárosi Ítélet tábla ezzel összefüggően kiemeli, hogy az AB határozat indokolása {[61] bekezdés} értelmében *a legnagyobb gondossággal kell vizsgálni azt, hogy valóban új, a kezelt adatoktól minőségileg eltérő adatok előállítására irányul-e az adatingénylés, mivel a közérdekű adatokhoz való hozzáférés megtagadása végső soron megakadályozhatja a tájékozott részvételt a közérdekű ügyekről folytatott vitában.*

III.3.2.2. Az adatnyilvánosságot érintő további bírósági döntések

Kúria Pfv. 20.041/2023/6. Közérdekű adat kiadása: döntés megalapozására szolgáló adatok

Az alperes (*Miniszterelnökség*) felülvizsgálati érvelése szerint nem a bizonyítási eljárás volt jogszabálysértő, hanem a másodfokú bíróság a kiadni kért adatok megismerhetősége kizárásához fűződő alkotmányos szempontokat nem juttatta kellő súllyal érvényre, ami a kereset jogalapját érintő anyagi jogi kérdés.[...] A kiinduló pont ezekben az ügyekben az, hogy garanciális intézménye a köztisztviselői munka színvonalának és hatékonyságának, hogy a köztisztviselők döntés-előkészítése szabadon, informálisan, és a nyilvánosság befolyásától mentesen folyik {21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [43]}[...] *A döntés meghozatalát követően az adatokra főszabály szerint ismét a nyilvánosság elv vonatkozik, és az adatingény – az (5) bekezdésben meghatározott időtartamon belül – csak akkor utasítható el, ha az adat további jövőbeli döntés megalapozását is szolgálja, vagy az adat megismerése közfeladatot ellátó szerv törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné* {3190/2019. (VII. 16.) AB határozat, Indokolás [39]}[...] A négylépcsős teszt szerint: a döntés megalapozását szolgáló adatnak konkrét döntéshozatali eljáráshoz kell kapcsolódnia; a dokumentum egésze, tartalmától függetlenül nem minősíthető döntést megalapozó adatnak: *az iratelv helyett az adatelvet kell alkalmazni; az adatkezelő nem hivatkozhat ún. „kényelmi szempontokra”;* *az adatingénylést elutasító döntést tartalmilag indokolni kell, és az eljáró bíróságnak az adatszolgáltatás-megtagadás jogcímét és tartalmi hiányosságát az adatingénylés tárgyát képező dokumentum alapján egyaránt vizsgálnia kell.”*

Kúria Pfv. 20.509/2023/4. – Közérdekű adat kiadása – jövőbeni döntés megalapozására szolgáló adatok mint elutasítási ok

A Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az Infotv. 27. § (6) bekezdése alapján megállapítható, nyilvánosságot korlátozó ok fennáll-e vagy sem.[...] Az Infotv. 27. § (6) bekezdése szerint a döntés megalapozását szolgáló adat megismerésére irányuló igény – az (5) bekezdésben meghatározott 10 éves időtartamon belül – a döntés meghozatalát követően akkor utasítható el, ha

– az adat további jövőbeli döntés megalapozását is szolgálja, vagy

- az adat megismerése a közfeladatot ellátó szerv törvényes működési rendjét, vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné.[...]

Miután annak tartalmát a Kúria is megismerte, helytállónak találta a másodfokú bíróság azon álláspontját, hogy az igényelt „Jelentés” tartalma alapvetően tényeket, adatokat tartalmaz, amelyek kiadása semmilyen módon nem befolyásolja érdemben a profi apparátussal rendelkező alperes törvényes működését, feladat- és hatáskörének befolyástól mentes ellátását.[...] A Kúria ebben a körben utal arra, hogy a közérdekű adatok nyilvánosságának alkotmányos szerepe éppen az, *hogy ezáltal átláthatóvá váljon az állam működése, a közpénzek felhasználása, márpedig a Jelentés kifejezetten ehhez kapcsolódik.*

Kúria Pfv. 20.234/2023/3. Közérdekű adat kiadása – informatikai biztonság sérülésének kockázata

A Kúria jogértelmezése szerint e törvényi cél elérését segítik elő az lbtv.-nek az elektronikus rendszer védelmét biztosító következő rendelkezései: az lbtv. 1. § (1) bekezdés 8. pontja meghatározza a *bizalmasság fogalmát* (az elektronikus információs rendszer azon tulajdonsága, hogy a benne tárolt adatot, információt csak az arra jogosultak és csak a jogosultságuk szintje szerint ismerhetik meg, használhatják fel, illetve rendelkezhetnek a felhasználásáról).[...] Az lbtv. – mint az Infotv. 27. § (2) bekezdése c) pontjában megjelölt törvény – fenti rendelkezései egyértelműen kimondják, hogy a nemzeti adatvagyon védelme érdekében a zárt rendszerben tárolt adatokat azok biztonsági besorolásától függően ki, milyen feltételek mellett jogosult megismerni, illetve a bizalmasság elvét a teljes életciklus alatt meg kell valósítani.[...]

A Kúria jogértelmezése szerint az Alaptörvény 28. cikke alapján, az lbtv. preambulumában megjelölt célt is szem előtt tartva a személyiadat- és lakcímnnyilvántartó elektronikus információs rendszer védelmét legmagasabb szinten biztosító rendelkezések olyan tartalmú értelmezése, amely a védelmet attól teszi függővé, hogy az a rendszer milyen felépítési elemére vonatkozik, ellentmond a józan ész követelményének.[...] *Az információs szabadságot korlátozó törvényeket ugyan megszorítóan kell értelmezni, de az adott ügyben más értelmezés mellett a személyiadat- és lakcímnnyilvántartó elektronikus rendszer teljeskörű védelme nem garantálható, ezt a korlátozást az Infotv. 27. § (2) bekezdés c) pontja bün-*

cselekmények üldözése vagy megelőzése érdekében kifejezetten megengedi, egyes közérdekű adatok nyilvánosságának legitim korlátozását jelenti.

Fővárosi Ítéltábla Pf. 20.369/2023/3. Közérdekű adat kiadása – kórházi fertőzési adatok – Nemzeti Népegészségügyi és Gyógyszerészeti Központ

Nem szolgálhat az adatkiadási kötelezettség alóli mentesülésre az a hivatkozás, hogy az adatok nyilvánosságra hozatala – az adatok elemzéséhez szükséges további információk ismerete, értékelése nélkül – helytelen értelmezésre, téves következtetések levonására vezetnek.

Arra, hogy a kiadni kért adatok nem állnak rendelkezésére, a peres eljárás során nem, csupán a fellebbezésében hivatkozott, az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések megelőzéséről, e tevékenységük szakmai minimumfeltételeiről és felügyeletéről szóló 20/2009. (VI. 18.) EüM rendelet 14. § (1) és (2) bekezdései alapján.[...] Mindezek alapján tehát az elektronikus közzétételi kötelezettség nem befolyásolja a felperesi adatigénylés teljesítésének követelményét, tekintettel arra, hogy a perben az alperes maga sem vitatta, hogy az előzetes eljárás során a felperes részére megküldött válaszában megjelölt linkekről az adott évek fertőzöttségi adatainak összesítő jelentései érhetőek el.[...] Egyetértett a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság azon álláspontjával is, miszerint nem szolgálhat az alperest terhelő adatkiadási kötelezettség alóli mentesülésre az a hivatkozás, hogy az egyes egészségügyi intézményekre vonatkozó fertőzések számának a közzététele, esetleges terjesztése megtévesztő, félrevezető lehet, és fennállhat a kockázata annak, hogy a kórházi fertőzésekre vonatkozó információk helytelen értelmezése okán egy-egy intézmény iránt csökkenjen a bizalom.[...] Eszerint a Kúria (Pfv. 21.081/2018/5. számú ítéletében kimondta, hogy) amellett, hogy a bíróság nem vizsgálhatja a jogszerű adatkezelés célját, az adatok sajátosságára figyelemmel fontosnak tartotta rögzíteni azt, hogy a közérdekű adatok nyilvánossága szorosan kapcsolódik a szabad véleménynyilvánításhoz való joghoz, mely jogokat is felelősséggel kell gyakorolni.

Fővárosi Ítéltábla Pf. 20.385/2023/4. – Közérdekű adatigénylés betekintéssel történő teljesítése

Az alperes nem vitatta, hogy közfeladatot ellátó szerv, a felperes által megismerni kívánt adatok közérdekű adatok, így *azt kellett vizsgálni, hogy az alperes által felajánlott betekintési lehetőség a közérdekű adat megismerése iránti alperesi igény teljesítésének minősül-e.*

Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy az Infotv. 30. § (2) bekezdés szerint az adatigénylésnek közérthető formában és – amennyiben ezt az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv aránytalan nehézség nélkül teljesíteni képes – az *igénylő által kívánt formában, illetve módon kell eleget tenni*.

A perben nem volt vitatott, hogy az alperes (közfeladatot ellátó szervezet) számára nem okozott volna aránytalan nehézséget a felperes által megjelölt módon az igényének a teljesítése, ezért *a megjelölt módon lett volna köteles az adatigénylést teljesíteni*.

III.4. A közérdekből nyilvános személyes adatok megismerhetősége

Az általános adatvédelmi rendelet – a GDPR – alkalmazandóvá válása, 2018 májusa óta különös kihívások elé állítja a közfeladatot ellátó szerveket mint adatkezelőket az adatvédelmi és az adatnyilvánossági szabályok együttes, egymásra figyelemmel lévő alkalmazása. A 2022-es évről szóló beszámolóban is kiemelten foglalkoztunk e kérdéskörrel: ki kell-e adni, s ha igen, milyen feltételek mellett a személyes adatokat, illetve milyen adatkezelési célokból lehet azokat felhasználni, terjeszteni, közzé tenni.

Személyes adatot – közérdekből – csak törvény tehet nyilvánossá, ilyen rendelkezés például az Infotv. 26. § (2) bekezdése is, de az egyes, közfeladatot ellátó személyek jogállására vonatkozó ágazati törvényi rendelkezések is. Azonban az, hogy egy személyes adat törvény rendelkezésénél fogva közérdekből nyilvános, nem jelenti azt, hogy a kezelésére egyáltalán ne vonatkoznának a személyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezések és alapelvek. A XXI. században az adatok nyilvánossága és az ahhoz társuló következmények már másképpen értelmezhetőek és érvényesíthetőek, dacára annak, hogy az adatkezelés során a technológia semlegesség követelménye érvényesül, azonban például az elfeledtetéshez való jog biztosítása – a világhálón, illetve a közösségi tárhelyeken, alkalmazásokban – további kihívások elé állítja a közérdekből nyilvános adatok érintettjeit, kezelőit, közzétevőit.

Szintén az adatnyilvánossághoz kapcsolódnak, ugyanakkor egyértelműen az információs önrendelkezési jog sérelmét idézik elő azok az esetek, amikor az interneten közzétett, egyébként közérdekű adatoknak minősülő hivatalos iratokban (pl. önkormányzati előterjesztésekben, önkormányzati ülésekről készült jegyzőkönyvekben, határozatokban, vagy a nyilvános ülés során szóban közölve) olyan védendő személyes adatokhoz férhet hozzá kívülálló, harmadik személy, akinek ehhez nem lenne joga. Ezért e többszintű, több dimenziójú nyilvánossággal járó

önkormányzati ügyekben különös gondosságot és szakmai jártasságot igényel az adatvédelem, illetve az adatnyilvánosság precíz elhatárolása és a védelem biztosítása, amely nem csupán a jegyző és a köztisztviselők, de a képviselőtestület, bizottság tagjainak, a nyílt vagy zárt ülésen jogszerűen jelen lévő személyek együttes, de egyéni felelőssége is.

A másik jelenkori sajátosság a közösségi internetes platformokon folytatott véleménynyilvánítás és az ezzel összekapcsolódó adatkezelés, amely során közérdekből nyilvános, illetve már korábban nyilvánossá vált, vagy az érintett által nyílttá tett személyes adatok, valamint nem nyilvános személyes adatok felhasználásával egy új adatkezelés, közlés, közzététel valósul meg, amely a személyhez fűződő jogot is messzemenően érinti az információs önrendelkezési jog mellett. A jogsértést elkövetők általában a névtelenség – számukra jótékony – homályába burkolózva gáznak át mások máltóságán, jogon túli területek mocsarába lépve, mit sem törődve az elszámoltathatóság kötelezettségével.

Az Infotv. 1. §-a biztosítja, hogy a közérdekből nyilvános (személyes) adatok a közügyek átláthatóságának megvalósulása érdekében, megismerhetőek és terjeszthetőek legyenek a törvény preambulumban is kifejtettekkel összhangban. Az adatok kezelésnek, felhasználásának, nyilvánosságra hozatalának e céllal összhangban kell állnia, figyelemmel a már említett adatkezelési elvekre, adattakarékosságra, adatminimalizáció, elfeledtetéshez való jog stb.

III.4.1. Érintetti jogok érvényesülése a Magyar Közlönyben, képviselőtestületi előterjesztésben közzétett személyes adatok tekintetében

Egy adatvédelmi hatósági eljárásban a Magyar Közlöny mellékletét képező Hivatalos Értesítő 2013. évi (a GDPR alkalmazása előtti) számaiból szeretne törölni az érintett a nevét (a közszolgálati kinevezésére vonatkozó személyes adatait). Az adatkezelés célja, hogy Magyarország hivatalos lapja – ideértve annak mellékletét képező Hivatalos Értesítőt is – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből levezethető jogbiztonságból fakadóan folyamatosan és torzulásmentesen elérhető legyen a nyilvánosság számára. A törlési kérelmét az általános adatvédelmi rendelet 17. cikk (3) bekezdés b) pontja alapján az adatkezelő nem teljesíthette és erről a kérelmezőt tájékoztatta. A Hivatalos Értesítő lapszámai a honlapról nem távolíthatók el és a közlemények utólag nem módosíthatók. Az érintett a kérelmét visszavonta. [NAIH-5869/2023]

Egy másik hatósági eljárásban az érintett a nevét és egykori munkahelyi e-mail címének törlését kérte egy önkormányzati honlapon egy képviselőtestületi elő-

terjesztés részeként közzétett iratból. Az önkormányzat nem támasztotta alá az adatkezeléshez fűződő érdekeinek elsőbbségét, azt hogy mennyiben szükséges egy évvel ezelőtti, 2011. évben keletkezett személyes adatnak a további nyilvánosságra hozatala a véleménynyilvánítás szabadságához és a tájékozódáshoz való jog gyakorlása céljából. Arról sem nyilatkozott, hogy konkrétan, napjainkban milyen közügy megvitatásához volna fontos az internetes közzététel további fenntartása. A Hatóság megalapozottnak találta a törlés iránti kérelmet, az „*elfeledtetéshez való jog*” biztosítását, és megállapította, hogy a kérelem elutasítása jogellenes volt. [NAIH-5517/2023, 307-1/2024]

III.4.2. Az önkormányzati tisztviselők közérdekből nyilvános adatai, és az azokból levonható következtetések

Egy polgármester arra várt választ, hogy az önkormányzati képviselők, polgármester, alpolgármester és bizottságok külsős tagjainak különféle jogcímen nyújtott kifizetések (tiszteletdíj, jutalom, költségtérítés, stb.) nettó összege kiadható-e közérdekű adatigénylésre. Az igényelt közérdekből nyilvános adatok esetében azok bruttó összegét megküldték az adatigénylő részére, de a nettó összeg tekintetében felmerültek egyes, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. tv. (a továbbiakban: Szja tv.) hatálya alá tartozó egyéni kedvezmények, amelyek személyes adatnak minősülnek. A bruttó személyes juttatások (munkabér, tiszteltdíj, jutalom, stb.) tartalmazzák a jogszabályok által meghatározott a különféle adókat és járulékokat (személyi jövedelemadó, nyugdíjbiztosítási, egészségügyi és munkaerő-piaci járulék). Megállapítható, hogy a bruttó személyes juttatás az adott foglalkoztatott által kapott nettó juttatásból és az Őt terhelő közterhekből áll. Az egyes személyek tekintetében a bruttó jövedelmet csökkentő személyi jövedelemadó kedvezményekről a Szja tv. külön rendelkezik. A megjelölt személyek tekintetében, a közérdekből nyilvános adatként igényelt nettó jövedelem – ugyanúgy, mint a bruttó jövedelem – egy összegben feltüntetve kiadható az adatigénylő részére, mivel a bruttó jövedelemnél sem kerül részletezésre, hogy az milyen jövedelemelemekből állt össze, valamint a levonásra kerülő adókat és járulékokat sem részletezik személyenként az adatkiadás során. [NAIH-1563-2/2023]

III.4.3. Polgármester iskolai végzettsége

Egy község polgármesterének iskolai végzettségére vonatkozó adatigénylést a jegyző elutasított. Az igénylő hivatkozott arra, hogy a polgármester a végzettségét a korábbi választási kampányok során és nyilatkozataiban is megnevezte. A kampányban hivatkozott diplomájára, doktori iskolai végzettségére, szakértői jártasságaira. A hatályos jogszabályok alapján megállapítható, hogy a polgármester iskolai végzettsége annyiban minősül közérdekből nyilvános adatnak, amennyiben a végzettsége feltétele valamely önkormányzati feladat ellátásának, vagy a pozíció betöltésének. Mindezek alapján a polgármester végzettségére vonatkozó adatok nem minősülnek közérdekből nyilvános adatnak a Polgármesteri Hivatal, mint adatkezelő oldaláról nézve. A fentiekől elkülönül az az eset, amikor a polgármester önkéntesen, saját maga, vagy egyértelmű hozzájárulása alapján más adatkezelő nyilvánosságra hozta a végzettségével kapcsolatos adatokat. A Hatóság álláspontja, hogy ebben az esetben – közérdekből nyilvános adatként – az adat megismerhető. A jegyző válasza szerint a választási kampány során, szórólapon rögzített formában nyilvánosságra hozta az iskolai végzettségét, ezt azonban a polgármester nem erősítette meg. A Hatóság javasolta a polgármesternek, hogy fontolja meg az adatigénylő tájékoztatását annak érdekében, hogy közfeladatot ellátó személyként, a település előljárójaként integritási, illetve reputációs kérdések felmerülését, illetve vitathatóságát megelőzze a helyi közösség körében. A vizsgálat során az adatok kiadására nem került sor. [NAIH-3526-8/2023]

III.4.4. A Közzszolgálati Döntőbizottság döntéseinek átláthatósága

A Közzszolgálati Döntőbizottság határozatainak nyilvánosságára vonatkozóan is kérdés érkezett a Hatósághoz. Az erre irányuló adatigénylést a Miniszterelnökség elutasította, arra való hivatkozással, hogy a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (Kit.) és a Döntőbizottságról szóló 69/2019. (IV. 4.) Korm. rendelet nem ír elő a határozatok közzétételére vagy megküldésére irányuló kötelezettséget. Bár a Döntőbizottság eljárása az előtte eljáró felek jogviszonyára korlátozódik és az eljárás tárgya az adott kormánytisztviselő foglalkoztatási jogviszonyával függ össze, így annak a magánszférájához kapcsolódik, a Döntőbizottság mint közfeladatot ellátó szerv egyedi döntéseinek a megismeréséhez is fűződhet közérdek. Ha az eljáró tanács elvi kérdésekre is kiterjedő határozatot hozott, a Döntőbizottság elnöke dönthet arról, hogy azt elvi döntőbizottsági határozatként a honlapon közzétegyék. Abból, hogy valamely jogszabály az adatok nyilvánosságát nem írja elő, nem következik, hogy azok

közérdekű adatként ne lennének megismerhetők.⁶ A Hatóság álláspontja szerint a Döntőbizottsághoz meghatározott tárgykörben, egy meghatározott időszakra vonatkozóan, vagy egy adott kormányzati szervvel szemben benyújtott panaszok alapján indult eljárásokban hozott határozatokra vonatkozóan benyújtott közérdekű adatigénylést a Döntőbizottság köteles az Infotv. előírásainak megfelelően teljesíteni. A Döntőbizottság tehát az egyes ügycsoportokra vonatkozó határozatokat – kizárólag az azok ügyiratszámára is kiterjedő, az Infotv. 30. § (3) bekezdés szerinti anonimizálását követően – erre irányuló adatigénylés esetén köteles az Infotv. 29. § (3) bekezdés alapján másolatban megküldeni az adatigénylőnek.

Amennyiben az adatigénylő az adatigénylésével a határozattal érintett kormányzati szervhez fordul, úgy – a fentiek szerint anonimizált formában – a meghatározott tárgyú vagy egyes ügycsoportokra vonatkozó döntőbizottsági határozatok kiadására maga az eljárásban félként szereplő kormányzati szerv is köteles. Az adatigénylés teljesítésére vonatkozó kötelezettség fennállásának tekintetében nem azt szükséges ugyanis vizsgálni, hogy a közfeladatot ellátó szerv az Infotv. 3. § 9. pont fogalom meghatározása szerinti adatkezelő-e, hanem azt, hogy vonatkozásában az Infotv. 26. § (1) bekezdésében meghatározott feltétel teljesül-e, azaz, hogy a megismerni kívánt adat ténylegesen a kezelésében van-e.⁷ [NAIH-3218-6/2023]

III.5. Az önkormányzatok átláthatósága

III.5.1. Az önkormányzati képviselőt megillető jogok a törvények alapján

A Hatóság több bejelentéssel kapcsolatban is vizsgálta az önkormányzati képviselő tájékozódásához való jog és a közérdekű, közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog elhatárolásának kérdését, azaz a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) valamint az Infotv. rendelkezéseinek együttes alkalmazását. A Hatóság joggyakorlata szerint a közérdekű és közérdekből nyilvános adatokat az önkormányzati képviselő ugyanúgy ismerheti meg, mint bárki más, az adatigénylésre az Infotv. rendelkezéseit kell alkalmazni. Az Möt. 32. § (2) bekezdésében meghatározott, az önkormányzati képviselőt megillető jogok nem eredményeznek többletjog-sítványokat a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez.

⁶ Kúria Pfv. IV.21.093/2020/5., Fővárosi Ítéletábrla Pf.20.023/2022/10., Fővárosi Ítéletábrla Pf.20.066/2022/5.

⁷ Alkotmánybíróság 6/2016. (III. 11.) AB határozat [31]-[33], Fővárosi Ítéletábrla 2. Pf.20.567/2022/3.

Ettől eltérő eset áll fenn, ha törvény vagy törvény felhatalmazása alapján megalkotott önkormányzati rendelet felhatalmazza a képviselőt valamely adatfajta megismerésére, kezelésére közfeladatának ellátása érdekében, illetve valamely bizottság tagjaként, vagy egyénileg az önkormányzat képviselő-testülete megbízza valamely önkormányzati hatáskörbe tartozó feladat tervezésével, szervezésével, ellenőrzésével. Ilyen esetben a célhoz kötött adatkezelés elvének betartásával a feladat ellátásához elengedhetetlenül szükséges, illetve a jogszabályban felsorolt személyes adatokat a képviselő kezelheti. Minden más olyan adatkezelésre, a képviselői minőségben történő felvilágosítás-kérésre is, vonatkoznak az általános adatvédelmi rendelet és az Infotv. szabályai, amelyek személyes adatok kezelésével járnak. Így a képviselői minőség önmagában nem jogosít fel személyes adatok megismerésére és kezelésére.

Egy beadvány kapcsán az önkormányzat pénzügyi bizottságának tagja betekintést kért az adott önkormányzatnál foglalkoztatott közalkalmazottak, köztisztviselők bérjegyzékébe, béren kívüli juttatásainak jegyzékébe és ezen adatok alapidokumentumaiba. A Hatóság rámutatott a fent kifejtettekre, valamint felhívta a figyelmet az önkormányzat képviselő-testülete Szervezeti és Működési Szabályzatban (a továbbiakban: SZMSZ) – mint helyi önkormányzati rendeletben – a pénzügyi bizottság feladatkörére vonatkozó szabályokra. A konkrét ügyben nem az Infotv., hanem az Möt. és az SZMSZ-ben meghatározott jogkörben járhat el a pénzügyi bizottság, illetve annak tagja, de ez esetben is figyelemmel kell lenni a védendő adatok megismerhetőségére, szükség esetén azok anonimizálására, valamint a közérdekből nyilvános személyes adatok esetében a terjesztésével összefüggésben a célhoz kötött adatkezelés elvének betartására. [NAIH-5878-2/2023]

III.5.2. Lakásbérbeadási ügy

Szintén az önkormányzat képviselő-testülete által létrehozott bizottságban tagsággal nem rendelkező önkormányzati képviselő tekintetében merült fel az a kérdés, hogy betekinteth-e az önkormányzati lakásbérbeadási ügyek vonatkozásában a bérbeadásokat megalapozó iratokba. Az önkormányzati lakásbérbeadási ügyekben – kiemelve a szociális alapon történő bérbeadást – a döntés meghozatalához nem csupán az érintett természetes személyazonosító adatait, hanem egyéb, vagyoni, családi, szociális és egészségügyi helyzetére vonatkozó személyes adatait is kezelte a bizottság. Az önkormányzati képviselő az Möt. 32. § (2) bekezdés d) pont első fordulata értelmében részt vehet a képviselő-testület által létrehozott bármely bizottság nyilvános és zárt ülésén, melynek nem tagja, és képviselőként korlátozás nélkül megismerheti bármely bizottság nyilván-

nos ülésének előterjesztéseit és jegyzőkönyveit. Azonban annak a bizottságnak, melynek nem tagja, nem ismerheti meg a zárt ülés napirendi pontjai vonatkozásában elkészített előterjesztéseket, valamint a döntéshez szükséges adatokat. Az Möt. 32. § (2) bekezdése alapján az önkormányzati képviselő tanácskozási joggal jogosult részt venni a bizottságok zárt ülésein is. E jog gyakorlása során annak ellenére megismerheti a döntéshozatali eljárást, hogy közvetlenül nem vesz részt az egyedi ügyek megítélésében. Az ügyben a Hatóság azt az álláspontot alakította ki, hogy nem szükséges a konkrét egyedi ügyek iratanyagának, és az abban szereplő adatoknak az ismerete ahhoz, hogy az önkormányzati képviselő gyakorolni tudja az Möt. 32. § (2) bekezdés d) pont utolsó fordulata szerinti jogosítványát. [NAIH-5924-4/2023]

III.5.3. A közérdekű adatigénylés szabályozása az SzMSz-ben

A Hatóság vizsgálatot folytatott egy kerületi önkormányzattal szemben, mivel a Szervezeti és Működési Szabályzatában a helyi jogalkotás tárgykörébe vonta az önkormányzati képviselő által benyújtott közérdekű adatigénylés teljesítési módjának a meghatározását, amelynek értelmében, ha az adatigénylés jelentős terjedelmű, illetve nagyszámú adatra vonatkozik, annak iratbetekintés útján tesznek eleget. Az Infotv. a közérdekű adatigénylés teljesítésének módját tekintve egyértelmű szabályokat tartalmaz a 30 § (2) bekezdésben és a 29. § (2) bekezdésben, továbbá az Infotv. nem ad felhatalmazást helyi önkormányzati rendelet alkotására a közérdekű adatigénylés teljesítési módjának további meghatározására. Budapest Főváros Kormányhivatala az önkormányzati rendelettel összefüggésben kiemelte, hogy az említett szabályozással az Alaptörvény az Infotv. és az Möt. vonatkozó rendelkezéseinek együttes alkalmazása során garantált képviselői jogosultságok nem szűkíthetők vagy korlátozhatóak, valamint a települési önkormányzatok nem jogosultak önkormányzati rendeletet alkotni a közérdekű adatok megismerésének és terjesztésének joga mint alapvető jog lényeges tartalmi elemeivel összefüggésben. A Kormányhivatal következetes álláspontja ellenére a képviselő-testület a rendeletet – az SZMSZ módosítást – a fentiek szerint elfogadta. A Hatóság a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez fűződő alapjog jövőbeni sérelmének elkerülése érdekében ajánlást tett a kerületi önkormányzat képviselő-testületének az említett szabályozás hatályon kívül helyezésére. [NAIH-922-11/2023]

III.5.4. Az önkormányzat törvényes működésére vonatkozó adatok transzparenciája

Az önkormányzatok átlátható működéséhez kapcsolódó kérdésként merült fel egy beadványban, hogy a Kormányhivatal törvényességi felhívása közérdekű adatnak minősül-e. A Hatóság a kérdés megválaszolásakor a 32/1992. (V. 29.) AB határozatból indult ki, amely rögzíti, hogy az információszabadság elsődleges rendeltetése az állam átláthatóságának biztosítása, a közhatalmi döntéshozatal ellenőrzése. Az Infotv. 26. § (1) bekezdése és (2) bekezdése, valamint a 32. §-a szabályainak értelmében a kormányhivatalok törvényességi ellenőrzési feladataik körében keletkezett adatok – főszabály szerint – közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok, amelyek megismerhetőségére az Infotv. rendelkezéseit kell alkalmazni. Az információszabadság érvényesülése szempontjából a Hatóság kiemelte, hogy ebben az esetben egy közfeladatot ellátó szerv (Kormányhivatal) egy másik közfeladatot ellátó szervet (helyi önkormányzat képviselő-testülete) ellenőrzi, azaz a kormányhivatal közfeladat-ellátása körében ellenőrzi a képviselő-testület közfeladatot megvalósító tevékenységét. A vizsgálatok célja az, hogy a törvényes működés helyreálljon, valamint a jogellenes helyzet megszűnjön, az erre vonatkozó adatok pedig az Infotv. fogalom meghatározásánál fogva közérdekűek. Amennyiben a törvényességi felügyeleti eljárás lezárult, és megszületett a törvényességi felhívás, a dokumentum – amennyiben szükséges, a védendő adatok anonimizálását követően – nyilvános, bárki számára megismerhető. [NAIH-1678-2/2023]

III.5.5. A lakbértartozásra vonatkozó adatok közzététele a fizetési hajlandóság növelése céljából

Vizsgálat tárgyát képezte egy önkormányzati tulajdonban lévő lakás bérlője lejárt lakbértartozása összegének, az adós nevének önkormányzati honlapon történő közzététele. A városi önkormányzat képviselő-testülete rendeletet alkotott arról, hogy az egy millió forintot elérő, harminc napot meghaladó, lejárt piaci lakbértartozással késedelmes adós nevét, tartozásának összegét az önkormányzati honlapon közzétegye mindaddig, amíg a tartozás fennáll. Az ügyben megvalósult személyes adat kezelése (online nyilvánosságra hozatal) vonatkozásában a Hatóság megállapította, hogy nem rendelkezett megfelelő adatkezelési joggal az adatkezelő Önkormányzat, mivel az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok hasznosítását, annak szabályait rendező, lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. LXXVIII. törvény nem ad felhatalmazást jelen esetben a személyes adatok kezelésének helyi szinten történő szabályozására (önkormányzati rendelet alko-

tására), ami a sérelmezett adatkezelés jogalapjaként hivatkozható lett volna. A jogosulatlan adatkezelés megállapítása mellett a Hatóság kiemelte az adatkezelés célhoz kötöttsége tekintetében tett megállapításait: az Önkormányzat által igénybe vett bírósági végrehajtás eredményre vezetett, ezért nem volt szükség a panaszos személyes adatainak további kezelésére, főképpen nem a személyes adatoknak a közérdek érvényesítése céljából történő közzétételére. A Hatóság ajánlást tett az önkormányzati rendelet vonatkozó szabályainak hatályon kívül helyezésére, melynek a képviselő-testület eleget tett. [NAIH-2086-11/2023]

III.5.6. Önkormányzati munkavállaló adatainak nyilvánosságra hozatala

Bejelentés alapján vizsgálta a Hatóság egy önkormányzattal részmunkaidőben álló és az önkormányzat tulajdonában álló munkásszálló üzemeltetésben is közreműködő személy személyes adatainak nyilvánosságra hozatalát. A Hatóság a bejelentő személyével kapcsolatban megállapította, hogy a munkaszerződésében foglalt munkakör szerint általános jogi munkatársként végzi feladatait. A nyilvánosan elérhető képviselő-testületi jegyzőkönyvekből, illetve a jegyző nyilatkozatából megállapíthatóvá vált, hogy az önkormányzati munkásszálló üzemeltetési közfeladat-ellátással összefüggésben kivételes közszereplőnek minősül, ezért tűrni köteles a közfeladat-ellátásához kapcsolódó közérdekből nyilvános adatok célhoz kötött nyilvánosságra hozatalát: neve, az általa végzett közfeladat, a (tervezett) beosztása és az azzal kapcsolatban (tervezett), valamint jelenleg munkabérének összege. A Bejelentő, mint közfeladatot ellátó személy, önként vállalta a település munkásszállója üzemeltetésének ellátását, így a pozíciójával együtt járó nyilvánosságot, és a tevékenységével kapcsolatos véleménynyilvánítással, bírálattal kapcsolatos tűrési kötelezettséget. [NAIH-3279-17/2023]

III.5.7. Közérdekű adatigénylés áttétele az adatokat kezelő közfeladatot ellátó szervhez

A Hatóságot egy vizsgálati ügy keretében az egyik fővárosi kerület jegyzője arról tájékoztatta, hogy a Bejelentő közérdekű adatigénylését a Kerületi Közszolgáltató Zrt. mint adatkezelő részére továbbította, mivel az igényelt adatokkal a Polgármesteri Hivatal nem rendelkezett, és erről a tényről tájékoztatta a Bejelentőt is. A Bejelentő ezt követően adatvédelmi hatósági eljárás iránti kérelmet nyújtott be a Hatósághoz, mivel véleménye szerint a személyes adatait jogalap nélkül továbbították egy másik, önálló adatkezelő részére. A Hatóság a kérelmet elutasította és kiemelte az Európa Tanács közérdekű adatot tartalmazó iratokhoz való hozzáférésről szóló Egyezmény vonatkozó szabályait, amelyet

a magyar jogba a 2009. évi CXXXI. törvény emelt be. A Tromsøi Egyezmény 5. cikk 2. pontja előírja az adatkezelő számára, hogy amennyiben lehetséges, az adatigénylést meg kell küldenie a hatáskörrel rendelkező közhatalmi szervhez, vagy az igénylőt tájékoztatnia kell arról, hogy mely hatáskörrel rendelkező közhatalmi szervhez fordulhat. A jegyző egy kiemelkedő alapvető jog, a kérelmező közérdekű információkhoz való hozzáférése érdekében elősegítése érdekében küldte tovább az adatigénylést az adatokkal rendelkező önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társasághoz, amit a Hatóság az információszabadság lehető legteljesebb körű érvényesülése érdekében jó gyakorlatnak tart. A határozat a Hatóság honlapján az ügyszám alapján elérhető. [NAIH-1096-16/2023]

III.5.8. Meghívók előterjesztések közzététele az ülés előtt

Az ügyekben a bejelentők önkormányzatok képviselő-testületeinek nyilvános üléseivel kapcsolatban sérelmezték, hogy az ülések meghívói és előterjesztései csak az ülés napját megelőző napon, vagy egyáltalán nem kerültek fel az önkormányzatok honlapjára, így a tárgyalat előterjesztések a lakosság által az ülést megelőzően nem voltak megismerhetők.

A konkrét ügyekben a Hatóság megállapította, hogy az önkormányzat polgármesteri hivatalai törvénysértő módon jártak el, mert az ülések meghívóit és előterjesztéseit nem az adott önkormányzat és szervei szervezeti és működési szabályzata szerinti helyi rendelet (a továbbiakban: SZMSZ) és az Infotv. által meghatározott határidők betartásával tetté közzé a település honlapján. A Hatóság ezen túlmenően megvizsgálva az SZMSZ-ek rendelkezéseit, úgy ítélte meg, hogy a rendes és a rendkívüli ülések meghívójának és az írásos előterjesztéseknek a képviselők részére történő megküldésére, így azoknak – az Infotv. 1. melléklet II.9. pontjára figyelemmel – a honlapon való közzétételére irányadó, az SZMSZ-ek által előírt határidő („az ülést megelőző 2 napon belül”) az információszabadságot veszélyeztető módon indokolatlanul rövid, ezáltal nem szolgálja megfelelően az ülések napirendi pontjainak és az azokon tárgyalat előterjesztéseknek a nyilvánosság által az ülést megelőzően történő megismerhetőségét. A fentiek miatt a Hatóság az SZMSZ módosítására vonatkozó ajánlással élt az önkormányzatok felé, amelyek képviselő-testületei az SZMSZ módosítására irányuló javaslatot napirendre vették, egyikük elfogadta az SZMSZ módosításáról szóló helyi rendeletet, a másik elvetette a javaslatot. [NAIH-2613/2023, NAIH-7613/2023]

III.6. Az Ákr. (általános közigazgatási rendtartás) alapján kezelt közérdekű adatok megismerhetősége

A Hatóság korábban, a 2018. évi beszámolójában „Ákr. kontra Infotv., avagy közadatok a közigazgatási eljárásban” címmel külön pontban elemezte a két alapjogot érintő – az Ákr. iratbetekintési, valamint az Infotv. közérdekű adatok megismerésére vonatkozó – szabályokat. A Hatóság kifejtette azon álláspontját, mely szerint önmagában az a tény, hogy a kiadni kért közérdekű adatokat egyébként közigazgatási hatósági eljárásban felhasználják, ezen adatokat nem fosztja meg közérdekű adat jellegüktől. Az, hogy a közigazgatási hatósági eljárásra tekintettel indokolt-e a nyilvánosságkorlátozás, kizárólag a konkrét esetre vonatkoztatva ítéltető meg. Véggkövetkeztetésében a Hatóság megállapította, hogy az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontja szerinti korlátozás rendeltetése nem a lezárt közigazgatási hatósági eljárásokban keletkezett adatok megismerhetőségének korlátozhatósága.

A Hatóság következetes véleménye szerint az Ákr. 33. § (3) bekezdése csak azon adattípusokat jelöli meg, amelyek megismerhetősége feltételhez kötött. A közérdekű és közérdekből nyilvános adatok tekintetében az Ákr. ezen szakasza nem tartalmaz korlátozást, annak értelmezése során egyedül a személyes adatok, vagy az egyéb védett adatok felismerhetetlenné tétele az, amit a jogszabály előír. Az Ákr. hivatkozott bekezdéséhez fűzött kommentár is a Hatóság érvelésével azonos következtetésre jut, mely szerint a jogszabályhely védett titokról és törvény által védett egyéb adatot (például személyes adatot) tartalmazó iratokról beszél. A jogszabályi megfogalmazás oka, ha az iratokban közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatnak minősülő adatok vannak, akkor abba az Infotv. szabályai alapján külön jogosultság igazolása nélkül bárki betekinthez.

A bírósági gyakorlat alapján is helytelen az a jogszabály-értelmezés, „amikor a közfeladatot ellátó szerv az Infotv. és a Ket. szabályozását lex generalis lex specialis viszonyában értelmezi. [Debreceni Ítéltábla Gf. 30.126/2016/5.] A hivatkozott ítélet kimondja továbbá, hogy „Az alperesnek a szakhatósági eljárásban a Ket. szabályai szerint kellett eljárni, az eljárási törvény erre vonatkozó kifejezett tilalma és korlátozása hiányában mindez azonban nem érinthette a közérdekű adatok megismerhetővé tételének az Infotv. által meghatározott kötelezettségét; mint ahogy arra a Kúria Pfv.IV.20.455/2015/4. számú ítélete is rámutatott, önmagában ugyanis attól, hogy a kiadni kért közérdekű adatot egyébként hatósági, bírósági eljárásban felhasználják, az adat nem veszi el közérdekű jellegét automatikus módon”.

A Fővárosi Ítéltábla Pf. 21.108/2019/8. számú – perjogi okok miatt hatályon kívül helyezett – ítéletében megállapította, hogy a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó szabályokat az Infotv. rendelkezései tartalmazzák kizárólagosan. Ettől meg kell különböztetni azt az Ákr.-en alapuló, a közigazgatási eljárás iratába való betekintést, melyet az Ákr. 33-34. §-ai szabályoznak.

Az Ákr. szerint lefolytatott közigazgatási hatósági eljárásokban keletkező döntés, az adott szerv közfeladatának ellátásával összefüggő adat, mely az Infotv. 3. § 5. pontja alapján közérdekű adat, mely tekintetében az Ákr. a 33. § (5) bekezdése pontosan meghatározza, mely hatósági döntések, milyen adattartalommal ismerhetők meg: „Ha törvény a döntés nyilvánosságát nem korlátozza vagy nem zárja ki, az eljárás befejezését követően a személyes adatot és védett adatot nem tartalmazó véglegessé vált határozatot, valamint az elsőfokú határozatot megsemmisítő és az elsőfokú határozatot hozó hatóságot új eljárásra utasító végzést bárki korlátozás nélkül megismerheti.”

A Hatóság egy eljárásában az örökségvédelmi és világörökségi miniszteri vélemény közérdekű adatigénylésre történő megismerhetővé tételét vizsgálta. Az adattal rendelkező minisztérium álláspontja szerint a kiadni kért adat más hatóság előtt folyamatban lévő közigazgatási eljárás lefolytatásához szükséges, így az e hatósági eljárás iratanyagát képezi, melyre az Ákr. rendelkezései az irányadók. A minisztérium arra hivatkozással, hogy az adatigénylő nem ügyfele az érintett hatósági eljárásnak, részére a kért irat kiadását megtagadta. A Hatóság és a minisztérium álláspontja annak ellenére nem közeledett egymáshoz, hogy a Hatóság felhívta a figyelmet arra, hogy egyébként a megismerni kívánt adatok környezeti adatoknak minősülnek, tehát nyilvánosságuk korlátozása szűken értelmezendő, mely mellett a Hatóság hangsúlyozta az információ feltáráshoz fűződő közérdeket.

Az Ákr.-ben alkalmazott „bárki” fogalom megfeleltethető Magyarország Alaptörvénye VI. cikk (3) bekezdésében, valamint az Infotv. 26. § (1) bekezdésében rögzített „bárki” meghatározással, melynek körébe maga az érintett ügyfél is beletartozik.

Az Ákr. a hatósági eljárás ügyfele számára az eljárás során és annak lezárását követően is biztosítja az iratbetekintési jogot, míg a hatósági eljárással nem érintett – „harmadik” – személy számára az Infotv. ad lehetőséget kizárólag az eljárás lezárását követően a jogerős, anonimizált döntés megismerésére. Abban az esetben, ha a hatósági eljárás érintettje – mint „bárki” fogalomkör része – a saját ügye tekintetében fordul közérdekű adatigényléssel a közfeladatot ellátó szervezethez, a Kúria a Pfv.20.045/2023/7. számú ítéletében kimondta: az

adatigénylő saját ügyére vonatkozó adatigénye nem szolgálja a közügyek átláthatóságát, ezért nem felel meg a közérdekű adat megismerése iránti igényvel szemben támasztott követelményeknek, nem minősíthető közérdekű adat megismerése iránti igénynek. Önmagával szemben az ügyfél adatigénylő által ismert adatokon keresztül ugyanis az Infotv. szerinti cél nem értelmezhető (Kúria Pfv. IV.20.419/2021/6.).

Az igénylő ügyfélként az Ákr. rendelkezései szerint jogosult ügyféli jogainak gyakorlására, mely körében iratbetekintés során megismerheti az ügy vonatkozásában releváns adatokat, információkat. Az ügyfél saját adataihoz fűződő információk megismerése összességében az alapjog társadalmi rendeltetésével nem egyeztethető össze, nem járul hozzá az Infotv. 1. §-ában deklarált cél, a törvény hatálya alá tartozó tárgykörökben a közügyek átláthatósága és a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez, terjesztéséhez fűződő jog érvényesüléséhez.

Egy bejelentő azért fordult a Hatósághoz, mert a polgármesteri hivatal (a továbbiakban: hivatal) elutasította közérdekű adatigénylésének teljesítését, amelyben annak a feljegyzésnek a másolatát kérte, amelyet a közterület felügyelő a bejelentő teraszán a lakóhelyükhöz közeli vendéglátóhely zeneszolgáltatásával kapcsolatos panasz alapján történt helyszíni ellenőrzés tárgyában készített (a továbbiakban: feljegyzés). A hivatal az adatigénylés teljesítését megtagadta azzal, hogy az adatigénylés teljesítésének az Infotv. 27. § (2) bekezdés g) pontja szerinti akadály van, mivel a bejelentő, mint ügyfél – személyazonosítását követően – a kért dokumentumot az Ákr. 33. § – 34. § szerinti iratbetekintés szabályai szerint ismerheti meg. A Hatóság a vizsgálat során ezzel szemben megállapította, hogy a bejelentés szerinti ügyben nem indult közigazgatási hatósági eljárás, és a kért feljegyzés teljes egészében a bejelentőre vonatkozó információkat tartalmazott. Erre tekintettel rámutatott arra, hogy a bejelentőnek a feljegyzés megküldésére irányuló kérelme valójában nem minősül közérdekű adatigénylésnek, mivel azáltal a bejelentő a saját ügyében kívánt tájékoztatást kapni. A Hatóság megállapítása szerint a bejelentő kérelmét mint az általános adatvédelmi rendelet 15. cikk (3) bekezdés szerinti – a bejelentőnek az általa kezelt személyes adatairól való másolat megküldésére irányuló – kérelmet kellett volna a Hivatalnak azonosítania és az általános adatvédelmi rendelet 12. cikkében foglaltak szerint kellett volna teljesítenie. A Hatóság a hivatalt az érintetti kérelem – a bejelentő személyének szükség szerint történő azonosítását követően történő – teljesítésére kötelezte. [NAIH-7974/2023]

III.7. A nyilvánosság-korlátozás esetei

III.7.1. Üzleti titok

Az adatigénylő a kizárólagos önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság által harmadik személlyel megkötött szerződések meghatározott adatait kívánta megismerni, mely tekintetében lefolytatott vizsgálati eljárásban a Hatóság kifejtette: egy adott dokumentumban (például szerződés, árajánlat) olyan adatok is szerepelhetnek, melyek nem tartoznak az Infotv. 27. § (3) bekezdésében megjelölt adatkörök egyikébe sem (például árazott költségvetés, know-how), vagy melyeket az önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társasággal szerződő másik fél üzleti titokká minősített. Az üzleti titok és az információszabadság kollíziójával kapcsolatban kialakított álláspontját a Hatóság a NAIH/2016/1911/V számon kiadott ajánlásában foglalta össze. Az ajánlás szerint a legalább többségi állami/önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok az általuk ellátott közfeladat (ide értve a közvagyonnal való gazdálkodást is) vonatkozásában nem hivatkozhatnak üzleti titokra, ugyanakkor egy, a piaci verseny keretei között működő gazdasági társaság számára az üzleti titoknak minősülő tények, információk, megoldások vagy adatok, amelyekre vállalati, gazdasági terveit, stratégiáját építi, nagy jelentőséggel bírnak, hiszen ezen információkra alapozva hozza meg döntéseit, melyek biztosítják a piacon elfoglalt helyét, így az ilyen információk nyilvánosságra kerülése a piacról való kiszorulását eredményezheti. Az üzleti titok és az információszabadság konfliktusát feloldva az Infotv. 27. § (3) bekezdése – a közpénzekkel való gazdálkodás átláthatóságának érdekében – közérdekből nyilvános adatoknak minősíti azon „quasi” üzleti titkokat, amelyek a központi és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai uniós támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezményel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatosak. Amennyiben a titokgazda (akár az önkormányzati társaság, akár a szerződéses partnere) megtette a szükséges jogi intézkedéseket az üzleti titok megőrzésére (pl. az üzleti titokra vonatkozó részek kifejezett megjelölése, és a védetség indokának részletes kifejtése), az önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaság, illetve szerződéses partnere azt jogosulatlanul nem hozhatja nyilvánosságra. Amennyiben ezen adatok, védett ismeretek a köztulajdonban álló gazdasági társaság, illetve a vele szerződő fél piaci versenytársai, konkurencsei tudomására jutnak, az azt eredményezhetné, hogy sérülnek a szerződő felek jogszerű gazdasági érdekei. [NAIH-6203/2023]

III.7.2. Új adat előállítása

Az Alkotmánybíróság, a rendes bíróságok és a NAIH gyakorlata szerint a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozása kizárólag törvényi szinten, az adatkezelő mérlegelési jogának és kötelezettségének biztosításával lehetséges az Infotv.-ben meghatározott érdekek védelme érdekében, kényelmi szempontok nem képezhetik az adatigénylés megtagadásának alapját.

A vizsgált ügyben a bejelentő nem egy kész nyilvántartás továbbítását kérte, hanem egy egyszerű informatikai, adatlekérdezési művelettel lekérdezhető adatsor megismerésének biztosítását. A Hatóság a vizsgálat során – figyelemmel a 13/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [55] bekezdésére – kifejtette: amennyiben az *adatigénylés létező és kezelt (rögzített) adatok kigyűjtésére, meghatározott szempont szerinti kiválogatására és például táblázatba rendezésére vonatkozik, a kérelem nem tagadható meg.* A kérelmet a rögzítés formájától és attól függetlenül, hogy az adatot esetleg az adatkezelő nyilvántartásainak és/vagy az adatkezelő által tárolt iratoknak az áttekintése útján ki kell keresni, *teljesíteni kell.* Hasonlóan ahhoz, hogy az adatkezelő nem tagadhatja meg az adatigény teljesítését azon az alapon, hogy az általa kezelt dokumentum átvizsgálását, s a benne található nyilvános adatoknak a nem nyilvános adatoktól való elkülönítését igényelné. Kiemelte továbbá, hogy a pusztán adminisztratív jellegű megfontolások nem eredményezhetik az információszabadság korlátozását. [12/2004. (IV. 7.) AB határozat]

Összefoglalva: a Hatóság következetes álláspontja az, hogy egyszerű informatikai lekérdezési és összeadási műveletek elvégzése nem minősül minőségileg új adat előállításának. Az ügy tárgyát képező adatigénylés teljesítéséhez nem volt szükség az egyszerű informatikai, matematikai vagy egyéb számottevő nehézséget meghaladó műveletek elvégzésére. A vizsgált adatigénylés esetében az, hogy az AB 13/2019. (IV. 8.) számú határozata szerinti *tárolt adatok kikereséséről, egyszerű (vagy többletmunkával) kikereshető adatok képezték az adatigénylés tárgyát,* azaz annak teljesítése nem kívánja meg új adatok beszerzését, gyűjtését más szervektől, magyarázatok adását, következtetések levonását. A közérdekű adatigénylés egyes kérdéseinek és az azokra adandó válaszoknak tényleges tartalmi vizsgálata mellőzésével, pusztán formális hivatkozás a 13/2019. (IV. 8.) AB határozatra az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében foglalt alapjog I. cikk (3) bekezdésébe ütköző *indokolatlan korlátozásának minősül, azaz alaptörvény-ellenes.* [NAIH-9111-2/2023]

III.7.3. Kormányzati Integrált Közérdekű Adatközlési Portál (KIKAP Portál), Hatósági Integrált Közérdekű Adatközlési Portál (HIKAP Portál)

A Hatóság által vizsgált HIKAP, KIKAP Portál működését panaszoló vizsgálatokban a panaszok tartalma egységesen az, hogy a nyilvánosságra hozott közérdekű adat, illetve közérdekből nyilvános adat az URL-en a feltöltést követő 15 napig érhető el, ezt követően az adattartalom archiválásra, majd 90 nap után a tartalom törlésre kerül. A HIKAP, KIKAP Portálok „nyilvánosságra hozott” közérdekű adat kizárólag az adatigénylő, illetve azon személy számára hozzáférhető 15 napig, aki rendelkezik az adatkezelő szerv által megküldött, a letöltéshez szükséges URL-lel.

Az adatkezelő (az adatot kiadó szerv) nem követi figyelemmel azt, hogy az adatigénylő megkapja-e az általa megismerni kívánt adatot, dokumentumot. Az adatigénylőnek szükséges jeleznie azt, hogy az általa igényelt dokumentumot valamely okból nem éri el, ebben az esetben az adatkezelő ismételt linket küld az adatigénylő e-mail címére. A vizsgálatok során további problémát jelent az, hogy a KIKAP és a HIKAP rendszer automatikusan két vízjelet helyez el az adott dokumentumon: az adatigénylő e-mail címét, valamint a KIKAP feliratot. Ennek célja az adatkezelők szerint az adatigénylő „egylépcsős azonosítása”.

A Hatóság álláspontja szerint a közérdekű adatigénylésre kiadott dokumentumokon alkalmazott vízjel – még abban az esetben is, ha adott esetben nem takarja ki a közérdekű adatokat – akadályozza az Alaptörvényben biztosított közérdekű adatok terjesztéséhez való jogot, különösen akkor, ha a vízjel az adatigénylő személyes adatait (például: e-mail címét) is tartalmazza. [NAIH-7525/2023., NAIH-44/2023., NAIH-584/2023.]

III.7.4. A Magyar Bírósági Végrehajtói Kar (MBVK) által alkalmazott adatigénylés-teljesítő portál

A panasz szerint egy adatigénylés teljesítése kapcsán nem indult el a letöltés a „Download” felíratra kattintással, eltűnt az adatsor. Sérelemzte továbbá, hogy az adatigénylésre feltöltött választ egy alkalommal tudta volna letölteni egy két hetes időtartamon belül, valamint azt, hogy az egész oldalon átfutó, a személyes adatait (nevét, adatigénylése időpontját, valamint e-mail címét) tartalmazó vízjel kitarakása miatt nem látható az egyik kulcsfontosságú adat.

Az MBVK az elektronikus úton történő közérdekű adatszolgáltatás biztosítására adatszolgáltatási portált alakított ki. Előnyei között szerepeltette az adatvesztés

minimalizálását, a feltöltött anyagok áttekinthetőbb formáját, az adatigénylő személyes adatainak maradéktalan védelmét. A felhasználók részére megküldött letöltésről az adatszolgáltató visszaigazolást kap. Ugyanakkor az adatkezelő nem győződik meg arról, hogy a közérdekű adathoz az adatigénylő ténylegesen hozzáfért, azt letöltötte. A vizsgálat eredményeként megszűnt a vízjel alkalmazása, valamint a feltöltött dokumentumok letöltése nem kerül korlátozásra.

III.7.5. A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (SZTFH) által alkalmazott adatigénylés-teljesítő portál

A bejelentő azt sérelmezte, hogy az adatigénylésére olyan formátumban válaszolt az SZTFH, amelyet nem tud elérni, a válasz archiválásra került. A bejelentő nem kapott tájékoztatást arról sem, hogy meddig elérhető a válaszlével és hány-szor lehet azt letölteni.

A HIKAP Portál a közérdekű adatigénylés teljesítésével nyilvánosságra hozott közérdekű és közérdekből nyilvános adat feltöltésére, azok az adatigénylők részére történő megküldésére szolgál. Emellett az SZTFH a rendszer alkalmazása melletti érvként hivatkozott a belső hivatali ügymenet racionalizálására, a hatékonyabb, biztonságosabb és gyorsabb ügyintézés megvalósítására. Az adatigénylő az adatigénylés során megadott e-mail címére érkező levélből ismeri meg az adat elérésének URL címét és a jogorvoslati tájékoztatót.

A vizsgálat eredményeként az SZTFH módosította a HIKAP Portál általános működését úgy, hogy az *adatigénylésre adott válasz a Portálon történő közzétételt követően egy évig elérhető, ezután az adattartalom 90 napra archiválásra kerül.*

III.8. Környezeti adatok nyilvánossága

Az adatkezelők s korábbi évekhez hasonlóan 2023-ban is főként az Infotv. 27. § (5)-(6) bekezdéseire hivatkoztak a környezeti információkra vonatkozó adatigénylések elutasításakor.

A bejelentő egy megyei jogú város önkormányzatától egy olyan terület hidrológiai vizsgálatának eredményeit tartalmazó szakértői dokumentumot kérte, amelyet az Önkormányzat a későbbiekben értékesíteni szándékozott, és amelyre vonatkozóan vízjogi engedélyezési eljárás is folyamatban volt. Az önkormányzat az adatigény elutasítását azzal indokolta, hogy a kért adatok döntés megalapozását szolgáló adatok. A Hatóság felszólításában kifejtette, hogy egy közfeladatot

ellátó szerv csak a saját feladat- és hatáskörébe tartozó döntés meghozatalára irányuló eljárására hivatkozva alkalmazhatja az Infotv. 27. § (5) bekezdését a nyilvánosság korlátozására. Az Infotv. azt nem engedi meg, hogy egy közfeladatot ellátó szerv bármely hatóság előtt folyamatban lévő eljárásra hivatkozva korlátozza az általa kezelt közérdekű adatok nyilvánosságát. Csak az eljárást lefolytató szerv vezetője van ugyanis abban a helyzetben, hogy az Infotv. 30. § (5) bekezdésében előírt mérlegelést el tudja végezni, meg tudja ítélni, hogy az általa vezetett szerv törvényes és szakszerű működése érdekében szükséges-e a nyilvánosság korlátozása.

Az Önkormányzat előadta, hogy a bejelentő által igényelt adatok egy esetleges adásvételi eljáráshoz is szükségesek, amelyben az eladó fél az Önkormányzat. Az Önkormányzat álláspontja szerint a szakvélemény kellő jártasság nélkül nehezen értelmezhető állításokat tartalmaz. A Hatóság felszólításában kifejtette, hogy a Hatóság és a bíróságok következetes gyakorlata szerint a közérdekű adatok nyilvánosságát nem befolyásolhatja az adatok közérthetősége. A Kúria Pfv. 21.081/2018/5. sz. ítéletében azt állapította meg, hogy „A helyes értelmezéshez akár az alperes is hozzájárulhat. Önmagában azonban az értelmezés esetleges nehézségei még nem adnak alapot az adatkiadás megtagadására”. A Hatóság hangsúlyozta továbbá, hogy a bejelentő által igényelt adatok környezeti információnak minősülnek a nyilvánosság környezeti információkhoz való hozzáféréseinek rendjéről szóló 311/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 2. § a) pontja alapján. A Hatóság és a bíróságok következetes gyakorlata alapján a környezeti információk megismerésére irányuló igény teljesítéséhez fűződő közérdek különösen jelentős: „a környezet megfelelő védelme nélkülözhetetlen az emberi jólét és az alapvető emberi jogok, köztük az élethez való jog gyakorlása szempontjából. Alapjog, hogy mindenkinek joga van ahhoz, hogy egészségének és jólétének megfelelő környezetben éljen, továbbá mind egyénileg, mind pedig másokkal együttesen kötelessége a környezet védelme és javítása a jelenlegi és jövőbeli generációk javára. Az állampolgárok ezen jogának biztosításához és hogy ezen kötelezettségüket be tudják tartani, számukra a környezeti ügyekben az információt hozzáférhetővé kell tenni, biztosítani kell számukra a jogot, hogy részt vegyenek a döntéshozatalban, ezért a környezettel kapcsolatos ügyekben adott esetben még az üzleti titoknál is fontosabb a döntéshozatal számonkérhetőségének és átláthatóságának elmélyítése, ezzel a döntések támogatottságának megerősítése a nyilvánosság részéről. A környezet megóvásához fűződő társadalmi érdek miatt a környezetszennyezésre és a környezet állapotára vo-

natkozó adatokhoz való hozzáférés elsőbbséget élvez az üzleti titok megőrzésével szemben is”⁸.

Tekintettel arra, hogy az önkormányzat az ivóvízellátás fokozott védelme céljából kijelölt védőterületet kívánt – természetesen a vízjogi engedélyezési eljárás eredményétől függően – értékesíteni, az önkormányzat adásvételre vonatkozó döntését megalapozó adatok nyilvánosságához fűződő közérdek a Hatóság álláspontja szerint különösen jelentős volt, ezért felszólította az önkormányzatot az adatigény teljesítésére. A felszólításban foglaltaknak eleget tett az önkormányzat, így az adatigénylő megismerhette a kért adatokat. [NAIH-1387/2023.]

Egy másik ügyben a bejelentő adatigénylésének a tárgya az szakvélemény volt, melynek alapján a siófoki Ezüstparton a fákat kivágták. Az adatkezelő Kft. az Infotv. 27. § (5) bekezdése alapján utasította el az adatigénylést. Álláspontja szerint attól lehetett tartani, hogy az adatok nem megfelelő módon történő nyilvánosságra hozatala megakadályozhatja vagy jelentősen nehezítheti a döntés végrehajtását, el akarta kerülni, hogy a munkálatokat megzavarják. A Hatóság megállapította, hogy az adatigénylést egy nappal a fák kivágását követően válasszolták meg. Az adatigénylés benyújtásának napján a nyilvánosság korlátozásának még elfogadható indoka lett volna az, hogy „más esetekben többször is előfordult Magyarországon, hogy egyes emberek az ilyen döntések végrehajtását megpróbálták fizikailag is megakadályozni”. A nyilvánosság korlátozásáról szóló döntés a fák kivágását, azaz a döntés végrehajtását követően született. A döntés megalapozását szolgáló adatok nyilvánosságának az Infotv. 27. § (5)-(6) bekezdései alapján történő korlátozásakor is el kell végezni az Infotv. 30. § (5) bekezdésében előírt érdemérlelést. A Kft. által a fák kivágását követően elvégzett érdemérlelésében – hiszen a döntés a fák kivágását követően született – már a környezeti adatok nyilvánosságához fűződő kiemelten jelentős közérdeknek kellett volna meghatározó súllyal szerepelnie. A Kft. a Hatóság felszólításának eleget tett és kiadta a kért adatokat az adatigénylő részére. [NAIH-575/2023]

A Kvt. 12. § (6) bekezdésében előírt tájékoztatási vagy áttételi kötelezettség nem teljesítését a korábbi évekhez hasonlóan 2023-ban is vizsgálta a Hatóság. Egy megyei jogú város önkormányzatától az általa vagy bármely önkormányzati cége által megrendelt levegőterheltségi szint mérésének eredményeit, az eredmények kiértékelését, valamint ezen adatokat tartalmazó jegyzőkönyveket kérte az adatigénylő. Az Önkormányzat az elutasítást azzal indokolta, hogy a

kért adatokkal nem rendelkezett az adatigénylés teljesítésének időpontjában. Továbbá előadta, hogy azért nem továbbította az adatigénylést az adatokkal rendelkező szervhez, mert a mérés megrendelőjeként a mérési adatokhoz való hozzáférés kapcsán az *Önkormányzatnak* mint szerződő félnek elsődlegesen, mindenki mást megelőzően van jogosultsága. A Hatóság megállapította, hogy az Önkormányzat nem sértette meg a bejelentő közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jogát, amikor nem teljesítette adatigénylését, mivel nem volt a kért adatok a birtokában, azokat a mérést végző szervtől még nem kapta meg. Az Önkormányzat azonban jogsértő módon járt el, amikor nem továbbította az adatigénylést az adatokkal rendelkező szervhez, illetve az adatokat kezelő szerv kitérőül nem nyújtott tájékoztatást az adatigénylő részére. A Kvt. 12. § (6) bekezdése szerint ugyanis „*Ha a megkeresett szerv nem rendelkezik a kért környezeti információval, az információ megismerésre vonatkozó igényt köteles a környezeti információval rendelkező szervnek megküldeni és erről az igénylőt értesíteni vagy tájékoztatni, hogy a kért információt mely környezeti információval rendelkező szervtől igényelheti*”.

Sem az Infotv., sem pedig a Kvt. nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely e tájékoztatási vagy adattovábbítási kötelezettség alól mentesítené bizonyos feltételek esetén azokat a szerveket, amelyekhez az adatigénylést eredetileg benyújtják. Az Önkormányzat álláspontja szerint az adatok még nem voltak véglegesek, így az adatigénylőt arról tájékoztatni sem lehetett, hogy kihez forduljon az igényelt levegőterheltségi szint mérési eredményeiért, illetve az adatokat előállító céghez sem lehetett továbbítani az adatigénylést. A Hatóság a nyers környezeti információkhoz való hozzáférésre vonatkozóan ezzel ellentétes álláspontjáról tájékoztatta az Önkormányzatot. A Kvt. 51. § (1) bekezdése szerint „*A környezet állapotára, igénybevételeire és használatára vonatkozó adatok a közérdekű adatokra vonatkozó jogszabályok szerint kezelendők*”.

A nyers, még kiértékelés előtt álló, levegőterheltségi szintre vonatkozó adatok is közérdekű adatok tehát, hiszen a környezet állapotára, igénybevételeire vonatkoznak. Előfordulhat, hogy a nyers adatok kiértékelése, validálása az eredeti adatoktól eltérő eredményre vezet. Ezért valóban felmerülhet kérdésként, hogy olyan adatokat ki kell-e adni, amelyek még esetlegesen változhatnak. Hazánk részes fele a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezménynek (a továbbiakban: Egyezmény), azt a 2001. évi LXXXI. törvény hirdette ki. Az Egyezmény végrehajtási útmutatója, az Egyezmény Jogérvényesítő Bizottsága és az Európai Bíróság ítéletei szerint a környezeti információ fogal-

8 Szekszárdi Törvényszék 13.Pf.20.706/2014/6.

mát tágan kell értelmezni. Az Aarhusi Egyezmény Jogérvényesítő Bizottsága az ACCC/C/2010/53 sz. ügyben azt állapította meg, hogy az Aarhusi Egyezmény 4. cikk 1. bekezdését sérti a nyers adatokra vonatkozó adatigények nemteljesítése. Ugyanis a környezeti információ Egyezmény szerinti fogalma tág, nincs leszűkítve a feldolgozott adatokra. A Jogérvényesítő Bizottság azt javasolja, hogy amennyiben a közfeladatot ellátó szervnek kétségei vannak a nyers adatok kiadásával kapcsolatban, a nyers adatok kiadásakor tájékoztassák az adatigénylőt arról, hogy a rendelkezésre bocsátott környezeti információk nyers adatok, nem dolgozták fel őket a nyers környezeti adatok feldolgozására vonatkozó szabályok szerint. A nyers levegőterheltségi adatokat is ki kell tehát adnia a környezethez kapcsolódó feladatot teljesítő szervezetnek az adatigénylők részére. Az Önkormányzatnak ezért továbbítania kellett volna az adatigénylést a nyers adatokat kezelő szervhez vagy tájékoztatni az adatigénylőt arról, hogy mely szerv kezeli a nyers levegőterheltségi adatokat. A tájékoztatásban természetesen szerepelhetett volna egy figyelemfelhívás arra vonatkozóan, hogy a megjelölt szerv által kezelt adatok kiértékelését még nem fejezték be. [NAIH-4044/2023]

III.9. Oktatási ügyek, a köznevelés transzparenciája

2023-ban a legtöbb adatigénylést ismét a pedagógushiány jelenségével összefüggésben nyújtották be. A Hatóság kiemelten fontosnak tartja az oktatás átláthatósága mellett az egyéb alapvető gyermeki jogok figyelembevételét és hangsúlyozását, ezért a Hatóság álláspontja az, hogy az e tárgykörben igényelt adatok megismerhetőségéhez a gyermekek oktatáshoz való joga okán kiemelt közérdek fűződik. Az oktatással összefüggő, az egész társadalmat rendszer szinten érintő problémák és kihívások feltárása, az ezekről való társadalmi vita lefolytatása közérdek, a gyermekek érdeke, valamint az oktatási döntések részvételében érintett közfeladatot ellátó szervek és személyek érdeke is.

III.9.1. A tankerületben foglalkoztatott pedagógusok, álláshelyek statisztikai adatai

Az egyik fővárosi Tankerületi Központ az iránt nyújtott be közérdekű adatigénylést a bejelentő, hogy pontosan mennyi a teljes állásban lévő, a félállásban lévő, valamint a nyugdíjkorhatárt elért, nyugdíjas pedagógusok létszáma életkor, tantárgyi képzés és oktatási intézmény szerinti bontásban, valamint érdeklődött a tanév első napján betöltetlen pedagógus álláshelyek számáról szakértői és oktatási intézmény szerinti bontásban. Az adatigénylés kiterjedt továbbá az egyik gimnázium 2022. szeptember 30-án elbocsátott oktatóinak létszámára, az

oktatók szakértői képzésére, valamint az elbocsátással kapcsolatos hatástanulmányokra, illetve az ezekkel összefüggésben készült intézményen belüli döntés-előkészítő dokumentumokra. A vizsgálat során kiderült, hogy a Tankerület adminisztrációs hiba miatt nem teljesítette az adatigénylést, később azonban határidő hosszabbítás után kiadta az adatigénylő részére az általa kezelt adatokat. [NAIH-3968/2023]

Kiemelt érdeklődés övezi a szülők, szülői szervezetek részéről azt a kérdéskört is, hogy megfelelő végzettségű, képzettségű pedagógus tanítja-e a diákokat, helyettesít-e az órákon. A bejelentő szintén a pedagógushiány témakörében tett fel kérdéseket a Tankerületi Központnak, amely az adatigénylés teljesítését részben megtagadta az Alkotmánybíróság 13/2019. (IV. 8.) AB határozatára hivatkozva. Az adatigénylés tárgya a Tankerület által fenntartott közoktatási intézmények esetében – többek között – az engedélyezett pedagóguslétszám, a betöltött státuszok, a felsőfokú pedagógus végzettséggel nem rendelkező oktatási-nevelési tevékenységet végző személyek száma, a pedagógus részére elrendelt állandó helyettesítés (túlmunka) voltak. Azon kérdéseket is tartalmazta a közérdekű adatigénylés, hogy hány osztályban nem biztosított a pedagógiai program szerinti csoportbontás a betöltetlen álláshelyek, vagy a nem megfelelő szakos pedagógusok alkalmazása miatt, valamint, hogy intézményenként hány tanórán nem volt szakszerű helyettesítés a 2021/2022. tanévben a KRÉTA nyilvántartása alapján.

A hivatkozott Alkotmánybírósági határozat kapcsán hangsúlyozta a Hatóság, hogy egyszerű összeadási műveletek elvégzése nem minősül új, minőségileg más adat előállításának. Az AB határozat nem alkalmazható automatikus elutasítási indokként, mert az adatokat nem a kért adatok egyesével történő fizikai felkutatásával lehet előállítani és kiadni az adatkérőnek, az adatok elektronikusan rendelkezésre állnak, a kezelt adatokon túlmenően új, minőségileg más adat, magyarázatok, következtetések előállítása nem szükséges az adatigénylés teljesítéséhez. Az adatigénylés teljesítése bizonyos mértékű munkaerő-ráfordítást szükségképpen igényel, ez a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapjog intézményi biztosításának velejárója. A nyilvánosság korlátozása kizárólag törvényi szinten lehetséges az Infotv.-ben meghatározott érdekek védelme érdekében, kényelmi szempontok nem képezhetik az adatigénylés megtagadásának alapját. Az igényelt adatok – amelyeket az adatigénylő név nélkül, csupán statisztikai, számadatként igényelt – közérdekből nyilvános személyes adatként, pedagógusonként is megismerhetőek. Bármely jogszabály, jogviszony alapján vannak foglalkoztatva a pedagógusok, az Infotv. 26. § (2) bekezdése alapján

mindegyikük feladatköre, munkaköre, a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adata megismerhető.

A helyettesítés kérdésében a Hatóság álláspontja az volt, hogy amennyiben a pedagógus munkaköre ellátása mellett a munkáltató rendelkezése alapján átmenetileg más munkakörébe tartozó feladatokat is ellát, ez érinti a feladatkörét, munkakörét, közfeladat ellátását, amelyek az Infotv. 26. § (2) bekezdése alapján szintén közérdekből nyilvános adatok. Ezen helyettesítő pedagógusok esetében is mindenképpen közérdekből nyilvános adat az Infotv. 26. § (2) bekezdése alapján a végzettségre, képzettségre vonatkozó adat, abban az esetben is, ha másik intézmény a munkáltatója a helyettesítő pedagógusnak. Az Infotv. 26. § (2) bekezdésére hivatkozva tehát az adatigénylők jogosultak megismerni a helyettesítő pedagógusok személyét, végzettségét, szakképzettségét.

A közérdekű adatok, közérdekből nyilvános adatok megismerésének a másik módja az egyedi közérdekű adat megismerése iránti igényeken túl a közfeladatot ellátó szervek, jelen esetben a nevelési-oktatási intézmények elektronikus közzétételi kötelezettsége. A pedagógusok iskolai végzettségére, szakképzettségére vonatkozó adatokat, valamint a nevelő és oktató munkát segítők számát, iskolai végzettségét és szakképzettségét a betöltött munkakörök alapján a nevelési-oktatási intézményeknek a KIR erre szolgáló felületén és a honlapjukon is közzé kell tenniük a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet 23. §-a alapján. Azt, hogy a helyettesítés szakszerűként vagy nem szakszerűként lett-e dokumentálva az adatigénylők kétféle módon is megismerhetik. Ha csak összesített adatként szeretnék megismerni, hogy pl. egy adott napon/héten/hónapban mennyi volt a szakszerű/nem szakszerű helyettesítések aránya, akkor közérdekű adatként köteles az intézmény az adatot kiadni. Ha azonban egy adott pedagógus vonatkozásában kéri az adatigénylők az adatot, akkor, – mivel személyes adatról van szó, – az adat mint közérdekből nyilvános személyes adat lesz megismerhető az Infotv. 26. § (2) bekezdése alapján. A helyettesítő pedagógus esetében ugyanis a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adatnak minősül az is, hogy szakos vagy nem szakos tanárként helyettesít-e egy pedagógust, és így a helyettesítés szakszerűnek vagy nem szakszerűnek minősül-e. Az külön kérdés, hogy annak ellenére, hogy nem szakos tanár helyettesít-e egy pedagógust, a helyettesítés típusaként szakszerű helyettesítést könyvel-e el az intézmény. Ez az adat is megismerhető közérdekű adatként, hiszen ez is az iskola kezelésében lévő, tevékenységére vonatkozó, rögzített adat. A Hatóság felszólítása eredménye-

képpen a Tankerület kiadta a kezelésében lévő adatokat, míg azon adatok tekintetében, amelyek kizárólagos adatkezelője az érintett köznevelési intézmény, az intézményekhez irányította az adatigénylőt. [NAIH-7384/2023]

III.9.2. A pedagógusok végzettségének, szakképzésének megismerhetősége

Egy másik bejelentő adatigénylésében azt szerette volna megtudni, hogy a beadványában megnevezett 5 gyógypedagógus rendelkezett-e gyermeke sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, konduktor végzettséggel, és a gyógypedagógus milyen jogviszonyban állt az iskolával. A Hatóság úgy foglalt állást, hogy az Infotv. 26. § (2) bekezdésére hivatkozva az adatigénylő jogosult megismerni a pedagógusok személyét, végzettségét, szakképzettségét, azt, hogy rendelkeznek-e a sajátos nevelési igény típusának megfelelő szakirányú végzettséggel, milyen feladatokat látnak el, mire kaptak megbízást, magát a megbízási szerződést, illetve amennyiben keletkezik, annak számláit is. A Hatóság kifejtette továbbá, hogy az Infotv. nem ismeri a személyes adatigénylés, illetőleg a magánérdekű adatigénylés fogalmát. Amennyiben az adatigénylés tárgyát az Infotv. 3. § 5.-6. pontjában meghatározott közérdekű adatok, valamint közérdekből nyilvános adatok képezik, úgy az közérdekű adatigénylésnek minősül, függetlenül az adatigénylő vagy az adatigénylés céljától és körülményeitől. Ezek a célok, körülmények ugyanis nem vizsgálhatóak az adatigénylés teljesítése keretében, és nem képezhetik az egyébként megismerhető adatok kiadásának akadályát. A Hatóság álláspontja szerint az adatigénylő által igényelt közérdekből nyilvános személyes adatok bíróságok, illetve hatóságok előtti eljárásokban történő felhasználása megfelel a célhoz kötöttség elvének. [NAIH-8522/2023.]

III.9.3. Köznevelés fejlesztési pályázat átláthatósága, a szerződések nyilvánossága

Egy másik beadvány tárgya „Az Arany János Általános Iskola és Gimnázium természettudományos módszertanának és eszközrendszerének fejlesztése” című pályázat lebonyolítása során keletkezett, az önkormányzat által megkötött valamennyi szerződés megismerése volt. Ez ügyben mind a Tankerületi Központ, mind az Önkormányzat úgy nyilatkozott, hogy nincsenek kezelésében a szerződések. A Hatóság vizsgálata keretében a Tankerület előadta, hogy az Önkormányzattól nem kapta meg a megismerni kívánt szerződéseket, (kizárólag CD lemezen, amely sérült, a rajta lévő anyagok nem tölthetőek le), tehát a Tankerületi Központ nincs birtokában az igényelt szerződéseknek sem

elektronikus, sem aláírt formában, sem papíralapon, sem szerkeszthető elektronikus fájlban. Az Önkormányzat válaszlevele szerint 2017. január 1. napjától kezdődően a köznevelési intézmények, így az Arany János Általános Iskola és Gimnázium működtetése jogszabály rendelkezése alapján tankerületi feladattá vált. Ennek okán az említett pályázattal összefüggő teendők ellátása is a Tankerületi Központot terhelte. Figyelemmel arra, hogy az önkormányzati hivatalok egységes irattári tervének kiadásáról szóló 78/2012. (XII.28.) BM rendelet szerinti selejtezés nem történt meg, ezért a pályázat lebonyolításával kapcsolatos szerződéseket az Önkormányzat a Hatóság eljárásának eredményeképpen e-mail útján megküldte az adatigénylő részére. [NAIH-3967/2023.]

III.9.4. Tantárgyfelosztás megismerhetősége

Egy konzultációs megkeresésben a beadványozó arról érdeklődött, hogy a tantárgyfelosztások közérdekű adatigénylés keretében kikérhetőek-e a Tankerülettől. A Hatóság állásfoglalása értelmében a tantárgyfelosztás közérdekű adatokat és közérdekből nyilvános személyes adatokat tartalmaz. A tantárgyfelosztást elkészülte után az iskola, valamint augusztus 15-e után az iskola és a fenntartó is kezeli. Nem minden közérdekű adat nyilvános azonban. Vagyis a fenntartó általi jóváhagyás előtt a dokumentum minősülhet az Infotv. 27. § (5)-(6) szerinti döntés-előkészítő adatnak, a jóváhagyást követően pedig akkor, ha az adat további jövőbeli döntés megalapozását is szolgálja, vagy az adat megismerése a közfeladatot ellátó szerv törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását veszélyeztetné. A nyilvánosság korlátját képező körülményre azonban minden esetben a közfeladatot ellátó szervnek kell hivatkoznia. A bejelentő a tankerülettől igényelheti a – jóváhagyott – tantárgyfelosztást az Infotv. 28-30. §-ai alapján. [NAIH-6234/2023]

III.9.5. Osztálylétszám és rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény adatainak kiadása

Egy másik konzultációs ügyben a beadványozó állásfoglalást kért arra vonatkozóan, hogy a Tankerület egy általános iskolával összefüggésben köteles-e közérdekű adatigénylés keretében kiadni azokat az adatokat, hogy az iskolában az egyes osztályokba alsó tagozaton hány gyermek jár, és a gyermekek közül az egyes évfolyamok egyes osztályaiban összesítve hány gyermek részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben (a továbbiakban: RGYK). Kérte annak megállapítását is, hogy mely szervek kezelik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó adatokat. A Tankerület korábban kiadta részére az egyes osztályokba járó gyermekek számát, azonban a rendszeres gyermek-

védelmi kedvezménnyel kapcsolatban úgy nyilatkoztak, hogy nem adatkezelők ezen adatok vonatkozásában, továbbá véleményük szerint az összesített statisztikai adatból visszakövetkeztethető, azonosítható az adott természetes személy (tanuló). A Hatóság úgy foglalt állást, hogy az adatigénylő által megismerni kívánt összesített, személyes adatokat nem tartalmazó statisztikai adatok közérdekű adatok, amelyek megismerése nem korlátozható az Infotv. 28-30. §-ban foglaltak által. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény rendelkezései alapján egy adott gyermek vonatkozásában a gyámhatóság, a települési önkormányzat vagy a fenntartó kezeli a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó adatokat. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a gyámhatóság állapítja meg így ezen adatok elsődleges kezelője a gyámhatóság, közérdekű adatigénylési kérelmet tehát ezen adatokra vonatkozóan a gyámhatósághoz érdemes benyújtani. Az intézményi gyermekétkeztetésre vonatkozó adatokról a települési önkormányzat, valamint maga az oktatási intézmény tud tájékoztatást adni. Mivel a gyakorlatban az étkeztést és annak számlázásával kapcsolatos teendőket maga a nevelés-oktatási intézmény vagy a helyi településellátó szervezet (vagy más, a közétkeztetést, gyermekétkeztetést ellátó szervezet) bonyolítja, ezek a szervek, szervezetek is kezelik a kedvezményes étkeztésre való jogosultságot, így kötelesek a közérdekű adatigénylésére válaszolni. (E szervezet beazonosítására is nyújtható be közérdekű adatigénylés a települési önkormányzatnál, a tankerületnél vagy az iskolánál.) A vizsgált esetben a Tankerület kezelte az RGYK-re vonatkozó adatokat, ugyanakkor a gyámhatóság vagy a települési önkormányzat nem kezeli azt az adatot, hogy melyik gyermek melyik osztályba jár, így ezen szervek nem fognak tudni kizárólagosan válaszolni az adatigénylésben feltett egyes kérdésekre. [NAIH-6566/2023]

III.9.6. Az osztálybontást megalapozó adatok

Ezzel ellentétes álláspontra helyezkedett a Hatóság abban az ügyben, amelyben az adatigénylők adatigénylése arra irányult, hogy megismerjék az osztálybontást megalapozó adatokat, anonim, statisztikai jellegű kimutatásban. Két osztály minden egyes tanulója vonatkozásában külön-külön kérték a tanuló nemét, életkorát, lakóhelyét, az előző osztályban (évfolyamon) elért tanulmányi átlagát, az ott tanult idegen nyelvet, azt, hogy a tanuló rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül-e, hátrányos helyzetű-e, halmozottan hátrányos helyzetű-e, illetve egyéni munkarenddel rendelkezik-e. A Hatóság álláspontja értelmében egy ilyen jellegű adatigénylés teljesítése által sérülhet az egyes tanulók személyes adatok védelméhez fűződő joga, hiszen ily módon beazonosíthatóak vagy beazonosíthatóvá válhatnak az egyes tanulók. (pl. ha csak egy tanuló lakóhe-

lye van egy adott településen, egyikük életkora tér el a többiekétől stb.) A fentiek okán az igényelt adatok kizárólag osztályonként összesítve ismerhetők meg, nem az egyes tanulókra vonatkozóan külön-külön. [NAIH-8194/2023.]

III.9.7. E-kréta adatvédelmi incidensre vonatkozó nyilvánosság

Az eKréta Informatikai Zrt. belső informatikai rendszereit érintő adatvédelmi incidens kapcsán – az eKréta Informatikai Zrt. 2023. április 20-án történt névváltoztatása okán az Educational Development Informatikai Zrt. – azt a tájékoztatást adta a Hatóság részére, hogy a Zrt. a KRÉTA rendszerben használt „fali újság” üzenet⁹ formájában minden adatkezelőt tájékoztatott a Társaságot ért incidensről, köztük arról is, hogy az incidens nem a KRÉTA rendszert, hanem kizárólag az eKréta Informatikai Zrt. belső informatikai rendszereit érintette. A Hatóság a vizsgálat keretében megállapította, hogy a Zrt. megsértette a bejelentő személyes adatok védelméhez valamint közérdekű adatok megismeréséhez (két igénylési adatkör) fűződő jogait, amikor 2022. november 13-a óta nem válaszolt az érintetti joggyakorlást és közérdekű adatigénylést tartalmazó levelére. Az adatvédelmi incidens kapcsán érkezett nagyszámú megkeresés ügyintézése során, valamint a Társaság leterheltsége nyomán a beadványozó levelének megválaszolása sajnálatos módon elmaradt. A Hatóság méltányolta a Zrt. azon érvelését, hogy egyes kérdésekre adat- és információbiztonsági okokból nem áll módjában válaszolni, mivel ezen információk megismerése és/vagy nyilvánosságra kerülése nagymértékben növelné az adatbiztonsági kockázatokat, és hozzájárulhat az illetéktelen támadást/behatólást tervező személyek/szervezetek rosszindulatú tevékenységéhez. [NAIH-4794/2023]

III.9.8. Köznevelési intézmények nyilvános értékelése

Egy óvodaértékelő honlappal kapcsolatban benyújtott bejelentés kapcsán arról tájékoztatta a Hatóság a bejelentőt, hogy a weboldalt átvizsgálva a Hatóság nem talált jogellenesen nyilvánosságra hozott személyes adatokat, az óvodának a kifogásolt honlapon szereplő azonosító és elérhetőségi adatai pedig megegyeznek az oktatás.hu weboldalon valamint az óvoda saját honlapján szereplő adatokkal. Az óvodáról írt vélemények közzétételével kapcsolatban a Hatóságnak nincsen hatásköre eljárni, az ilyen vélemények, értékelések a véleménynyilvánítás szabadságának körébe tartoznak, és azokkal kapcsolatban a bíróságoknak van ha-

⁹ Az üzenet szövege az eKRÉTA Informatikai Zrt. 2022.11.10. napján beküldött incidens-bejelentésében rögzítésre került

tásköre eljárni a Polgári Törvénykönyvről, valamint a Büntető Törvénykönyvről szóló törvények alapján. [NAIH-8645/2023]

III.9.9. Felsőoktatás – a szakdolgozatok nyilvánossága, megismerhetősége

A felsőoktatást érintő ügyek egyikében a Hatóság egy egyetem adatvédelmi felelősének konzultációs kérdésére válaszolva a szakdolgozatok nyilvánossága kapcsán fejtette ki – a Kulturális és Innovációs Minisztérium álláspontját is kikerve – álláspontját. A jogszabályi környezet 2022-ben jelentősen megváltozott: már nem a felsőoktatási intézmény autonóm döntése, hogy milyen módon teszi közzé a szakdolgozatokat, hanem azokat bárki számára korlátozás nélkül hozzáférhetővé kell tenni a 2021. május 28-a után született szakdolgozatok vonatkozásában. A KIM szerint a „korlátozás nélküli” fordulat azt jelenti, hogy az ésszerűsége túlmutató nehézséggel vagy költséggel nem találkozhat az a személy, aki valamely szakdolgozatot meg kíván ismerni. A felsőoktatási intézmény a hozzáférhetőséget és kereshetőséget más alkalmas módon, például a könyvtárban elhelyezett számítógépen is lehetővé teheti, ha egyébként a szakdolgozat tárolása a tanulmányi rendszerben történik; a könyvtár használatára általában vonatkozó szabályok (nyitvatartási idő, nem hallgatók részére esetleg ésszerű díjfizetési kötelezettség) nem minősülnek korlátozásnak. A Hatóság álláspontja szerint a megismeréshez való jog a szellemi tulajdonhoz fűződő jogra tekintettel csupán betekintésre korlátozódhat, a szakdolgozatot megismerni kívánó személy nem kérheti másolat készítését az intézménytől a dolgozatról. [NAIH-5259/2023.]

III.9.10. A fenntartó által kötött szerződések

A bejelentő azt kifogásolta, hogy közérdekű adatigényléssel fordult a [...] Egyetemért Alapítványhoz, amelyben egyebek mellett azt kérdezte, hogy mekkora vételárat fizetett az Alapítvány a [...] Medical Center Kft.-ért és a [...] Medical Invest Kft.-ért, amely kérdésre nem kapott választ sem a törvényi határidőn belül, sem azon túl.

A Hatóság álláspontja értelmében mivel az Alapítvány is közpénzből alapított, közpénzzel gazdálkodó közfeladatot ellátó szervezet, így az Infotv. hatálya alá tartozik. A közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány (a továbbiakban: KEKVA) minden esetben feladatorientált és vagyonszemponthú megközelítésből egyaránt közfeladatot ellátó szerv. A vagyon, amelyet a KEKVA kezel, gyarapít: közvagyon. Vagyonszemponthú megközelítésből tehát feltétlenül és

minden esetben megállapítható az Alapítvány közfeladatot ellátó szervei minősége. A közérdekű adatok vonatkozásában tájékoztatásra kötelezettek közfeladat-ellátásuk okán, illetőleg közpénzzel gazdálkodásuk okán egyaránt kötelesek a tájékoztatásra. A Hatóság vizsgálata során az Alapítvány úgy nyilatkozott, hogy az Alapítvány az Egyetem fenntartója ugyan, azonban az Egyetem és az Alapítvány két különálló jogi személynek, a közérdekű adatok kezelése szempontjából pedig két különálló adatkezelőnek minősül. A kft. kizárólagos üzletrészenek és így a [...] Medical Center Kft. közvetett tulajdonának megvásárlására vonatkozó jogügyletben félként nem az Alapítvány, hanem az Egyetem vett részt és járt el, ezért a tranzakcióval kapcsolatos adatokkal kizárólag az Egyetem rendelkezik, így azok tekintetében az Egyetem az adatkezelő. Sajnálatos módon azonban az Alapítvány jogsértő módon e tényről sem tájékoztatta az adatigénylőt, pusztán válasz nélkül hagyta az adatigénylést. A Hatóság vizsgálata eredményeképpen az adatigénylést az Alapítvány továbbította az Egyetem illetékes szervezeti egységei felé. [NAIH-5650/2023]

III.10. Az igazságszolgáltatás átláthatósága – a bíróságok az MBVK és a végrehajtók adatnyilvánossági gyakorlata

Az idei év beadványai közül néhány, bíróságokat érintő konzultációs beadványt, valamint a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar ellen benyújtott panaszbeadványokat emeljük ki.

III.10.1. Bíróságokat érintő beadványok

Egy a bírósági ítéletek nyilvánossága tárgyában érkezett konzultációs megkeresés tárgya az volt, hogy a kérdező nyilvánosságra hozhat-e egy ítéletet és annak indokolását – a nevek és címek nélkül – a szakszervezeti tagság tájékoztatása céljából. A Hatóság úgy foglalt állást, hogy az, hogy az érintettek egy bírósági eljárásban hogyan nyilatkoztak, milyen tanúvallomást tettek, az eljárás alapjául szolgáló esetben – hangos szóváltással járó incidens – milyen magatartást tanúsítottak, továbbá az a tény, hogy a bíróság a vallomásukat „aggályosnak” minősítette, mind olyan adatok, amelyek nem függenek össze közfeladat-ellátásukkal, különösen, ha mint munkavállalók, nem is a szerv feladat- és hatáskörében járnak el (pl. portások, biztonsági őrök). A bírósági eljárás adatai, amelyek önmagukban nem hozhatóak kapcsolatba természetes személlyel, közérdekű adatnak minősülnek mindaddig, amíg az az adat nem válik/válhat személyes adattá, vagyis vele, vagy általa valamely természetes személy nem hozható kapcsolatba, és ekként az információs önrendelkezési joga nem sérül, vagy ennek

közvetlen veszélye nem állhat elő (pl. a peres ügy száma). A probléma az adatok olyan jellegű összekapcsolásából fakadhat, amikor azokból természetes személyek azonosíthatóvá válhatnak. Az anonimizált bírósági határozat bármilyen módon történő összekapcsolása természetes személyekkel – akár úgy, hogy az alperes cég nevét nyilvánosságra hozva közvetve következtetni lehet a perben részt vevő személyek személyazonosságára, már adatkezelést valósít meg, amely adatkezelésre a GDPR tárgyi hatálya kiterjed. [NAIH-9453/2023]

Érdemes továbbá azt a vizsgálati ügyet is megemlíteni, amelyben a bejelentő azért kezdeményezte a Hatóság vizsgálati eljárását, mert a bíróság elutasította közérdekű adatigénylésének teljesítését, amely egy adott időszakban a bírósághoz benyújtott közérdekű adatigénylésekre adott válaszok másolatainak a megküldésére irányult. A Hatóság rámutatott, hogy az, hogy a Bíróság a közérdekű adatigénylés teljesítésekor a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII.1.) IM rendelet (a továbbiakban: BÜsz.) 86. § (1) bekezdésének első mondata rendelkezésére figyelemmel azt vizsgálta, hogy a bejelentő érdekeltnek tekinthető-e a közérdekű adat megismerésében, ellentétes az alapjog társadalmi rendeltetésével, az Infotv. 29. § szerint ugyanis az adatigénylő „bárki” lehet, személyét, kilétét vagy az adatigénylés célját az adatkezelő nem vizsgálhatja. A Kúria több közzétett határozatában pedig éppen arról foglalt állást, hogy a felperes saját magára vonatkozó „iratok” kiadása iránti igénye nem minősül közérdekű adatigénylésnek, mivel nem szolgálja és nem is szolgálhatja a közügyek átláthatóságát, ezért nem felel meg a közérdekű adat megismerésére vonatkozó kérelemmel szemben támasztott követelményeknek. (Pfv.IV.20.419/2021/6., megjelent: BH2022.16., Pfv.IV.21.269/2022/5., Pfv.IV.20.008/2023/4.) A BÜsz. 1. § (2) bekezdése értelmében, annak szabályai külön jogszabály eltérő rendelkezése hiányában alkalmazandók, amelyre tekintettel a Hatóság álláspontja szerint rendelkezésenként mérlegelendő, hogy az adott ügyben jogszabály eltérő rendelkezése az irányadó-e, vagy a BÜsz-nek a vizsgálat tárgyává tett rendelkezése. A Hatóság rámutatott, hogy álláspontja szerint megállapítható lehet, hogy a közérdekű adatigénylések teljesítése során – vagyis a közérdekű adatok tekintetében – egyáltalán nem irányadóak a BÜsz. 86. § (1) rendelkezésében foglalt korlátozó szabályok, mivel az iratok megismerhetőségére vonatkozóan az Infotv. eltérő rendelkezéseket állapít meg.

Amennyiben mégis alkalmazandóak lennének a BÜsz. 86. § (1) bekezdés rendelkezései, akkor is e rendelkezéseket a BÜsz. 1. § (3) bekezdésére figyelemmel kell alkalmazni, amely pedig előírja, hogy az ügyvitel során gondoskodni kell az Infotv. rendelkezéseinek a megtartásáról. Ez az előzőtől eltérő jogértelmezés pedig ahhoz a következtetéshez vezet, hogy a bíróság elnökének a BÜsz. 86. §

(1) bekezdés utolsó mondata szerinti mérlegelési jogkörében kell a közérdekű adatigénylés teljesítéséről döntenie, oly módon ugyanakkor, hogy a bíróság elnökét a mérlegelés során természetesen kötik az Infotv. közérdekű adatigénylés teljesítésére vonatkozó rendelkezései. Az elnök tehát a közérdekű adatigénylés teljesítését kizárólag abban az esetben utasíthatja el, ha a teljesítés megtagadásának az Infotv. szerinti okai fennállnak, tehát a mérlegelést – minden más közfeladatot ellátó szerv vezetőjéhez hasonlóan – kizárólag az Infotv. rendelkezéseinek keretei között végezheti el.

Mindkét fenti jogértelmezés esetén a bíróság elnöke mérlegelési jogkörben dönthet az adatigénylés teljesítéséről vagy a teljesítés megtagadásáról, de döntését az Infotv. rendelkezéseire tekintettel, nem pedig azok figyelmen kívül hagyásával – vagyis nem kizárólag a Bűsz. 86. § (1) bekezdésére alapítottan – hozhatja meg. Mindezek alapján a Hatóság a Bíróságot az adatigénylés teljesítésére szólította fel, amely felszólításnak a Bíróság eleget tett. [NAIH-7830/2023]

III.10.2. Bírósági végrehajtás

A legtöbb igazságszolgáltatással összefüggésben indult ügy adatkezelője idén is a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar (MBVK, Kar) volt. A Kar a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülését ellenőrző Hatóság állásfoglalásait rendre vitatja, a Hatóság felszólításainak nem tesz eleget, vagy teljes mértékben válasz nélkül hagyja megkereséseit. Sajnálatos módon a legtöbb esetben az MBVK-t érintő ügyek a bíróságon végződnek, ahol – mivel a bírósági ítélet általi kényszerrel kikényszeríthető – az adatigénylő már hozzájut a megismerni kívánt közérdekű adatokhoz. Az MBVK-t mint alperest érintő információszabadság tárgyú bírósági ítéleteket a beszámoló bírósági döntéseket tartalmazó fejezete részletezi.

Az egyik MBVK-t érintő panaszbeadvány tárgya az MBVK információs rendszereinek fejlesztésére 2016-2022 között évente kapott támogatások és költségek, valamint a 2017. óta megkötött, nettó ötmillió forintot elérő szerződéseinek listája voltak.

Az adatok kiadását arra hivatkozva utasította el az MBVK, hogy nem vezet nyilvántartást arra vonatkozóan, hogy az egyes informatikai rendszerei fejlesztésére éves bontásban hogyan oszlottak meg a költségei. Tekintettel arra, hogy az adat biztosításához új adat előállítását kellene vállalnia a Karnak, az adatigénylést teljesíteni nem tudja, állítása szerint. A Kar 2017. óta megkötött, nettó ötmillió forintot elérő szerződéseinek listájának, valamint annak az adatnak a kiadását,

hogy 2021-ben és 2022-ben mely cégekkel kötött 5 millió forintnál nagyobb értékű szerződést, arra hivatkozva tagadta meg a Kar, hogy a kért adatot „gyűjtésményes adatként” nem tartja nyilván.

A Hatóság következetes álláspontja az, hogy az egyszerű informatikai lekérdezési és matematikai (összeadási) műveletek elvégzése nem minősül új adat előállításának, ezek táblázatba rendezése pedig „új nyilvántartás generálásának”. Az ügy tárgyát képező adatigénylés teljesítéséhez nincsen szükség az egyszerű informatikai, matematikai vagy egyéb számottevő nehézséget nem jelentő műveletek szintjének meghaladására. Az MBVK tehát köteles megválaszolni az adatigénylő adatigénylésében feltett, a Kar gazdálkodására, költségeire vonatkozó kérdéseit. A Hatóság úgy vélte továbbá, hogy a megismerni kívánt közérdekű adatok a magyar társadalom számára is fontos információval szolgálnának, a – korrupciós- és büntetőeljárások által megtépázott hírnevű – Kar átláthatóságát segítenék elő, az MBVK, valamint a magyar állam és az igazságszolgáltatás működésébe vetett közbizalmat erősítenék.

A Kar, hivatkozva a 69.P.22.423/2023/3. számú bírósági ítéletre, arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy megküldte a bejelentő részére az MBVK által 2017. óta megkötött, nettó 1 millió forintot elérő értékű szerződéseinek listáját az adatigénylésnek megfelelő struktúrában. Előadták továbbá, hogy támogatást soha nem kaptak informatikai rendszereik fejlesztésére, az informatikai rendszerek fejlesztésére fordított összegek tekintetében pedig kitaranak amellelt, hogy a kért adatszolgáltatás nem csupán összeadás-kivonás típusú műveletekből áll, a Kar nem rendelkezik ezekkel az adatokkal, a teljes könyvelésében szükséges lenne az adatszolgáltatás teljesítéséhez valamennyi szállítói számlájának, munkabér típusú költségének címkézése, azaz annak megjelölése, hogy az adott költség tétel milyen célra került felhasználásra. [NAIH-44-2023.]

Egy másik MBVK-t érintő ügy tárgya az volt, hogy az adatigénylő szerette volna megismerni azokat az adatokat, amelyekből kiderül, hogy mely végrehajtói helyek betöltetlenek az adatigénylés időpontjában és mióta, valamint az egyes végrehajtók mióta töltik be pozíciójukat.

Az MBVK azt a tájékoztatást adta az adatigénylőnek, hogy az mbvk.hu/nevjegyzek felületen naprakész nyilvántartásban kereshet az aktuálisan eljárni jogosult önálló bírósági végrehajtók személyéről. Abban az esetben, ha egy álláshely betöltetlen, helyettes végrehajtóként másik területről ideiglenesen a feladatellátásra kijelölt önálló bírósági végrehajtó jár el. Ezekben az esetekben az alábbiak szerint kerül feltüntetésre az eljárni jogosult személy: XY állandó helyettes (ki-

rendeles jogcíme) YX önálló bírósági végrehajtó helyett. Ezen felül egy összegző excel táblázat linkjét is megküldték az adatigénylőnek, amely a „*Végrehajtói irodák címei*” menüpont alatt található.

Az adatigénylés azon részét, amely az állandó helyettes kirendelésének időpontjára vonatkozott, arra hivatkozva utasította el az MBVK, hogy ezt az adatot a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) 250/A. § (5) bekezdése szerinti közhiteles hatósági nyilvántartásban kezeli. A Kar álláspontja az, hogy a hatósági nyilvántartásból történő adatszolgáltatásra vonatkozóan az Infotv. 28. § (8) bekezdése alapján a közérdekű adatigénylés általános szabályai nem alkalmazhatóak, külön törvényben szabályozott módon történhet adatszolgáltatás a nyilvántartásból. Tekintettel arra, hogy a Vht. kizárólag a törvényességi felügyeleti jogkört, hatósági, bírósági feladatot ellátó együttműködő szervek részére ír elő ágazati jogszabályként adattovábbítási kötelezettséget, az Ákr. 33. §-a szerint pedig a nyilvántartásba harmadik személy akkor tekinthet be, ha igazolja, hogy az adat megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályon, bírósági vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges, az adatigénylés e tárgykörben nem teljesíthető a Kar véleménye szerint.

A Hatóság nem tudta elfogadni a vizsgálata során a Kar által előadottakat, és felszólításában arra hivatkozott, hogy a végrehajtói helyek betöltetlensége az Infotv. 3. § 5. pontja értelmében közérdekű adat, míg az állandó helyettes kirendelésének időpontja közérdekből nyilvános adat az Infotv. 3. § 6. pontja valamint 26. § (2) bekezdése alapján. Mivel az állandó helyettes neve, kirendelésének időpontja a végrehajtók közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adatának minősülnek, azok közérdekből nyilvános adatként megismerhetőek. A végrehajtói helyek betöltetlensége pedig olyan, a közvélemény számára is fontos, a közügyek átláthatóságát szolgáló közérdekű adat, amelynek megismerhetősége nem a nyilvántartásból történő egyedi adatszolgáltatás körébe tartozik.

A Kar felügyeleti szervének, a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságának (SZTFH) álláspontja is az, hogy a Vht. 250/A. § (2) bekezdésében felsorolt adatok a Vht. 250/A. § (1) bekezdésében meghatározottak kivételével – adatigénylés keretében kiadhatóak.

A Hatóság állásfoglalása értelmében a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatokra vonatkozó tájékoztatás nem tagadható meg arra hivatkozással, hogy a kért adat egyébiránt részét képezi egy közhiteles nyilvántartásnak is. (Így a nemzeti vagyona, az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában álló ingatlanokra, társasági részesedésekre vonatkozó adatok megismerhetősége sem zárható

ki a cégnyilvántartásra vagy az ingatlan-nyilvántartásra mint közhiteles nyilvántartásra hivatkozással stb.)

Tekintettel arra, hogy a Hatóság és a Kar álláspontja ezen ügy tárgyát képező adatok megismerhetősége tekintetében sem közeledett, a Hatóság az ügyben felhívta a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Szervét, hogy folytasson le vizsgálatot arra vonatkozóan, hogy a Kar a jogszabályoknak megfelelően értelmezi-e a Vht. valamint az Infotv. kapcsolatát. A Hatóság továbbá ajánlást bocsátott ki az SZTFH részére többek között abban a tárgyban, hogy mivel az önálló bírósági végrehajtók (és helyettes végrehajtók) közhatalmat gyakorló személyek, közfeladatot látnak el, ezért törvénynek (célszerűen a Vht.-nek) egyértelműen ki kellene mondania, hogy az Infotv. III. és IV. fejezetének személyi hatálya alá tartoznak, és terhelik őket mindazok az információszabadsággal összefüggő kötelezettségek, amelyek általában a közfeladatot ellátó szerveket terhelik (a közérdekű adatok és közérdekből nyilvános adatok egyedi adatigénylés alapján történő megismerhetőség tétele, valamint a közérdekű adatok közzététele az Infotv. 1. mellékletében meghatározott általános közzétételi lista szerint – észszerűen az MBVK honlapján.) [NAIH-5145/2023]

Hasonló okokra hivatkozva tagadta meg az MBVK abban az ügyben is az adatok kiadását, amely arra irányult, hogy az egyes végrehajtók hány ügyet kaptak a független ügyelosztási rendszerben, és hogy pontosan mely végrehajtói irodákat ellenőrizték a 2019., 2020., 2021. és 2022. években, és mi lett ezen ellenőrzések eredménye.

Ebben az ügyben hivatkozott az MBVK az adatigénylés öncélúságára is, azonban a Hatóság határozottan úgy véli, hogy az adatigénylő által benyújtott adatigénylés nem öncélú, az adatigénylés teljes mértékben megfelel a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő joggyakorlás társadalmi rendeltetésének. Az MBVK-t érintő korrupciós és büntetőeljárások természetes módon közérdeklődésre tartanak számot, és az MBVK működése fokozott átláthatóságának társadalmi igényét eredményezik. A vizsgálat során a Hatóság megállapította, hogy a Kar kezeli a független ügyelosztási rendszer adatait, és azokból egyszerű informatikai lekérdezési műveletekkel meg kellene tudnia állapítania azt, hogy az egyes végrehajtók számára hány ügy került kiosztásra, a napló adatokból, valamint az elektronikus közhiteles nyilvántartásból, illetve a végrehajtási ügyek központi nyilvántartásából pedig azt, hogy hány ügy került újraosztásra.

A Kar nem nyilatkozott arról, hogy ezeket a naplóadatokat mennyi ideig őrzi, de az, hogy 2022. május 30-a óta nem teljesítette az adatigénylést, mindenképpen

jelentős jogsérelmet okozott az adatigénylőnek a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jogok gyakorlásával összefüggésben az időszerűség követelményének megsértésével, valamint a kezelésében lévő adatok korlátozott tárolási időtartama okán – amennyiben azok egy része azóta törlésre került.

Sem az MBVK, sem a SZTFH válaszevelei alapján nem merült fel olyan nyilvánosság-korlátozó indok, amely alapján az adatigénylés elutasítható lenne. Vagyis, amennyiben az adatok elektronikusan rendelkezésre állnak, és egyszerű informatikai, adatlekérdezési műveletekkel kinyerhetőek az MBVK által kezelt adatbázisokból, elektronikusan nyilvántartásokból, a közérdekű adatigénylést teljesíteni kell. Az adatigénylés teljesítéséhez elegendő, ha az adatigénylésben szereplő adatokra rá lehet keresni az MBVK informatikai rendszereiből, az adatigénylés nem utasítható el arra hivatkozással, hogy az MBVK „nem vezet ilyen nyilvántartást”.

A végrehajtókat érintő ellenőrzések ténye és az ellenőrzések eredménye az Infotv. 26. § (2) bekezdése alapján a végrehajtók közfeladat-ellátásával összefüggő egyéb személyes adatának minősülnek, azok közérdekből nyilvános adatként megismerhetőek. Az adatigénylő nem a vizsgálatok, ellenőrzési jelentések, fegyelmi eljárások teljes iratanyagának megismerését kérte a végrehajtási eljárásban résztvevő személyek, a végrehajtási eljárással érintettek személyes adataival együtt, ahogyan azt az MBVK értelmezi. Az adatigénylés teljesíthető kizárólag az adatigénylő kérdésére válaszolva, csupán a végrehajtók közérdekből nyilvános személyes adataival, a végrehajtás egyéb résztvevőinek, érintetteinek személyes adatai és a teljes iratanyag kiadása nélkül.

A magyar átláthatósági jogban nem az iratelv, hanem az adatelv alkalmazandó: az Infotv. 30. § (1) bekezdése értelmében, ha a közérdekű adatot tartalmazó dokumentum az igénylő által meg nem ismerhető adatot is tartalmaz, a másolaton a meg nem ismerhető adatot felismerhetetlenné kell tenni, azaz a dokumentum egészének kiadása nem tagadható meg arra hivatkozással, hogy az tartalmaz meg nem ismerhető adatokat is.

A Kar megítélésével szemben abból, hogy ágazati jogszabály a Kar által végzett ellenőrzések tekintetében nem állapít meg nyilvánosságra hozatali kötelezettséget, nem következik, hogy az erre vonatkozó adatok közérdekű adatként ne lennének megismerhetőek, kiadhatók. Tekintettel arra, hogy az MBVK és a Hatóság álláspontja a Hatóság harmadik felszólítása után sem közeledett, sajnálatos módon ebben az ügyben is bírósághoz kell fordulnia az adatigénylőnek, hogy hoz-

zájusson az egyébként a Hatóság álláspontja szerint bárki által megismerhető közérdekű adatokhoz. [NAIH-4488/2023]

Volt olyan ügy is ebben az évben, amelyben az MBVK érintetti joggyakorlásként értelmezte a bejelentő közérdekű adatigénylését.

A bejelentő közérdekű adatigénylésében azt szerette volna megtudni, hogy az utóbbi 5 évben, évekre bontva, hány esetben küldtek az MBVK-nak panaszt, amiatt hogy árverés befejezése vagy törlése esetén a sikertelen árverezőnek nem küldte vissza a végrehajtó a teljes árverési előleget. Az MBVK az adatigénylést a GDPR 15. cikke szerinti érintetti hozzáférési joggyakorlás iránti kérelemként bírálta el, és tudatta vele, hogy 2023. március 10. napján nem szerepel adósként a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 253/E. § (1) bekezdése szerinti, az önálló bírósági végrehajtók által intézett bírósági és közigazgatási végrehajtási ügyekről vezetett elektronikus közhiteles nyilvántartásban. A Hatóság vizsgálata során a Kar úgy nyilatkozott, hogy a közérdekű adatigénylést „iktatási hibából eredő adminisztratív tévedésből” értelmezte hozzáférési joggyakorlásként, és a Hatóság levelének kézhezvétele után az MBVK korrigálta a téves adatszolgáltatást a bejelentő részére. [NAIH-8721/2023]

Az MBVK által használt adatigénylés-teljesítő portállal kapcsolatos hatósági agályokat a beszámoló ezen tárgykört tartalmazó külön alfejezete részletezi.

III.11. Egyéb közfeladatot ellátó szervek, közfeladatot ellátó civil szervezetek, közszolgáltatást nyújtó szervezetek

A Hatóság a KÖFOP-2.2.6-VEKOP-18-2019-00001 „AZ INFORMÁCIÓSZABADSÁG HAZAI GYAKORLATÁNAK FELTÉRKÉPEZÉSE ÉS HATÉKONYSÁGÁNAK NÖVELTÉSE” című kiemelt projekt eredményeként létrejött, a <https://infoszab.hu/> weboldalon a <https://infoszab.hu/node/183> elektronikus elérhetőségen tájékoztatót tett közzé arról, hogy mely szervek tartoznak az Infotv. hatálya alá. A tájékoztató közzététele arra figyelemmel történt, hogy a Hatósághoz minden évben jelentős számú bejelentés érkezik közfeladatot ellátó és/vagy közpénzzel gazdálkodó egyéb nem közigazgatási szervezetekkel szemben amiatt, hogy egyes állami, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, egyéb állami, önkormányzati háttérű nonprofit szervezetek, köztestületek, közalapítványok, felsőoktatási intézmények, arra hivatkozással nem teljesítik a közérdekű adatigényléseket, hogy megítélésük szerint nem vonatkoznak rájuk az Infotv. közérdekű adatigénylések teljesítésére irányadó rendelkezései.

A közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény (a továbbiakban: KEKVA tv.) hatálya alá tartozó, az állam által alapított Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) egyedüli részvényeseként működő Zrt.-hez (a továbbiakban: Zrt.) benyújtott közérdekű adatigénylések kapcsán állapította meg a Hatóság a következőket:

A cégnyilvántartásban szereplő adatok alapján a Zrt. egyedüli részvényese korábban a Magyar Állam volt, ezt követően a Zrt. egyedüli részvényese az Alapítvány lett. Az Alapítvány a KEKVA tv. 1. melléklet szerinti közfeladatot lát el, közpénzből alapított, közpénzzel gazdálkodó és közfeladatot ellátó szervezet, amely így az Infotv. hatálya alá tartozik. Ugyanez vonatkozik Zrt.-re is, mivel az szintén közpénzből alapított és közpénzzel gazdálkodik, továbbá az Alapítvány által ellátandó közfeladat ellátásában vesz részt. A Hatóság álláspontja, hogy erre tekintettel, ha a Zrt.-hez közérdekű adatigénylés érkezik és az igényléssel érintett adatokat a cég kezeli, úgy az adatigénylést teljesítenie kell, amennyiben pedig a Zrt.-hez benyújtott adatigénylés olyan adatokra irányul, amely csak az Alapítvány kezelésében lelhető fel, a társaságnak tájékoztatást kell adnia az adatkezelő személyéről. [NAIH-5917/2023; NAIH-7325/2023]

Egy másik ügyben egy Kft. (a továbbiakban: Kft.) szintén azért nem teljesítette a Kft. és az Alapítvány (a továbbiakban: Alapítvány) között létrejött szerződések másolatának a megküldésére irányuló közérdekű adatigénylést, mert álláspontja szerint az Infotv. értelmében nem minősül közfeladatot ellátó szervnek. A Hatóság rámutatott, hogy nem releváns az Alapítvány egyházi 'háttere', mivel tevékenységével közfeladatot valósít meg, a Kft. pedig az Alapítvánnyal kötött szerződés által bevonásra került ennek a közfeladatnak az ellátásába. A Kft. működéséhez szükséges pénzügyi háttér nem kizárólag a kereskedelmi tevékenységéből származik, hanem részben az Alapítvánnyal kötött szerződések teljesítéséből. A Hatóságnak az ügyben kifejtett álláspontja szerint nem szükséges a közfeladatot 'átruházni' az Alapítványról a Kft-re, elegendő a Kft-nek a közfeladat ellátásában közreműködnie ahhoz, hogy az Infotv. alapján köteles legyen a közfeladat ellátásához kapcsolódó adatokat az adatigénylő rendelkezésére bocsátani. [NAIH-5436/2023]

Egy másik ügyben a Hatóság egy Alapítvány tekintetében rámutatott, hogy a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) 2. § (6) bekezdése értelmében a szociális intézmények és intézkedések rendszerének kialakítása és működési kereteinek biztosítása az állam és a települési önkormányzat feladata. Ezen feladat az állam és a települé-

si önkormányzat a szociális gondoskodás feltételeinek biztosításával összefüggő feladatainak ellátása során együttműködik az egyházi és civil szervezetekkel. A Szocvtv. 120. §-a értelmében a helyi önkormányzat a szociális szolgáltatást vagy a pihenéshez való jog érvényesülését szolgáló szolgáltatást egyházi vagy más, nem állami szervevel, egyházi fenntartóval vagy nem állami fenntartóval kötött ellátási szerződés útján is biztosíthatja. Az Alapítvány egy települési önkormányzattal kötött ellátási szerződésben kapott felhatalmazást arra, hogy az Önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanban teljes körű ellátást biztosító idősok otthonát üzemeltessen, ily módon az Alapítvány átvállalta ezen önkormányzati feladat ellátását. A szociális ellátások biztosítása során az Önkormányzat és az Alapítvány – utóbbi az Önkormányzattól szerződés alapján átvállalt feladatai erejéig – köteles az információszabadság érvényesülését garantálni, így a közérdekű és közérdekből nyilvános adatokat bárki számára megismerhetővé tenni. Minderre tekintettel a Hatóság az Alapítványt a hozzá benyújtott közérdekű adatigénylés teljesítésére szólította fel. [NAIH-86/2023]

Egy másik Alapítványhoz benyújtott adatigénylés kapcsán a Hatóság egyetértett az Alapítvánnyal, hogy az adatigénylő részéről történt téves jogszabály-értelmezés volt az oka annak, hogy az adatigénylő álláspontja szerint az Alapítvány nem megfelelően teljesítette az adatkérést. A közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény (a továbbiakban: KEKVA tv.) 20. § (1) bekezdésében meghatározott keretmegállapodás ugyanis nem azonos a KEKVA tv. 18. § (1) bekezdés e) szerinti közfeladat-finanszírozási szerződéssel. Az Alapítvány végül mindkét megállapodás másolatát megküldte az igénylő részére. A Hatóság ugyanebben az ügyben a Kuratórium határozataira irányuló adatigénylés teljesítése kapcsán megállapította, hogy az Alapítvány megsértette a bejelentő közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jogát, amikor arra hivatkozással, hogy a határozatok gazdasági, vállalkozási tevékenységre vonatkozó adatokat tartalmaznak, kizárólag betekintés útján kívánta biztosítani azok megismerését. A Hatóság rámutatott, hogy az adatelv alapján a teljes dokumentum nyilvánossága nem korlátozható és az igénylőnek az Infotv. 29. § (3) bekezdése szerint – az Infotv. 30. § (1) bekezdésére is figyelemmel – joga van a dokumentumokról másolatot kérni. [NAIH-29/2023]

Egy kiemelt állami sportlétesítmény igénybevételére vonatkozóan benyújtott közérdekű adatigénylést – a létesítmény több évi teljes bevételeinek részletes, rendezvényekre lebontott bemutatására, valamint a garanciális javítások részletes bemutatására irányuló részeiben – a piaci érdekeire, lehetséges versenyhátrányra hivatkozva a Zrt. elutasította. A Hatóság rámutatott, hogy az állami üzemeltetésben lévő intézmények hasznosítása körében nem fogadható el ál-

talánosságban a versenyhátrányra való hivatkozás. Annak megismeréséhez kiemelten fontos érdek fűződik, hogy az állami fenntartású létesítmények hasznosítása milyen bevételeket eredményez. Amennyiben a Zrt. attól tart, hogy önmagukban a bevételi adatokat az igénylő helytelenül értékeli, akkor lehetősége van a kiegészítő információk megküldésére, így az adatigénylő a rendelkezésére bocsátott adatokat összességében értékelheti és alakíthatja ki az ezzel kapcsolatos álláspontját. Az adatokból való helyes vagy – az adatkezelő szerint – helytelen következtetések levonása nem befolyásolhatja az adatkezelőt az információk kiadása, illetve visszatartása tekintetében. A Zrt-nek akkor is ki kell adnia a garanciális javításokkal kapcsolatos rögzített formában rendelkezésére álló valamennyi adatot, ha a garanciális javítások értéke – tekintettel arra, hogy a javításokat a garancia keretén belül végezték el – nem szerepel a nyilvántartásaiban. [NAIH-46/2023]

Egyes közfeladatot ellátó tömegközlekedési társaságok különböző elutasítási okokra hivatkozással nem teljesítették a napi és eseti jelentéseknek (a továbbiakban: jelentések) a megküldésére irányuló közérdekű adatigényléseket. [A Közlekedésbiztonsági Szervezet (a továbbiakban: KBSZ) felé történő adatszolgáltatási kötelezettséget a társaságok számára a vasúti és a vízi közlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény, a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény és a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának, valamint az üzembentartói vizsgálat részletes szabályairól szóló 24/2012. (V.8.) NFM rendelet írja elő.]

A társaságok egyikének az álláspontja szerint a napi jelentések nem tartalmaznak közérdekű adatokat, mivel a rendkívüli események vonatkozásában több olyan vasúti társasággal, vállalkozással, természetes személlyel összefüggő információt tartalmaznak, melyek az államhoz nem köthetőek. A Hatóság megállapította, hogy a Társaság közfeladatot ellátó szervnek minősül, valamint az általa készített napi/eseti jelentések a Társaság kezelésében állnak, valamint a tevékenységére vonatkoznak, továbbá közfeladat ellátásával összefüggésben keletkeztek, ennek következtében közérdekű adatokat tartalmaznak.

A társaságok hivatkoztak arra is, hogy a jelentések belső szakmai anyagok, munkaanyagok, a KBSZ-szel folytatott levelezésnek minősülnek. A Hatóság megállapítása szerint az igényelt dokumentumok egyértelműen nem minősülnek munkaanyagnak, nem belső használatra készültek, mivel a KBSZ részére kerülnek megküldésre. Levelezésnek sem tekinthető a jelentések megküldése,

mivel azok elkészítését és megküldését jogszabály írja elő, nem levél formátumban íródtak, a jogszabály által előírt érdemi adatokat tartalmaznak.

Az adatkezelők hivatkoztak még a jelentések döntés-előkészítő jellegére is, mivel azok a társaságok eljárásaihoz szükséges olyan adatokat tartalmaznak, melyek a vasútbiztonsági stratégiához, az éves ellenőrzési terv készítéséhez, üzleti terv kialakításához kerülnek felhasználásra, valamint azok tartalma megjelenik a balesetvizsgálati anyagokban. A Hatóság rámutatott, hogy ahhoz, hogy e korlátozás megfeleljen az alkotmányos követelményeknek, a döntés megalapozását szolgáló adat és a jövőbeli döntés közötti kapcsolatnak konkrétan és közvetlenül kell lennie, egy döntéssel való absztrakt viszony nem szolgálhat az információszabadság korlátozásának indokaként.

Egy adatkezelő hivatkozása szerint a jelentések olyan formátumban állnak rendelkezésre, amelyek személyes adatokat tartalmaznak. A Hatóság felhívta a figyelmet az Infotv. 31. § (1) bekezdésében foglaltakra, mely szerint, ha a közérdekű adatot tartalmazó dokumentum az igénylő által meg nem ismerhető adatot is tartalmaz, a másolaton a meg nem ismerhető adatot felismerhetetlenné kell tenni. A Hatóság rámutatott, hogy közérdekből nyilvános adatnak minősül a jelentéseken feltüntetett, bejelentést tevő üzemegységi diszpécser, illetve a vasútbiztonsági készenlétes, továbbá a KBSZ részéről a bejelentést átvevő személy neve, munkaköre, mely közérdekből nyilvános adatok a célhoz kötött adatkezelés tisztelgésben tartásával terjeszthetőek. Tekintettel arra, hogy az adatigénylés a jelentések tartalmára és nem a bejelentést tevő és átvevő személyekre irányult, a közérdekből nyilvános személyes adatok célhoz kötött adatkezelését figyelembe véve a Hatóság a bejelentést tevő és átvevő nevének a dokumentumokból történő kitarakását ajánlotta. Felhívta azonban a társaság figyelmét arra, hogy ha az adatigénylés kifejezetten a bejelentést tevő és átvevő nevére irányul, abban az esetben – az adatigénylőnek a célhoz kötött adatkezelés betartására vonatkozó felhívása mellett – szükséges kiadni az igényelt információkat. [NAIH-4613/2023; NAIH-4615/2023; NAIH-4529/2023]

Egy másik ügyben egy felújított létesítmény késedelmes átadása kapcsán kezdeményezett belső vizsgálatot lezáró belső ellenőri jelentés megismerésére irányuló adatigénylés elutasítására tekintettel kezdeményezte a bejelentő a Hatóság vizsgálatát. Az adatkezelő az adatigénylésre azt a választ adta, hogy az adatkezelő minden aktuális közleménye, híre és információi megtalálhatók a honlapon, de a válasz semmilyen internetes elérhetőséget nem tartalmazott, illetve a Hatóság megállapítása szerint – az adatkezelő által is elismerten – a kért adat a honlapon nem volt elérhető. Ezt követően az adatkezelő arra hivatkozott, hogy az igénylő levelét nem közérdekű adatigénylésként azonosították, mely-

re tekintettel a Hatóság felhívta az adatkezelő figyelmét a megkeresések tartalom szerint történő megítélésének a szükségességére. Az adatkezelő a Hatóság felszólítását követően az Infotv. 27. § (5) és (6) bekezdésére hivatkozva a dokumentum egésze tekintetében elutasította az adatigénylést. A Hatóság ennek kapcsán rámutatott, hogy egyrészt a két elutasítási ok egymást kizárja, másrészt ezekre az okokra általánosságban hivatkozni nem lehet, harmadrészt pedig arra, hogy egy dokumentum egésze nem minősíthető döntést megalapozó adatnak. Ismételt nyilatkozata szerint az adatkezelő az igényt az Infotv. 27. § (6) bekezdésére figyelemmel azért utasította el, mert a megismerni kívánt belső vizsgálat eredményének kiadása a feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen a „különféle” felújításokkal és beruházásokkal kapcsolatos álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné. Az adatkezelő ismételt nyilatkozatában tehát ismét általánosságban hivatkozott „különféle” jövőbeni döntéseire, továbbá nem tudta megindokolni a Hatóság felhívására külön-külön az egyes adatok tekintetében, hogy azok megismerése a törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének külső befolyástól mentes ellátását mennyiben veszélyeztetné, mindezt tekintettel a Hatóság nem fogadta el az adatkezelő választát. [NAIH-1279/2023]

Szintén az Infotv. 27. § (6) bekezdésére, valamint üzleti titokra történő hivatkozással tagadta meg egy másik Zrt. (a továbbiakban: adatkezelő) két megszüntetett kirendeltségének a működésére (gazdálkodási adatok, munkaerőhelyzet) vonatkozó közérdekű adatigénylések teljesítését. Mivel az adatkezelő hivatkozása szerint a gazdálkodási adatok a honlapján közzétett beszámolókból megismerhetőek, továbbá a közzétételre nem került gazdálkodási adatok és a munkaerőre vonatkozó adatok tekintetében a Hatóság számára a kért tájékoztatást a Zrt. megadta és az információszabadság korlátozása szempontjából elfogadható indokokat nevezett meg, az információszabadság szükséges és arányos korlátozását megindokolta, ebben az ügyben a Hatóság az adatkezelő választát elfogadta és a vizsgálatot az Infotv. 53. § (5) bekezdés b) pontja alapján megszüntette. [NAIH-961/2023]

Az igénylő egy médiatevékenységet folytató Zrt-hez (a továbbiakban: adatkezelő) benyújtott közérdekű adatigénylésében egy polgármesterrel készült, rádiócsatorna élő adásában elhangzott interjú hangfelvételének (a továbbiakban: hangfelvétel) a megküldését kérte. Az adatkezelő az elutasítás indokaként előadta, hogy az élő adás hanganyaga szerzői joghoz kapcsolódva is védelmet élvez az igénylő által meg nem határozott célú és tartalmú, esetlegesen egyes szövegrészek kiemelésével, eltérő kontextusban való felhasználásával szemben. A Hatóság ennek kapcsán rámutatott, hogy a közfeladatot ellátó szerv vagy

személy nem vizsgálhatja az adatigénylés célját, így az igény teljesítését sem tagadhatja meg azzal az indokkal, hogy az igénylő esetlegesen mire használhatja fel a rendelkezésére bocsátott adatot. Az adatkezelő arra is hivatkozott, hogy az adásban elhangzottak olyan információk is, amelyek nem függenek össze a polgármester közfeladatának ellátásával, nem közérdekből nyilvánosak. A Hatóság rámutatott arra, hogy az igénylések teljesítésekor az adatelv érvényesül, a hangfelvétel azon részeit tehát, amelyek vonatkozásában megalapozottan és az adatkezelő által is alátámasztottan megismerhetőséget kizáró ok áll fenn, az adatigénylés teljesítését megelőzően az adatkezelőnek ki kell vágnia, illetve el kell torzítania. Az adatkezelő arra is hivatkozott, hogy a hanganyag esetleges megvágásával sérülne az interjú tartalmi szerkezete, amelynek következtében torzulna az abban szereplő információ. A Hatóság rámutatott, hogy az Infotv. – figyelemmel az adatelv érvényesülésére – nem ismeri el az irat, jelen esetben a hangfelvétel integritásának sérülését mint a közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok megismerhetőségének korlátját. Mind erre tekintettel a hatóság felszólította az adatkezelőt, hogy az Infotv. előírásainak megfelelően teljesítse az adatigénylő közérdekű adatigénylését, amennyiben pedig az általa megismerni kívánt hangfelvétel nyilvánosságkorlátozás hatálya alá eső adatokat is tartalmaz, úgy azokat távolítsa el a hanganyagból és az eltávolítás okairól tájékoztassa az adatigénylőt. Az adatkezelő ezt követően arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy a médiaszolgáltatásokról és tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 155. § (10) bekezdése alapján a hangfelvételt 60 napig volt köteles megőrizni, így az adatkezelő gyakorlatának megfelelően a Hatóság előtt folyó eljárás ideje alatt az törlésre kerülhetett volna, de a jóhiszeműségnek megfelelően ez nem történt meg. Tájékoztatása szerint a Hatóság felszólítását követően a felszólításban foglaltaknál szélesebb elérést biztosítva, a hangfelvételt az adatkezelő egy URL címen bárki számára nyilvánosságra hozta, két hét nyilvánosságot követően azonban véglegesen törölte. A hangfelvétel nyilvánosságra hozataláról az adatkezelő ugyanakkor sem az igénylőt, sem a Hatóságot nem értesítette. A fentiekre tekintettel a Hatóság jelentést bocsátott ki az adatkezelő információszabadsággal kapcsolatos jogsértése tárgyában, mivel az adatkezelő nemcsak, hogy nem biztosította az adatigénylő közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez fűződő alapjogát, hanem véglegesen ellehetetlenítette az igénylő által megismerni kívánt adatok megismerhetőségét. [NAIH-2665/2023]

III.12. Konzultációs ügyek

III.12.1. Polgármesterre átruházott hatáskör gyakorlása körében keletkezett közérdekű adatok megismerhetősége

Egy állampolgár tájékoztatást kért a Hatóságtól, hogy amennyiben a képviselő-testület a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvényben a településkép-érvényesítési eszközök körében meghatározott hatásköreit önkormányzati rendeletben a polgármesterre átruházza, kérhet-e a települési képviselő, képviselő-testület konkrét tájékoztatást, rendszeres beszámolást a polgármestertől az általa e körben lefolytatott eljárásokról.

A Hatóság tájékoztatta a beadványozót, hogy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 42. §-a rendelkezik a képviselő-testület hatásköréből át nem ruházható feladatkörökről. A Mötv. 41. § (4) bekezdése szerint ugyanakkor „a képviselő-testület – e törvényben meghatározott kivételekkel – hatásköreit a polgármesterre, a bizottságára, a részönkormányzat testületére, a jegyzőre, a társulására ruházhatja át. E hatáskör gyakorlásához utasítást adhat, e hatáskört visszavonhatja.” A Hatóság álláspontja szerint tehát, amennyiben a képviselő-testület szeretné kérni a polgármester tájékoztatását, illetve beszámolóját a településkép-érvényesítési eszközök tárgyában lefolytatott eljárásai vonatkozásán, ezt jogszerűen megteheti. [NAIH-5605-2/2023]

III.12.2. Kép- és hangfelvétel készítése önkormányzati képviselő-testületi üléseken

Konzultációs beadványban kérték a nyílt képviselő-testületi ülésekről készült képfelvételek készítésére vonatkozóan a Hatóság állásfoglalását. A Hatóság álláspontja szerint a nyilvános képviselő-testületi, illetve bizottsági ülésen, valamint hivatali minőségben történő részvétel a Ptk. 2:48. § (2) bekezdése szerinti nyilvános közéleti szereplésnek minősül, melyhez az említett jogszabályhely rendelkezése alapján nincs szükség az érintett hozzájárulására a felvétel elkészítéséhez, valamint az elkészített felvétel felhasználásához. Hasonló elbírálás alá esnek a nyilvános ülésen esetlegesen felszólaló harmadik személyek, például a meghívottak, érintettek, továbbá maga a hallgatóság is. Kiemelendő továbbá, hogy a Mötv. 46. § (1) bekezdése értelmében a képviselő-testület ülése nyilvános. Ez alól csak a 46. § (2) és (3) bekezdések alapján lehet eltérni. A Mötv. 52. § (1) és (2) bekezdései alapján a képviselő-testület üléséről jegyzőkönyvet

kell készíteni, mely jegyzőkönyvet a polgármester és a jegyző írja alá. A jegyzőkönyv közokiratnak számít. Ugyancsak a 46. §-ban található a (3) bekezdés következő rendelkezése: „A választópolgárok – a zárt ülés kivételével – betekintheznek a képviselő-testület előterjesztésébe és ülésének jegyzőkönyvébe. A közérdekű adat és közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét zárt ülés tartása esetén is biztosítani kell. A zárt ülésen hozott képviselő-testületi döntés is nyilvános”. Az Mötv. 2. § (2) bekezdése alapján a helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot. Ebbe beletartozik a kép- és/vagy hangfelvétel készítésének joga is, továbbá az, hogy a kép- és/vagy hangfelvétel készítését a nyilvános képviselőtestület, valamint bizottság ülésein a résztvevők mindezt eltérni kötelesek.

A nyilvános képviselő-testületi, bizottsági üléseken történtek, az azokról készült jegyzőkönyvek, kép/hangfelvételek az Infotv. 3. § 5. és 6. pontjai alapján közérdekű, valamint közérdekből nyilvános adatok, melyeket bárki megismerhet. Az információszabadság szempontjából tehát egyformán kezelendő a jegyzőkönyv, illetve a kép- és/vagy hangfelvétel, tehát nyilvánosak, melyek interneten, hirdetőtáblán közzétehetőek. A nyilvános képviselő-testületi ülésen elhangzott képviselői nyilatkozatok, valamint egyéb személyes megnyilvánulások is nyilvános közszereplésnek minősülnek, tehát nyilvános ülés esetén a hozzászólások is nyilvánosak. [NAIH-3232-2/2023]

III.12.3. Befizetési pénztárbizonylatok megismerhetősége közfeladatot ellátó személyre vonatkozóan

Egy adatigénylő több alkalommal kért tájékoztatást a Hatóságtól arra vonatkozóan, hogy egy nagyközség jegyzője jogszerűen utasította-e el a választadást a közérdekű adatigénylésére. A panaszos a Polgármesteri Hivataltól kérte elektronikus másolatban megküldeni a Hivatal pénztárába a temetési segély visszafizetésének bevételi bizonylatáról készített másolati példányát a visszafizetés jogcímének megjelölésével. A jegyző a közérdekű adatigénylés megválaszolását elutasította arra hivatkozással, hogy a kért adatok az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 1. § 14. pontja értelmében nem költségvetési támogatásnak minősülnek, ezért nem közérdekből nyilvános adatok. A Hatóság tájékoztatást nyújtott arról, hogy a Kttv. 179. §-a közérdekből nyilvános adatnak minősíti a kormánytisztviselő személyes adatait. A vezetőknél kifizetett rendszeres, eseti, pénzbeli és természetbeni juttatások, így a szabadságmegváltás, jutalom, helyettesítési díj, kereset-kiegészítés, céljuttatás összege a közfeladat ellátásával összefüggésben keletkezett személyes

adatnak minősülnek, azokat bárki megismerheti, így az adatkezelő köteles az adatigénylés e részét, a kért bontásban teljesíteni. A Kttv. 152. § (1) bekezdése alapján biztosított juttatásokat azonban a közfeladatot ellátó szerv a magánszférához köthető eseményekre, élethelyzetekre tekintettel folyósítja a kormánytisztviselőnek, így azok név szerinti bontásban csak az érintettek hozzájárulásával hozhatóak nyilvánosságra, ezért hozzájárulás hiányában kizárólag összesített formában – mint a közfeladatot ellátó szerv gazdálkodásával összefüggő közérdekű adat – adhatók ki. A Panaszos a konzultációs választ követően vizsgálati eljárást kezdeményezett. [NAIH-9371/2023]

III.12.4. Vagyonnyilatkozatok megismerhetővé tétele, kiadása

Egy állampolgár tájékoztatást kért a Hatóságtól, hogy jogszerű volt-e az önkormányzat részéről, hogy közérdekű adatigénylésére a képviselők és a polgármester vagyonnyilatkozatát másolatban nem küldte meg, azonban előre egyeztetett időpontban betekintést biztosítottak volna részére a kért iratokba.

A Hatóság álláspontja szerint az Infotv. 29. § (3) bekezdése alapján az adatokat tartalmazó dokumentumról vagy dokumentumrészről, annak tárolási módjától függetlenül az igénylő másolatot kaphat. Az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv az adatigénylés teljesítéséért – az azzal kapcsolatban felmerült költség mértékéig terjedően – költségtérítést állapíthat meg akkor, ha a felmerült költség mértéke meghaladja a kormányrendeletben meghatározott, költségtérítésként megállapítható legalacsonyabb összeget, azzal, hogy az így meghatározott költségtérítés összege ekkor sem haladhatja meg a kormányrendeletben meghatározott legmagasabb összeget. A költségtérítés összegéről, valamint az adatigénylés teljesítésének a másolatkészítést nem igénylő lehetőségeiről az igénylőt az igény beérkezését követő 15 napon belül tájékoztatni kell.

Az Infotv. 29. § (3) bekezdésére figyelemmel a közérdekű adatigénylés betekintéssel történő teljesítésére csak abban az esetben van lehetőség, ha azt az adatigénylő elfogadja. Azonban a Hatóság felhívta a panaszos figyelmét arra is, hogy az Infotv. 29. § (1a) bekezdésének értelmében az adatigénylésnek az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv nem köteles eleget tenni abban a részben, amelyben az azonos igénylő által egy éven belül benyújtott, azonos adatkörre irányuló adatigényléssel megegyezik, feltéve, hogy az azonos adatkörbe tartozó adatokban változás nem állt be. [NAIH-6676/2023]

III.12.5. Polgármester reprezentációs elszámolása

Jogszerűen járt-e el a jegyző, amikor nem a bejelentő által kért módon küldte meg részére az igényelt adatokat. A panaszos egy meghatározott időszak reprezentációs költségeit kérte kiadni táblázatban, éves bontásban, a számla vagy bizonylat kiállítójának, időpontjának és összegének megjelölésével. A jegyző nem a kért formában, bontásban és adattartalommal, törvényes határidőben válaszolt.

A Hatóság tájékoztatta a panaszost, hogy mivel közpénzek felhasználásáról van szó, az átláthatóság és ellenőrizhetőség – mint közérdek – kiemelt fontosságú. Ugyanakkor az információszabadságnak és az információs önrendelkezési jognak egymásra tekintettel kell érvényesülnie, így a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adatok [Infotv. 26. § (2) bekezdés] körének meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy azok nyilvánossága nem sérti-e aránytalanul a magánszférához való jogot. A vezetőknek kifizetett rendszeres eseti, pénzbeli és természetbeni juttatások, így a szabadságmegváltás, jutalom, helyettesítési díj, kereset-kiegészítés, céljuttatás összege a közfeladat ellátásával összefüggésben keletkezett személyes adatnak minősülnek, azokat bárki megismerheti, így az adatkezelő köteles az adatigénylés e részét, a kért bontásban teljesíteni. [NAIH-7093/2023]

III.12.6. Önkormányzati képviselők adat megismerési joga a gazdálkodás körében

Két önkormányzati képviselő, azzal a kéréssel fordult a hivatali kirendeltség köztisztviselőjéhez, hogy az önkormányzat 2023. év januártól szeptemberig keletkezett összes bankszámla kivonatáról és a hozzá tartozó dokumentumokról készítsen másolatot és adja át részükre. Állásfoglalás kérése arra irányult, hogy a teljes pénzügyi dokumentáció másolata kiadható-e a képviselők részére, ha igen, milyen feltételekkel vagy korlátozásokkal. Kifogásolta továbbá, hogy a képviselők adatigénylésüket szóban adták elő a köztisztviselőnek és nem a polgármesternek „az Möt. a 2011. évi CLXXXIX. törvény 32 § (1) f) pontjában foglaltaknak megfelelően”.

A Hatóság álláspontja szerint az Möt. 32. § (2) bekezdés b) pontja szerint az önkormányzati képviselő a képviselő-testület ülésén a polgármestertől (alpolgármestertől), a jegyzőtől, a bizottság elnökétől önkormányzati ügyekben felvilágosítást kérhet, amelyre az ülésen – vagy legkésőbb harminc napon belül írásban – érdemi választ kell adni, ugyanezen bekezdés f) pontja alapján a polgármes-

tertől igényelheti a képviselői munkájához szükséges tájékoztatást. Közérdekű ügyben kezdeményezheti a polgármester intézkedését, amelyre annak harminc napon belül érdemi választ kell adni.

A polgármester tehát köteles a képviselő részére a törvény szerint hozzá intézett kérdések érdemi megválaszolására, ennek elmulasztása esetén az Mötv. 1. § 2. pontja és 127. §-a alapján törvényességi felügyeleti jogkört gyakorló illetékes Kormányhivatal Mötv. 132. §-a szerinti intézkedése kezdeményezhető.

Az Infotv. rendelkezései alapján ezzel szemben az önkormányzati képviselőt többletjogosultságok nem illetik meg, vagyis a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatokat bárki mással azonos feltételek szerint ismerheti meg. Személyes adatokat – a közérdekből nyilvános személyes adatok kivételével – pedig törvényes jogalap hiányában egyáltalán nem jogosult megismerni. Az ügyben nem a közérdekű adatok megismeréséhez való jog, hanem a fent részletezett önkormányzati képviselőket érintő speciális jog sérelme merült fel. Fentiekre figyelemmel a Hatóság a képviselők tájékozódásához való jogának terjedelmét nem jogosult meghatározni, azt a Kormányhivatal hivatott megítélni. [NAIH-8976-2/2023]

III.12.7. Főkönyvi kivonatok megismerhetősége köztulajdonban álló gazdasági társaságnál

Egy önkormányzati képviselő bejelentéssel fordult a Hatósághoz, mivel a 100%-ban az Önkormányzat tulajdonában álló cég nem teljesítette a 2021. és a 2022. évekre vonatkozóan a cég főkönyvi kivonatainak és a főkönyvi kartonoknak a megküldésére irányuló közérdekű adatigényléseit, amelyek megismerésére pedig álláspontja szerint önkormányzati képviselőként jogosult, mivel a cég gazdálkodását a kért adatok alapján részletesen át tudná tekinteni.

Az Infotv. 30. § (7) bekezdése szerint a közfeladatot ellátó szerv gazdálkodásának átfogó, számlaszintű, illetve tételes ellenőrzésére irányuló adatmegismerésekre külön törvények rendelkezései irányadók. A Hatóság ebben az ügyben arra a megállapításra jutott, hogy a kérdéssel érintett adatkörök, amelyekre irányuló kérelem a bejelentő nyilatkozata szerint is a cég gazdálkodásának teljes körű megismerésére irányult, átfogó, tételes ellenőrzésnek minősül, hiszen felöleli a cég két évi teljes gazdálkodási tevékenységét. Mivel az adatigénylést az Infotv. 30. § (7) bekezdése alapján csak akkor kell teljesíteni, ha az igénylés elhatárolható a közfeladatot ellátó szervek gazdálkodásának célszerűségét, eredményességét, valamint törvényességét érintő ellenőrzésektől – hiszen

azokra külön szervek jogosultak – a Hatóság jogszerűnek találta a közérdekű adatigénylés elutasítását. Az állásfoglalás teljes szövege a honlapon olvasható. [NAIH-6367-2/2023]

III.12.8. A polgármester által adható bűnügyi tájékoztatás

Egy községi önkormányzat polgármestere tájékoztatást kért a Hatóságtól a képviselőtestület és a lakosság tájékoztatásának jogszerű módjáról. 2019-ben, megválasztását követően a Hivatalnál sorra derültek ki hűtlen kezelésre utaló nyomok, ezért az önkormányzat feljelentést tett ismeretlen tettes ellen. A járásbírósa értesítése szerint a Hivatal volt alkalmazottja ellen ítéletet hoztak, mely kimondja, hogy folytatólagosan elkövetett sikkasztás bűntettében bűnös, továbbá a volt polgármester és társai ellen vádat emelt a Járási Ügyészség jelentős vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás bűntette miatt.

A Kttv. 179. §-a közérdekből nyilvános adatnak minősíti a kormánytisztviselő nevét, és egyéb személyes adatait. Az információszabadságnak és az információs önrendelkezési jognak egymásra tekintettel kell érvényesülnie, így a közfeladat ellátásával összefüggő egyéb személyes adatok [Infotv. 26. § (2) bekezdés] körének meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy azok nyilvánossága nem sérti-e aránytalanul a magánszférához való jogot. A Hatóság továbbá felhívta a Hivatal figyelmét arra, hogy amennyiben más személy is érintett az eljárásban, illetve az I. fokú ítéletben, a közfeladatot ellátó személy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett személyes adatokat meghaladóan, valamint harmadik személyre vonatkozó személyes adatok esetében jogszerűtlen a közlés. Figyelemmel kell lenni a tájékoztatás, illetve az adatok kiadása során arra is, hogy az ítéletek jogerőre emelkedtek-e, valamint arra, hogy a folyamatban lévő eljárások során a közérdekből nyilvános személyes adatok kezelése, nyilvánosságra hozatala ne sértse az ártatlanság vélelmét, illetve, hogy az érintettek személyes adatainak kezelése szükséges és arányos legyen. A személyes adatokat érintő adatkezelés jogszerűségéért az adatkezelő (a döntést meghozó és végrehajtó személy) viseli a felelősséget, azt a Hatóság állásfoglalása nem helyettesíti.

Míg a képviselő testület tájékoztatása – zárt ülés esetén – *adattovábbításnak* tekinthető, az adatok *nyilvánosságra hozatalát* valósítja meg a lakosság részére nyújtott tájékoztatás. A fent kifejtettekkel szemben közérdekű adatigénylés esetében a Hivatal az Infotv. és a GDPR vonatkozó rendelkezései szerint köteles kezelni, illetve tájékoztatást adni a kezelésében lévő adatokról. [NAIH-9210/2023]

III.12.9. Képmás felhasználása, érintetti jogok gyakorlása a sajtószabadság érvényesülése körében

Egy állampolgár tájékoztatást kért a Hatóságtól az egyik nagy hírportál szerkesztője által végzett adatkezelése miatt tett panaszával kapcsolatosan, melyben a folyamatban lévő személyiségi jogi perre tekintettel a Hatóság nem indított vizsgálatot és bejelentését az Infotv. 53. § (3) bekezdés a) pontja alapján érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

Egy természetes személynek az arca, képmása, a róla készített kép- és hangfelvétel személyes adatnak, ezek gyűjtése, rögzítése, tárolása és felhasználása (így annak közzététele) pedig adatkezelésnek minősül. Mivel a kérdéses videófelvételen a panaszos is egyértelműen beazonosítható, a szerkesztőség adatkezelést folytat. A Hatóság javasolta, hogy a sérelmezett adatkezelés tekintetében a panaszos az általános adatvédelmi rendelet 21. cikke (tiltakozáshoz való jog) alapján igazolható módon forduljon az adatkezelőhöz (a kiadóhoz), és indokait kifejtve kérje a képmásának a felismerhetetlenné tételét. Amennyiben az adatkezelő nem teljesíti, vagy elutasítja az érintetti kérelmét, abban az esetben ismételt panasszal fordulhat a Hatósághoz. [NAIH-6297/2023]

III.12.10. A központi információs közadat nyilvántartásban közzétételre kötelezettek köre

Konzultációs kérdésként merült fel, hogy az *önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságokra* – mint a Magyar Államkincstár törzskönyvi nyilvántartásában nem, de a cégjegyzékben szereplő gazdálkodó szervezetekre, amelyek közfeladatot látnak el, vonatkozik-e az Infov.-ben szereplő központi honlapon megvalósuló adatszolgáltatási kötelezettség.

A Hatóság az ügygel kapcsolatban rámutatott, hogy a közzétételi kötelezettség a nemzetbiztonsági szolgálatok kivételével minden költségvetési szervre vonatkozik. Ebből következően a nem költségvetési szervekre nem vonatkozik, vagyis kizárólag a költségvetési szerveket terheli az a kötelezettség, hogy meghatározott gazdálkodási adatait az újonnan létrehozott Központi Információs Közadat-nyilvántartás felületén (a továbbiakban: Felület) kéthavi rendszerességgel közzétegyék. A közzététel módját és tartalmát az Infotv. 37/C. §-a és a Központi Információs Közadat-nyilvántartás részletszabályairól szóló 499/2022. (XII. 8.) Korm. rendelet tartalmazza. A közzétételi kötelezettség a 2022. november 29-én vagy azt követően keletkezett adatokra vonatkozik. A Hatóság rámutatott arra is, hogy egy cégjegyzékben szereplő gazdasági társaság elláthat közfela-

datot, ám ettől nem minősül az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Áht.) szerinti költségvetési szervnek, ezért az Infotv. 24/B. alcímében létrehozott Központi Információs Közadat-nyilvántartás rendelkezései alapján nem minősül a Felületen közzétételre kötelezett szervnek. Erre tekintettel, ebben a körben nem kell közzétenni a gazdálkodására vonatkozó közérdekű adatokat. Ugyanakkor fontos, hogy a saját, vagy felügyeleti szerve honlapján, vagy a központi honlapon (kozadat.hu) történő közzétételi kötelezettség [Infotv. 33. § (3) bekezdés], továbbá a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény szerinti közzétételi kötelezettség továbbra is, – a korábbiaknak megfelelően – terheli a közfeladatot ellátó gazdasági társaságokat. [NAIH-1221-2/2023]

III.12.11. Gazdálkodásra vonatkozó közzétételi egység megőrzési ideje

Egy egyetem abban kérte a Hatóság álláspontját konzultációs beadványában, hogy az általános közzétételi lista III. Gazdálkodási adatokra vonatkozó közzétételi egységének 2. és 6. közzétételi pontjaival összefüggésben mely jogszabály határozza meg a megőrzési időt. A Hatóság állásfoglalása értelmében sem az Infotv. 1. számú melléklete, sem a 18/2005. (XII. 27.) IHM Rendelet nem tartalmaz rendelkezést a beadványban megjelölt közzétételi egységekben nyilvánosságra hozott adatok megőrzési ideje vonatkozásában. A közzétett közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megőrzése tekintetében a Hatóság következetes álláspontja szerint a közfeladatot ellátó szerv működésének átláthatóságát segíti elő az, ha nemcsak az aktuális közérdekű és közérdekből nyilvános adatok közzététele valósul meg, hanem a korábban nyilvánosságra hozott adatok továbbra is elérhetőek a közzétételi listában az adatok archívumban tartásával. A Hatóság felhívta a figyelmet arra, hogy az archív adatokra vonatkozóan a közzétételt követő egy év után is lehet közérdekű adatigénylést benyújtani, melyet az adatkezelő az Infotv. rendelkezései szerint köteles teljesíteni. Abban az esetben, ha a megismerni kívánt adatok az általános közzétételi lista archívumában elérhetőek, az archív adatokra mutató link megküldésével is jogszerűen teljesíthető az adatigénylés. [NAIH-1588/2023.]

III.13. Titokfelügyeleti hatósági eljárások az információs szabadság területén

III.13.1. A Fővárosi Törvényszék célvizsgálatáról szóló 6.Sz/2022. (I.28.) OBHE határozat alapján készült vizsgálati jelentés minősítésével összefüggő titokfelügyeleti hatósági eljárás

A Fővárosi Törvényszéken a Transparency International Magyarország Alapítvány az Országos Bírósági Hivatallal (a továbbiakban: OBH) szemben – a Fővárosi Törvényszéken lefolytatandó célvizsgálatról szóló 6.Sz/2022. (I.28.) OBHE határozat alapján készült vizsgálati jelentés, valamint a célvizsgálat elvégzésére kijelölt személyek célvizsgálat során tett megállapításait, a célvizsgálattal összefüggő következtetéseit vagy álláspontját tartalmazó minden egyéb irat vagy adat kiadására irányuló – pert kezdeményezett.

Az OBH a per alpereseként azt nyilatkozta, hogy az adatigény által érintett és a keresetben megjelölt 'a célvizsgálat elvégzésére kijelölt személyek célvizsgálat során tett megállapításait, a célvizsgálattal összefüggő következtetéseit vagy álláspontját tartalmazó minden egyéb irat vagy adat' nem létezik, mert azt a keresetlevél 1. pontjában hivatkozott, a Fővárosi Törvényszéken lefolytatandó célvizsgálatról szóló 6.Sz/2022. (I.28.) OBHE határozat alapján készült vizsgálati jelentés tartalmazza.

A hivatkozott vizsgálati jelentést az OBH elnöke 10 év érvényességi idővel „Korlátozott terjesztésű!” minősítési szintű nemzeti minősített adattá minősítette. Erre tekintettel pedig az adatigény teljesítését az Infotv. 27. § (1) bekezdésére hivatkozva megtagadta. A Fővárosi Törvényszék a per tárgyát képező adatok minősítésének jogszerűsége tekintetében a Hatóság titokfelügyeleti hatósági eljárását kezdeményezte.

A titokfelügyeleti hatósági eljárás eredményeként a Hatóság az Infotv. 63. § (1) bekezdés a) pontja alapján a 6.SZ/2022. (I.28.) OBHE számú határozattal elrendelt célvizsgálat során keletkezett jelentés minősítése kapcsán megállapította;

- a Mavtv.¹⁰ 5. § (1) bekezdésének,
- a Mavtv. 5. § (3) bekezdésének,
- a Mavtv. 6. § (1), (2), (3) és (4) bekezdéseinek és

¹⁰ a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény

- a Nemzeti Biztonsági Felügyelet működésének, valamint a minősített adat kezelésének rendjéről szóló 90/2010. (III.26.) Korm. rendelet 38. § (3) bekezdésének megsértését, ezért a minősítőt az Infotv. 63. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában foglaltak szerint a minősítés megszüntetésére hívta fel.

Az Infotv. 63. § (2) bekezdése alapján a titokfelügyeleti hatósági eljárásban hozott döntéssel szembeni jogorvoslat lehetőségére és annak halasztó hatályára tekintettel a határozat indokolásában kifejtett tartalom tekintetében a Hatóság megismételt minősítési jelölést alkalmazott. Mivel a határozatot a minősítő közigazgatási perben megtámadta – amely per még folyamatban van – a minősítés még fennáll. [NAIH-503/2023]

III.13.2. „Pseudo” titokfelügyeleti hatósági eljárások

Az Infotv. 31. § (6a) bekezdésének lényege szerint, ha a közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítését az adatkezelő azért tagadja meg, mert a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adat a minősített adat védelméről szóló törvény szerinti minősített adat lévén nem ismerhető meg, és az adatot igénylő a közérdekű adat megismerésére vonatkozó igény elutasítása felülvizsgálatának érdekében a bírósághoz fordul, a bíróság a Hatóság titokfelügyeleti hatósági eljárását kezdeményezi. Az Infotv. 62. § (1a) bekezdése alapján, ha a bíróság a 31. § (6a) bekezdésében meghatározottak szerint a Hatóság titokfelügyeleti hatósági eljárását kezdeményezi, a Hatóság titokfelügyeleti hatósági eljárást indít. A Hatóságnak tehát az Infotv. 62. § (1a) bekezdésében foglalt rendelkezése alapján nincsen mérlegelési lehetősége az eljárás megindítását illetően, amennyiben a bíróság e törvényhelyre hivatkozva kezdeményezi a titokfelügyeleti hatósági eljárás megindítását, azt a Hatóságnak kötelező megindítania. Az Infotv. 62. § (1) bekezdéséből következően a Hatóság a titokfelügyeleti hatósági eljárása során a nemzeti minősített adat minősítése vagy minősítési jelölésének megisméltése jogszerűségét vizsgálhatja, vagyis ahhoz, hogy az eljárás lefolytatható legyen, szükségszerű hogy legyen az eljárást megelőzően létrejött, a minősítés jogszerűsége tekintetében tehát megvizsgálható minősített adat. Amennyiben van minősített adat, úgy kell, hogy legyen minősítő (vagy a minősítési jelölést megisméltő) is, hiszen minősített adat a minősítési eljárás eredményeként jöhet létre jogszerűen. A Hatóság titokfelügyeleti hatósági eljárásának ügyfele kizárólag a minősítő (vagy a minősítési jelölést megisméltő) lehet.

Fentieket azért fontos hangsúlyozni, mert az utóbbi időben több olyan beadvány is érkezett a Hatósághoz, amelyben a bíróság az Infotv. 62. § (1a) bekezdésre

hivatkozással kezdeményezte a titokfelügyeleti hatósági eljárás megindítását, azonban a bíróságok által küldött átiratok és a csatolt iratok vizsgálata alapján még az eljárás megindítása előtt valószínűsíthető, hogy az alapügyben nem keletkezett minősített adat. Ezekben az ügyekben ugyan a Hatóság megállapította, hogy hiányoznak a titokfelügyeleti hatósági eljárás megindításának feltételei – úgymint a minősített adat és a minősítő – mérlegelési lehetőségének hiányában mégis meg kellett indítania a titokfelügyeleti hatósági eljárást.

A tényállás-tisztázás keretében rendre megállapítást nyert, hogy a hivatkozott ügyekben a per tárgyát képező adatok között nem szerepelt minősített adat, erre tekintettel a titokfelügyeleti hatósági eljárás folytatása minősített adat hiányában okafogyottá vált, ezért a Hatóság az Ákr. 47. § (1) bekezdésének c) pontja alapján e titokfelügyeleti hatósági eljárások megszüntetéséről döntött.

Ezekben az ügyekben tehát a Hatóság minősített adat hiányában volt kénytelen titokfelügyeleti hatósági eljárásokat indítani, magyarán az eljárást annak ellenére kellett megindítani és lefolytatni, hogy tulajdonképpen nem volt vizsgálandó nemzeti minősített adat. Minősített adat hiányában a minősítő (vagy a minősítési jelölést megismétlő) személyének meghatározása is értelmezhetetlen volna, márpedig a titokfelügyeleti hatósági eljárás ügyfele a minősítő (vagy a minősítési jelölést megismétlő).

Az ilyen „pseudo” titokfelügyeleti hatósági eljárások száma feltételezhetően mérséklődne az Infotv. 62. § (1) és (1a) bekezdéseiben foglalt rendelkezéseknek a jogalkotó szándékával megegyező értelmezésével. E szabályok alkalmazásakor ugyanis abból az alaphelyzetből kell kiindulni, hogy a bíróságok által az Infotv. 31. § (6a) bekezdése szerint folytatott peres eljárások tárgyát képező adatok között szerepel minősített adat, és valószínűsíthető, hogy e nemzeti minősített adat minősítése vagy a minősítési jelölésének megismétlése jogellenes. A Hatóság álláspontja szerint kizárólag e feltételek fennállása mellett értelmezhető a bíróságok által az Infotv. 62. § (1a) alapján a titokfelügyeleti hatósági eljárás megindításának kezdeményezése. Az Infotv. 62. § (1a) bekezdése alapján indult titokfelügyeleti hatósági eljárás célja ugyanis nem annak megállapítása, hogy a peres eljárás tárgyát képező adatok között szerepel-e egyáltalán minősített adat, hanem az, hogy a bíróság által megjelölt nemzeti minősített adat minősítése vagy a minősítési jelölésének megismétlése jogellenes-e vagy sem. A Hatóság fontosnak tartja felhívni a figyelmet arra, hogy a bíróság által titokfelügyeleti hatósági eljárás megindítását kezdeményező ügyekben a bíróság feladata, hogy a lehető legpontosabban meghatározza a titokfelügyeleti hatósági eljárás keretében vizsgálandó minősített adatok körét. [NAIH-7114/2023]

IV. Együttműködés az Európai Unió társhatóságaival és nemzetközi ügyek

Nemzetközi és uniós jogi szempontból 2023-ban fontos történések zajlottak – ezekről a NAIH honlapján a megújult nemzetközi együttműködésről szóló rész alatt igyekszünk naprakész tájékoztatást nyújtani.

A magyar adatvédelmi felügyeleti szerv fennállása óta immár harmadik alkalommal látta vendégül az uniós adatvédelmi hatóságokat Budapesten, 2023. május 10-12. között, az ún. Tavaszi Konferencián (<https://springconference2023.hu/>). A zárt ülésekre (új technológiák, versenyjog és adatvédelem, luxemburgi és strasbourgi bírósági döntések és jó gyakorlatok témakörökkel) 138 akkreditált képviselő, míg a nyílt napra 358 külső személy (köztük első ízben a magyar DPO-k, különös tekintettel az adatvédelmi tisztviselőkkel kapcsolatos kiemelt témákra) regisztrált 39 országból. A konferencia három határozatot fogadott el a versenyhatóságokkal való megerősített együttműködés szükségességéről, a San Marinó-i Adatvédelmi Hatóság akkreditációjáról, valamint a Tavaszi Konferencia eljárási szabályzatának felülvizsgálatáról.

Az uniós jogalkotásban még folyamatban van a GDPR-t kiegészítő eljárásjogi rendelettervezet megalkotása, mely kizárólag a határokon átnyúló adatkezelésekkel járó ügyekre vonatkozó eljárási szabályokat részletezi, így például a felek számára erősebb eljárási jogosítványokat, különösen nyilatkozattételi jogot garantál majd. Ugyanakkor jelentős előrelépések történtek az uniós digitális jogszabály-csomaggal összefüggésben.

IV.1. Az Európai Unió „digitális jogszabályai” (aktualitások)

IV.1.1. A digitális szolgáltatások egységes piacáról szóló 2022/2065/EU rendelet [(digitális szolgáltatásokról szóló rendelet, DSA), hatályos 2022. november 16-tól, általános alkalmazás 2024. február 17-től]

A DSA célja a biztonságos, kiszámítható és megbízható online környezet biztosítása, közvetlen elődje az elektronikus kereskedelemről szóló 2000/31/EK irányelv, mely ugyan hatályban marad, de a DSA jelentősen kibővült rendelkezésekkel egészíti ki. A rendelet az úgynevezett „közvetítő szolgáltatásokra” vo-

natkozik, mint például az internetszolgáltatók, felhőalapú tárhely szolgáltatók, üzenetküldő alkalmazások, online fórumok, ugyanakkor a rendelet nem alkalmazandó, ha a közvetítő szolgáltatás egy másik, nem közvetítő szolgáltatás szer- ves részét képezi (ilyen például az Uber). Horizontális jellegéből adódik, hogy a jogellenes tartalmat külön uniós és nemzeti szintű normák határozzák meg, de a közvetítő szolgáltatók mentesülhetnek a felelősség alól, ha bizonyítják, hogy jóhiszeműen és kellő gondossággal jártak el. Az online platformot üzemeltető szolgáltatók nem jeleníthetnek meg a GDPR értelmében vett profilalkotáson alapuló hirdetéseket kiskorú felhasználók esetében és tilos a személyes ada- tok különleges kategóriáinak felhasználása is. A szolgáltatók méretükből és for- májukból adódóan eltérő társadalmi kockázatok forrásai lehetnek, így az online óriásplatformot, illetve nagyon népszerű online keresőprogramot üzemeltető szolgáltatókra (a felhasználók száma meghaladja a 45 millió főt) speciális sza- bályok vonatkoznak. Magyarországon a kijelölt digitális szolgáltatási koordinátor a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság.

IV.1.2. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/868 rendelete az európai adatkezelésről és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról

(adatkezelési rendelet, DGA), hatályos 2022. június 23-tól, általános alkalmazás 2023. szeptember 24-től]

A rendelet célja az adatközpontú innováció, azaz a stratégiai területek, ágaza- tok és az uniós országok közötti adatmegosztás megkönnyítése annak érde- kében, hogy kihasználja az adatokban rejlő lehetőségeket az európai polgárok és vállalkozások javára. A rendelet támogatja a stratégiai területeken közös európai adatterek létrehozását a magán- és közszereplők bevonásával olyan ágazatokban, mint az egészségügy, a környezetvédelem, az energiaügy, a me- zőgazdaság, a mobilitás, a pénzügyek, a gyártás, a közigazgatás. A rendelet „adatok” alatt a cselekmények, tények vagy információk bármilyen digitális meg- jelenítését, összeállítását érti, a személyes és nem személyes adatokra egya- ránt kiterjedően. Meghatározza továbbá a közszférabeli szervezetek birtokában lévő adatoknak az Unión belüli további felhasználására vonatkozó feltétele- ket. Új szereplők az adatközvetítő szolgáltatók és az adataltruista szervezetek. Adatközvetítő szolgáltatók azok a jogalanyok, amelyek adatmegosztás céljá- ból kereskedelmi kapcsolatot létesítenek egyrészt meghatározatlan számú érintett és adatbirtokos, másrészt az adatfelhasználók között. Az adatközvetítők lehetővé teszik a közszervek által rendelkezésre bocsátott közérdekű adatok megosztását, és megkönnyítik a vállalkozások számára az adatokhoz való hoz-

záférést. Tevékenységük megkezdése előtt kötelesek erre irányuló szándéku- kat az illetékes EU tagállam hatóságánál bejelenteni. A közvetített adatokat nem használhatják fel a saját céljaikra, és meg kell különböztetniük adatmegosztási szolgáltatásaikat egyéb kereskedelmi tevékenységeiktől. Szolgáltatásaikért kö- telesek méltányos árat biztosítani. Adataltruista szervezetnek minősül minden olyan szervezet, amely önkéntes adatmegosztáshoz kapcsolódó tevékenységet végez, nonprofit módon működik és az illetékes tagállam hatóságai nyilvántar- tásba vették. Ezek a szervezetek önkéntesen tehetnek közzé adatokat széle- sebb körű társadalmi előnyök érdekében, az érintettek hozzájárulása alapján. Ilyen előnyök lehetnek például az egészségügyi kutatások, az éghajlatváltozás elleni küzdelem, a mobilitás javítása, vagy a közszolgáltatások nyújtásának fej- lesztése.

A rendelet létrehozta az Európai Adatinnovációs Testületet, amely a Bizottság tanácsadó szerve. Ebben a tagállamok adatközvetítő szolgáltatásokért felelős illetékes hatóságai, az adataltruista szervezetek nyilvántartásba vételéért fele- lős illetékes hatóságok, az Európai Adatvédelmi Testület, az európai adatvé- delmi biztos, az ENISA és a Bizottság képviselői, a kkv-k képviselői, valamint meghatározott ágazatokban működő érintett szervek képviselői vesznek részt. A rendelet új feladatokat állapít meg a NAIH számára is, mivel az adatközvetítő szolgáltatásokért felelős illetékes hatóság és az adataltruista szervezetek nyil- vántartásba vételéért felelős illetékes hatóság részére megállapított feladat- és hatásköröket a Magyarország joghatósága alá tartozó jogalanyok tekintetében az adatkezelési rendeletben és az Infotv.-ben meghatározottak szerint a NAIH gyakorolja. A Hatóság az adatközvetítő szolgáltató kérelmére hatósági bi- zonyítvánnyal igazolja, hogy a nyilvántartásba vett adatközvetítő szolgáltató az adatkezelési rendeletben foglalt feltételeknek megfelel. A nyilvántartásba vett adatokban beálló változásokról, valamint a tevékenység beszüntetéséről a Hatóság haladéktalanul értesíti az Európai Bizottságot.

IV.1.3. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/2854 rendelete a méltányos adathozzáférésre és felhasználásra vonatkozó harmonizált szabályokról, valamint az (EU) 2017/2394 rendelet és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról

[[adatrendelet, korábbi tervezet-fordításában adatmegosztási jogszabály] hatályos 2024. január 11-től, a legtöbb rendelkezése 2025. szeptember 12-től közvetlenül alkalmazandó]

Az adatkormányzási rendelet „párjaként” elsősorban a magánszféra egymás közötti (B2B) adatmegosztását szabályozza, különösen a közösen generált adatok esetén (ilyen például a Dolgok Internete- IoT). Az alábbi adatkezelőkre állapít meg kötelezettségeket:

- (i) amelyek az Európai Unió területén olyan terméket adnak el vagy szolgáltatást nyújtanak, amely adatokat generál vagy gyűjt;
- (ii) amelyeket jogszabály kötelez adatszolgáltatásra;
- (iii) kivételes esetben a közsférabeli szervezetek és bármely, az Európai Unió területén működő adatkezelő, ha a közsférabeli szervezetek közveszély (például árvíz, pandémia) kezelése céljából adatokat kérnek a magánszféra adatkezelőitől.

Az adatrendelet személyes adat esetén a GDPR 20. cikk szerinti adathordozhatóság jogát konkretizálja és bővíti (azonban nem csak személyes adatokra alkalmazandó). Az adatrendelet hatálya alá eső termékek vagy szolgáltatások által generált adatokhoz történő hozzáférést az adatot generáló felhasználó (személyes adat esetén az érintett) kérésére, a felhasználó vagy az általa megjelölt harmadik fél részére köteles megadni az adat felett rendelkezéssel bíró személy. Ezen adatokhoz korábban sokszor csak a gyártó vagy szolgáltató fért hozzá, amely jelentősen torzította a szabad versenyt.

Az adatrendelet alkalmazásának felügyeletét a személyes adatokat érintő esetekben a tagállami adatvédelmi hatóságok (Magyarországon a NAIH) látják el, a nem személyes adatok esetén az illetékes hatóság kijelölése tagállami jogalkotást igényel, amely még folyamatban van minden tagállamban. Az európai adatvédelmi biztos látja el az adatrendelet alkalmazásának felügyeletét a Bizottság, az Európai Központi Bank vagy az uniós szervek tekintetében. A megalkotás alatt lévő tagállami jogalkotásnak kell továbbá rendeznie az ágazati jogszabályok alapján eljáró egyéb hatóságok és a felügyelő hatóságok közötti feladatmegosztás és együttműködés szabályait.

IV.1.4. Mesterséges intelligencia rendelettervezet

(jogalkotás folyamatban, várható elfogadás: 2024.)

A mesterséges intelligencia (MI) nem a semmiből érkező új jogintézmény, pusztán az adatkezelés, adatfeldolgozás – és ezen belül a személyes adatok kezelésének – minőségileg új, a jövőt meghatározó eszköze. A különbség – és a kockázat mértéke – a nagy sebességgel, nagy mennyiségű adat humán beavatkozást alig igénylő feldolgozásából adódik. Mind az MI betanítási fázisában,

mind a működése során tipikusan jelentős mennyiségű – akár, de nem feltétlenül személyes – adat kezelése valósul meg. Az úttörő európai megközelítés lényege olyan szabályozás létrehozása, mely egyaránt biztosítja a piacok és a közsférra működését, valamint az emberek biztonságát és alapvető jogait (a felügyelet kérdése még jövőbeni jogalkotói döntés tárgya).

Azonban az MI rendszerek ma sem „ex lex” működnek, hiszen – többek között – a GDPR (15) preambulumbekkezdése kifejezetten rögzíti a technológiasemlegesség elvét a szabályozásban és a 22. cikk minden automatizált adatkezelésre alkalmazni rendeli a GDPR-t.

Kockázatot jelent, hogy az ilyen alkalmazás nem megfelelő tervezés és alkalmazás esetén könnyen olyan „fekete dobozzá” válhat, amelyről senki nem tudja megmondani, hogy mi történik pontosan a belsejében, és ez különösen problémás személyes adatok kezelésénél. Az adatkezelés **átláthatósága és** az adatkezelő elszámoltathatósága fontos adatvédelmi követelmény, ami főként tervezési kérdés és a rendszer létrehozójának felelőssége – többek között ezen felelősség egyes MI ökoszisztéma szereplők (fejlesztő, importőr, felhasználó, végfelhasználó) közötti megosztását is hivatott a rendelet tisztázni. A jogalkotás egyik legnehezebb kihívása az MI definiálása, de fontos leszögezni, hogy ha a kapcsolódó adatkezelés majd kívül esik a rendelet hatályán, a GDPR rendelkezései akkor is számon kérhetőek lesznek.

Az uniós jogszabály egy elfogadhatatlan-magas-korlátozott kockázatalapú besorolási rendszert alkalmaz, az eltérő kockázati szintekhez eltérő szabályok és elvárások társulnak. A tiltott és a magas kockázatú MI-vel végzett adatkezelési célokat leíró lista azonban nem taxatív és nem jelenti azt, hogy a jogellenesség vagy aránytalanul magas adatkezelési kockázat ne lehessen akár más jogszabály alapján is szankcionálható. Az új rendelet és a GDPR alapján egyaránt az adatkezelőnek tényleges megfelelést kell tudni igazolnia, többek között az alapelvek, érvényes jogalap és az érintetti jogok biztosításával. Az új szabályok feltehetően támpontot is fognak nyújtani az adatkezelői minőség és főleg a közös adatkezelői minőség megállapításához, mivel az MI-k felhasználása sok esetben több szereplő közreműködésének eredménye.

Még nem került meghatározásra, hogy az MI rendelet betartását felügyelő hatóságnak mi lesz a jogállása és miként illeszkedik majd a számos, az uniós digitális csomag részeként létrehozott hatósághoz – ez mind uniós, mind tagállami döntést és jogalkotást igényel. Azonban várhatóan létrehozhatnak egy uniós szintű testületet is, amelyben a tagállami kijelölt hatóságok egy-egy képviselője, vala-

mint a civil szféra képviselői kapnak helyet. Ennek feladata az egységes jogalkalmazás és a jogi megfelelés támogatása, valamint vélemények kiadása lesz.

Az Európai Unión kívül máshol is vannak szabályozási kezdeményezések, ezek kölcsönösen hatnak egymásra – például az Európa Tanács a mesterséges intelligenciáról, az emberi jogokról, a demokráciáról és a jogállamiságról szóló egyezményen dolgozik, amelynek tartalma sok hasonlóságot mutat a rendelet tervezetével.

IV.2. Az Európai Unió Bíróságának adatvédelmi tárgyú ítéletei

Az Európai Unió Bíróságának (EUB, Luxembourg-i Bíróság) adatvédelmi tárgyban 2023-ban kihirdetett 18 ítélet közül a Hatóság megítélése szerint több különösen érdekes, ezek konklúzióit az alábbiakban röviden ismertetjük.

IV.2.1. A Bíróság ítélete 2023. január 12. C-132/21. sz. ügy, NAIH és a Budapesti Elektromos Művek között (ECLI:EU:C:2023:2)

Amennyiben az érintett a GDPR 77. cikk (1) bekezdése szerinti panasztétel jogával és a 79. cikk (1) bekezdése szerinti bírósági jogorvoslat jogával egyszerre él, a felügyeleti hatóság és a bíróság egymástól függetlenül köteles a jogsértés tényét vizsgálni, és ezáltal akár eltérő eredményre juthatnak, mert a személyes adatok kezelésének vonatkozásában a természetes személyek Unión belüli magas szintű védelmének érdekében az eljárások párhuzamosan folytathatók. A párhuzamos és egymástól független jogorvoslatok ugyanakkor nem veszélyeztethetik az e rendelet által biztosított jogok hatékony érvényesülését és védelmét, ezért a tagállamok feladata, hogy az eljárási autonómia elvével összhangban a nemzeti eljárásjogban meghatározzák az e jogorvoslati lehetőségek közötti kapcsolat részletes szabályait.

IV.2.2. A Bíróság ítélete 2023. január 12. C-154/21. sz. ügy, RW és az Österreichische Post AG között (ECLI:EU:C:2023:3)

Az általános adatvédelmi rendelet 15. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy az érintettet megillető hozzáférési jog magában foglalja azt, hogy ha személyes adatait címzettekkel közölték vagy közölni fogják, az adatkezelő főszabályként köteles megadni az érintettnek a címzettek konkrét személyazonosságát. Kivételek: ha a címzettek nem azonosíthatók, vagy ha az említett adatkezelő bizonyítja, hogy a konkrét címzettek védelme miatt személyazonos-

ságuk nem közölhető, az érintett kérelme az általános adatvédelmi rendelet 12. cikkének (5) bekezdése értelmében egyértelműen megalapozatlan vagy túlzó.

IV.2.3. A Bíróság ítélete 2023. május 4. C-300/21. sz. ügy, UI v Österreichische Post AG (ECLI:EU:C:2023:370)

A GDPR által előírt kártérítési joghoz három feltételnek kell együttesen teljesülnie: a rendelet megsértése, e jogsértésből eredő vagyoni vagy nem vagyoni kár, valamint a kár és a jogsértés közötti okozati kapcsolat. Tehát a GDPR rendelkezéseinek megsértése önmagában nem ad jogot a kártérítésre. A GDPR preambulumbekendése értelmében a rendelet megsértése nem feltétlenül jár károkozással, és nem mindig alapozza meg a kártérítési jogot, mivel ahhoz okozati kapcsolatnak kell fennállnia a jogsértés és az elszenvedett kár között. Ennek eredményeként a kártérítési kérelem különbözik a GDPR más jogorvoslati lehetőségeitől, különösen azoktól, amelyek közigazgatási bíróságok kiszabását teszik lehetővé és nem igénylik a konkrét kár bizonyítását. A kártérítéshez való jog nem korlátozódik csak a bizonyos súlyossági küszöböt meghaladó nem vagyoni károkra. A GDPR nem ír elő ilyen követelményt, és az ilyen jellegű korlátozás ellentétes lenne az uniós jogalkotó által elfogadott „kár” fogalmának széles értelmezésével. Emellett a nem vagyoni károk súlyossági küszöbhez kötése veszélyeztetné a GDPR által bevezetett rendszer összhangját. A kártérítés mértékének meghatározása az egyes tagállamok jogrendszerének feladata, különös tekintettel azokra a szempontokra, amelyek lehetővé teszik a GDPR alapján a kártérítés teljes és hatékony biztosítását, miközben tiszteletben tartják az egyenértékűség és a hatékony érvényesülés elveit.

IV.2.4. A Bíróság ítélete 2023. május 4. C-487/21. sz. ügy, FF v osztrák adatvédelmi hatóság (ECLI:EU:C:2023:369)

A döntés szó szerint, rendszertanilag és teleologikusan is értelmezte az GDPR 15. cikk (3) bekezdés első mondatát, amely jogot biztosít az érintettnek ahhoz, hogy másolatot igényeljen az adatkezelés tárgyát képező személyes adatairól. Jóllehet e rendelkezés nem tartalmazza a „másolat” fogalmának meghatározását, a szokásos jelentés az eredeti reprodukcióját vagy szöveghű átírását jelöli, vagyis a kezelés tárgyát képező adatok általános leírása vagy a személyes adatok kategóriáira való utalás nem elegendő. Ami a rendelet 15. cikke által követett célokat illeti, a Bíróság kiemelte, hogy az e cikkben biztosított hozzáférési jognak lehetővé kell tennie az érintett számára, hogy megbizonyosodjon arról, hogy a rá vonatkozó személyes adatok helyesek és azokat jogszerűen kezelik. Így annak biztosítása érdekében, hogy az így szolgáltatott információk könnyen ért-

hetők legyenek, elengedhetetlennek bizonyulhat olyan dokumentumkivonatok, sőt egész dokumentumok, vagy akár olyan adatbázis-kivonatok reprodukciója, amelyek többek között az adatkezelés tárgyát képező személyes adatokat tartalmazzák. Különösen, ha a személyes adatokat más adatokból kiindulva állítják elő, vagy ha ezek az adatok szabad szövegmezőkből származnak, vagyis nincs olyan jelzés, amely az érintettre vonatkozó információt tárna fel, akkor ezen adatok kezelésének kontextusa elengedhetetlen elemnek minősül ahhoz, hogy az érintett számára lehetővé váljon az ezen adatokhoz való átlátható hozzáférés, továbbá, hogy ezen adatok megjelenítése érthető legyen. Ha egyrészt a személyes adatokhoz való teljes körű hozzáférés jogának gyakorlása, másrészt pedig mások jogai vagy szabadságai között ellentét áll fenn, a Bíróság megítélése szerint egyensúlyt kell teremteni a szóban forgó jogok és szabadságok között. Ahol lehetséges, a személyes adatok közzétételének olyan módját kell választani, amely nem sérti mások jogait vagy szabadságait, de szem előtt kell tartani, e megfontolások nem eredményezhetik azt, hogy az érintettől minden információt megtagadjanak.

IV.2.5. A Bíróság ítélete 2023. június 22. C-579/21. sz. ügy, JM v adatvédelmi tisztviselő helyettese, Finnország (ECLI:EU:C:2023:501)

A GDPR 15. cikk (1) bekezdése nem biztosít az adatkezeléssel érintett személy számára jogot ahhoz, hogy az adatkezelőtől hozzáférést kapjon az adatkezelő azon alkalmazottainak személyazonosságára vonatkozó információkhoz, akik a betekintéseket az adatkezelő irányítása alatt és utasításainak megfelelően végezték, kivéve, ha ezen információk elengedhetetlenek ahhoz, hogy az érintettnek lehetővé tegyék a rendelet által részére biztosított jogok tényleges gyakorlását, azzal a feltétellel, hogy figyelembe veszik ezen alkalmazottak jogait és szabadságait is.

IV.2.6. A Bíróság ítélete 2023. október 26. C-307/22. sz. ügy, FT és DW között. (ECLI:EU:C:2023:811)

Az adatkezelőt akkor is terheli az a kötelezettség, hogy az adatkezelés tárgyát képező személyes adatainak első másolatát díjmentesen az érintett rendelkezésére kell bocsátania, ha e kérelmet a GDPR (63) preambulumbekzdésének első mondatában említettektől eltérő céllal indokolták. Az orvos és a beteg közötti kapcsolat keretében az adatkezelés tárgyát képező személyes adatok másolatának igényléséhez való jog azt foglalja magában, hogy az érintettnek ezen adatok összességének eredetihez hű és érthető reprodukcióját kell átadni. Ez feltételezi, hogy az érintett az egészségügyi dokumentációban szereplő, többek

között a fenti adatokat is tartalmazó dokumentumokról teljes másolatot kapjon, amennyiben e másolat rendelkezésre bocsátása elengedhetetlen ahhoz, hogy az érintett ellenőrizhesse azok pontosságát és teljességét, valamint azok érthetőségének biztosítása céljából. Ami az érintett egészségügyi adatait illeti, e jog mindenképpen magában foglalja az egészségügyi dokumentáció olyan információkat tartalmazó adatainak másolatát, mint a diagnózis, a vizsgálati leletek, a kezelőorvosok véleményei, valamint az érintetten végzett bármely kezelés vagy beavatkozás.

Az általános adatvédelmi rendelet 23. cikke (1) bekezdése nem teszi lehetővé olyan nemzeti jogszabály elfogadását, amely az adatkezelő gazdasági érdekeinek védelme céljából az érintettre hárítja az adatkezelés tárgyát képező személyes adatai első másolatának költségeit.

IV.2.7. A Bíróság ítélete 2023. december 7. C-634/21. sz. ügy. OQ v Land Hessen

Az általános adatvédelmi rendelet 22. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely üzleti információkat nyújtó vállalat által egy magánszemély személyes adatainak alapuló, az adott személy jövőbeli fizetési kötelezettségeinek teljesítésével kapcsolatos képességére vonatkozó valószínűségi érték automatizált megállapítása az említett rendelkezés értelmében vett „automatizált egyedi döntésnek” minősül, amennyiben döntően ettől a valószínűségi értéktől függ, hogy egy harmadik személy, akivel ezt a valószínűségi értéket közlik, létrehoz-e, teljesít-e vagy megszüntet-e valamely szerződéses kapcsolatot az adott személlyel.

IV.3. Az Európai Adatvédelmi Testület tevékenysége

2023-ban az Európai Adatvédelmi Testület (Testület, EDPB) 12 iránymutatást fogadott el a legkülönbözőbb témákban, így az adatvédelmi incidens bejelentése, a közösségi médiafelületek interfészein alkalmazott megtévesztő minták felismerése, de jelentősége miatt kiemelendő a 04/2022. sz. iránymutatás a GDPR szerinti közigazgatási bírságok számításáról és a 01/2022. sz. iránymutatás a hozzáférési jogról. Az összes iránymutatás – angol vagy magyar nyelven – a honlapunkról elérhető¹¹.

¹¹ <https://naih.hu/europai-adatvedelmi-testulet-edpb/edpb-iranymutatasai>

IV.3.1. Az általános adatvédelmi rendelet szerinti közigazgatási bírságok kiszámításáról szóló 04/2022. sz. iránymutatás

Az Európai Adatvédelmi Testület (EDPB) törekszik arra, hogy harmonizálja a módszertant, amelyet a felügyeleti hatóságok a bírság összegének kiszámításakor alkalmaznak. E célból 2023. május 24-én elfogadta a 4/2022. számú iránymutatást¹² Ez az iránymutatás kiegészíti a korábbi, a közigazgatási bírságok alkalmazásáról és megállapításáról szóló iránymutatást (WP253)¹³, amely a bírság kiszabása során figyelembe veendő értékelési szempontokra koncentrálnak.

A bírság összegének kiszámítása a felügyeleti hatóság mérlegelési jogkörébe tartozik, az általános adatvédelmi rendeletben meghatározott szabályokra is figyelemmel. A bírság összegének számszerűsítése ezért minden esetben az általános adatvédelmi rendeletben meghatározott paramétereken belül elvégzett egyedi értékelésen alapul. Mindezt figyelembe véve az Európai Adatvédelmi Testület az alábbi, öt lépésből álló módszertant dolgozta ki az általános adatvédelmi rendelet megsértése esetén kiszabott közigazgatási bírságok kiszámítására.

Elsőként – az általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (3) bekezdésének megfelelően – meg kell határozni az értékelendő adatkezelési műveleteket és az esetleges egyidejű jogsértések egymáshoz való viszonyát. A második lépés a bírságösszeg számítás kiindulópontjának meghatározása a következő szempontok alapján: a jogsértés általános adatvédelmi rendelet szerinti minősítése, a jogsértés súlyossága és a vállalkozás mérete. A harmadik lépésben a felügyeleti hatóság értékeli az adatkezelő/adatfeldolgozó múltbeli vagy jelenlegi magatartásával kapcsolatos súlyosító és enyhítő körülményeket, és a bírság összegét ennek megfelelően növeli vagy csökkenti. A negyedik lépés a különböző jogsértésekre vonatkozó jogszabályi maximumok meghatározása. Az előző vagy a következő lépésekben alkalmazott emelések nem haladhatják meg ezt a maximális összeget. Végül meg kell vizsgálni, hogy a kiszámított végső összeg megfelel-e a hatékonyság, a visszatartó erő és az arányosság követelményeinek. A bírságot ennek megfelelően is ki lehet igazítani, azonban az említett jogszabályi maximumot a végső összeg nem lépheti túl.

2023-ban a Testület három esetben hozott kötelező erejű döntést, ezeket az alábbiakban mutatjuk be.

12 https://edpb.europa.eu/our-work-tools/documents/public-consultations/2022/guidelines-042022-calculation-administrative_en

13 <https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/611237>

IV.3.2. Az 1/2023. számú kötelező erejű EDPB döntés a Meta-ügyben

Az ír felügyeleti hatóság mint fő felügyeleti hatóság (LSA) a GDPR 65. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti vitarendezési eljárás iránti kérelmet nyújtott be a személyes adatok Meta Platforms Ireland Limited (a továbbiakban: „Meta IE”) által működtetett Facebook-szolgáltatással kapcsolatos nemzetközi, különösen az USA-ba történő adattovábbításokat vizsgáló döntéstervezetét illetően. Az ír felügyeleti hatóság döntésével szemben az osztrák, a francia, a német és a spanyol felügyeleti hatóságok által benyújtott kifogások minősültek relevánsnak és megalapozottnak a GDPR 4. cikk 24. pontja és a releváns és megalapozott kifogásról szóló 09/2020 EDPB iránymutatás alapján. Lényeges, hogy a vita csak a további alkalmazandó korrekciós intézkedések körül zajlott, mivel a kifogást benyújtó érintett felügyeleti hatóságok szükségesnek tartották volna a jogsértő módon továbbított adatok törlését vagy visszajuttatását a felhasználónak, továbbá közigazgatási bírság kiszabását. Az EDPB 2023. április 13-án kibocsátott döntésében¹⁴ utasította az ír hatóságot, hogy szabjon ki közigazgatási bírságot a GDPR 46. cikk (1) bekezdésének megsértése miatt, vegye figyelembe a GDPR 83. cikk (2) bekezdés a), b), g) és k) pontja szerinti súlyosító körülményeket és előírta, hogy a jogsértés súlya miatt „A közigazgatási bírság kiszabásáról” szóló iránymutatás alapján a bírság alapösszegét a kiszabható maximális bírságösszeg 20%-a és 100%-a között kell meghatározni. Az EDPB továbbá utasította az ír hatóságot, hogy végső döntésében rendelkezzen arról is, hogy a Meta IE 6 hónapon belül szüntesse meg az USA-ba jogsértő módon továbbított személyes adatok kezelését, ideértve a tárolást is. Az EDPB kötelező erejű döntésével összhangban az ír felügyeleti hatóság végleges döntésében¹⁵ végül is 1.2 milliárd euró összegű bírságot szabott ki a Meta IE-re.

14 https://edpb.europa.eu/system/files/2024-01/edpb_bindingdecision_202301_ie_sa_facebooktransfers_hu.pdf

15 https://edpb.europa.eu/our-work-tools/consistency-findings/register-decisions/2023/decision-data-protection-commission_en

IV.3.3. A 2/2023. számú kötelező erejű EDPB döntés a TikTok Ireland Limited ügyében

Az eljárás az ír felügyeleti hatóság mint fő felügyeleti hatóság kérelme alapján kezdődött a TikTok Technology Limited (a továbbiakban: „TTL”) a GDPR 5., 12., 13., 24. és 25. cikknek való megfeleléséről szóló döntéstervezetével kapcsolatban a TikTok platformmal összefüggésben, a 2020. július 29-től a 2020. december 31-ig tartó időszakra („releváns időszak”) vonatkozóan. Az EDPB egyetértett a német hatóságokkal abban, hogy a TTL által alkalmazott regisztrációs és videó-közzétételi gyakorlatok nem összeegyeztethetők a tisztességes adatkezelés elvével, így indokolt ennek is jogsértésként történő megállapítása. Az olasz hatóság kifogása alapján pedig az EDPB komoly aggályait fejezte ki a TTL által a releváns időszakban alkalmazott, életkor-igazolási módszer (betöltött 13 év) hatékonyságával kapcsolatban. A kérdés alapos megvitatását követően, 2023. augusztus 2-án elfogadott kötelező erejű döntésében¹⁶ az EDPB azt a következtetést vonta le, hogy az eljárás során nem állt rendelkezésre elegendő információ ennek megítélésére. Az EDPB kötelező erejű döntésében foglaltaknak eleget téve az ír felügyeleti hatóság módosította a döntéstervezetét, és végleges döntésében¹⁷ a GDPR 58. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján utasította a TTL-t, hogy adatkezeléseit hozza összhangba a GDPR rendelkezéseivel, a GDPR 58. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján elmarasztalta az adatkezelőt a GDPR megsértése miatt, a TTL által elkövetett jogsértések miatt pedig összesen 345 millió euró összegű bírságot szabott ki.

IV.3.4. Az 1/2023. számú, sürgősségi eljárásban meghozott kötelező erejű EDPB döntés a Meta Platforms Ireland Limited ügyében

2022. december 31-én az ír felügyeleti hatóság kibocsátotta IN-18-5-5 (Facebook-döntés) és IN 18-5-7 (Instagram-döntés) határozatait (a továbbiakban együtt: „ír határozatok”), melyekben azt állapította meg, hogy a Facebookot és az Instagramot üzemeltető Meta Platforms Ireland által a viselkedésalapú reklámokkal kapcsolatban alkalmazott jogalap, a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontja nem megfelelő, és kötelezte a Metát, hogy ezen adatkezeléseit három hónapon belül hozza összhangba a GDPR 6. cikk (1) bekezdésével. Az ír határozatok az EDPB 3/2022. és 4/2022. kötelező erejű döntéseire alapultak, melyeket az EDPB vitarendezési eljárások nyomán bocsátott ki. 2023. április 5-én a Meta arról tájékoztatta az ír hatóságot, az ír hatóság pedig az érintett felügyeleti hatóságokat,

¹⁶ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/binding-decision-board-art-65/binding-decision-2023-dispute-submitted_en

¹⁷ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/consistency-findings/register-decisions/2023/decision-matter-tiktok-technology_en

hatóságokat, hogy a viselkedésalapú reklámokkal kapcsolatos adatkezeléseit 2023. április 5. napjától – mely az ír határozatokban előírt határidő utolsó napja volt – nagyobb részben a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontjára fogja alapozni a 6. cikk (1) bekezdés b) pont helyett. Több érintett felügyeleti hatóság visszajelzése szerint azonban az f) pontos hivatkozás sem volt jogszerű, és 2023. május 5-én a norvég hatóság a GDPR 61. cikk (1) bekezdése szerinti kötelező kölcsönös segítségnyújtás keretében arra kérte az ír hatóságot, hogy ideiglenesen tiltsa meg a Meta számára a személyes adatok viselkedésalapú reklámokkal kapcsolatos, GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontjára alapított kezelését az Instagram és a Facebook-szolgáltatásokkal kapcsolatban, továbbá hogy adjon tájékoztatást arra nézve, hogy hogyan fogja biztosítani az a Meta adatkezelésének jogalapja megfelelését. Az ír hatóság azt a választ adta, hogy „nem tud eleget tenni a kérésnek”, 2023 júniusának végére lesz abban a helyzetben, hogy befejezze a Meta megfeleléségi jelentéseinek értékelését, illetve meg kívánja várni az Európai Unió Bírósága ún. Bundeskartellamt-ítéletét, melyet az EUB C-252/21. számon 2023. július 4-én hozott meg (az ítélet szerint a viselkedésalapú hirdetés adatkezelése nem alapulhat a 6. cikk (1) bekezdés f) pontján). 2023. július 14-én a norvég hatóság ideiglenes intézkedésével átmenetileg megtiltotta a Meta és a Facebook Norway AS számára, hogy a Norvégiában élő adatalanyokat érintő viselkedésalapú reklámokkal kapcsolatban az adatkezelést a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) vagy f) pontjára alapítsák, az ideiglenes intézkedés tehát csak Norvégia területére vonatkozott és 2023. augusztus 4. – november 3. között volt alkalmazandó. 2023. július 27-én a Meta arról tájékoztatta a felügyeleti hatóságokat, hogy a viselkedésalapú reklámokkal kapcsolatos adatkezeléseit a 6. cikk (1) bekezdés a) pontjára fogja helyezni három hónapon belül, ehhez időbeli menetrendet is mellékelte – később (augusztus 14-én) ezt akként pontosította, hogy az átállást 2023. november 24-ig el fogja végezni. 2023. augusztus 18-án az ír felügyeleti hatóság megosztotta az érintett felügyeleti hatóságokkal végső álláspontját, mely szerint a Meta nem tett eleget az ír határozatokban foglalt kötelezéseknek. A norvég felügyeleti hatóság 2023. szeptember 26-án sürgősségi eljárásban meghozandó, kötelező erejű döntés kibocsátása iránti kérelme arra vonatkozott, hogy az EDPB fogadjon el kötelező erejű döntést, mivel álláspontja szerint végleges intézkedések sürgős elfogadására van szükség.

A GDPR 70. cikk (1) bekezdés t) pontja és 66. cikk (2) bekezdése alapján az EDPB 2023. október 27-én a következő kötelező erejű döntést hozta¹⁸: a Meta IE adatkezelése továbbra is megsérti a GDPR 6. cikk (1) bekezdését, mivel alap-

¹⁸ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/urgent-binding-decision-board-art-66/urgent-binding-decision-012023_en

talán és jogsértő módon hivatkozott a GDPR 6. cikk (1) bekezdés b) pontjára a viselkedésalapú hirdetésekkel kapcsolatos adatkezelés céljából, ideértve a felhasználók földrajzi helyzetére vonatkozó adatok és a felhasználók által egy adott hirdetésre adott reakcióra vonatkozó adatok kezelése tekintetében, továbbá alaptalanul és jogsértő módon hivatkozott a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontjára a Meta termékein keresztül gyűjtött, a viselkedésalapú hirdetések céljából gyűjtött személyes adatok kezelésekor. A sürgősségi helyzet fennállásával kapcsolatban az EDPB álláspontja szerint egyértelmű, hogy végleges intézkedések sürgős elfogadására volt szükség az adatalanyok jogait veszélyeztető kockázatok miatt. A fentiekén túl, azáltal, hogy az ír hatóság nem biztosította a kért információkat a GDPR 61. cikk (5) bekezdése szerinti egy hónapos határidőn belül, elmulasztotta megválaszolni a norvég felügyeleti hatóság kötelező kölcsönös segítségnyújtás iránti kérelmét, a jelen esetben alkalmazható volt a GDPR 61. cikk (8) bekezdése szerinti vélelem, amely még inkább alátámasztja az együttműködési és egységességi mechanizmus rendes menetétől való eltérés szükségességét. Az EDPB álláspontja szerint a kialakult helyzetben további korrekciós intézkedések elfogadása volt szükséges.

Az ír felügyeleti hatóság 2023. november 10-én kibocsátott végleges döntésében¹⁹ tett eleget az EDPB 1/2023. számú, sürgősségi eljárásban meghozott kötelező erejű döntésnek, alkalmazva a kötelező erejű döntésben az ír hatóságnak címzett utasításokat. Időközben a Meta a viselkedésalapú hirdetésekkel kapcsolatos adatkezeléseit az érintett hozzájárulására helyezte át, oly módon, hogy amennyiben a felhasználó hozzájárul az ilyen hirdetések Facebook- és Instagram-felületeken történő megjelenéséhez, nem szükséges fizetnie a szolgáltatásokért, ellenkező esetben azonban havidíjat kell fizetnie (ún. „pay or ok” modell, melynek vizsgálata az EDPB által 2024-ben elkezdődött).

IV.4. Áttekintés a GDPR alapján folytatott együttműködési eljárásokról

A GDPR 2018-ban kezdődő alkalmazása óta a Hatóság aktívan részt vesz az EGT tagállamaival folytatott, 60. cikk szerinti együttműködési eljárásokban. Az egyablakos ügyintézés²⁰ a határon átnyúló adatkezelésekkel kapcsolatos panasz alapján vagy hivatalból indított ügyek kivizsgálását szolgálja. Az együttműködési eljárásokhoz kapcsolódó, hatóságok közötti kommunikáció a Belső Piaci

Információs Rendszer (továbbiakban: IMI-rendszer) speciálisan ezen eljárásaihoz átalakított felületén folyik. Ennek fontos lépése, hogy az a tagállami hatóság (továbbiakban: kezdeményező hatóság), amelyhez a határon átnyúló adatkezelést folytató adatkezelővel szemben a panasz beérkezett, egy GDPR 56. cikk szerinti eljárást indít az IMI rendszerben, melynek célja a fő felügyeleti hatóság és az érintett felügyeleti hatóságok azonosítása: a kezdeményező hatóság az adatkezelő/adatfeldolgozó tevékenységi központja vagy egyetlen tevékenységi helye²¹ alapján vélemezheti a fő felügyeleti hatóságot, amely hatóság elfogadhatja vagy megfelelő indoklás mellett elutasíthatja a szerepet²²). Emellett azon tagállami hatóságok, ahol az adatkezelő/adatfeldolgozó nem rendelkezik tevékenységi központtal vagy tevékenységi hellyel, érintett hatóságnak jelölhetik magukat, amennyiben a vizsgált adatkezelés valószínűsíthetően nagy számban érinti az országban lakóhellyel rendelkező érintetteket.

A Hatósághoz 2023-ban 672 ilyen ügy érkezett más tagállami hatóságoktól az IMI-rendszeren keresztül. Ebből több mint 200 esetben érintett, továbbá 5 eljárásban fő felügyeleti hatósággént szerepeltünk, illetve 12 saját 56. cikk szerinti eljárást indítottunk.

¹⁹ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/consistency-findings/register-decisions/2023/enforcement-notice-matter-meta_en

²⁰ GDPR 60.cikk

²¹ A GDPR 27. cikke alapján az Unióban tevékenységi hellyel nem rendelkező adatkezelők vagy adatfeldolgozók esetében.

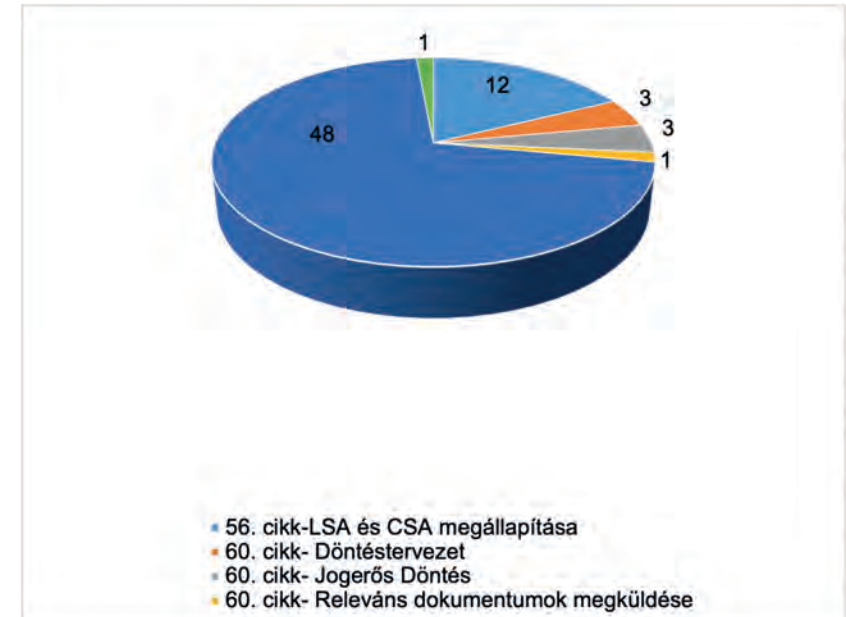
²² GDPR 56. cikk (3) bekezdés

gyeléssel (Svédországban például külön törvény szerint ehhez külön engedély kell) összefüggésben.

- Több megkeresés arra vonatkozott, hogy az egyes tagállami hatóságok bevezették/átültették-e az adott EU-s jogszabályt, ha igen, miként. Erre példa a gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló 2009/103/EK irányelv, melynek rendelkezéseit a magyar jogalkotó megfelelően átültette a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvénybe.
- Az adatvédelmi incidensek gyakorlati oldaláról felmerült, hogy vajon egy bankkártya elvesztése, ellopása illetve a manipulációs technika alkalmazásával kicsalt kártyaadatok esete tekinthető-e adatvédelmi incidensnek? Ilyenkor az adatvédelmi incidens fogalmi elemei akkor teljesülnek, ha a bank nem teljesíti az kártyaadatok kezelésével kapcsolatos, a GDPR-ban megfogalmazott általános adatbiztonsági követelményeket. Mivel a bankkártyával való visszaélések az esetek túlnyomó többségében nem a bank által alkalmazott biztonsági hiányosságra vezethetők vissza, hanem azokat közvetlenül az érintettől szerzik be (jellemzően megtévesztéssel), ezért a bank oldaláról adatvédelmi incidens legtöbbször nem következik be. Ettől függetlenül természetesen a kártyaadatokat megszerző elkövetők büntetőjogi felelőssége megállapítható lesz az ilyen esetekben, a bank azonban adatvédelmi/adatbiztonsági felelősséggel nem tartozik.
- Szintén kérdés, hogy ha rendszerhiba, technikai probléma miatt az érintettek számára elérhetelenné válnak a banki információk, az adatvédelmi incidensnek minősül-e? Amennyiben a személyes adatok elérhetetlensége valamilyen a bank oldalán bekövetkező biztonsági eseményre vezethető vissza (pl. túlterheléses támadás a bank honlapja ellen) az incidens fogalmi elemei fennállnak. Ebben az esetben az incidenst tudnia kell a GDPR-nak megfelelően kezelnie az adatkezelőnek és ennek eredményeképpen az adatok visszaállíthatóságát és hozzáférhetőségét is biztosítani kell.
- Szintén visszatérő téma a biztosítóval folytatott telefonbeszélgetések rögzítése, amely Magyarországon törvényben szabályozott adatkezelői tevékenység.

Habár a GDPR 60. cikke szerinti eljárásához szorosan nem kapcsolódnak, megemlíthetők továbbá a Testület 64. cikk szerinti véleményei, amelyekből 39 érkezett a Hatósághoz 2023-ban.

Kiemelendő továbbá a tagállami hatóságok közötti együttműködéssel kapcsolatban a Hatóság által 2023-ban kezelt 57 írásbeli eljárás, amelyek a Testület plenáris ülésének napirendjét egyszerűsíteni hivatott IMI rendszerben történő szavazások.

2. ábra: A 2023-ban a NAIH által indított eljárások

A GDPR alkalmazandóvá válásától, 2018 májusától vezetett statisztikák alapján kijelenthető, hogy továbbra is folytatódik a korábbi trend, miszerint a tagállami hatóságok közötti eljárások során a hangsúly a fő felügyeleti hatóságok beazonosításáról az együttműködés és információcsere irányába tolódik.

IV.5. A Hatóság tevékenysége a Coordinated Enforcement Framework (CEF) keretében

Az Európai Adatvédelmi Testület (EDPB) az ún. „Coordinated Enforcement Framework” keretei között minden évben meghatároz egy témát, amellyel kiemelten kíván foglalkozni. A felügyeleti hatóságok összehangolt intézkedése

2023-ban az adatvédelmi tisztviselők kijelölése és jogállása témakörére fókuszált.

A Hatóság az összehangolt intézkedés során egy, az intézkedésben részt vevők számára készített egységes (de a nemzeti sajátosságokra tekintettel módosítható) online kérdőív segítségével a hazai közzétartó (közfeladatot ellátó) adatkezelők egy részének adatvédelmi tisztviselői körében végzett felmérést.

A válaszok beérkezését követően – az erre létrehozott sablonon – a felügyeleti hatóságok elkészítették saját nemzeti jelentéseiket. Ezeket a Titkárság összesítette és összeállította azt a dokumentumot, amelyet a Testület január 16-i plenáris ülésén elfogadott.

A jelentés a CEF-ben részt vevő valamennyi felügyeleti hatóság megállapításait összesíti, és a munkájuk jelenlegi állását mutatja be.

A jelentés első része az egyes kérdésekre adott válaszokra vonatkozó statisztikákat tartalmazza, míg a második rész az adatvédelmi tisztviselők és az adatvédelmi tisztviselőt kijelölő szervezetek (adatkezelők vagy adatfeldolgozók) előtt álló kihívásokat elemzi, valamint azt, hogy ezek hogyan befolyásolhatják a GDPR-nak való megfelelést. Minden egyes azonosított kihívás esetében – a GDPR konkrét rendelkezésének megjelölésével – röviden bemutatásra kerül a konkrét probléma, és a jelentés minden egyes azonosított kihívásra vonatkozóan tartalmaz néhány figyelemfelhívó pontot és/vagy ajánlást. A megfogalmazott ajánlások közül ki kell emelni az EDPB jogelődjének, a 29. cikk szerinti Adatvédelmi Munkacsoportnak az adatvédelmi tisztviselőkkel kapcsolatos – a GDPR alkalmazandóvá válását követően az EDPB által fenntartott – WP243 számú iránymutatásának felülvizsgálatára irányuló ajánlást.

A jelentés továbbá áttekinti a felügyeleti hatóságok által már végrehajtott vagy folyamatban lévő intézkedéseket, beleértve a felügyeleti hatóságok által esetlegesen kiadott iránymutatásokat, továbbá a felügyeleti hatóságok végrehajtási és egyéb intézkedéseit is.

A részt vevő felügyeleti hatóságok – beleértve a Hatóságot is – nemzeti jelentései – amelyek további részleteket tartalmaznak a kapott eredményekről, valamint a nemzeti szintű elemzésekről és észrevételekről – a Testület által elfogadott dokumentum mellékletét képezik.

A 2023-as CEF-fel kapcsolatban, annak indulásakor és a jelentés EDPB általi elfogadását követően az EDPB és a Hatóság is közleményeket tett közzé saját weboldalán.

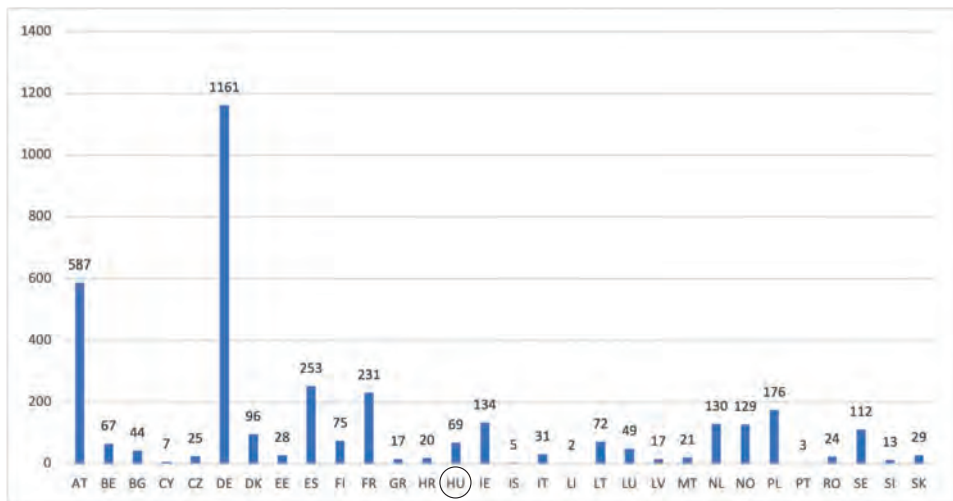
IV.6. GDPR négy éves felülvizsgálata – a NAIH helye uniós összehasonlításban²³

Az Európai Bizottság kezdeményezésére, az adatvédelmi felügyeleti hatóságok által szolgáltatott adatok alapján került összeállításra 2023-ban a GDPR (négy éves) Értékelő jelentése, melyet az EDPB is véleményezett és ami tartalmazza a 2018. után az első másfél évről szóló jelentés tapasztalatait is²⁴. Az általános értékelése szerint a GDPR korszerűsítette és harmonizálta az adatvédelmi elveket uniós szinten, az adatvédelmi jogokkal és kötelezettségekkel kapcsolatos tudatosság jelentősen nőtt az érintettek, valamint a köz- és magánszervezetek körében. A felügyeleti hatóságok gyakran élnek a számukra biztosított vizsgálati és korrekciós jogkörükkel, a közös eljárások és műveletek során az elmúlt évek alatt erősödött az együttműködés, ebben az EDPB központi szerepet tölt be (lásd az együttműködésre vonatkozó EDPB iránymutatások közül: 09/2020 sz. a GDPR szerinti releváns és megalapozott kifogásokról; 2/2022. sz. a GDPR 60. cikkének alkalmazásáról; 6/2022. sz. a békés vitarendezés gyakorlati megvalósításáról, a 8/2022. sz. az adatkezelő vagy adatfeldolgozó vezető felügyeleti hatóságának meghatározásáról, a dokumentumok közül az 1/2021. sz. a közös műveletekről, a 6/2020. sz. a panaszok kezelésének előzetes lépéseiről, az 1/2019. sz. a GDPR 56. cikk (2) bekezdése szerinti csak helyi hatással járó ügyek kezeléséről).

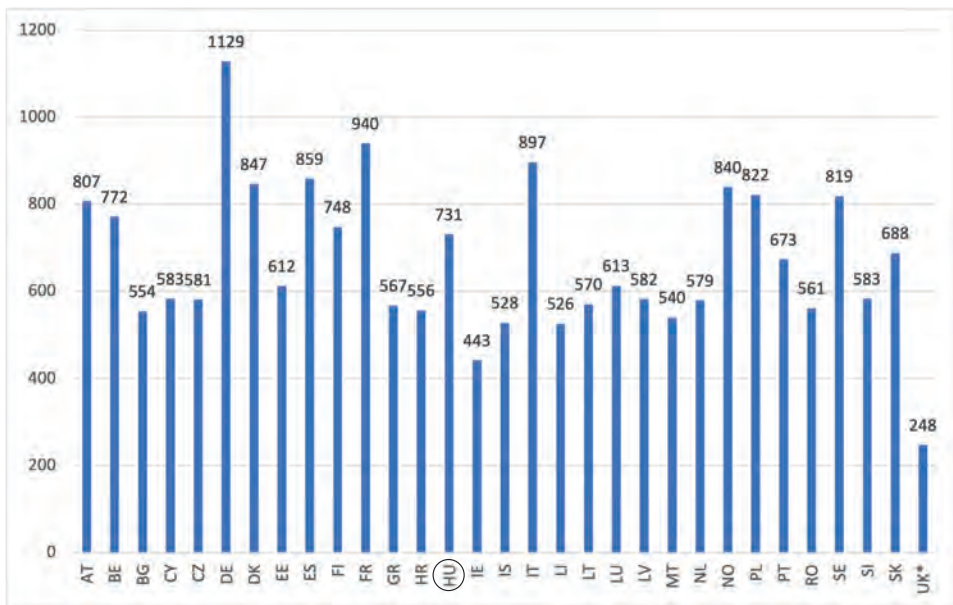
Az IMI rendszerből kinyert ügystatisztikák alapján az Értékelő jelentés szerint a NAIH minden tekintetben a *középmezőnyben* van a tagállamok között:

²³ A teljes Értékelő jelentés elérhető: https://edpb.europa.eu/system/files/2023-12/edpb_contributiongdprevaluation_20231212_en.pdf

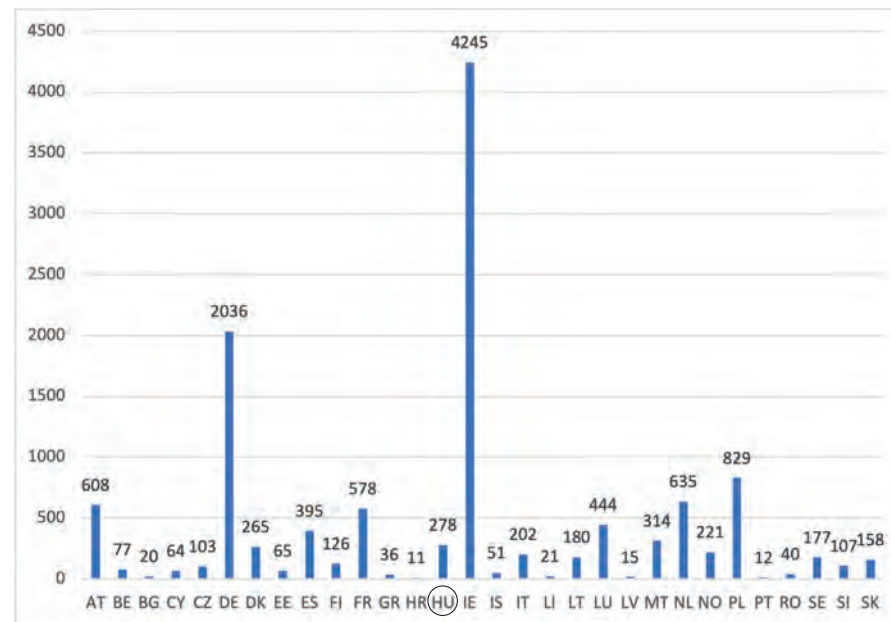
²⁴ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/other/contribution-edpb-evaluation-gdpr-under-article-97_en

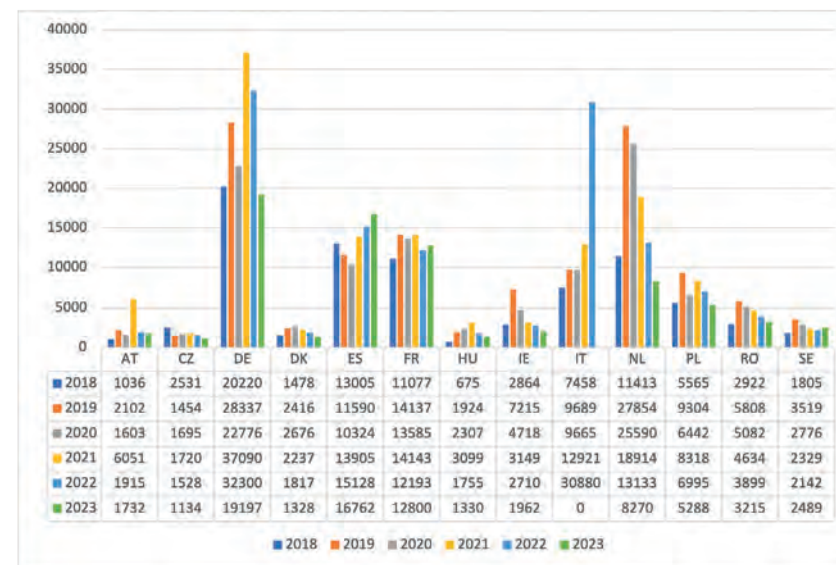
3. ábra: A fő felügyeleti és érintett hatóságok azonosítására indított eljárások száma 2018-2023

4. ábra: Érintett hatóságként fogadott 60. cikk szerinti határozattervezetek száma

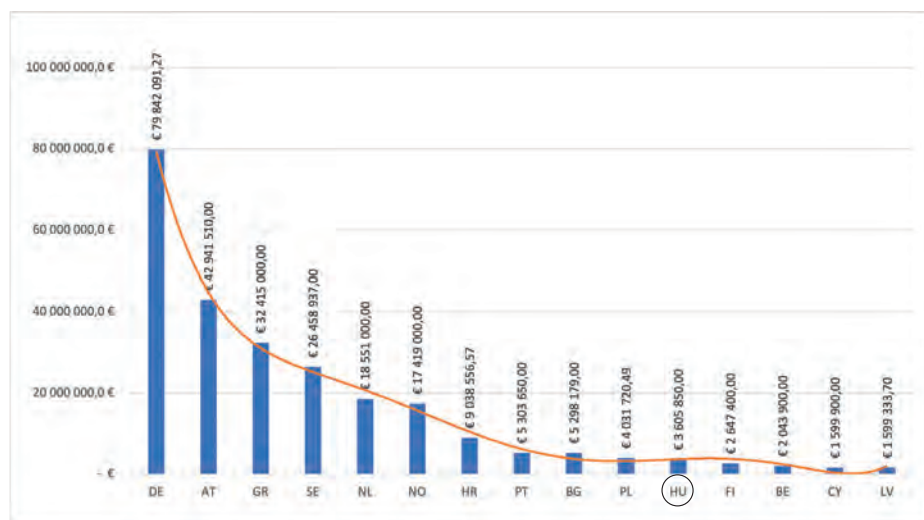
5. ábra: 61. cikk szerint indított önkéntes kölcsönös segítségnyújtási eljárások száma

6. ábra: Az adatvédelmi felügyeleti hatóság által fogadott panaszok száma éves bontásban (kivéve a konzultációs beadványokat) - több mint 2000 beadvány

SA	2018	2019	2020	2021	2022	2023	TOTAL
IE	€0,00	€0,00	€785.000,00	€225.261.500,00	€1.077.583.000,00	€1.551.782.500,00	€2.855.412.000,00
LU	€0,00	€0,00	€0,00	€746.319.500,00	€48.375,00	€6.500,00	€746.374.375,00
IT	€2.992.675,00	€15.904.790,00	€60.635.147,00	€50.015.863,00	€42.850.782,00	€24.658.900,62	€197.058.157,62
FR	€1.196.000,00	€51.370.000,00	€3.489.300,00	€3.856.000,00	€25.122.900,00	€46.834.500,00	€131.868.700,00
ES	€13.180.655,00	€6.295.923,00	€8.018.800,00	€35.074.800,00	€20.775.361,00	€16.828.710,00	€100.174.249,00
DE ¹⁰⁰	€142.083,50	€16.783.838,05	€48.168.314,88	€2.676.162,14	€5.894.641,20	€6.177.051,50	€79.842.091,27
AT ¹⁰⁰	€9.500,00	€18.106.700,00	€17.650,00	€24.730.660,00	€50.650,00	€26.350,00	€42.941.510,00
GR	€625.000,00	€777.000,00	€48.000,00	€364.000,00	€30.060.000,00	€541.000,00	€32.415.000,00
SE	€0,00	€51.900,00	€12.700.000,00	€2.751.000,00	€823.000,00	€10.133.037,00	€26.458.937,00
NL	€0,00	€2.535.000,00	€2.043.500,00	€5.280.000,00	€4.840.000,00	€1.975.000,00	€16.673.500,00
NO	€0,00	€279.000,00	€506.000,00	€6.961.000,00	€1.550.000,00	€8.123.000,00	€17.419.000,00
HR	€0,00	€0,00	€145.995,09	€103.191,99	€528.369,49	€8.261.000,00	€9.038.556,57
PT	€400.000,00	€12.000,00	€2.000,00	€131.200,00	€4.496.500,00	€261.950,00	€5.303.650,00
BG	€186.775,00	€3.633.240,00	€530.414,00	€224.023,00	€652.971,00	€70.756,00	€5.298.179,00
PL	€0,00	€958.654,26	€805.440,06	€482.923,61	€1.669.304,28	€115.398,28	€4.031.720,49
HU	€0,00	€298.016,00	€808.098,00	€178.307,00	€1.297.355,00	€1.024.074,00	€3.605.850,00
FI	€0,00	€0,00	€207.500,00	€780.000,00	€1.195.300,00	€464.600,00	€2.647.400,00
BE ¹⁰⁰	€0,00	€39.000,00	€885.000,00	€301.000,00	€738.900,00	€80.000,00	€2.043.900,00
CY	€113.300,00	€142.600,00	€103.000,00	€1.069.500,00	€105.750,00	€65.750,00	€1.599.900,00
LV	€10.230,00	€163.522,59	€92.894,80	€109.627,18	€1.223.059,13	€22.600,00	€1.621.933,70
RO	€0,00	€489.000,00	€184.550,00	€66.900,00	€212.200,00	€268.900,00	€1.221.550,00
IS	€0,00	€0,00	€28.471,00	€132.424,00	€46.659,00	€537.356,00	€744.910,00
CZ ¹¹¹	€151.582,00	€58.191,00	€84.347,00	€243.147,00	€8.516,00	€122.141,00	€667.924,00

7. ábra: A kiszabott bírságok összértéke felügyeleti hatásonként éves bontásban

8. ábra: A bírságok teljes összege 2018-2023 években - 1 és 100 millió € között

IV.7. Transzatlanti adattovábbítások új megfelelőségi határozata

Az EU-ból az USA-ba történő adattovábbítás jogi keretrendszerét először az ún. Biztonságos Kikötő (Safe Harbour) megállapodás biztosította 2013-2015 között, 2015 októberében azonban az Európai Unió Bírósága Max Schrems és a mögötte álló NOYB.EU (None Of Your Business) egyesület kifogása alapján azt érvénytelenné nyilvánította. Az új keretrendszer Adatvédelmi Pajzs (Privacy Shield) néven működött 2016-2020 között, de a Max Schrems által benyújtott újabb panasz alapján az Európai Unió Bírósága 2020. július 16-án hozott ítéletében ismét érvénytelenné mondta ki a megállapodás alapján megalkotott EU bizottsági határozatot. Az Európai Bizottság ezért 2023. július 10-én új megfelelőségi határozatot fogadott el az új EU-USA Adatvédelmi Keretrendszerre (Data Privacy Framework, DPF) vonatkozóan.

A DPF egyrészt lefedi az üzleti célú adatkezeléseket – így az amerikai vállalatok önkéntes alapon csatlakozhatnak, amennyiben kötelezettséget vállalnak arra, hogy a GDPR-ban foglaltaknak megfelelő adatvédelmi garanciákat fogantatásnak és tartanak fenn²⁵. Másrészt, az USA hatóságai bűnüldözési és nemzetbiztonsági célokból csak a megjelölt biztosítékok mellett férhetnek hozzá uniós állampolgárok személyes adataihoz, azonban ezen túlmenően is szem előtt kell tartaniuk a szükségesség és arányosság szempontrendszerét. Az európai polgárok számára biztosított lesz a kétszintű jogorvoslati lehetőség: panaszukkal fordulhatnak egyrészt az amerikai nemzetbiztonsági szolgálatoknál foglalkoztatott polgári jogokat védő tisztviselőhöz (Civil Liberties Protection Officer, röviden CLPO), az ő elutasító döntését pedig megfellebbezhetik a független, e célra létrehozott, három tagból álló bírói testületnél (Adatvédelmi Felülvizsgáló Bíróság, Data Protection Review Court).

A jogorvoslati mechanizmusok igénybevételénél a panaszok szűrésével és továbbításával a nemzeti adatvédelmi hatóságok és az EDPB is közreműködnek. Az EDPB jelen beszámoló megírásának időpontjában még dolgozik az eljárási dokumentumon és egy egységes bejelentő formanyomtatványon, amely dokumentumok, elfogadásukat követően, nyilvánosan elérhetőek lesznek a Testület és az adatvédelmi felügyeleti hatóságok honlapján.

25 csatlakozott USA vállalatok listája: <https://www.dataprivacyframework.gov/s/participant-search>

IV.8. Bűnügyi/Igazságügyi együttműködés

IV.8.1. Határok, Utazás és Bűnüldözés Szakértői Alcsoport (Borders, Travel and Law Enforcement Expert Group – BTLE)

Bűnügyi Irányelv (LED, PD) 37. cikk iránymutatás

Az EDPB 2020 márciusában bízta meg a BTLE szakértői alcsoportot, hogy dolgozzon ki iránymutatásokat a Bűnügyi Irányelv 36. és 37. cikkére vonatkozóan. A Bűnügyi Irányelv 36. cikkével (Adattovábbítás megfelelési határozat alapján) kapcsolatos munka lezárását követően a BTLE szakértői alcsoporton belül új munkacsoport jött létre a 37. cikkre (Adattovábbítás megfelelő garanciákkal) vonatkozó iránymutatások megszövegezésére és a tervezet előkészítésére. Az iránymutatás tervezetét 2023-ban több ülésen – az írásbeli észrevételezés lehetőségét is kihasználva – vitatta meg a BTLE szakértői alcsoport. A BTLE szakértői alcsoport a Bizottsággal is folytatott konzultációt az egyes vitapontokat illetően. Végül a munkadokumentum szövegezéséért felelős munkacsoport és a Bizottság teljes konszenzusra tudott jutni az iránymutatás tervezetről, így a tervezet 2023 augusztusában véglegesítésre került.

Az EU és az USA közötti, elektronikus bizonyítékokról szóló megállapodás tervezete

A Bizottság a BTLE szakértői alcsoport ülésén ismertette az EU–USA megállapodást, amely lehetővé teszi a hatóságok számára, hogy büntetőeljárások céljából, közvetlenül, más joghatóság alá tartozó szolgáltatókon keresztül férjenek hozzá elektronikus bizonyítékokhoz. A megállapodás különösen a tartalmi adatokra terjed ki, és célja azon kollíziók feloldása, amelyek jelenleg akadályozzák a szolgáltatók hozzáférését és a külföldi bűnüldöző hatóságok megkereséseinek megválaszolását. Az Egyesült Államok részéről ez a U.S. Cloud Act szerinti végrehajtási megállapodás, az EU részéről pedig önálló nemzetközi megállapodás formáját ölti. A tárgyalások még 2019-ben kezdődtek, és az Európai Adatvédelmi Biztos véleményt adott ki a tárgyalási mandátumról.

A Bizottsági tárgyalóküldöttség vezetője 2023. november elején találkozott az Európai Adatvédelmi Testület elnökével, és a decemberi plenáris ülésen is felhívta, hogy bemutassa a jelenlegi helyzetet.

A számítástechnikai bűnözésről szóló ENSZ-egyezményt illetően a Bizottság tájékoztatta a BTLE szakértői alcsoport tagjait, hogy a tárgyalások előrehaladtak, és hogy a szövegtervezetet 2024 szeptemberében nyújtják be elfogadásra. Ez a központi kiadatási hatóságok közötti együttműködésről szóló nemzetközi eszköz lesz, és jogi ügyekben nyújt majd segítséget. Az egyezmény tartalmazni fog egy olyan rendelkezést, amely szerint az együttműködés megtagadható a megfelelő adatvédelmi garanciák hiánya esetén.

IV.8.2. Coordinated Supervision Committee – (CSC)

A Schengeni Információs Rendszer (SIS), a Belső Piaci Információs Rendszer (IMI), az Eurojust valamint az Európai Ügyészség (EPPO) adatvédelmi felügyeletét koordináló CSC 2023-ban négy alkalommal ülésezett. A CSC feladatai a közeljövőben tovább bővülnek a határ-, menekültügyi és migrációs együttműködés, valamint a rendőrségi és igazságügyi együttműködés céljából kialakított nagyméretű információs rendszerekkel (EES, ETIAS, VIS, ECRIS-TCN) kapcsolatos adatvédelmi felügyeleti tevékenységekkel.

A korábban külön ülésező Schengen Information System (SIS) Supervision Coordination Group a SIS Recast eredményeként 2023 márciusa óta a CSC alá tartozik, a SIS SCG-hez tartozó feladatok tehát a CSC-hez kerültek. A CSC titkársága az ülések napirendjét minden alkalommal igyekszik úgy összeállítani, hogy tekintettel legyen arra, hogy eltérő a különböző formációk tagsága, nem minden tagállam részese például az EPPO-nak, ugyanígy vannak olyan tagállamok, amelyek nem rendelkeznek teljes jogú tagsággal pl. a SIS-t illetően, csak megfigyelő státusszal vehetnek részt az üléseken.

A 2022-2024 évi munkaprogram részeként a CSC úgy döntött, hogy rendszeres párbeszédet kezd a civil társadalmi szervezetekkel, azok esetleges szerepvállalásáról a CSC feladatait érintő olyan kérdésekben, mint például a migráció. Első lépésként a CSC képviselői a három NGO-val egyeztettek (EDRi, Access Now, Statewatch). Az egyik ötlet a közös figyelemfelkeltő kampányok szervezése, amelyek célja egyrészt a polgárok tájékoztatása a jogaikról, másrészt az illetékes hatóságok támogatása a digitális jogok területén tapasztalható megkülönböztetés elleni küzdelemben. A potenciális együttműködés magában foglalhatja azt is, hogy a felek felhívják egymás figyelmét az új releváns dokumentumokra és fejleményekre, beleértve azokat is, amelyek pl. nagy valószínűséggel nem jutnak az adatvédelmi hatóságok tudomására.

A holland adatvédelmi hatóság szervezett egy workshopot 2023 szeptemberében tapasztalatcsere céljából, hogy közelebbi képet kapjanak a kollégák arról, hogy az egyes adatvédelmi hatóságok milyen stratégiával készülnek, hogyan kezelik az uniós információs rendszerek bővülésével, az adatáramlással és az interoperabilitással kapcsolatban felmerülő új felügyeleti feladataikat nemzeti szinten. A workshopon a Hatóság munkatársai is részt vettek.

Az Eurojusttal kapcsolatban felmerült a biztonságos kommunikációs csatornák valamint a titkosítás használatának kérdése a személyes adatoknak a nemzeti hatóságoktól az Eurojust nemzeti részlegeihez történő továbbítása esetén. Az EDPS ajánlásainak többsége végrehajtásra került. Az Eurojustra vonatkozó új jogszabályi keret – az Eurojust rendelet módosítása – 2025-ben várhatóan számos kérdést rendezni fog. Az Eurojust új CMS-t is kapna, többek között az elektronikus bizonyítékok feldolgozásának lehetővé tételére.

Az EDPS ismertette az Europolra vonatkozó 2022. évi éves ellenőrzési jelentéssel kapcsolatos főbb megállapításait. A jelentés a kiskorúak személyes adatainak feldolgozására vonatkozott, kimondottan a 15 év alattiakra fókuszálva. A vizsgálat középpontjában a harmadik országokból és nemzetközi szervezetektől származó adatok továbbítása állt, amely esetekben a kiskorúak adatainak feldolgozása során néha alacsonyabb normákat alkalmaznak, mint az uniós tagállamok. Az EDPS különösen azt jegyezte meg, hogy az Europolnak saját értékelést kell készítenie a kapott adatok feldolgozásának jogszerűségéről. Az EDPS tájékoztatta a CSC-t az Europolal szemben folyó eljárásokról is, amelyek panasz alapján indultak, vagy azért, mert nem volt elegendő indok az érintettek hozzáférési kérelmeinek megtagadására, vagy azért, mert az Europol későn válaszolt az érintettek hozzáférés iránti kérelmeire. Az Europol szerint a késedelem az Europol rendelet strukturális problémájából ered, amely rövid, három hónapos határidőt ír elő a hozzáférési kérelmek megválaszolására, miközben ez az időszak nem feltétlenül elegendő ahhoz, hogy információkat kapjon az Europol a nemzeti bűnüldöző hatóságoktól.

Az EDPS megosztott néhány megállapítást a PNR-adatok 2023. évi éves ellenőrzésével kapcsolatban is. Az EDPS különösen osztotta azt az észrevételt, hogy a nemzeti szintű fellépés értékelése és módja jelentősen eltér az egyes tagállamokban. A CSC tagjai egyetértettek abban, hogy a PNR adatokkal kapcsolatos kérdés a BTLE szakértői alcsoporthoz tartozik, ezért megegyeztek, hogy a koordinátor-helyettes a BTLE szakértői alcsoporthoz fordul a lehetséges intézkedések tisztázása és azonosítása érdekében.

IV.8.3. Scheval képzés a szakértők részére

A Schengeni értékelési és ellenőrzési mechanizmus létrehozásáról és működéséről szóló 2022/922/EU rendelet a (továbbiakban: Scheval rendelet) 2022. októberi hatálybalépése óta az időszakos értékeléseket új megközelítés alapján végzik a szakértők. Az úgynevezett Scheval 3.0 nem szakterület-specifikus megközelítést, hanem inkább országspecifikus megközelítést alkalmaz arra, hogy az egyes tagállamok teljesítményét értékelje a schengeni vívmányok alkalmazása terén. Az előre bejelentett időszakos ellenőrzések kiegészülnek az előre be nem jelentett értékelésekkel, valamint a tematikus ellenőrzésekkel. Az időszakos ellenőrzések a korábbi öt éves időtartamról hétéves időszakokra változnak és kulcsszerepet játszik majd a rendszeres nyomon követés, ideértve a megismételt és ellenőrző látogatásokat. Ahhoz, hogy a Scheval ellenőrzéseket végző szakértői bázis megfelelően magas színvonalon tudja ellátni a munkáját, rendszeres képzésekre van szükség. Ennek megfelelően a Bizottság ki is dolgozott egy képzési tervet az úgynevezett „expert pool”-ban részt vevő szakértők számára. Ennek a képzési tervnek az első lépéseként 2023-ban az adatvédelmi szakterület képzése is megkezdődött, amely képzésen a Hatóság munkatársai is részt vettek.

IV.8.4. A Vízuminformációs Rendszer adatvédelmét felügyelő munkacsoport (VIS Supervision Coordination Group)

A VIS SCG 2023-ban kidolgozott egy közös ellenőrzési tervet, amelynek célja, hogy segítse a felügyeleti hatóságok munkáját és némiképp egységesítse a nemzeti szinten végzett ellenőrzések lefolytatásának menetét, ezáltal lehetővé téve az eredmények hatékonyabb elemzését és összehasonlítását. A közös ellenőrzési terv támogatást nyújt a hatóságoknak mint felügyeleti szerveknek az ellenőrzések elvégzéséhez, figyelembe véve, hogy az egyes nemzeti szintű eljárási szabályok és ellenőrzési módszerek nagyon különbözőek lehetnek. Éppen ezért minden adatvédelmi hatóság a saját eljárásrendjéhez igazíthatja az ellenőrzési tervet, mert az abban leírt metódusok és kérdések egyfajta sorvezetőként szolgálnak majd az ellenőrzést végző hatóság számára. A közös ellenőrzési terv egy sor kérdést (checklist) tartalmaz, amelyek a Vízuminformációs Rendszer (VIS) adatvédelmi szempontból történő vizsgálata során relevánsak. A tematikus kérdéssor a 767/2008/EK rendelet (VIS rendelet), a 810/2009/EK rendelet (vízumkódex) és a 2008/633/IB tanácsi határozat (VIS határozat) követelményeinek való megfelelést hivatott feltárni. A kérdéssor jól elkülöníthető részekre oszlik aszerint, hogy az adatkezelés mely szereplőjére vonatkoznak a kérdések pl. adatkezelő, adatfeldolgozó, külső szolgáltatók. A közös ellenőrzé-

si terv elkészítésekor a VIS SCG figyelembe vette a különböző tagállamokban a VIS-re vonatkozóan végzett schengeni értékelések (SCHEVAL) keretében tett korábbi ajánlásokat is.

A Hatóság Magyarország 2024-ben esedékes Schengeni ellenőrzésére már a közös ellenőrzési terv használatával végezte a felkészülést 2023-ban. A Hatóság munkatársai a korábbi évekhez hasonlóan ellenőrzéseket folytattak a Külgazdasági és Külügyminisztériumnál, valamint az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóságnál mint a Vízuminformációs Rendszer adatkezelőinél.

IV.8.5. Eurodac Rendszer adatvédelmét felügyelő munkacsoport (Eurodac Supervision Coordination Group)

Az Eurodac SCG a 2022-től 2024-ig tartó időszakra vonatkozó munkatervében az egyik legfontosabb feladatnak az Eurodac rendszerhez bűnüldözési célból hozzáférő szervek körének nemzeti szintű meghatározását és a hozzáférések jogszerűségének ellenőrzését tűzte ki célul. A hatályos Eurodac rendelet VI. fejezete rendelkezik olyan eljárásról, amely lehetővé teszi az ujjlenyomatoknak az Eurodacban tárolt ujjlenyomatokkal való bűnüldözési célú összehasonlítását és továbbítását. A magánélet tiszteletben tartásához való alapvető jog miatt azonban a bűnüldöző hatóságok csak abban az esetben használhatják az Eurodacot összehasonlításra, ha más eszköz nem áll rendelkezésükre egy terrorista bűncselekmény vagy súlyos bűncselekmény megelőzésében, felderítésében vagy kivizsgálásában. Az Eurodac rendeletet érintő jövőbeli változások fényében az Eurodac SCG úgy ítélte meg, hogy fontos volna megvizsgálni ezen eljárásnak az Europol és a nemzeti bűnüldöző hatóságok általi jelenlegi alkalmazását. Ahhoz, hogy a hatóságok ellenőrizhessék a gyakorlatot nemzeti szinten, az Eurodac SCG kidolgozott egy közös ellenőrzési metódust.

A Hatóság 2023-ban hivatalból indított vizsgálatot folytatott nemzeti szinten az Eurodac rendelet végrehajtásával összefüggésben végzett adatkezelésekről. A Hatóság az Eurodac SCG által összeállított kérdéseket alapul véve először írásban, majd helyszíni ellenőrzés keretében vizsgálta a Nemzeti Szakértői és Kutató Központ, valamint az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság ujjnyomat-adatok feldolgozásával végzett adatkezelését.

IV.9. Az Európa Tanács „korszerűsített” Adatvédelmi Egyezményének magyar ratifikációja

Az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során, Strasbourgban, 1981. január 28. napján kelt Egyezmény (ún. 108-as Egyezmény vagy Adatvédelmi Egyezmény) az első és mindeztidáig az egyetlen, nemzetközi jogi kötérről rendelkező, a személyes adatok védelméhez fűződő jog kereteit átfogóan rendező instrumentum. Jelentősége túlmutat az európai kontinensen, hiszen az Egyezmény részes felei nemcsak az Európa Tanács tagjai, hanem tagsággal nem rendelkező, nem európai államok is (pl. Argentína, Uruguay, Marokkó, Tunézia, Mexikó, Szenegál).

Az Egyezmény szabályozásának felülvizsgálatára, annak „korszerűsítésére” az Európai Unió adatvédelmi reformjával párhuzamosan került sor. A felülvizsgálati folyamat eredményeképp az Európa Tanács tagállamai megállapodtak az egyezményt módosító kiegészítő jegyzőkönyv (ETS 223. Kiegészítő Jegyzőkönyv) szövegében, azt az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága 2018. május 18-án elfogadta, és az 2018. június 25-től aláírható. A kiegészítő jegyzőkönyvet 2023 januárjáig harmincegy állam ratifikálta, de annak nemzetközi jogi hatálybalépésére – a kiegészítő egyezményben foglaltak szerint e hatálybalépés feltételeinek teljesülésére – még várni kell. Magyarország 2019. január 9-én írta alá az Egyezményt módosító kiegészítő jegyzőkönyvet, azt az *egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során, Strasbourgban, 1981. január 28. napján kelt Egyezménynek a Strasbourgban, 2018. október 10. napján kelt módosító Jegyzőkönyve kihirdetéséről szóló 2023. évi XLIII. törvény* hirdette ki, a ratifikációra pedig 2023. október 19-én került sor. Nemzetközi jogi hatálybalépését követően – amely 2024. folyamán várható – a „korszerűsített” Adatvédelmi Egyezmény minden bizonnyal a személyes adatok védelmére az eddigiekhez képest még jelentősebb, globális hatást fog gyakorolni, olyan szttenderddé fog válni, amelyhez a nemzetközi jog alanyai a jövőben igazodni fognak, saját, a személyes adatok védelmére irányuló szabályozásukat ezen instrumentum jogintézményeire figyelemmel fogják kialakítani.

IV.10. Az Európa Tanács közérdekű adatot tartalmazó iratokhoz való hozzáférésről szóló Egyezménye

Az Európa Tanács hivatalos dokumentumokhoz való hozzáférésről szóló egyezménye 2020. december 1-jén lépett hatályba. Az egyezménynek jelenleg 15 részes fele van: Albánia, Örményország, Bosznia és Hercegovina, Észtország, Finnország, Magyarország, Izland, Litvánia, Montenegró, Norvégia, a Moldovai Köztársaság, Szlovénia, Spanyolország, Svédország és Ukrajna.

A Tromsø Egyezmény volt az első kötelező erejű nemzetközi jogi eszköz, amely megkülönböztetés nélkül, bárki számára biztosította a jogot, hogy adatigénylés alapján hozzáférhessen a közhatalmi szerv kezelésében lévő, közérdekű adatot tartalmazó iratokhoz, a kérelmező státuszától vagy a hozzáférés iránti kérelem céljától függetlenül. Az egyezmény szerint minden közérdekű adatot tartalmazó irat főszabályként nyilvános és közölhető, és ezt csak az egyezményben külön felsorolt jogok és jogos érdekek védelme érdekében lehet korlátozni, kivéve, ha a nyilvánosságra hozatalhoz nyomós közérdek fűződik. Vannak továbbá mindenképpen betartandó szabályok a hivatalos dokumentumokhoz való hozzáférés iránti kérelmek hatóságok általi gyors és tisztességes feldolgozására, a hozzáférés költségeire, valamint a kérelem elutasítása esetén bíróság vagy más független szerv előtti jogorvoslathoz való jogra vonatkozóan.

Az egyezmény alapján létrejött két ellenőrző szerv a közérdekű adatot tartalmazó iratokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos szakértői csoport (Access Info Group vagy AIG) és a Felek Konzultatív Tanácsa. Az AIG a hivatalos dokumentumokhoz való hozzáférés területén a legmagasabb szintű integritással rendelkező, független és pártatlan szakértőkből álló testület, amely értékelést végez és jelentést készít a felek által az egyezményben foglalt rendelkezések végrehajtása érdekében elfogadott jogalkotási és egyéb intézkedésekről. Feladatainak ellátása során az Access Info Group információt és véleményeket kérhet a civil társadalomtól. A tíz tagú szakértői csoport egyik tagja a NAIH elnöke.

Az elmúlt három évben az egyezményben részes felek benyújtották jelentéseiket az egyezmény 14. cikke alapján, melyben kifejtették, hogy milyen jogalkotási és egyéb intézkedéseket tettek az egyezményben foglaltak végrehajtása érdekében. Az országjelentésekről az egyes felekhez rendelt felelősök előzetes értékelő jelentéstervezeteket készítettek, majd a munkafolyamat legutóbbi szakaszában a szakértői csoport utasítására a jelentések alapján a Titkárság elkészítette az értékelő alapjelentés tervezetét. A közelmúltban több tagállamban is módosultak az információszabadságról szóló jogszabályok, melynek ered-

ményeként szükségessé vált a 14. cikk szerinti országjelentések módosítása. A szakértői csoport legutóbbi ülésének napirendjén többek közt ezen módosítások, illetve Bosznia-Hercegovina, Moldova és Litvánia értékelő jelentései szerepeltek.

Spanyolországban 2024. január 1-én lépett hatályba az Egyezmény, így a Titkárság felhívta a spanyol felet az egyezmény rendelkezéseinek végrehajtásával kapcsolatos jogszabályi és egyéb intézkedésekről szóló kérdőív kitöltésére. Az egyezményhez továbbra is csatlakozhat bármely olyan állam, amely eleget tesz az egyezmény 17. cikkében foglalt csatlakozási követelményeknek.

V. A Hatóság peres ügyei

2023-ban a Hatóságnak a Fővárosi Törvényszéken, illetve a Kúrián mindösszesen 47 lezárt peres ügye volt.

Ebből a Hatóság 29 perben 100%-os pernyertes lett, 6 perben a Hatóság túlnyomórészt pernyertes lett, 1 perben a bíróság már a keresetlevelet visszautasította, 3 peres eljárást a bíróság megszüntetett, és mindösszesen 8 perben lett pervesztes. A Hatóság megismételt eljárásait elrendelő bírói iránymutatások szinte kivétel nélkül eljárási típusú hiba orvoslására vagy a bírságösszeg pontosabb meghatározására vonatkoznak.

A Hatóság 2023-ban 524.375.000,- Ft bírságot szabott ki, ebből 518.500.000,- Ft volt adatvédelmi bírság, 5.345.000,- Ft eljárási bírság és 530.000,- Ft végrehajtási bírság. A kiszabott bírságokból – a bírság után számított késedelmi pótlékokkal együtt - 325.502.768,- Ft-ot fizettek meg önkéntes teljesítéssel a kötelezettek, NAV által foganatosítandó végrehajtási cselekményre 89.015.000,- Ft összegű bírsággal kapcsolatban került sor, vagyis a kiszabott bírságok mintegy 62%-át önként befizetik a kötelezettek.

A Hatóság peres tapasztalatai alapján továbbra is kijelenthető, hogy a peres eljárások hangsúlya eltolódott a kérelemre indult adatvédelmi hatósági eljárásokat követő közigazgatási perek felé. Az általános adatvédelmi rendelet alkalmazásának ötödik évében kijelenthető, hogy a Hatóságnak mind ténybelileg, mind jogilag egyre bonyolultabb adatvédelmi jogi kérdéseket kell megválaszolnia, s ugyanez igaz a bírósági jogalkalmazásra is. Szintén egyértelműen megállapítható tendencia a peres eljárások számának növekedése, amely a Hatóság által kiszabott emelkedő összegű bírságokkal is összefüggést mutat.

Az alábbiakban az érdekesebb és jelentősebb bírósági esetek közül emelünk ki párat.

V.1. Személyiségi jog megsértéséből eredő igények érvényesítése a Meta Platforms Ireland Limited adatkezelővel szemben

A tényállás

Az alperes a „Facebook” megnevezésű közösségi médiaszolgáltatást nyújtja, bejegyzett székhelye Írország, üzleti tevékenységének központja is az. A Facebookon a felhasználók – egyebek mellett – profilokat és oldalakat hozhatnak létre, mely lehetővé teszi azt, hogy magukról másokkal – bejegyzések, fotók stb. formájában – információt osszanak meg. Lehetséges a más felhasználók által közzétett ilyen információk megosztása saját oldalon, valamint a mások oldalán közzétett információkhoz, tartalmakhoz való hozzászólás is.

A Facebook Felhasználási Feltételek (a továbbiakban: Felhasználási Feltételek) 4.2. pontja lehetőséget adott arra, hogy az alperes egy felhasználó saját fiókjához való hozzáférést felfüggeszse, vagy véglegesen letiltsa, abban az esetben, ha a felhasználó nyilvánvalóan, súlyosan, vagy ismételten megszegi a Felhasználási Feltételeket vagy az alperes egyéb szabályzatait, ideértve különösen az ún. Közösségi alapelveket. A Felhasználási Feltételek 3.2. 1-3.a pontjában meghatározottak megsértése esetén, ha a Facebook eltávolít valamilyen, a felhasználó által megosztott tartalmat a közösségi alapelvek megsértése miatt, erről tájékoztatja a felhasználót és ismerteti az újraellenőrzés kérésére rendelkezésre álló lehetőségeit, kivéve, ha súlyosan, vagy ismételten szegi meg a Felhasználási Feltételeket, vagy ha ezzel a Facebook magát, vagy másokat jogi felelősségre vonásnak tenné ki, ha kárt okozna a felhasználói közösségnek, ha hátráltatná, vagy akadályozná a Facebook szolgáltatása, rendszere, vagy terméke működését, vagy integritását, ha technológiai korlátozások gátolják ennek lehetőségét, vagy ha ezt jogi indokok miatt tilos megtennie. A Felhasználási Feltételek 3.1.pontja értelmében törlése után az adott tartalom nem lesz látható más felhasználók számára, technikai korlátok miatt azonnali törlés nem lehetséges, a törléstől számítva legfeljebb 90 napon belül fog ténylegesen törölni.

Hasonló jogok nem csak az alperest, de az érintett oldal kezelőjét is megilleték. A konkrét Facebook oldalt kezelő személyek (a jogvita szempontjából három szerepkör releváns: az adminisztrátor, a szerkesztő, és a moderátor) egyaránt jogosultak voltak az adott oldalra írt hozzászólásokra, bejegyzésekre választ adni, azokat törölni az oldalról, vagy az oldalról más Facebook-felhasználót „letiltani” vagy „blokkolni”. Az adminisztrátor és a szerkesztő ezen túl jogosult az oldal nevében bejegyzések létrehozására és törlésére, valamint az oldal szerkesztésére is. Az adminisztrátoroknak pedig ezt meghaladóan is lehetőségük van az oldal-

hoz tartozó szerepkörök és beállítások kezelésére. Ha egy Facebook felhasználó egy oldalt létrehozott, automatikusan ő lett annak adminisztrátora.

A felhasználói profil „blokkolása” esetén a blokkolt felhasználó az őt letiltó által közzétett tartalmakat nem látja, azok számára nem elérhetőek, és nincs lehetősége az adott oldal megtalálására, és az ott közzétett bejegyzések megtekintésére. A felhasználó „letiltása” esetén a letiltott felhasználó az adott oldal tartalmát megtekintheti, de nincs lehetősége a bejegyzésekhez történő hozzászólásra. A másik felhasználó által letiltott, illetve blokkolt felhasználók az intézkedésről nem kapnak értesítőt.

A Facebook Adatkezelési Szabályzata (15/A/3.) megjelölte az adatokért felelős adatkezelő és az adatvédelmi tisztviselő elérhetőségét, meghatározta azokat az adatokat, amelyeket az alperes az általa kínált szolgáltatások támogatása céljából kezel. Ennek keretében az alperes gyűjti a felhasználó által a Facebook használata során rendelkezésre bocsátott információkat és tartalmakat, gyűjti az arra vonatkozó adatokat, hogy milyen emberekhez, fiókokhoz, Facebook-oldalakhoz és csoportokhoz kapcsolódik, velük milyen módon lép érintkezésbe, mi a kapcsolat intenzitása. Információt gyűjt arról, hogyan használja a szolgáltatást, például milyen típusú tartalmakat tekint meg; naplózza, hogy mikor használja a szolgáltatást, mely bejegyzéseket, tartalmakat tekint meg. Az Adatkezelési szabályzat szerint alperes ezeket az adatokat felhasználhatja azzal a céllal, hogy a – Felhasználási feltételekben meghatározott – alperesi termékeket és szolgáltatásokat a felhasználó rendelkezésre bocsássa és támogassa. Az Adatkezelési szabályzat tartalmazza továbbá az említett adatok felhasználásának és megosztásának módját, az adatkezelés jogalapját, a GDPR által biztosított jogok gyakorlásának lehetőségére vonatkozó figyelmeztetést.

Arról csak az ún. „súgó központ” adott tájékoztatást, hogy az egyes oldalakhoz milyen kezelői szerepkörök (ötféle szerepkör) kapcsolódik, illetve, hogy amennyiben egy felhasználó letiltja egy másik felhasználó profilját, úgy a letiltott személy nem kap értesítést a profil letiltásáról. A „tevékenységnapló” a Facebook olyan funkciója, mely azt teszi lehetővé a felhasználó számára, hogy áttekinthesse és kezelje a tevékenységét, ebben megtalálhatók az általa közzétett bejegyzések, az oldalakon való tevékenységek, a mások által írt hozzászólások, üzenetek, egyéb aktivitások.

A felperes Facebook felhasználóként 2021. augusztus-szeptember hónapjában azt észlelte, hogy a közéleti szereplő Facebook oldalán megosztott cikkekhez, bejegyzésekhez korábban tett hozzászólásai nem elérhetőek sem a jelzett ol-

dalon, sem a saját tevékenységnaplójában, illetve a közéleti szereplő Facebook oldalán megosztott cikkekhez, bejegyzésekhez már nem tud hozzászólni. A per során észlelte, hogy a 2020. október 1. – 2022. október 21. közötti időszaka közötti hozzászólásai közül 436 esetben a hozzászólás töröltött (vált elérhetetlenné), míg 110 esetben a hozzászólás címzettjére vonatkozó információ is töröltött.

A kereset

A felperes keresetében a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pontja alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes mint adatkezelő megsértette a szabad véleménynyilvánításhoz és az emberi méltósághoz, illetve a személyes adatok védelméhez és az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogait.

A fenti jogsértések miatt a Ptk. 2:51. § (1) bek. b) pontja alapján azt kérte a felperes, hogy a jövőre nézve tiltsa el a bíróság az alperest a hasonló jogsértésektől oly módon, hogy a Facebook rendszerében magukat közéleti szereplőként azonosító felhasználók mint az adott Facebook oldal döntésre jogosult képviselői (szerkesztő, moderátor, adminisztrátor) a múltbéli illetve a jövőbeli hozzászólásai, reakciói kapcsán reá nézve a véleménynyilvánítási jog korlátozását, tiltását, hozzászólásai törlését eredményező döntést (letiltást) ne alkalmazhassanak. A Ptk. 2:51. § (1) bek. d) pontja alapján kérte kötelezni az alperest a sérelmes helyzet megszüntetésére, akként, hogy 15 napon belül állítsa helyre a közéleti szereplő Facebook oldalához való hozzáférést és törölt hozzászólásait, illetve valamennyi később törölt hozzászólását (110+436 darab) állítsa helyre.

A felperesi érvelés szerint az alperes nem csak egy passzív tárhelyszolgáltató, hanem önálló (de legalább az őt letiltó oldalak „adminisztrátoraival” közös) adatkezelő (GDPR 4. cikk 7. pont; GDPR.26. cikk). Ő maga a GDPR 4. cikk 1. pontja szerinti „érintett”, hozzászólásai a GDPR (9) cikk 1. bekezdése szerinti ún. „különleges személyes adatok”. A GDPR 4. cikk 2. pontja értelmében az alperes által üzemeltetett rendszerben tárolt személyes adatai (a kommentek) törlése adatkezelés. Ha nem is maga az alperes törölte a kommenteket, de az általa kifejlesztett és üzemeltetett tárhely és rendszer tette lehetővé az adott oldalt kezelő harmadik személyek (adminisztrátorok, szerkesztők és moderátorok) számára a törlést, így ő is adatkezelő. Abban pedig kizárólag az alperes felelőssége állapítható meg, hogy nem csupán a mindenki számára elérhető Facebook oldalokról, hanem még tevékenységi naplójából is töröltek hozzászólásai. A GDPR 6. cikk (1) bekezdés szerinti feltételek hiányában az alperesi

adatkezelés jogszerűtlen. A GDPR 5. cikke, 24. cikke és 82. cikke szerint irányadó (fordított) bizonyításra vonatkozó szabály folytán az alperesnek kell igazolni azt, hogy ez nem volt neki felróható. A Felhasználási Feltételeinek elfogadásával (ami nem tekinthető joglemondásnak) kizárólag a jogszerű blokkolás és törlés jogkövetkezményeit, de nem a perbeli eset szerinti korlátozást fogadta el. A Felhasználási Feltételek GDPR-ral ellentétes tartalmát figyelmen kívül kell hagyni. A közéleti szereplő oldala kapcsán eleve nem biztosíthatott volna az alperes lehetőséget a harmadik személyek (adminisztrátorok, szerkesztők és moderátorok) részére a törlésre és a kitiltásra, de ha már megtette, akkor a GDPR 24. cikk (1) bekezdése és 25. cikk (1)-(2) bekezdései értelmében a rendszer GDPR konform üzemeltetésére lett volna köteles.

A normasértő alperesi adatkezelés és a tájékoztatás hiányosságai vezettek ahhoz, hogy érintetti jogait nem tudta megfelelően gyakorolni. Az Adatkezelési Szabályzat kizárólag az alperest tünteti fel, nem utal az egyes oldalakat kezelő adminisztrátorok adatkezelésére, az alperes és ezen adminisztrátorok közötti kapcsolatra, a felelősség és a jogok megoszlására. Az érintetti joggyakorlás lehetőségei nem átláthatóak, az ilyen adatkezelés nem tisztességes.

Álláspontja szerint az alperes a fenti magatartásával megsértette a GDPR személyes adatok kezelésére vonatkozó elvei közül: (1) a „jogszerűség, tisztességes eljárás, és átláthatóság” elvét, mert nem adott az adatkezelésre vonatkozó előzetes, megfelelő tájékoztatást (GDPR 5. cikk 1. bek. a) pont); (2) a „célhoz kötöttség elvét”, mert kommentjei nemcsak a nyilvánosság számára, de számára is elérhetetlenné váltak, s az adott oldalhoz sem tud hozzászólni (GDPR 5. cikk 1. bek. b) pont); (3) az „integritás és bizalmas jelleg” elvét, mert nem gondoskodott megfelelő technikai-szervezési intézkedésekkel személyes adatai elvesztés, megsemmisülés elleni védelméről, emiatt adatai utóbb nem módosíthatóak, s már számára már sem elérhetőek, (GDPR 5. cikk 1. bek. f. pont).

A felperes pernyertessége érdekében – kizárólag a felperes személyes adatai védelméhez fűződő jog megsértésének megállapítására irányuló kereset vonatkozásában – a perbe beavatkozó NAIH a felperes keresetének megfelelő döntés meghozatalát kérte. Arra hivatkozott, hogy az alperes a törlést, illetve a tiltást alkalmazó másik Facebook felhasználóval közös adatkezelő (GDPR 26. cikk), mert az ehhez alkalmazott szoftver működése és funkcionalitása révén (az adatkezelési feltételek kialakításával) részt vett az adatkezelés eszközeinek és céljainak meghatározásában. Az adatkezelés jogszerűségének az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény – a továbbiakban Info.tv. – 23. § (2) bekezdése szerint alperes általi bizo-

nyítása hiányában a közös adatkezelők felelőssége a GDPR 82. cikk (2) és (4) bek. értelmében egyetemleges.

A NAIH a GDPR helyes értelmezésére felhívta az Európai Adatvédelmi Testület (European Data Protection Board: EDPB) 7/2020. számú iránymutatását. Rámutatott, hogy az adatkezelői minőséghez nem szükséges az, hogy az adatkezelő az adatkezelés tárgyát képező adatokhoz hozzá is férjen, a közös adatkezelés testet ölthet közös döntés formájában, összehangolt döntések eredményeként is, ha a döntések kiegészítik egymást, egymástól elválaszthatatlanok. Rámutatott, hogy az alperes adatkezelő minőségét az Európai Unió Bírósága (EUB) több ítéletében megállapította (EUB C-319/20; C-645/19.). Az EUB C-210/16. számú döntésében (Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein ítélet (26. pont és azt követő pontjai) kimondta, hogy a közösségi hálózat valamely oldalának adminisztrátora és az alperes közös adatkezelő. Az EUB C-40/17. (Fashion ID ítéletében) is megerősítette, hogy egy szervezet azon döntése, hogy saját céljaira használ egy másik szervezet által kifejlesztett eszközt, vagy más rendszert, mely lehetővé teszi a személyesadat-kezelést, valószínűleg az említett szervezetek általi adatkezelés módjára vonatkozó közös döntésnek minősül.

Az elsőfokú bíróság ítélete

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.

Nem osztotta a felperes azon álláspontját, hogy az alperes a perbeli cselekményekkel összefüggésben adatkezelőnek (vagy közös adatkezelőnek) minősül. Az alperes adatkezelési tevékenysége a sérelmezettől eltérő tartalmú és célú volt, alapvetően az általa kínált egyéb termékek és funkciók támogatása céljából történő adatgyűjtésre terjedt ki. Az alperesnek semmilyen ráhatása nem volt a Facebook rendszerben biztosított felhasználói jogosultságok (másik felhasználó bejegyzésének törlése, illetve más felhasználó letiltása) gyakorlására. Csak az úgynevezett „döntő befolyás teszt” elvégzésével dönthető el a GDPR 26. cikke szerinti közös adatkezelői minőség fennállta. A perbeli adatkezelési tevékenységre az alperesnek nem volt befolyása, az adatok törlése, a törléssel elérni kívánt cél, a törölni kívánt hozzászólások körének meghatározása, az adatkezelés gyakorlatának irányítása terén. Önmagában az, hogy az alperes a Facebook oldalak felhasználóinak (adminisztrátori, szerkesztői, vagy moderátori szerepkörben) lehetőséget biztosított az adott oldalon más felhasználók hozzászólásainak törlésére, illetve a másik felhasználó adott oldalról történő blokkolására (letiltá-

sára) nem eredményezi az adatkezelés céljának és eszközeinek közös meghatározását. A kérdéses Facebook oldal kezelői az alperestől független döntési lehetőségükkel éltek, ehhez szükségszerűen használják az alperes által biztosított eszközöket, arról azonban – az eszközök által biztosított lehetőségek keretei között – maguk döntenek, hogy milyen eszközt alkalmaznak. A felperesi beavatkozó által a közös adatkezelés igazolására felhívott jogesetek tényállása a perbelitől eltérő, így nem alkalmazható.

A regisztrációs folyamat során köztudomásszerűen el kell fogadni a Felhasználási Feltételeket, azok a felek jogviszonyának részei, elfogadásuk a GDPR 6. cikk (1) bekezdése és a GDPR 9. cikk (2) bekezdése szerinti hozzájárulás az adatkezeléshez. A Felhasználási Feltételek az egyes oldalakhoz kapcsolódó szerepkörökre valóban nem tér ki, de az úgynevezett Sűgőközpontban az erre vonatkozó információk elérhetők, arról pedig a felperesnek tudomással kellett bírnia, hogy egy adott oldalt kezelő (adminisztrátor, szerkesztő, illetve moderátor) az adott oldal vonatkozásában a hozzászólások törlésére, illetve az adott oldal vonatkozásában más felhasználók blokkolására, letiltására jogosult. Az, hogy a más felhasználók által törölt felperesi hozzászólások a felperes saját tevékenységi naplójából sem érhetőek el nem sérti a GDPR 24. cikk (1) bek. és 32. cikk szerinti adatkezelői kötelezettségeket, mert az alperes nem tett olyan kötelezettségvállalást, hogy a törölt hozzászólások elérhetőségét – a törlés ellenére – továbbra is biztosítja a tevékenységnaplóban.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes és a felperesi oldalon beavatkozóként perbe lépett Hatóság is fellebbezést terjesztett elő.

A másodfokú ítélet

Az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben a felperes hozzászólásainak a tevékenységnaplóból törlődésével kapcsolatban megállapítható volt az alperes terhére egyes adatkezelési rendelkezések megsértése. Ugyanakkor, mivel a felperesi kereset egésze személyiségi jogi (és nem az Infotv. szerinti speciális adatvédelmi) szankciók érvényesítésére irányult, de az adatkezelési szabálysértések ellenére sem állapította meg az alperes terhére az ítéletábra a kereset tárgyát képező személyiségi jogok megsértését, így sem az alperesi tájékoztatás megfelelésének vizsgálata, sem az nem alapozta meg az elsőfokú eljárás megismétlését, hogy az Infotv. 23. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú eljárás során az adatkezelés jogszerűségét az alperes tartozott volna bizonyítani, de e tárgyban bizonyítás nem folyt.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság az alperes adatkezelői (közös adatkezelői) minősége hiányát „az adatkezelés első fázisa”, azaz a felperes hozzászólásainak más felhasználó oldalán történő törlése, illetve a felperes más felhasználó általi blokkolása vonatkozásában. Helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság azt, hogy az alperes és az egyes felhasználó adatkezelése eltérő jellegű és célú volt, s e célok nem voltak szorosan összefüggőek vagy egymást kiegészítő jellegűek (EDPB 07/2020.sz. iránymutatás 60. pont). A Facebook rendszerben történő regisztrálással, a Felhasználási Feltételek (mint általános szerződési feltétel) elfogadásával a felek jogviszonyának részévé váltak a más felhasználókat saját oldalaik vonatkozásában megillető jogok összessége is. A sérelmezett adatkezelési műveletre a saját oldala vonatkozásában adatkezelőnek minősülő felhasználó (az oldal kezelője) vált jogosulttá. Az adott oldal kezelője (adminisztrátora, szerkesztője, moderátora) ehhez szükségképpen az alperes által kidolgozott rendszert vette igénybe. Egy közös adatkezelői rendszer vagy infrastruktúra használata azonban nem feltétlenül vezet közös adatkezeléshez (EDPB 7/2020.sz. iránymutatás 68. pont). Különösen akkor nem, ha a rendszer beállításai fakadó és az adott oldal kezelője által át sem látható következmények viszonylatában nem áll fenn a közös adatkezelés.

Az adatkezelés első fázisa vonatkozásában annak volt jelentősége, hogy kizárólagos jelleggel az adott Facebook oldal kezelője pozícionált – a hozzászólás tartalmi értékelése, illetve a hozzászóló minősítése alapján – a felett, hogy milyen tartalmú hozzászólást töröl és mely felhasználót zár ki az oldalról, azaz az oldal nyilvánossága és tartalma körében egyedül ő bírt „döntő befolyással”, erre az alperesnek semmilyen ráhatása nem volt. Az adatkezelő „befolyása” (az adatkezelés célja és alapvető eszköze) szempontjából nincs szó közös (együttes vagy nem egyedül meghozott), illetve összehangolt döntésről. Emiatt a fellebbezésben foglaltakkal szemben nem is kellett az alperesnek az egyes felhasználókkal a felelősség megosztásra vonatkozó jogi megállapodást kötni (EDPB 07/2020. sz. iránymutatás összefoglalója és 39.,40.,55.,59. pontjai). A Felhasználási Feltételekben alkalmazott többes szám első személy nem közös adatkezelésre utal, az csupán az alperesre értendő (és magyartalan) nyelvi forma. Az alperes rendszere nem különböztet (és nem is különböztethet) a közszereplő és nem közszereplő Facebook felhasználók jogai között. Az pedig az adatkezelési célokkal összhangban áll, hogy az érintett Facebook oldal kezelője megszüntetheti a Facebook rendszerén belül az oldala nyilvánosságát akár egy másik felhasználó hozzászólására korlátozva, akár a másik felhasználó teljes tevékenysége vonatkozásában. A profil blokkolása esetén a blokkolt felhasználó adott oldalon nyilvánosan kifejtett teljes tevékenységének törlődése az adott oldal kezelőjének jogaival, az adatkezelés céljával és nyilvánosságával összhangban áll.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság akkor, amikor „az adatkezelés második fázisa”, a tevékenységnaplót érintő adatkezelés vonatkozásában nem állapította meg az alperes adatkezelői minőségét. A keresetben megjelölt adatkezelési rendelkezések közül kizárólag azoknak volt jelentősége, melyek az alperesnek betudható eredményhez, a hozzászólások tevékenységnaplóból történő törlődéséhez kapcsolódtak. Arra helyesen hivatkozott az alperes, hogy alapvetően tárhelyszolgáltatóként jár el (Elker.tv. 2. § lc) pont). Emellett azonban alkalmazásszolgáltató is (Elker.tv. 2. § m) pont), mert ő dolgozta ki és bocsátja a felhasználók rendelkezésére azt a rendszert, mely széleskörű kommunikációs (kapcsolati)háló kiépítését teszi lehetővé az egyes felhasználók között. A felperes érvelése annyiban helyes, hogy jogsértő az, hogy a Facebook – alperes által kizárólagosan meghatározott – rendszeréből fakadó és az adatkezelési célokkal összhangban álló intézkedéseknek automatikusan és az érintett felhasználó előzetes tájékoztatása nélkül az a következménye, hogy 90 nap után a felhasználó saját oldalának tevékenységnaplójából – mint felperesi tárhelyből –, majd további 90 nap után az alperes által üzemeltetett rendszer egészéből (a biztonsági másolatok felületéről) is törlődnek a felperes különleges személyes adatait tartalmazó hozzászólások.

Helyesen hivatkozott arra a felperes, hogy önmagában a Felhasználási Feltételekből és az Adatvédelmi Szabályzatból sem a kommentekkel érintett oldal kezelője, sem ő nem lehetett tisztában azzal, hogy a profil blokkolásának a felperesi tevékenységnaplóra milyen hatása lesz. A Felhasználási Feltételek a tevékenységnaplót érintő következményre vonatkozóan semmilyen tájékoztatást nem tartalmaztak, csak a megosztott tartalom alperes általi törlése és a felhasználó saját oldalát érintő törlés következményeit taglalták. A fellebbezési tárgyaláson az alperes – közvetve - maga is elismerte ezt. Az alperes érvelésével szemben a „súgó” felületen megjelenő részinformációknak sincs jelentősége, mert azok mellett, hogy a felhasználó aktivitása (az erre vonatkozó négyzetben x jel elhelyezése) nélkül nem részei a felek szerződésének (GDPR 32. preambulum bekezdés), a tevékenységnaplóra kiterjedő jogkövetkezésre nem utalnak. A személyes adatoknak a kizárólag a felperes által kezelt és elérhető tevékenységnaplóból (mint tárhelyből) történő törlődése már nem tekinthető minden további nélkül a szerződés teljesítéséhez szükséges adatkezelésnek [GDPR 6. cikk (1) b) pont]. Ehhez a felperes nem is járult hozzá, így az adatkezelés jogszerűtlen, annak a GDPR 6. cikke szerinti alapja hiányzik. Az alperes a tevékenységnapló tartalmát illetően nem közös adatkezelő, a másik Facebook oldal kezelőjével (GDPR 26. cikk). A másik adatkezelő döntésének a tevékenységnaplót érintő következményeit az alperes – az érintett oldal adatkezelőjétől függet-

lenül – már a törlést, illetve blokkolást megelőzően meghatározta azzal, hogy a törlés/blokkolás után már a tevékenységnapló szintjén is szükségtelennek tekintette az adatkezelést, így e tekintetben önálló adatkezelőnek minősül.

Az adatminimalizálás elve – megfelelő tájékoztatás mellett – megalapozhatná az alperes adatkezelői döntésének jogszerűségét. Megfelelő tájékoztatás esetén a felperes is felkészülhetett volna arra, hogy a „küldetéstudata” tárgyasult formájának minősülő és a tevékenységnaplójában tárolt kommentekről kellő rendszerességgel biztonsági másolatot készítsen. Ezen elv szerint a tárolt adatok körét a célhoz szükséges minimumra kell korlátozni. Ehhez biztosítani kell azt, hogy a személyes adatok tárolása a lehető legrövidebb időtartamra korlátozódjon, ezért az adatkezelő törlési, vagy rendszeres felülvizsgálati határidőket állapít meg (GDPR 39. preambulum bek.). A GDPR 5. cikk (1) bekezdés c) és e) pontjaival összhangban az alperes előírhatta volna azt, hogy az érintett oldal kezelőjének intézkedése folytán megszűnt nyilvánosságú adatok a tevékenységnaplóból is azonnal vagy meghatározott időn belül törlődjenek. Ilyen szabályozást (ezzel az indokkal) azonban nem tartalmaz sem a Felhasználási Feltételek, sem az Adatkezelési Szabályzat. A Felhasználási Feltételek 3.2. pontja csak annak a jogkövetkezését rögzíti, ha maga a Facebook (mint tárhely szolgáltató) távolít el valamely a felhasználó által megosztott tartalmat, de arra az esetre nem tér ki, hogy ha a másik felhasználó részéről kerül sor törlésre, vagy letiltásra, annak milyen további következményei vannak.

Az alperes megsértette a GDPR 12. cikk (1) bekezdését, 13. cikk (2) bekezdése a) pontját, 24. cikk (1) és a 25. cikk (1) bekezdését, s cselekménye nem áll összhangban a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) és f) pontja szerinti elvekkel. A GDPR 12. és 13. cikke szerinti tájékoztatási kötelezettség az érintett kérelmétől függetlenül terhelte az alperest. Helyesen hivatkozott ugyanakkor az alperes arra, hogy a GDPR 15, 16. és 20. cikke szerinti jogok gyakorlása feltételezi az érintett kérelmét, s az nem igazolt, hogy a felperes kérelemmel élt volna, így az említett rendelkezések megsértése nem állapítható meg az alperes terhére.

A személyiségi jogsértés megállapítására – a fentiekben kifejtettek értelmében – nem bármely adatkezelési szabály megsértése ad alapot.

A személyes adatok védelméhez való személyiségi jog a személyes adat külső védelmét biztosítja, kifelé (a nyilvánosságtól) védi azt, alapvetően a személyes adat jogosulatlan megszerzése, illetéktelen személlyel való közzétevése vagy nyilvánosságra hozatala esetén nyújt védelmet. A perbeli esetben éppen ennek ellenkezőjéről van szó. A Facebook oldal törlési és blokkolási jogával élő kezelője

által a nyilvánosságuktól jogszerűen megfosztott személyes adatok felperesi tevékenységnaplóból törlődése esetén nem a személyes adat külső védelme a védett jogi tárgy, hanem magának az adatnak (mint a felperes számára valamely szempontból értékkel bíró információnak) a felperes számára tárhely jelleggel működő tevékenységnaplóban tárolása szűnik meg.

E sérelem – jellegénél fogva – nem ad alapot a személyes adatok védelméhez való személyiségi jog vagy a kereset tárgyát képező másik személyiségi jog (az emberi méltóság) megsértésének megállapítására (*Győri Ítéltábla Pf.III.20.070/2023/11-I.*).

V.2. A Budapesti Elektromos Művek Zrt.-ügy az Európai Unió Bírósága előtt és annak hazai utóélete (C-132/21.)

A Fővárosi Törvényszék ebben az ügyben az alábbi kérdésekkel fordult az Európai Unió Bíróságához (a továbbiakban: EUB):

Az Európai Parlament és a Tanács 2016/679 rendelete (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) 77. cikkének (1) bekezdését és 79. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a 77. cikkben foglalt közigazgatási jogorvoslat a közjogi jogérvényesítés, míg a 79. cikkben foglalt bírósági jogorvoslat a magánjogi jogérvényesítés eszköze? Amennyiben igen, ebből következik-e, hogy a közigazgatási jogorvoslatra hatáskörrel rendelkező felügyeleti hatóság a jogsértés tényének megállapítására elsődleges hatáskörrel rendelkezik? Amennyiben az érintett – akinek megítélése szerint a rá vonatkozó személyes adatok kezelése megsértette az általános adatvédelmi rendeletet – mind az általános adatvédelmi rendelet 77. cikkének (1) bekezdése szerinti panasztétel jogával, mind a 79. cikkének (1) bekezdése szerinti bírósági jogorvoslat jogával egyszerre él, melyik értelmezés áll az Alapjogi Charta 47. cikkével összhangban:

- a.) a felügyeleti hatóság és a bíróság egymástól függetlenül köteles a jogsértés tényét vizsgálni, és ezáltal akár eltérő eredményre juthatnak; vagy
- b.) a felügyeleti hatóság döntése – a jogsértés elkövetésének ténye megítélésében – elsőbbséget élvez az általános adatvédelmi rendelet 51. cikkének (1) bekezdésében foglalt felhatalmazásra és 58. cikke (2) bekezdésének b) és d) pontjaiban biztosított hatáskörökre tekintettel?

Továbbá azt is kérdezte a bíróság, hogy az általános adatvédelmi rendelet 51. cikkének (1) bekezdése és 52. cikkének (1) bekezdése által a felügyeleti hatóság számára biztosított független jogállást úgy kell-e értelmezni, hogy a felügyeleti hatóság a 77. cikk szerinti panasz elbírálása iránti eljárásában és döntésében független a 79. cikk szerinti hatáskörrel rendelkező bíróság jogerős ítéletében foglaltaktól, és ezáltal az ugyanazon vélt jogsértés vonatkozásában akár eltérő döntésre juthat?

A Hatóság ebben az ügyben is a saját nevében is lépett fel az Európai Unió Bírósága előtt.

A C-132/21. sz. ügyben hozott ítéletében az Európai Unió Bírósága akként határozott, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének fényében az általános adatvédelmi rendelet 77. cikkének (1) bekezdését, 78. cikkének (1) bekezdését és 79. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezések lehetővé teszik az egyrészt a fenti 77. cikk (1) bekezdésében és a fenti 78. cikk (1) bekezdésében, másrészt pedig az említett 79. cikk (1) bekezdésében szereplő jogorvoslatok párhuzamos és egymástól független gyakorlását. A tagállamok feladata, hogy az eljárási autonómia elvével összhangban meghatározzák az e jogorvoslati lehetőségek közötti kapcsolat részletes szabályait annak érdekében, hogy biztosítsák az e rendelet által garantált jogok védelmének hatékonyságát, az utóbbi rendelet rendelkezéseinek következetes és egységes alkalmazását, valamint az Alapjogi Charta 47. cikkében említett, a bíróság előtti hatékony jogorvoslatához való jogot.

Az alperes határozata után a Fővárosi Ítéltábla polgári tanácsa által hozott jogerős ítélet és az alperes határozatának viszonyát a Fővárosi Törvényszék az EUB ítéletét követően a közigazgatási perrend és az EUB ítélete alapján vizsgálta. A közigazgatási hatáskör és a polgári bírósági hatáskör vonatkozásában az EUB ítélet a Fővárosi Törvényszék szerint a párhuzamosságot nem zárta ki, de az eljárási autonómia elvével összhangban a tagállami jogalkotásra tartozónak ítélte a jogorvoslati lehetőségek közötti kapcsolatok részletes szabályainak meghatározását, figyelembe véve a hatékony jogvédelem kötelezettségét. A bíróság e tekintetben mindössze annak megállapítására szorítkozhatott, hogy a magyar jogban ilyen részletszabályozás nincs, mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség megszüntetése iránt pedig bíró által egyedi normakontroll eljárás nem kezdeményezhető, figyelemmel az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény 25.§-ára.

A Fővárosi Törvényszék szerint az EUB ítélet [54]-[56] bekezdése a per eldöntése szempontjából ugyanakkor annyiban releváns, amennyiben a GDPR 78. és 79. cikkének relációjában rögzíti, hogy az egymásnak ellentmondó bírósági határozatok gyengítenék a természetes személyeket a személyes adataik kezelése tekintetében megillető védelmet, az az összhang hiánya miatt jogbizonytalanságot eredményezne. Az EUB által megfogalmazott védelmi kötelezettség az EUB ítélet rendelkezésében is megjelenik, a jogvédelem hatékonyságát, a következetes és egységes jogalkalmazás követelményét kiemelve. A Kp. 85.§ (6) bekezdésére tekintettel a jogerős ítélet a közigazgatási per bíróságát nem kötötte, a jogerős ítélet tartalmát azonban – az EUB ítéletének kiemelt részére tekintettel – nem önmagában ügödöntő, de az ügyre vonatkozó tényként a Fővárosi Törvényszék figyelembe vette. A Fővárosi Törvényszék ezért úgy döntött, hogy a Hatóság határozatát megsemmisítette és a Hatóságot új eljárásra kötelezte, és a Hatóság jogértelmezése helyett a párhuzamos polgári peres eljárásban a Fővárosi Ítélet tábla jogerős ítéletét követte az anyagi jogi adatvédelmi kérdésben is.

A Kúria a fent hivatkozott elvi kérdésben az adott ügy tényei alapján megállapította, hogy az EUB ítélet a polgári bírósági jogorvoslat, hatáskör és a közigazgatási út (alperesi hatáskör, közigazgatási bírósági jogorvoslat, hatáskör) párhuzamosságára azt a választ adta, hogy a kérdés tagállami hatáskörbe tartozik. Az elsőfokú közigazgatási bíróság, a Fővárosi Törvényszék tehát azt helytállóan rögzítette, hogy – bár az EUB ítélet az eljárási autonómia elvével összhangban a tagállami jogalkotásra tartozónak ítélte a párhuzamos jogorvoslati lehetőségek közötti kapcsolatok részletes szabályainak meghatározását –, ugyanakkor a magyar jogrendszerben nincs ilyen részletszabályozás. A tagállami hatáskör fennállásának, és egyben a hazai részletszabályozás hiányának a megállapítását követően azonban az ítélet téves következtetést vont le az EUB ítélet [54]-[56] bekezdéséből (amely a GDPR 78. és 79. cikkének viszonyát illetően rögzítette, hogy az egymásnak ellentmondó bírósági határozatok gyengítenék a természetes személyeket a személyes adataik kezelése tekintetében megillető védelmet, az az összhang hiánya miatt jogbizonytalanságot eredményezne).

A tagállami jogalkalmazó, a tagállami bíróságok feladata az uniós jog értelmezése. A jelen esetben a GDPR a tagállamokban közvetlenül alkalmazandó rendelet. Mindezekből következően, amennyiben az adott ügyben a párhuzamos jogorvoslatok folytán a polgári bíróság jogerős ítélete időben megelőzi a közigazgatási bíróság jogerős ítéletének meghozatalát, de az uniós jog polgári ítélet szerinti értelmezése, illetve alkalmazása téves, mint ahogy jelen esetben a Kúria szerint ez történt, az utóbb döntést hozó közigazgatási bíróság eltérhet a

polgári bíróság jogerős ítéletétől. A jelen esetben a közigazgatási bíróság, vagyis az elsőfokú bíróság eltérhetett volna a polgári bíróság ítéletében foglaltaktól. Ez épphogy a jogbiztonságot szolgálta volna, szemben az ítéletnek a polgári és a közigazgatási ítéletek közötti összhangot – a jogértelmezés helyességétől függetlenül – előtérbe helyező álláspontjától. A Kúria szerint helytállóan mutatott rá a Hatóság a felülvizsgálati kérelmében, hogy a jogbizonytalanság feloldásának nem felel meg az elsőfokú bíróság eljárása: az nem fogadható el, hogy ugyan a polgári bíróság és a közigazgatási bíróság ítélete között összhang van, az uniós jogot azonosan értelmezik, ha ezzel a téves jogértelmezést követnek, azt emelik jogerős ítéleti szintre. A Hatóság alappal sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság e körben, a polgári jogerős ítélet helyességét kétségbe vonó alperesi nyilatkozatot figyelmen kívül hagyta, ugyanakkor a felülvizsgálati eljárás során nem ennek volt ügödöntő jelentősége, hanem önmagában az elsőfokú bíróság által választott helytelen megoldási módnak, és annak eredményének. Mindezek alapján a Kúria a Fővárosi Törvényszék elsőfokú jogerős ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította (Kúria Kfv.V.37.595/2023/6.).

V.3. Hangelemző szoftver alkalmazása, érzelemanalízis, mesterséges intelligencia és az érintetti jogok érvényesülése

A Hatóság a hitelintézet mint felperes azon adatkezelését vizsgálta, amely szerint az ügyfélszolgálati hívások rögzített anyagát a telefonáló ügyfél és az ügyfélszolgálatos munkavállaló érzelmi állapota és a beszélgetés egyéb jellemzői alapján automatikusan elemzi a felperes, és ennek eredményét felhasználva dönt arról, hogy melyik ügyfelet szükséges visszahívni. A felperes a hangelemző alkalmazást (a továbbiakban: szoftver) 2017. május 26-án vezette be, nyilatkozatai szerint ennek célja a munkatársak munkájának eredményesebbé tétele, az ügyfél proaktív felhívásával a panaszok megelőzése, a hívásidő rövidítésének elősegítése, a hibás banki ügyintéзések csökkenése, a hatékony ügyfélkiszolgálás biztosítása, az ellenőrzési eljárások hatékonyságának támogatása volt. Kifejtette, hogy a hívásokat a szoftver zárt rendszerben rangsorolja azonosításra alkalmas egyedi adatok tárolása nélkül, az értékelendő hívásokat meghatározott szabályok és kulcsszavak alapján szűri, majd a szoftver által javasolt listázott hívások közül a vezető állású munkavállalók szűrőpróbaszerűen választják ki a visszahívásokat, a szoftver lehetővé teszi a rangsorba állított hívás kattintással történő egyedi visszahallgatását; a hívázonosítás a panaszkezelés céljából szükséges.

A Hatóság a támadott határozatában megállapította, hogy a felperes vizsgált hangfelvétel-elemzéssel kapcsolatos adatkezelési gyakorlata megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdése a) és b) pontját, 6. cikk (1) és (4) bekezdését, 12. cikk (1) bekezdését, 13. cikk, 21. cikk (1) és (2) bekezdését, 24. cikk (1) bekezdését, 25. cikk (1)-(2) bekezdését. Utasította a felperest, hogy módosítsa az adatkezelési gyakorlatát a GDPR-nak megfelelően, azaz „a hangelemzés során az érzelmeket ne elemezze és az adatkezeléssel kapcsolatban az érintetti jogokat megfelelően biztosítsa, különösen, de nem kizárólag a megfelelő tájékoztatás és tiltakozás jogát. A munkavállalóival kapcsolatban az adatkezelésnek a velük kapcsolatos célok eléréséhez szükségesre kell korlátozódnia, valamint ennek megfelelő tájékoztatást kell nyújtani részükre az értékelési szempontok és következmények megjelölésével. A munkavállalókkal kapcsolatos – eltérő célú – adatkezeléssel kapcsolatos külön érdekmérlegelés ki kell térjen az ezen függelmi viszonyból adódó kiszolgáltatott helyzetre és megfelelő belső garanciákat kell meghatározni erre tekintettel. A felperest hivatalból 250.000.000 forint adatvédelmi bírság megfizetésére is kötelezte.

A rögzített hangfelvételek elemzésével kapcsolatos adatkezelésről a Hatóság megállapította, mesterséges intelligencián alapuló beszédjel-feldolgozás segítségével automatikusan történik a beszélő érzelmi/hangulati állapotának elemzése; az adatkezelés konkrét személyhez kapcsolható és szenzitív, de nem a GDPR 9. § (1) bekezdés szerinti különleges kategóriájú adatra vonatkozik. A GDPR alkalmazására vonatkoztatva megállapította, hogy a hívás mindkét szereplője egyértelműen – ügyfélszolgálati munkavállalók a neveik tárolása miatt közvetlenül, a harmadik személy pedig a minden hívás részét képező személyazonosítás folytán – azonosítható a vizsgált rendszerben. Hivatkozott az Európai Unió Bíróságának (EUB) C-582/14. számú ítéletére, és megállapította, hogy a szoftver által felismert érzelmi állapot és a szoftverben is használt hívásazonosítóhoz és telefonszámhoz köthető adatok egyedi személyhez kapcsolható személyes adatok, így a GDPR a szoftver felhasználásával végzett adatkezelésre alkalmazandó. A szoftverben alkalmazott mesterséges intelligencia vonatkozásában a szoftvert fejlesztő cég angol és magyar nyelvű honlapján elérhető információkra utalt azzal, hogy a szoftver alkalmas a fogadott és kezdeményezett hívások előre meghatározott szabályok szerinti automatikus értékelésére, ezért a szoftver mesterséges intelligencia használatával személyes adatok automatikus feldolgozását végzi, következésképp a vizsgált adatkezelésre a GDPR 21. cikke is vonatkozik. Megállapította a 4. cikk 4. pontja szerinti profilalkotást is, mivel kulcsszavak és érzelmeik alapján sorolják visszahívásra az elégedetlen ügyfeleket.

Az érintetti tájékoztatást és a tiltakozási jogot vizsgálva a Hatóság megállapította, hogy a hangelemzéssel, az érzelmeik automatikus elemzésével és kiértékelésével, valamint az ebből következő visszahívás lehetőségével az érintettek semmilyen tájékoztatást nem kapnak a beszélgetés elején, a felperes a GDPR 13. cikkének megfelelő tájékoztatást a jogalap kivételével nem közöl, de a cél megjelölése sem teljes, mert minőségbiztosításra, panasz megelőzésre, belső hatékonyság növelésére nem hivatkozik. A tiltakozási jog teljes hiánya miatt a GDPR 21. cikk sérelme fennáll, jogalapként pedig így a hozzájárulás sem lenne elfogadható; a felperes megsértette a GDPR 5., 12-13. cikkeinek, valamint 21. cikkének a határozat rendelkező részében megjelölt rendelkezéseit.

Az érdekmérlegelés minősítése tekintetében utalt arra, hogy a megfelelő előzetes tájékoztatás és a tiltakozás biztosításának hiányában az adatkezelési mód az érintettek jogait kiüresíti. A felperes az adatkezelési célokat összehozta, és nem igazolta az alternatívák tényleges vizsgálatát, különös figyelemmel a munkavállalók tiltakozási lehetőségére. A felperes érdekmérlegelésének érvénytelensége miatt a jogos érdek elsőbbsége sem állapítható meg az adatkezelésben. A GDPR 22. cikk (1) bekezdés szerinti automatizált adatkezelésre vonatkozó szabályok alkalmazását ugyanakkor a Hatóság nem tartotta megállapíthatónak. Az érdekmérlegelés érvénytelensége miatt megállapította, hogy a szoftverrel végzett adatkezelés nem jogszerű, mert hiányzik a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerinti jogalap, és más jogalap sem áll fenn, ezáltal a GDPR 6. cikk (4) bekezdése is sérült. Az érintetti jogok rendszerszintű sérülése tárgyában a GDPR (47) preambulumbekkezdésére utalva kiemelte, hogy a felperes által választott megvalósítási mód miatt az előreláthatósági és garanciális feltételek rendszer szinten sem teljesültek. A felperes kizárólag saját üzleti érdekét nézve, az érintettek választási lehetőségét kizárva végzett adatkezelést, melyről alapvető információkat sem tudott adni a panaszosnak; az adatkezelési gyakorlat így a GDPR 12. cikk és a 24-25. cikkeinek rendelkező részben kiemelt szabályaival is ellentétes volt.

A Fővárosi Törvényszék 2023. március 9-én jogerős ítéletet hozott az ügyben, és a felperes keresetét – a Hatóság ténybeli és jogi álláspontjával egyetértve – jogerősen teljeskörűen elutasította, a Kúria pedig a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta.

V.4. Szépségközpontban történő kamerás megfigyelés adatvédelmi következményei

A felperesi gazdasági társaság fő tevékenységi köre „fizikai közérzetet javító szolgáltatás”. A felperes a székhelyén működtetett szépségközpontban különböző szépségápolási szolgáltatásokat kínál a fogyasztók számára, ahol két diagnosztikai szobában, tizenöt kezelő helyiségben arc- és testkezeléseket, valamint orvosestétikai beavatkozásokat végeznek. A szépségközpontban a perbeli időszakban összesen 32 darab kamera volt található: a recepción kettő, a folyosókon négy, a hátsó bejáratnál egy, a két diagnosztikai vizsgálati szobában egy-egy, a 10 kezelőben és az 5 VIP kezelőben egy-egy, a raktárban egy, a két ügyfélszolgálati helyiségben egy-egy, a tréning szobában egy, a kontroll irodában kettő darab. A kontroll iroda egy duplaszobából álló helyiség, amelynek a másik részében is található volt egy kamera. A tréning szobában céges rendezvényeket, megbeszéléseket tartanak, valamint a munkavállalók közül többen az ebédszünetüket is ebben a helyiségben töltik. További egy darab kamera volt a munkaügyi vezető irodájában és egy az ún. „interjú” szobában. A recepción nem volt adatkezelési tájékoztató a kamerás megfigyelésről. A kamerákhoz szoftverrel lehetett hozzáférni, amelyet a számítógépek asztalán kihelyezett parancsikonnal tudtak elérni a dolgozók. A kamerarendszerben tárolt felvételeket ki lehetett exportálni AVI formátumban, amiket bármely felhasználó le tudott tölteni, aki a szoftvert használva a rendszerhez hozzáfért. A gazdasági vezető számítógépén a szoftvert meg lehetett nyitni, azon folyamatosan láthatóak voltak a telepített kamerák élő képei, valamint 7 napra visszamenőleg 24 órás mentett felvételekhez is hozzá lehetett férni azok letöltésével. A menedzseri számítógépek felhasználói nevei – és egyben jelszavai – a monitorra felragasztott papírlapon voltak találhatóak. A lementett kamerafelvételeken egyrészt a munkavállalók munkaállomásai voltak láthatóak, úgy, hogy minden egyes helyen láthatóak és hallhatóak a munkavállalók munkavégzés közben. A kezelőkben elhelyezett kamerák képén a kozmetikai ágyak teljes terjedelmükben, kitakarás nélkül látszódtak oly módon, hogy ezeken az ágyakon a kezeléseket alatt a vendégek, a felsőtestüket egy fűrdőlepedővel takarva fekszenek. A kamerák a kezelőkben szintén rögzítettek hangot is.

A Hatóság a határozatával megállapította, hogy a felperes egyrészt (1.) a munkavégzés folyamatos rögzítésével és a vendégek megfigyelésével megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdés a) és b) pontját, továbbá a 6. cikk (1) bekezdését; másrészt (2.) megsértette a GDPR 13. cikk (1)-(2) bekezdését, mivel a tájékoztatójában és a konzultációs adatlapon tévesen, illetve félrevezetően tájékoztatta az érintetteket a személyes adataik kezeléséről; harmadrészt (3.) a kamerarend-

szer üzemeltetésének az adatkezelést minimalizáló alapértelmezett beállítások, a személyes adatok lehető legmagasabb szintű védelméhez szükséges eszközök biztosításának elmulasztásával megsértette a GDPR 5. cikk (1) bekezdését a 24. és 25. cikkét, valamint a rendszerbiztonsági intézkedések elmulasztásával a 32. cikk (1) bekezdés b) pontját és (2) bekezdését; negyedrészt (4.) a vendégek egészségügyi adatainak rögzítésével megsértette a GDPR 6. cikkét és a 9. cikk (2) bekezdését. A Hatóság a 1-4. számú jogsértések miatt a felperest 30.000.000 forint adatvédelmi bírság megfizetésére kötelezte.

A Fővárosi Törvényszék a 2023. november 21-én hozott jogerős ítéletével a határozattal szemben előterjesztett felperesi keresetet elutasította.

V.5. A sajtó kiemelkedő morális és adatvédelmi jogi felelősségéről, valamint a paparazzi (lesifotós) tevékenység hazai adatvédelmi jogi megítéléséről szóló kúriai ítélet

A Kúria a 2023. október 18-án hozott jogerős ítéletével elvi jelleggel is állást foglalt a címbeli adatvédelmi jogi kérdésekkel összefüggésben.

A Kúria kiemelte, hogy a társadalmi szerepvállalás, a közügyekben való részvétel egyik következménye a magánélet védelmének alacsonyabb szintje. Abból azonban, hogy az ügy Kérelmezője éveken keresztül meghatározó közéleti személyiség volt, még nem következik az, hogy a magánülethez való joga aránytalanul korlátozható lenne és valamennyi, a magánületére vonatkozó adata közérdekből nyilvános adat lenne. A közszereplőket is megilleti a magánélet védelméhez való jog.

A Kúria szerint egy közszereplő vagy volt közszereplő személye önmagában nem testesíthet meg közéleti vagy politikai vitát, ahhoz vizsgálandó a sajtócikk jellege minden ügyben esetről esetre, miután a közszereplő közéleti szerepvállalása nem fosztja meg őt a magánélet védelméről. A Kúria szerint olyan fényképek és cikk megjelentetése, amely kizárólagos célja a közismert kérelmező magánélete nyilvánosságra hozatalával a pusztán kíváncsiság, pletykaéhség kielégítése, nem tekinthető olyan tartalomnak, amely közérdekű társadalmi vitához járul hozzá. A Kúria a vonatkozó alkotmánybírói határozatok mentén megállapította, a kérelmezőt magánéleti tevékenysége során a kertjében házimunka végzése közben ábrázoló fényképek, ezen tevékenységnek, valamint a kérelmező külső megjelenésének, aktuális életvitelének, tartózkodási helyének (magáningatlan) leírása nem hordoz magában közérdeklődésre számot tartó, a

közügyek megvitatásához hozzájáruló tartalmat. A közéleti szereplő tűrni csak a közéleti tevékenységével összefüggésében köteles.

A Kúria a sajtó szerepével kapcsolatban kifejtette, hogy a közügyekkel kapcsolatos tények, információk közlésének fokozott védelme kiváltképp vonatkozik a sajtó működésére, mivel a sajtónak alkotmányos küldetése, hogy a közügyek alakulására befolyással lévő történéseket, körülményeket, összefüggéseket feltárja és a nyilvánosság tudomására hozza. A média szabad tájékoztató tevékenysége a modern demokratikus nyilvánosság legfontosabb alkotóeleme, ezért központi jelentősége van annak, hogy a sajtó bizonytalanság, megalkuvás és félelem nélkül láthassa el ezt a feladatát. Ez nem azt jelenti, hogy a sajtó tájékoztató tevékenységére ne vonatkozhatnának törvényi előírások. A sajtó tevékenysége rendkívül szerteágazó a politikai híradástól kezdődően egészen a sport, tudományos, közéleti, de pletyka tartalomig is. Az újságírói tevékenység eltér minden más tevékenységtől. Az egyes sajtótermékeket nem lehet egyazon mérce alapján minősíteni. A Kúria szerint az érintett adatkezelések a perbeli ügyben egyértelműen „pletykaéhséget” kielégítő sajtótermék megjelenését szolgálták. A Kúria kifejezetten hangsúlyozta, hogy a felperes mint ilyen sajtótermék alapvetően adatkezelési műveleteket végez, személyes adatokat kezel. Ezáltal általános gyakorlata részévé kell tennie az adatvédelmi szabályok betartását, és minden tevékenysége során figyelemmel kell lennie arra, hogy az adott tevékenység mennyire felel meg az adatvédelmi előírásoknak. Különösen fontos ez azért, mert a társadalom és egyes résztvevői erkölcsé alakításában kiemelt szerepe van az írott és az elektronikus sajtónak.

A Kúria kiemelte, hogy ha a sajtó túllépi a jog szabta határt, akkor az nem tekinthető jogsértőnek, ha ezt a tevékenységet a hatóságok, bíróságok vizsgálódási körükbe vonják, sőt az adott magatartást tiltják és megfelelően szankcionálják. A fentiek alapján ezért a Kúria egyetértett a Fővárosi Törvényszék elsőfokú, a felperes keresetét elutasító jogerős ítéletével, azt hatályában fenntartotta, ideértve a Hatóság által a felperessel szemben kiszabott 10 millió forint adatvédelmi bírságot is.

VI. A Hatóság jogalkotással kapcsolatos tevékenysége

VI.1. A jogi szabályozással kapcsolatos ügyek statisztikai adatai

A Hatóság jogi szabályozással kapcsolatos állásfoglalásainak száma jogforrások szint szerinti bontásban

Jogforrás/év	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Törvény	33	79	85	82	72	61	73	77	68	78
Kormányrendelet	63	133	98	89	47	49	52	74	56	55
Miniszeri rendelet	85	126	83	94	55	41	27	15	16	49
Kormányhatározat	21	61	29	33	40	34	22	14	4	8
Egyéb (Ogy. határozat, utasítás, stb.)	7	27	20	23	17	29	10	16	19	16
Összesen	209	426	315	321	231	214	184	196	163	206

A jogszabály-veleményezésekben tett érdemi észrevételek statisztikája

Észrevételek jellege	Észrevételek száma									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Adatvédelem-mel kapcsolatos	145	298	461	461	487	323	436	488	311	341
Információ-szabadsággal kapcsolatos	21	53	28	28	22	39	80	89	40	97
Egyéb	53	137	92	92	79	78	37	9	26	36
Összesen	219	488	581	581	588	440	553	586	377	474

A jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételtől szóló 2010. évi CXXXI. törvény 8. §-a szerint társadalmi egyeztetés keretében általános egyeztetés tartása minden esetben kötelező és közzé kell tenni a kormány által erre a célra fenntartott honlapon a társadalmi egyeztetésre bocsátott tervezetet, koncepciót. A tervezettel együtt közzé kell tenni a jogalkotásról szóló törvényben meghatározott előzetes hatásvizsgálat összefoglalóját is. Az Infotv. 38. § (4) bekezdés a) pontja biztosítja a Hatóság számára a jogot, hogy javaslatot tegyen a személyes adatok kezelését, valamint a közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok megismerését érintő jogszabályok megalkotására, illetve módosítására, és véleményezze a feladatkörét érintő jogszabályok tervezetét.

Sajnálatos módon 2023-ban a Hatóság számtalan alkalommal tapasztalta, hogy a törvényjavaslatot előkészítő minisztérium már csak az Országgyűléshez történő benyújtás után küldte meg véleménykérés céljából a már tárgysorozatba vett javaslatot. Ilyenkor – még ha adatvédelmi szempontból súlyos kifogás merülne is fel a javaslattal szemben – már csak korlátozott lehetőségek állnak rendelkezésre a javaslat tartalmának módosítására, jóval szűkebb körben, mint a benyújtás előtt. Az ilyen megkésett véleménykérés egyértelműen nem tesz eleget a Hatóság számára az Infotv.-ben biztosított jogoknak.

VI.2. Kiemelt ügyek

VI.2.1. Az Infotv. módosítása

2023-ban az Országgyűlés több alkalommal fogadott el olyan törvényt, amely az Infotv.-t módosította valamely lényeges kérdésben. Ezek a következők voltak:

A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény módosításáról szóló 2023. évi XXXII. törvény, amely újraszabályozta a titokfelüyeleti hatósági eljárásban hozott határozat lehetséges tartalmára vonatkozó rendelkezéseket. A Hatóság ezek szerint már a minősítési jelölés megisméltése jogszerűségét is vizsgálhatja, és ehhez kapcsolódóan a törvény jogkövetkezményeket is meghatároz. A Hatóság jogkövetkezményként megállapíthatja, hogy a nemzeti minősített adat minősítése jogszerűen nem jött létre, és ez esetben felhívja a minősítőt, hogy a megfelelő intézkedésekkel – azaz az iratról a jogszerűtlenül alkalmazott minősítési jelölés törlésével – orvosolja a jogellenes állapotot.

A módosítás lehetővé teszi az eljárás felfüggesztését is. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 48. § (2) bekezdése értelmében törvény lehetővé teheti az eljárás felfüggesztését, ha az előkérdés más szerv hatáskörébe tartozik, vagy ugyanannak a hatóságnak az adott ügygel szorosan összefüggő más hatósági döntése nélkül megalapozottan nem dönthető el. A titokfelüyeleti hatósági eljárásban az Infotv. korábban nem adott lehetőséget az eljárás felfüggesztésére. Ha a megismélt minősítés ügyében folytat a Hatóság titokfelüyeleti hatósági eljárást, az eljárás kimenetele az esetek egy részében attól függhet, hogy a minősítés érvényes és jogszerű-e, amelynek eldöntése nem lehetséges a megismélt minősítésre vonatkozó titokfelüyeleti hatósági eljárás keretei között, így ebben az esetben a Hatóság dönt az eljárás felfüggesztéséről arra az időtartamra, amíg egy másik – elkülönült – eljárást lefolytat a minősítés jogszerűségéről. Ennek lezárulta után a megismélt minősítésre vonatkozó eljárás felfüggesztése megszüntethető és az eljárás folytathatóvá válik. [NAIH-3370/2023]

A nemzeti adatvagyon hasznosításának rendszeréről és az egyes szolgáltatásokról szóló 2023. évi CI. törvény.

2023. szeptember 24-étől közvetlenül alkalmazandó az európai uniós adatkezelési rendelet (Digital Governance Act – DGA), amelynek célja a nagy adatbázisokhoz történő hozzáférés európai szintű szabályozása. A 2023. évi CI. törvény által bevezetett módosítás nyomán az Infotv. a Hatóságot jelöli ki a DGA végrehajtásáért felelős illetékes hatóság feladatainak ellátására. A DGA előírásainak megfelelően a Hatóság megfelel azon követelményeknek, hogy a feladatainak ellátásában független, csak jogszabályoknak van alárendelve, feladatkörében nem utasítható, feladatköre ellátásához más személytől vagy szervtől iránymutatást nem kérhet, feladatát más szervektől elkülönülten és bármilyen befolyásolástól mentesen látja el.

A törvény rögzítette a DGA alapján lefolytatandó eljárások alapvető folyamatát, részleteit, tekintettel az ügyfelek jogaira és az illetékességi szabályokra is, amelyek kiegészítik az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény rendelkezéseit. A Hatóság kérelemre nyilvántartásba veszi az adatközvetítő szolgáltatókat, a DGA-nak megfelelően összefüggő hatósági bizonyítványt állít ki számukra, és nyilvántartásba veszi az adataltruista szervezeteket, továbbá kérelemre és hivatalból hatósági felüyeleti eljárásban ellenőrzi az adatközvetítő szolgáltatók és az adataltruista szervezetek DGA-nak való megfelelését.

Szintén ez a törvény egészítette ki az Infotv. 30. §-át egy új (2a) bekezdéssel, amely szerint a közfeladatot ellátó szervhez benyújtott közérdekű adatigénylés során a közfeladatot ellátó szerv az adatigény teljesítése érdekében a kezelésében nem lévő adatok begyűjtésére, illetve a kezelésében lévő adatok tekintetében minőségileg új adat előállítására nem kötelezhető.

A törvény továbbá kiegészítette a Hatóság eljárására vonatkozó rendelkezéseket a hatáskörök hatékonyabb gyakorlása érdekében. Az átláthatósággal és a közérdekű információkhoz való hozzáféréssel kapcsolatos gyakorlatok megerősítése érdekében a Hatóság évente legalább kétszer, valamint panasz esetén ellenőrzést végez az ellenőrzési hatáskörébe tartozó állami és önkormányzati szereplők körében annak megállapítására, hogy megfelelnek-e a közérdekű adatok átláthatóságára és a közérdekű információkhoz való hozzáférés biztosítására vonatkozó követelményeknek. [NAIH-4724/2023]

Az egyes hatósági kérdésekről szóló 2023. évi CXV. törvény

A 2023. évi CXV. törvény az Infotv. 61. §-át egészítette ki egy új (7) bekezdéssel a Hatóság jogellenes adatkezelést megállapító döntésével érintett adatok megsemmisítéséről. Az Infotv. 61. § (6) bekezdése szerint a határozat megtámadására nyitva álló keresetindítási határidő lejártáig, illetve közigazgatási per indítása esetén a bíróság jogerős határozatáig a vitatott adatkezeléssel érintett adatok nem törölhetők, illetve nem semmisíthetők meg. E szabály indoka az, hogy a Hatóság határozata elleni keresetindításnak a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény főszabályának megfelelően nincs halasztó hatálya, de fontos érdek, hogy az adatkezeléssel érintett adatok ne legyenek – a jogalkotó indokolása szerint – „a jogvita bíróság előtti eldönthetősége érdekében” törölhetők, illetve megsemmisíthetők.

Az új (7) bekezdés célja, hogy rendelkezzen ezen adatok sorsáról a döntések végrehajtása során, vagyis ha a törléssel, illetve megsemmisítéssel érintett adatok rendelkezésre állására valamilyen más alkotmányos érdek miatt továbbra is szükség van. A Hatóság eljárására alkalmazandó Ákr. végrehajtási szabályai folytán a határozatok végrehajtásához való jog elévülésére a szubjektív 3, és az objektív 6 éves határidő vonatkozik. A gyakorlatban azonban többször előfordul, hogy a Hatóság eljárásával párhuzamosan más közhatalmi eljárások is indulnak vagy ugyanazon tényállás alapján, de más jogág hatálya alatt (pl. büntetőjog), vagy a törléssel, illetve megsemmisítéssel érintett adatok bizonyékként való rendelkezésre állása a fenti határidőket követően is alapvető érdek akár az eljáró hatóságok (bíróságok), akár az eljárás alá vont vagy peres személyek számára.

A más jogág hatálya alá tartozó eljárások lefolytatásának időtartama azonban bőven meghaladhatja a Hatóság számára a végrehajtás elrendelésére és fogantatosításra az általános közigazgatási rendtartásban meghatározott elévülési határidőket. Az új (7) bekezdés biztosítja, hogy ne kelljen intézkedni a megsemmisítés, illetve törlés iránt a végrehajtás során, ha egyébként még folyamatban lévő ügyekben ezekre az adatokra szükség volna, ami akár bizonyítékok megsemmisítését is jelenthetné.

VI.2.2. Testkamera a poggyásrakodókon

A légitözelekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény 2024. jan. 1-jétől hatályos módosítása kötelező adatkezelésként írja elő, hogy a polgári repülőtereken a földi kiszolgáló – a légitözelekedés védelme, valamint az utasok vagyontárgyai ellen irányuló jogsértő cselekmény felderítése, bizonyítása érdekében – a poggyásrakodókra szerelt testkamerát működtet a légitözelekedés közvetlen közelében a poggyásrakodás során, a raktérajtók környékén és a raktérben, valamint a raktérben zajló poggyásrakodási folyamat során a raktérajtók környékén és a raktérben. A törvény indoklása szerint, ha a poggyászokat kezelő rakodók az utasok által a poggyászsban feladott tiltott eszközökhöz felügyelet nélkül, szabadon hozzáférnek a raktérben, a repülőter területét elveszíti a biztonságos minőségét. Emiatt szükséges a poggyászkezelési folyamat kamerás megfigyelése, mert csak így garantálható a repülőterek belső, legérzékenyebb, ún. szigorított védelmi területeinek sterilizálása, valamint a jogszerű poggyászkezelés, ezáltal a nemzetközi és az európai uniós előírásoknak történő megfelelés.

A törvénytervezet véleményezése során a Hatóság megjegyezte, hogy az adatkezelési célt figyelembe véve a hang rögzítését nem támogatja, mivel az a cél eléréséhez nem szükséges és arra nem is alkalmas. [NAIH-9136/2023]

VI.2.3. Halottvizsgálati és boncolási jegyzőkönyv megismerése

A Magyar Orvosi Kamara jogalkotási javaslattal kereste meg a Hatóságot, és támogatását kérte a javaslat további képviseléséhez. A háziorvosok számára komoly problémát okozó, a halottvizsgálati és boncolási jegyzőkönyvek megismerhetőségével kapcsolatos javaslat lényege, hogy az elhunyt beteg halottvizsgálati és boncolási jegyzőkönyvét kizárólag egy erre az elhunyt által meghatalmazott személy ismerhesse meg, vagy ennek hiányában az első közeli hozzátartozó, aki kéri.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 24. § (11) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a beteg halála esetén törvényes képviselője, közeli hozzátartozója, valamint örököse jogosult a halál okával összefüggő vagy összefüggésbe hozható, továbbá a halál bekövetkezését megelőző gyógykezeléssel kapcsolatos egészségügyi adatokat megismerni, az egészségügyi dokumentációba betekinteni, valamint azokról kivonatot, másolatot készíteni, illetve az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló törvény szerint meghatározott módon a saját költségére másolatot kapni.

A Hatóság a javaslatot azonban nem támogatta, mivel az jelentős mértékben korlátozná az elhunyt hozzátartozóinak jogait. Könnyen belátható, hogy a javaslat elfogadása jelentős könnyebbséget jelentene a háziorvosok számára, hiszen a jogosultság minimális vizsgálata után (a meghatalmazás, illetve közeli hozzátartozói státusz igazolásának vizsgálata) egyszerű aktussal letudható volna a tájékoztatási kötelezettség a részükről, és ez kétségtelenül a javaslat mellett szól. Ugyanakkor, ez jogosulti oldalról olyan korlátozást jelentene, ami jogi szempontból indokolhatatlan, nem szükséges, az elérni kívánt céllal nem arányos. Az elhunyt egészségügyi adatainak megismerése halála után más érintettnek jogos érdekében állhat, és ezt az érintetti kört az Eütv. a törvényes képviselő, közeli hozzátartozó, örökös körében jelöli ki. Ezzel a törvény által vélelmezett jogos érdekekkel szemben nem áll más olyan érdek, amely alapján a joggyakorlás korlátozható lenne. Az pedig, hogy – ahogy a javaslat írja – a közeli hozzátartozók közül az első joggyakorló – gyakorlatilag, aki először odaér – kapna csak tájékoztatást, kifejezetten az információs önrendelkezési joggal összeegyeztethetetlen. [NAIH-3090/2023]

VI.2.4. Új büntetés-végrehajtási intézet építése Csengeren

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága novemberben arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy új beruházást hajt végre. Csenger közigazgatási területén olyan büntetés-végrehajtási intézet épül, amely túlszárnyalja a korábbi évek radikális biztonságtechnikai fejlesztéseit. 2024. szeptember 1-jén tervezik az egyedülálló, modern műszaki, informatikai, biztonságtechnikai megoldásokkal felszerelt bv. intézet működésének megkezdését.

A tervezett adatkezelési megoldásokról a Hatóság az alábbi tartalmú tájékoztatást kapta:

A személyzet, a fogvatartottak és a más belépő személyek azonosításának elsődleges eszköze az arcfelismerő rendszer lesz, amely alkalmas a bv. intézet területén tartózkodó személyek nyomon követésére. A kapcsolattartás – ideértve a telefonhívásokat, e-maileket is – ellenőrzéséből fakadó munkaterhet mesterséges intelligencia segítségével csökkentenék, hangelemzés, kulcsszavak figyelése, szöveganalízis, arcképelemzés alkalmazásával. Ennek végrehajtásához a fogvatartott és a kapcsolattartó hangjának rögzítése is szükséges. A bv. intézet parancsnokának döntése alapján engedélyezhető lenne a fogvatartotti e-mailezés. Ezzel egyrészt megelőzhető lenne a tiltott tárgyak levél útján történő bejuttatása, másrészt a kapcsolattartás e módja informatikai úton könnyen ellenőrizhető.

A drónok felhasználásának elterjedése okán a bv. intézet biztonsága érdekében a bv. intézet környékén feltűnő pilóta nélküli légi járművek detektálását tervezik, illetve a bv. intézet légterébe bejutás megakadályozását.

A személyi állomány munkájának támogatása érdekében lehetne a kamerával felszerelt robotfelügyelőket használni, adott területek, fogvatartotti részlegek megfigyelésére, előre beprogramozott útvonalak bejárásával. A személyi állomány számára a szolgálatteljesítés idejére biztosított jeladó karpánt speciális személyvédelmi eszköz, amely pontos helymeghatározást tesz lehetővé, riasztás leadására is képes és egészségügyi adatok érzékelésére is alkalmas. A fogvatartotti karpánt egyrészt a fogvatartottak azonosítására alkalmas, másrészt egyéb speciális funkciókkal is ellátható: életjelek érzékelésére, tartózkodási hely megállapítására, esetleg a későbbiekben elektronikus aláírásra is.

Mindezen újításokkal a Hatóság egyelőre csak egy bemutató erejéig ismerkedhetett meg, a tervezett adatkezelések elemzésére még került sor. Az ugyanakkor elsöre is jól látszik, hogy a hatályos jogszabályi környezet nem teszi lehetővé minden tervezett újítás bevezetését, a törvényi szintű szabályozás felülvizsgálata és módosítása ezekhez elengedhetetlen. [NAIH-8718/2023]

VII. Mellékletek

VII.1. A Hatóság 2023. évi gazdálkodása

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság működésének és gazdálkodásának 12. évét is magunk mögött tudhatjuk 2023. december 31-ével. Ezen gazdálkodással összefüggő adatokról az alábbiakban adunk rövid tájékoztatást.

VII.1.1. A bevételi előirányzat és teljesítési adatai a 2023. évben

A Hatóság működési és felhalmozási célú egyéb támogatást kapott és számolt el „Az információszabadság hazai gyakorlatának feltérképezése és hatékonyságának növelése” című kiemelt projekt finanszírozására.

A bevételi adatok közül a Hatóság működési bevétele sem összetételében, sem értékében számottevő változást nem mutat a 2022. költségvetési évhez képest.

A Hatóság felhalmozási bevételének tetemes része 1 db hatósági gépjármű értékesítésből adódott.

A 2022. évi költségvetési maradvány előirányzatosítása 92 976 eFt-tal emelte meg az eredeti bevételi előirányzatot.

Az eredeti költségvetési támogatáson felül a Hatóság évközben további 145 000 eFt-ot kapott a központi költségvetésből személyi és felhalmozási kiadások fedezetére, hozzávetőlegesen fele-fele arányban.

VII.1.2. Kiadási előirányzat és teljesítési adatai a 2023. évben

Az Infotv. 2023. évi év eleji módosítása alapján a Hatóság alaptevékenysége új feladattal bővült: bejelentés alapján és hivatalból átláthatósági hatósági eljárást folytat. Épp ezért a többletkiadások fedezetére kiegészítő költségvetési támogatásban részesült a Hatóság. A személyi juttatások és a kapcsolódó munkáltatói járulékok kiadási összege mindösszesen 6,7 %-kal haladta meg a tavalyi adatokat. A növekedésre hatással volt a létszám további emelése és az optimalizált, egyensúlyra törekvő, felelős bérgazdálkodás.

2023-ban a Hatóság költségvetésére két tényező bírt igazán jelentőséggel: az infláció mértékével növelt munkák kiadásainak finanszírozása és ehhez szorosan kapcsolódó, folyamatosan monitorozott költségmegtakarítás. Ebben az évben több olyan üzemeltetési és esedékes karbantartási kiadás merült fel, melyek az előző költségvetési évet nem terhelték. Továbbá érdemes kiemelni, hogy a rezszi költségek megtöbbszöröződtek Hatóságunk számára is, mely igen nagy kihívást jelentett a gazdálkodás szempontjából.

A NAIH nagy sikerrel tartotta meg az Európai Adatvédelmi Hatóságok Kongresszusát 2023-ban Budapesten. Az előzetesen tervezett költségvetést még úgy is sikerült megtartani, hogy az árak drasztikusan megemelkedtek ebben az időszakban.

Összességében elmondható, hogy az előző évek tapasztalatai alapján kiemelt figyelem szegeződött az összes megkötött szerződés költségoptimalizálására, ha szükséges volt, tárgyalásokra került sor az árak újbóli kalkulálása érdekében.

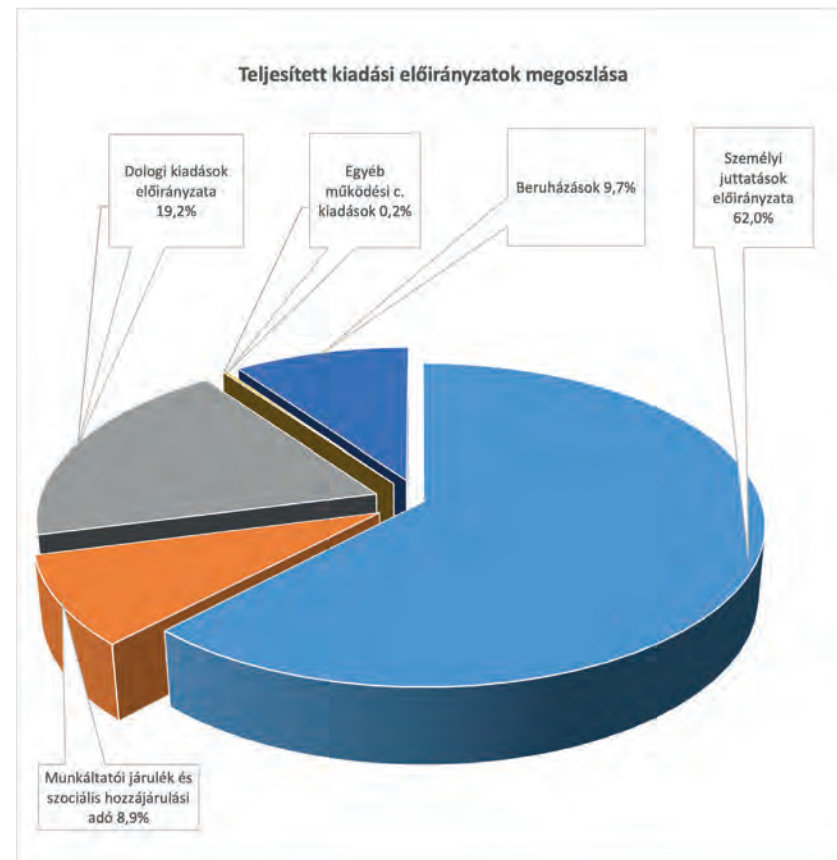
A felhalmozási kiadásokat megvizsgálva, a Hatóság 2023-ra ütemezett több, az épület eredeti állagának helyreállítását szolgáló munkákat, valamint olyan érték-növelő beruházásokat, melyek hosszú távon szolgálják a Hatóság alaptevékenysége biztonságos, kielégítő működését. Ezen tevékenységek a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. engedélyével valósultak meg.

A Hatóság alaptevékenységéből származó 2023. évi maradványa 98 823 eFt, melynek teljes egésze kötelezettséggel terhelt maradvány.

A NAIH 2023. évi költségvetésére vonatkozó számokat (eFt) a következő táblázat szemlélteti:

Megnevezés	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Alaptevékenység 2023. évi maradványa
Működési c. egyéb támogatás fejezettől		23 460	23 460	
Felhalmozási c. egyéb támogatás fejezettől		48 077	48 077	
Közvetített szolgáltatások ellenértéke		7	7	
Kiszámlázott ÁFA		91	91	
Árfolyamnyereség		46	46	
Egyéb működési bevételek		3 812	3 812	
Költségek visszatérítései		7 696	7 696	
Tárgyi eszköz értékesítés		7 116	7 116	
Felhalmozás c. kölcsön megtérülése háztól		1 629	1 629	
2022. évi költségvetési maradvány		92 976	92 976	
Központi, irányító szervei támogatás	1 624 500	1 769 899	1 769 899	
<i>Bevételi előirányzatok mindösszesen:</i>	<i>1 624 500</i>	<i>1 954 809</i>	<i>1 954 809</i>	-
Személyi juttatások előirányzata	1 089 800	1 150 983	1 150 983	-
Munkáltatói járulék és szociális hozzájárulási adó	146 700	165 358	165 358	-
Dologi kiadások előirányzata	388 000	454 351	355 528	98 823
Egyéb működési c. kiadások		3 735	3 735	-
Beruházások		180 382	180 382	-
<i>Kiadási előirányzatok mindösszesen:</i>	<i>1 624 500</i>	<i>1 954 809</i>	<i>1 855 986</i>	<i>98 823</i>

A következő grafikon a módosított előirányzatok teljesült kiadásait mutatja %-os megoszlásban:

VII.1.3. A Hatóság létszámának alakulása

A Hatóság 2023. december 31- i munkajogi létszáma 120 fő volt.

A létszámgazdálkodás a Küt. szerinti álláshelyekre épül, nevezetesen Hatóságunk esetében négy darab ügyintézői (vezető-tanácsos, főtanácsos I., főtanácsos II., vezető-főtanácsos), és két darab vezetői (önálló szervezeti egységet vezető, illetve a nem önálló szervezeti egységet vezető) álláshely besorolási kategóriára. Habár a Küt. bevezetése óta a Hatóság igyekezett versenyképes illetményeket biztosítani a munkatársai részére, azonban a magas infláció és nehéz gazdasági környezet magas fluktuációt indukált szervezetünkben. Az év folyamán 16 fő lépett ki, illetve 21 fő új kolléga érkezett. 2023. évben 11 fő volt tartósan távollévő, míg 1 fő tért vissza a tartós távollétből.

VII.1.4. A bírságbevételek alakulása

A Hatóság számlájára befolyt bírság összege 366 838 eFt volt, mely megközelítette az előző évi rekordösszeget. Továbbra is érdemes megjegyezni, hogy a bírság teljes egészében nem a Hatóság, hanem a központi költségvetés bevétele.

VII.2. A Hatóság elnökének részvétele hazai és nemzetközi szakmai konferenciákon, rendezvényeken 2023-ban

- 2023. március 1. – Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Körforgásos Gazdaság Elemző Központ Energiahatékonysági Zöld Projektjének projektindító nyitórendezvénye - Gödöllő, Szent István Campus - *A mesterséges intelligencia adatvédelmi aspektusai*
- 2023. április 18-21. – Privacy Symposium – Velence, Olaszország - *„Two sides of the coin” - privacy and the right to freedom of information in the Hungarian legislation*
- 2023. május 4. – ELTE JOTOKI 50 Kávézó Aktuális adatvédelmi kérdések konferencia – Budapest, Eötvös Lóránt Tudomány Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar Jogi Továbbképző Intézet – *Aktualitások az adatvédelemben*
- 2023. május 11. – Spring Conference 2023 keretében „Vulnerable individuals: tools for online protection. Children and age verification” work-

shop az olasz adatvédelmi hatóság rendezésben – Budapest, Olasz Kultúrintézet – *megnyitó előadás*

- 2023. május 24. – 3. ARB Adatvédelmi Konferencia, 5 éves a GDPR – Budapest, Stefánia Palota – *„5 esztendő lett a GDPR” rendhagyó online interjú*
- 2023. május 31. - a Magyar Adatvédelmi Tudatosságért Társaság Egyesület szervezésében szakmai rendezvény az adatvédelmi szakma újabb generációról, a képzés kihívásairól és eredményességéről – Budapest, MÁV Baross Gábor Oktatási Központ – *kerekasztal beszélgetés*
- 2023. május 31. – „Az ember a legújabb technológiák között” című konferencia az Alkotmánybíróság, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, valamint az NKE Információs Társadalom Kutatóintézete szervezésében – Budapest, Nemzeti Közsolgálati Egyetem, Oktatási Központ - *Mesterséges intelligencia és adatvédelem: hatósági tapasztalatok*
- 2023. szeptember 5-7. – 32nd Economic Forum „New Values for the Old Continent – Europe on the Treshold of Change” konferencia – Karpacz, Lengyelország – *„Two sides of the coin” – privacy and the right to freedom of information in the Hungarian legislation*
- 2023. szeptember 27. – Országgyűlés Hivatalának Törvényhozási Igazgatósága által szervezett „Parlamentek a mesterséges intelligencia kapujában” című konferencia – Budapest, Országház Delegációs terme – *Az MI adatvédelmi aspektusai*
- 2023. október 4. – Semmelweis Adatvédelmi Fórum – Budapest, Semmelweis Egyetem - *A NAIH eljárásai*
- 2023. október 17. – a Debreceni Egyetem szervezésében Compliance Konferencia – Debrecen, Debreceni Egyetem – *Adatvédelem és információszabadság a vállalati kultúrában*
- 2023. november 20. – Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság online DPO konferenciája – Budapest, NAIH - *Újdonságok az információs jogok kapcsán, a 2023-as év statisztikái*

- 2023. december 7. - a Nemzeti Közszerológati Egyetem Környezeti Fenntarthatósági Intézete és az Acta Humana szerkesztősége szervezésében Acta Humana - A fenntarthatósági paradigma című konferencia – Budapest, Nemzeti Közszerológati Egyetem Orczy úti Kollégium – *megnyitó előadás*
- 2023. december 11. – Emberi Jogi Konferencia: A cancel culture és a woke mozgalom harapófogójában – Budapest, Petőfi Irodalmi Múzeum - *pódiumbeszélgetés*

VII.3. A NAIH emlékérem kitüntetettjei

A „Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság Emlékérem” adományozásáról szóló 19/2012. számú NAIH szabályzat alapján „Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság Emlékérem” annak adományozható, aki az adatvédelem, illetve az információ önrendelkezési jog és információszabadság terén kiemelkedő magas színvonalú, példaértékű eredményt ért el, vagy jelentősen hozzájárult ilyen eredmény eléréséhez. Az ezüstből készült emlékérem Szabó Tamás ötvös mester alkotása. Átadására évente, az adatvédelem, illetve az információszabadság napja alkalmából kerül sor.

2023-ban *Ledvina Hajnalka Szilvia*, a Baár-Madas Református Gimnázium matematika, informatika és digitális kultúra szakos tanára kapta az emlékérmeket a gyermekek adatvédelmi oktatása és felvilágosítása kapcsán végzett odaadó, elkötelezett munkájáért.

VII.4. A beszámolóban említett jogszabályok és rövidítések jegyzéke

- Adatkormányzási Rendelet: Data Governance Act, az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/868 rendelete (2022. május 30.) az európai adatkormányzásról és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról
- Adatrendelet, korábbi tervezet-fordításában adatmegosztási jogszabály: az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/2854 rendelete a méltányos adathozzáférésre és felhasználásra vonatkozó harmonizált szabályokról, valamint az (EU) 2017/2394 rendelet és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról
- Adatvédelmi Egyezmény vagy 108-as Egyezmény: Az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során, Strasbourgban, 1981. január 28. napján kelt Egyezmény
- Áht., 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról
- AJBH: Alapvető Jogok Biztosának Hivatala
- Ajbt.: az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény
- Ákr., az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény
- Alaptörvény, Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- Általános adatvédelmi rendelet: lásd: GDPR
- BRFK: Budapesti Rendőr-főkapitányság
- Be., a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény
- BTLE (Borders, Travel and Law Enforcement Expert Group): Határok, Utazás és Bűnüldözés Szakértői Alcsoport
- Bűsz., a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII.1.) IM rendelet
- BVOP: Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságát
- Bvsztv., a büntetés-végrehajtási szervezetről szóló 1995. évi CVII. törvény
- Bvtv., a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL tv.
- CEF: Coordinated Enforcement Framework
- Charta: az Európai Unió Alapjogi Chartája
- CIS: Vámügyi Információs Rendszer
- CSC: Coordinated Supervision Committee (az Európai Unió nagyméretű információs rendszereinek közös felügyeletét ellátó bizottság)
- DÁP törvény: a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény
- DGA: Data Governance Act, az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/868 rendelete (2022. május 30.) az európai adatkormányzásról és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról (adatkormányzási rendelet)

- DPF (Data Privacy Framework): EU-USA Adatvédelmi Keretrendszer
- DSA: Digital Services Act, a digitális szolgáltatásokról szóló rendelet, az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2065 rendelete (2022. október 19.) a digitális szolgáltatások egységes piacáról és a 2000/31/EK irányelv módosításáról
- ECRIS: Európai Bűnügyi Nyilvántartási Információs Rendszer
- ECRIS-TCN: a harmadik országbeli állampolgárokkal és a hontalan személyekkel szemben hozott ítéletekre vonatkozó információval rendelkező tagállamok azonosítására szolgáló központosított rendszer
- EDPB: European Data Protection Board, Európai Adatvédelmi Testület
- EDPS: European Data Protection Supervisor, Európai Adatvédelmi Biztos
- EES: Európai Határregisztrációs Rendszer
- EESZT: Egészségügyi Szolgáltatási Tér
- EMÖI: Európai Magyar Összekötő Iroda
- EPPO: Európai Ügyészség Hivatala
- E-privacy irányelv: Az Európai Parlament és a Tanács 2002/58/EK irányelve (2002. július 12.) az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről (Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv)
- ETIAS: Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer
- EUB: Európai Unió Bírósága
- Eurodac rendszer: European Dactylographic Comparison system
- Europol rendelet: A Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniói Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a 2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi (EU) 2016. május 11-i 2016/794 rendelet
- Eüaktv., az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény
- Eütv., egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
- GDPR, általános adatvédelmi rendelet: az Európai Parlament és a Tanács (EU) által elfogadott, a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2016/679 Rendelet.
- GVH: Gazdasági Versenyhivatal
- Haktv.: a honvédségi adatkezelésről, az egyes honvédelmi kötelezettségek teljesítésével kapcsolatos katonai igazgatási feladatokról szóló 2013. évi XCVII. törvény
- Ht.: a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény
- lbtv.: 2013. évi L. törvény az állami és önkormányzati szervek elektronikus információbiztonságáról
- IMEI: Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet
- IMI rendszer: Belső Piaci Információs Rendszer
- Infotv., Infotörvény, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- KBSZ: Közlekedésbiztonsági Szervezet
- KEKVA tv.: a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. törvény
- Ket., 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól
- Kftv.: a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény
- Kit.: 2018. évi CXXV. törvény a kormányzati igazgatásról
- Kttv., 2011. évi CXCIX. törvény a közszolgálati tisztviselőkről
- Mavtv., a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény
- MBVK: Magyar Bírósági Végrehajtói Kar
- Mőtv., Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény
- NAVÜ: Nemzeti Adatvagyon Ügynökség Kft.
- NEBEK: Nemzetközi Bűnügyi Együttműködési Központ
- NSZI: Nemzeti Szociálpolitikai Intézet
- NSZKK: Nemzeti Szakértői és Kutató Központban
- Nytv., a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény
- OBH: Országos Bírósági Hivatal
- OIF: Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság
- Panasztv.. a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény
- Pp., 2016. évi CXXX. törvény a polgári perrendtartásról
- Ptk. a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
- Scheval rendelet: a Tanács (EU) 2022/922 rendelete (2022. június 9.) a schengeni vívmányok alkalmazását ellenőrző értékelési és monitoring-mechanizmus létrehozásáról és működéséről, valamint az 1053/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről
- Szaktv., 2016. évi XXIX. törvény az igazságügyi szakértőkről
- Szja tv.: a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. tv.
- Szocvtv.: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény

- Tromsø Egyezmény, az Európa Tanács közérdekű adatot tartalmazó iratokhoz való hozzáférésről szóló Egyezménye (CETS No.205., Magyarországon kihirdette a 2009. évi CXXXI. törvény)
- Vht.: a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény
- VIS: Vízuminformációs Rendszer
- VIS határozat: a Tanács 2008/633/IB határozata (2008. június 23.) a vízuminformációs rendszerhez (VIS) a tagállamok kijelölt hatóságai, valamint az Europol számára a terrorcselekmények és egyéb súlyos bűncselekmények megelőzése, felderítése és kivizsgálása érdekében, betekintés céljából történő hozzáférésről
- VIS rendelet, az Európai Parlament és a Tanács 767/2008/EK rendelete (2008. július 9.) a vízuminformációs rendszerről (VIS) és a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumokra vonatkozó adatok tagállamok közötti cseréjéről

Egyéb jogszabályok:

- a gépjármű-felelősségbiztosításról és a biztosítási kötelezettség ellenőrzéséről szóló 2009/103/EK irányelv
- a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény
- a honvédelmi adatkezelésről szóló 2022. évi XXI. törvény
- a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény
- a közadat-nyilvántartás részletszabályairól szóló 499/2022. (XII. 8.) Korm. rendelet
- a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény
- a Központi Információs Közadat-nyilvántartás részletszabályairól szóló 499/2022. (XII. 8.) Korm. rendelet
- a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény
- a közzétételi listákon szereplő adatok közzétételéhez szükséges közzétételi mintákról 18/2005. (XII. 27.) IHM rendelet
- a légi közlekedésről szóló 1995. évi XCVII. törvény
- a médiaszolgáltatásokról és tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény
- a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény
- a nemzeti adatvagyon hasznosításának rendszeréről és az egyes szolgáltatásokról szóló 2023. évi CI. törvény

- a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. IM rendelet
- a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény
- a vasúti és a vízi közlekedési balesetek és egyéb közlekedési események szakmai vizsgálatáról szóló 2005. évi CLXXXIV. törvény
- a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény és a súlyos vasúti balesetek, a vasúti balesetek és a váratlan vasúti események szakmai vizsgálatának, valamint az üzembentartói vizsgálat részletes szabályairól szóló 24/2012. (V.8.) NFM rendelet
- az Aarhusi Egyezmény kihirdetéséről szóló 2001. évi LXXXI. törvény
- az egészségügyről szóló 1997. CLIV. törvény
- az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során, Strasbourgban, 1981. január 28. napján kelt Egyezménynek a Strasbourgban, 2018. október 10. napján kelt módosító Jegyzőkönyve kihirdetéséről szóló 2023. évi XLIII. törvény
- az egyes hatósági kérdésekről szóló 2023. évi CXV. törvény
- az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény
- az Európai Határregisztrációs Rendszer, valamint az Európai Utasinformációs és Engedélyezési Rendszer fejlesztéséhez szükséges kormányzati intézkedéseket koordináló munkacsoport létrehozásáról szóló 1538/2018. (X. 30.) Korm. határozat
- az Európai Parlament és a Tanács 765/2008/EK Rendelete (2008. július 9.) a termékek forgalmazása tekintetében az akkreditálás és piacfelügyelet előírásainak megállapításáról és a 339/93/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről
- az Európa Tanács közérdekű adatot tartalmazó iratokhoz való hozzáféréséről szóló Egyezményének kihirdetéséről szóló 2009. évi CXXXI. törvény
- az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet
- az önkormányzati hivatalok egységes irattári tervének kiadásáról szóló 78/2012. (XII.28.) BM rendelet
- az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok hasznosítását, annak szabályait rendező, lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. LXXVIII. törvény
- egyes igazságügyi tárgyú, valamint kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2021. évi CXXII. törvény

Tartalomjegyzék

Bevezető.....	3
I. A Hatóság működésének statisztikai adatai, a Hatóság társadalmi kapcsolatai	7
I.1. Ügyeink statisztikai jellemzői	7
I.2. Az adatvédelmi tisztviselők éves konferenciája.....	21
I.3. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság megjelenése a médiában.....	25
II. Adatvédelmi ügyek.....	26
II.1. Az általános adatvédelmi rendelet alkalmazása	26
II.1.1. Igazságügyi szakértők adatkezelése.....	26
II.1.2. Egészségügyi dokumentációval kapcsolatos ügyek.....	28
II.1.3. Elhunytak adatai	34
II.1.4. Weboldalak „blokkolása”	36
II.1.5. Politikai kampánnyal, választással kapcsolatos ügyek	37
II.1.6. „Határterületi” ügyek.....	41
II.1.7. Az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó egyéb fontos ügyek	45
II.1.8. Főhatóságként való eljárás.....	53
II.1.9. A Hatóság által kibocsátott ajánlások, állásfoglalások	56
II.1.10. <i>Közreműködés más hatóságok munkájában</i>	59
II.2. Személyes adatok bűnüldözési, honvédelmi, és nemzetbiztonsági célú kezelésével kapcsolatos ügyek (az Infotv. hatálya alá tartozó adatkezelési műveletek).....	60
II.2.1. Érintetti joggyakorlásra irányuló kérelmek megválaszolása az Infotv. alapján	60
II.2.2. Ismételt előterjesztett érintetti joggyakorlásra irányuló kérelem elbírálása	61
II.2.3. A Bvtv. 174. § (4) bekezdésében megjelölt szervezetektől a fogvatartottak részére érkező küldeményekkel kapcsolatos adatkezelés jogszerűsége.....	63
II.2.4. Célhoz kötöttség és adattakarékosság elvének megsértése büntetőeljárásban.....	66
II.2.5. Egy rendőrkapitányság nem tájékoztatta a megkeresett Bankot arról, hogy a Be. 264. § (7) bekezdésében foglalt korlátozást feloldhatja	68
II.2.6. Zárt adatkezeléssel kapcsolatos ügyek.....	70
II.2.7. A Hatóság Bvtv. módosítására tett javaslata	74
II.2.8. Büntetés-végrehajtási intézet kamerás adatkezelése kapcsán készült felvételek megismerésére irányuló fogvatartotti kérelmek.....	76
II.2.9. Korábban hivatásos állományba tartozó személy személyügyi iratgyűjtőjének kezelése honvédelmi célból.....	80
II.2.10. Kerepes Város közterületi térfigyelő rendszere adatkezelésének vizsgálata	81
II.2.11. Hivatalból indított ellenőrzések.....	88
II.2.12. Konzultáció és együttműködés más szervekkel	92
II.3. Titokfelüyeleti hatósági eljárások adatvédelmi ügyekben.....	94
II.4. Az adatvédelmi incidensek bejelentése	96
II.4.1. Az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó jelentős adatvédelmi incidensek.....	96
II.4.2. Az Infotv. hatálya alá tartozó adatvédelmi incidensek.....	101
II.5. Adatvédelmi engedélyezési és előzetes konzultációs eljárások.....	104
II.5.1. Adatvédelmi engedélyezési eljárások	104
II.5.2. Hatásvizsgálati előzetes konzultációs eljárás repülőterei poggyászkodás során testkamerák alkalmazása miatt	105
III. Információszabadság.....	108
III.1. A közfeladatot ellátó szervek adatszolgáltatása és a Hatóság 2023. évben végzett információszabadság vizsgálatának statisztikai adatai... 110	110
III.1.1. A közfeladatot ellátó szervek adatszolgáltatása.....	110
III.1.2. A Hatóság 2023. évben végzett információszabadság vizsgálatának statisztikai adatai	119
III.2. A központi információs közadat-nyilvántartás és a Hatóság átláthatósági hatósági eljárása	122
III.3. Az Alkotmánybíróság és a bíróságok legfontosabb adatnyilvánosságot érintő döntései.....	128
III.3.1. Az AB döntései	128
III.3.2. Bírósági döntések	131
III.4. A közérdekből nyilvános személyes adatok megismerhetősége..... 140	140
III.4.1. Érintetti jogok érvényesülése a Magyar Közlönyben, képviselő-testületi előterjesztésben közzétett személyes adatok tekintetében	141
III.4.2. Az önkormányzati tisztviselők közérdekből nyilvános adatai, és az azokból levonható következtetések.....	142
III.4.3. Polgármester iskolai végzettsége	143
III.4.4. A Közszolgálati Döntőbizottság döntéseinek átláthatósága.....	143

III.5. Az önkormányzatok átláthatósága	144	III.9.9. Felsőoktatás – a szakdolgozatok nyilvánossága, megismerhetősége.....	167
III.5.1. Az önkormányzati képviselőt megillető jogok a törvények alapján	144	III.9.10. A fenntartó által kötött szerződések	167
III.5.2. Lakásbérbeadási ügy.....	145	III.10. Az igazságszolgáltatás átláthatósága – a bíróságok az MBVK és a végrehajtók adatnyilvánossági gyakorlata	168
III.5.3. A közérdekű adatigénylés szabályozása az SzMSz-ben	146	III.10.1. Bíróságokat érintő beadványok	168
III.5.4. Az önkormányzat törvényes működésére vonatkozó adatok transzparenciája	147	III.10.2. Bírósági végrehajtás.....	170
III.5.5. A lakbértartozásra vonatkozó adatok közzététele a fizetési hajlandóság növelése céljából	147	III.11. Egyéb közfeladatot ellátó szervek, közfeladatot ellátó civil szervezetek, közszolgáltatást nyújtó szervezetek	175
III.5.6. Önkormányzati munkavállaló adatainak nyilvánosságra hozatala	148	III.12. Konzultációs ügyek	182
III.5.7. Közérdekű adatigénylés áttétele az adatokat kezelő közfeladatot ellátó szervhez.....	148	III.12.1. Polgármesterre átruházott hatáskör gyakorlása körében keletkezett közérdekű adatok megismerhetősége.....	182
III.5.8. Meghívók előterjesztések közzététele az ülés előtt	149	III.12.2. Kép- és hangfelvétel készítése önkormányzati képviselő-testületi üléseken	182
III.6. Az Ákr. (általános közigazgatási rendtartás) alapján kezelt közérdekű adatok megismerhetősége	150	III.12.3. Befizetési pénztárbizonylatok megismerhetősége közfeladatot ellátó személyre vonatkozóan	183
III.7. A nyilvánosság-korlátozás esetei	153	III.12.4. Vagyonnyilatkozatok megismerhetővé tétele, kiadása.....	184
III.7.1. Üzleti titok.....	153	III.12.5. Polgármester reprezentációs elszámolása	185
III.7.2. Új adat előállítása.....	154	III.12.6. Önkormányzati képviselők adat megismerési joga a gazdálkodás körében	185
III.7.3. Kormányzati Integrált Közérdekű Adatközlési Portál (KIKAP Portál), Hatósági Integrált Közérdekű Adatközlési Portál (HIKAP Portál)	155	III.12.7. Főkönyvi kivonatok megismerhetősége köztulajdonban álló gazdasági társaságnál.....	186
III.7.4. A Magyar Bírósági Végrehajtói Kar (MBVK) által alkalmazott adatigénylés-teljesítő portál	155	III.12.8. A polgármester által adható bűnügyi tájékoztatás	187
III.7.5. A Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (SZTFH) által alkalmazott adatigénylés-teljesítő portál	156	III.12.9. Képmás felhasználása, érintetti jogok gyakorlása a sajtószabadság érvényesülése körében.....	188
III.8. Környezeti adatok nyilvánossága.....	156	III.12.10. A központi információs közadat nyilvántartásban közzétételre kötelezettek köre	188
III.9. Oktatási ügyek, a köznevelés transzparenciája	160	III.12.11. Gazdálkodásra vonatkozó közzétételi egység megőrzési ideje	189
III.9.1. A tankerületben foglalkoztatott pedagógusok, álláshelyek statisztikai adatai	160	III.13. Titokfelügyeleti hatósági eljárások az információs szabadság területén	190
III.9.2. A pedagógusok végzettségének, szakképesítésének megismerhetősége.....	163	III.13.1. A Fővárosi Törvényszék célvizsgálatáról szóló 6.Sz/2022. (I.28.) OBHE határozat alapján készült vizsgálati jelentés minősítésével összefüggő titokfelügyeleti hatósági eljárás	190
III.9.3. Köznevelés fejlesztési pályázat átláthatósága, a szerződések nyilvánossága.....	163	III.13.2. „Pseudo” titokfelügyeleti hatósági eljárások.....	191
III.9.4. Tantárgyfelosztás megismerhetősége.....	164	IV. Együttműködés az Európai Unió társhatóságaival és nemzetközi ügyek ..	193
III.9.5. Osztálylétszám és rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény adatainak kiadása	164	IV.1. Az Európai Unió „digitális jogszabályai” (aktualitások).....	193
III.9.6. Az osztálybontást megalapozó adatok.....	165	IV.1.1. A digitális szolgáltatások egységes piacáról szóló 2022/2065/EU rendelet.....	193
III.9.7. E-kréta adatvédelmi incidensre vonatkozó nyilvánosság	166		
III.9.8. Köznevelési intézmények nyilvános értékelése.....	166		

IV.1.2. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/868 rendelete az európai adatkormányzásról és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról.....	194
IV.1.3. Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/2854 rendelete a méltányos adathozzáférésre és felhasználásra vonatkozó harmonizált szabályokról, valamint az (EU) 2017/2394 rendelet és az (EU) 2020/1828 irányelv módosításáról	195
IV.1.4. Mesterséges intelligencia rendelettervezet.....	196
IV.2. Az Európai Unió Bíróságának adatvédelmi tárgyú ítéletei.....	198
IV.2.1. A Bíróság ítélete 2023. január 12. C-132/21. sz. ügy, NAIH és a Budapesti Elektromos Művek között (ECLI:EU:C:2023:2)	198
IV.2.2. A Bíróság ítélete 2023. január 12. C-154/21. sz. ügy, RW és az Österreichische Post AG között (ECLI:EU:C:2023:3).....	198
IV.2.3. A Bíróság ítélete 2023. május 4. C-300/21. sz. ügy, UI v Österreichische Post AG (ECLI:EU:C:2023:370)	199
IV.2.4. A Bíróság ítélete 2023. május 4. C-487/21. sz. ügy, FF v osztrák adatvédelmi hatóság (ECLI:EU:C:2023:369)	199
IV.2.5. A Bíróság ítélete 2023. június 22. C-579/21. sz. ügy, JM v adatvédelmi tisztviselő helyettese, Finnország (ECLI:EU:C:2023:501)	200
IV.2.6. A Bíróság ítélete 2023. október 26. C-307/22. sz. ügy, FT és DW között. (ECLI:EU:C:2023:811)	200
IV.2.7. A Bíróság ítélete 2023. december 7. C-634/21. sz. ügy. OQ v Land Hessen.....	201
IV.3. Az Európai Adatvédelmi Testület tevékenysége	201
IV.3.1. Az általános adatvédelmi rendelet szerinti közigazgatási bíróságok kiszámításáról szóló 04/2022. sz. iránymutatás	202
IV.3.2. Az 1/2023. számú kötelező erejű EDPB döntés a Meta-ügyben	203
IV.3.3. A 2/2023. számú kötelező erejű EDPB döntés a TikTok Ireland Limited ügyében	204
IV.3.4. Az 1/2023. számú, sürgősségi eljárásban meghozott kötelező erejű EDPB döntés a Meta Platforms Ireland Limited ügyében	204
IV.4. Áttekintés a GDPR alapján folytatott együttműködési eljárásokról ...	206
IV.5. A Hatóság tevékenysége a Coordinated Enforcement Framework (CEF) keretében	211
IV.6. GDPR négy éves felülvizsgálata – a NAIH helye uniós összehasonlításban	213
IV.7. Transzatlanti adattovábbítások új megfeleléségi határozata	217
IV.8. Bűnügyi/Igazságügyi együttműködés	218

IV.8.1. Határok, Utazás és Bűnüldözés Szakértői Alcsoport (Borders, Travel and Law Enforcement Expert Group – BTLE).....	218
IV.8.2. Coordinated Supervision Committee – (CSC).....	219
IV.8.3. Scheval képzés a szakértők részére	221
IV.8.4. A Vizuminformációs Rendszer adatvédelmét felügyelő munkacsoport (VIS Supervision Coordination Group)	221
IV.8.5. Eurodac Rendszer adatvédelmét felügyelő munkacsoport (Eurodac Supervision Coordination Group).....	222
IV.9. Az Európa Tanács „korszerűsített” Adatvédelmi Egyezményének magyar ratifikációja	223
IV.10. Az Európa Tanács közérdekű adatot tartalmazó iratokhoz való hozzáférésről szóló Egyezménye	224
V. A Hatóság peres ügyei.....	226
V.1. Személyiségi jog megsértéséből eredő igények érvényesítése a Meta Platforms Ireland Limited adatkezelővel szemben	227
V.2. A Budapesti Elektromos Művek Zrt.-ügy az Európai Unió Bírósága előtt és annak hazai utóélete (C-132/21.).....	236
V.3. Hangelemző szoftver alkalmazása, érzelemvizsgálat, mesterséges intelligencia és az érintetti jogok érvényesülése.....	239
V.4. Szépségközpontban történő kamerás megfigyelés adatvédelmi következményei.....	242
V.5. A sajtó kiemelkedő morális és adatvédelmi jogi felelősségéről, valamint a paparazzi (lesifotós) tevékenység hazai adatvédelmi jogi megítéléséről szóló kúriai ítélet.....	243
VI. A Hatóság jogalkotással kapcsolatos tevékenysége.....	245
VI.1. A jogi szabályozással kapcsolatos ügyek statisztikai adatai	245
VI.2. Kiemelt ügyek.....	245
VI.2.1. Az Infotv. módosítása.....	246
VI.2.2. Testkamera a poggyászkodókon	249
VI.2.3. Halottvizsgálati és boncolási jegyzőkönyv megismerése	249
VI.2.4. Új büntetés-végrehajtási intézet építése Csengeren.....	250
VII. Mellékletek.....	252
VII.1. A Hatóság 2023. évi gazdálkodása	252
VII.1.1. A bevételi előirányzat és teljesítési adatai a 2023. évben.....	252
VII.1.2. Kiadási előirányzat és teljesítési adatai a 2023. évben.....	252
VII.1.3. A Hatóság létszámának alakulása.....	256
VII.1.4. A bírságbevételek alakulása	256
VII.2. A Hatóság elnökeinek részvétele hazai és nemzetközi szakmai konferenciákon, rendezvényeken 2023-ban.....	256
VII.3. A NAIH emlékérem kitüntetettjei.....	258

VII.4. A beszámolóban említett jogszabályok és rövidítések jegyzéke..... 259
Tartalomjegyzék..... 264

**Nemzeti Adatvédelmi és
Információszabadság Hatóság**

1055 Budapest, Falk Miksa utca 9-11.
Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf.: 9

Telefon: +36 (1) 391-1400
Fax: +36 (1) 391-1410

Internet: <http://www.naih.hu>
e-mail: ugyfelszolgalat@naih.hu

Kiadja: a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság
Felelős kiadó: Dr. Péterfalvi Attila elnök
ISSN 2063-403X (Nyomtatott)
ISSN 2063-4900 (Online)

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

1055 Budapest, Falk Miksa utca 9-11.
Levelezési cím: 1363 Budapest, Pf. 9

Telefon: +36 (1) 391-1400

Fax: +36 (1) 391-1410

Internet: <http://www.naih.hu>

E-mail: ugyfelszolgalat@naih.hu

Kiadja: a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

Felelős kiadó: Dr. Péterfalvi Attila elnök

ISSN 2063-403X (Nyomtatott)

ISSN 2063-4900 (Online)